

WŁODZIMIERZ SERAFIMOWICZ

**ŹRÓDŁA I BIBLIOGRAFIA PUBLIKACJI
DOTYCZĄCYCH URBANISTYKI, ARCHITEKTURY
I BUDOWNICTWA W PŁOCKU**

MASZYNOPIS - WERSJA ROBOCZA

PŁOCK – 2023

1. PODSTAWOWE ŹRÓDŁA PRACY „Z DZIEJÓW URBANISTYKI, ARCHITEKTURY I BUDOWNICTWA W PŁOCKU”	- 3
2. ANEKSY (Fragmenty cytatów autorów i recenzentów książek)	- 14
2.1 Aneks nr 1 – URBANIZACJA PŁOCKA (2019) – dr. inż. P. Gryszpanowicz; Wstęp – dr. inż. P. Gryszpanowicz - 14	
2.2. Aneks nr 2 – PŁOCK WCZESNOŚREDNIOWIECZNY (2011) – red. dr A. Gołębniak; Przedmowa – dr A. Gołębniak - 16	
2.3. Aneks nr 3 – DZIEJE DROGOWNICTWA W PŁOCKU (2020) – dr. inż. P. Gryszpanowicz, dr. Krystyna Grochowska-Iwańska; Przedmowa – dr. inż. P. Gryszpanowicz - 17	
2.4. Aneks nr 4 – PŁOCKIE MOSTY NA WIŚLE (2017) – dr. inż. P. Gryszpanowicz; Wstęp – dr. inż. P. Gryszpanowicz - 18	
2.5. Aneks nr 5 – ARCHITEKTURA PŁOCKA I JEJ TWÓRCY (2011) – J. B. Nycek, K. Badowski, M. Kowalski; Dziesięć wieków architektury Płocka – J. B. Nycek; Noty biograficzne budowniczych Płocka – J. B. Nycek, K. Badowski, Zdjęcia – M. Kowalski - 19	
2.6. Aneks nr 6 – PŁOCKI KOMPLEKS RAFINERYJNO-PETROCHEMICZNY W LATACH 1959-2000 I JEGO WPŁYW NA ROZWÓJ MIASTA I REGIONU (2015) – dr A. Klocek; Wstęp – dr A. Klocek - 20	
2.7. Aneks nr 7 – Z DZIEJÓW BUDOWNICTWA W PŁOCKU (2008) – W. Serafimowicz, B. Trębała, E. Serafimowicz; Przedmowa – J. Stefański; Posłowie – J. B. Nycek - 21	
2.8. Aneks nr 8 – PŁOCK OD „A” DO „Z” W TYSIĄCLETNICH DZIEJACH (2010) – Andrzej Jerzy Papierowski, Jerzy Stefański; Przedmowa – ks. prof. Wojciech Góralski - 23	
2.9. Aneks nr 9 – DZIEJE PŁOCKA – HISTORIA MIASTA W LATACH 1945-2020 (2020) – dr Grzegorz Gołębiowski, dr Tomasz Piekarski; Wstęp – dr Grzegorz Gołębiowski, dr Tomasz Piekarski - 24	
2.10. Aneks nr 10 – INŻYNIEROWIE – DO PIÓR! – dr inż. Andrzej Bratkowski - 24	
3. WYKAZ I OPISY ILUSTRACJI I PLANÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO	- 25
4. BIBLIOGRAFIA WYDAWNICZA	- 30
4.1. Bibliografie zbiorcze artykułów w „Notatkach Płockich” - 30	
4.2. Druki zwarte – 32	
4.3. Artykuły - 71	
4.5. Akty prawne - 93	
4.6. Strony internetowe - 95	

PODSTAWOWE ŹRÓDŁA PRACY „Z DZIEJÓW BUDOWNICTWA W PŁOCKU”

Opracowanie pt. „Źródła i publikacja bibliografii dotyczących budownictwa” stanowi w pewnym sensie rozdział merytoryczny, który poprzez rozbudowany wykaz tytułów publikacji samoistnie tworzy elementy zapisu tysiącletniej historii miasta. Rozbudowana bibliografia, prezentując nazwiska autorów publikacji wywodzących się z Płocka lub współpracujących z Płockiem stanowi również rejestr „ludzi pióra” zasłużonych dla miasta oraz wybitnych obywateli miasta, opisywanych z uwagi na ich osiągnięcia w działalności: naukowej, kulturalnej, społecznej, samorządowej, politycznej oraz wynikającej z bohaterskiej postawy w obronie ojczyzny. Przedstawiona obszerna bibliografia (tytuły publikacji w drukach zwartych i artykułach prasowych), poza tradycyjną formułą wykazu literatury, stanowi też w pewnym sensie miejską kronikę wydarzeń politycznych, gospodarczych, kulturalnych i naukowych. Należy zaznaczyć, iż w części „Źródła” stanowiącej główną bazę informacji poza tytułem publikacji wymieniono spisy rozdziałów i ich autorów.

Bibliografia wydawnicza zawiera podstawowe publikacje historyczne o Płocku, jednakże w głównej części dotyczy płockiego budownictwa w szerokim ujęciu, łącznie z urbanistyką, architekturą oraz organizacją budownictwa. W tysiącletniej historii Polski problematyka płockiego budownictwa odgrywała liczącą rolę wielokrotnie.

Z uwagi na wczesne utworzenie w Płocku biskupstwa (1075) oraz rolę duchownych jako ważnego inwestora obiektów budowlanych w dziejach miasta i opisie jego historii – znaczna część opracowania poświęcona jest płockiemu Kościołowi. Do grona duchownych – wybitnych historyków ziemi płockiej poza arcybiskupem Antonim Julianem Nowowiejskim należy zaliczyć m.in. księży profesorów: Wojciecha Góralskiego, Leszka Grabowskiego, Michała Mariana Grzybowskiego i Tadeusza Żebrowskiego. Były wiceprezes TNP ks. Michał Marian Grzybowski¹ od dziesiątków lat zajmuje się historią płockiego kościoła, w tym życiorysami płockich duchownych. Wydał on wiele dziesiątków obszernych opracowań, w tym w monumentalne siedmiotomowe dzieło pt. „*Duchowienstwo diecezji płockiej*”, t. 1-7, Płock 2007-2019.

W związku z wysoką historycznie krajową pozycją płockich szkół średnich i wyższych w bibliografii załączono też liczne publikacje dotyczące m.in. budownictwa płockiego szkolnictwa. Płock w tym obszarze wyróżnia się na mapie Polski m.in. z uwagi zasługi dla kraju licznych pedagogów i wychowanków wielu szkół. Należałoby tu wymienić m.in.: LO im. Marszałka Stanisława Małachowskiego² (najstarszą w kraju szkołę średnią utworzoną w średniowieczu), LO im. Władysława Jagiełły³ (powołane po strajkach szkolnych w 1905 r), Pierwsze Seminarium Duchowne dla diecezji płockiej ulokowane w Pułtusku (1594), Drugie Seminarium Duchowne w Płocku (1710) oraz powojenne płockie uczelnie: Filię Politechniki Warszawskiej w Płocku (1967), Szkołę Wyższą Pawła Włodkowica (1992) i Państwową Wyższą Szkołę Zawodową (1999), ostatnio przemianowaną w Mazowiecką Uczelnię Publiczną⁴.

¹ Z. P. Kruszewski, J. Stefański, *Mala encyklopedia TNP*, Płock 2011, Grzybowski Michał Marian, s. 146-147.

² W. A. Koński (red.), *Małachowianka. Dzieje najstarszej z istniejących polskich szkół, obecnego Liceum Ogólnokształcącego im. Marszałka Stanisława Małachowskiego*, wyd. I i II, Płock 1995 i 2000; H. i S. Płuciennikowie, (red.), *Małachowianka. IX wieków płockiej szkoły*, Płock 2005.

³ R. K. Kuffel, (red.), *80-lat szkoły. Gimnazjum Polskie – Liceum Ogólnokształcącego im. Władysława Jagiełły 1906-1986*, Płock 1986; A. M. Stogowska (red.), *100 lat Jagiellonki. Z dziejów polskiej szkoły średniej w Płocku 1906-2006*, Płock 2006.

⁴ Z. P. Kruszewski, J. Półturzycki (red.), *Szkolnictwo wyższe w Płocku na tle tendencji rozwojowych współczesnej edukacji akademickiej*, Płock 2006, ss. 280; Autorzy rozdziałów: *Wprowadzenie* – Z. P. Kruszewski, J. Półturzycki; *Dobre kształcenie studentów i rozwój kadry naukowej drogą do nowoczesności i atrakcyjności miasta Płocka* – Z. P. Kruszewski; *Proces*

Podstawowym obszarem informacji dla niniejszego opracowania były publikacje dotyczące historii miasta publikowane głównie przez członków Towarzystwa Naukowego Płockiego lub przez autorów związanych z TNP. Ważną rolę w historii Płocka stanowiły publikacje i maszynopisy prezesa trybunału płockiego i prokuratora Wincentego Hipolita Gawareckiego (1788-1852)⁵, w znacznej mierze opierające się na starodrukach, które niestety w większości uległy zniszczeniu w czasie II wojny światowej⁶. Autorem pierwszej wszechstronnej monografii dziejów miasta pt. „*Płock. Monografia historyczna*”⁷ był arcybiskup płockiej diecezji, rektor Seminarium Duchownego w Płocku, prof. Antoni Julian Nowowiejski (1858-1941)⁸. Publikacja monografii ukazała się w 1917 r., natomiast II wydanie w 1930 r.⁹

Z inicjatywy Zarządu Towarzystwa Naukowego Płockiego, w tym wiceprezesa, a później prezesa Jakuba Chojnackiego (1922-2006)¹⁰ wydano w latach 1966, 1967 i 1969 pierwsze powojenne opracowanie o historii miasta pt. *Dziesięć wieków Płocka*¹¹. Prezes J. Chojnacki był też inicjatorem

kształtowania się ośrodka szkolnictwa wyższego w Płocku – M. Portalski; *Czasopisma naukowe płockich szkół wyższych* – M. Brzóska, D. Korzan; *Wyższe Seminarium Duchowne w Płocku – wczoraj, dzisiaj i jutro*, ks. B. Czupryn; *Politechnika Warszawska Szkoła Nauk Technicznych i Społecznych w Płocku* – M. Portalski; *Szkoła Wyższa im. Pawła Włodkowica w Płocku* – E. A. Wesółowska; *Wydział Pedagogiczny Szkoły Wyższej im. Pawła Włodkowica w Płocku* – E. Sulkowska; *Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa w Płocku szkołą na potrzeby regionu* – E. Wiśniewska; *Zmiany funkcji uczelni wyższych* – R. Górska; *Szkolnictwo wyższe a idea i praktyka edukacji ustawicznej* – J. Półturzycki; *Proces Boloński w polskim szkolnictwie wyższym* – A. Frąckowiak.

⁵ M. Kamińska (red.), *Ludzie TNP. Słownik biograficzny (1820-2020)*, Płock 2020, *Gawarecki Wincenty Hipolit*, s. 36-42.

⁶ A. Gołębniak, M. Trzeciakowski, *Stan badań nad aglomeracją płocką w okresie od XI w. do czasu powstania miasta samorządowego*, s. 27-38, [w:] *Płock wczesnośredniowieczny*, red. A. Gołębniak, Warszawa 2011; Cytaty: *Początki zainteresowania dziejami Płocka sięgają lat 20. XIX w. i związane są z powstaniem i działalnością Towarzystwa Naukowego Płockiego. Autorem pierwszych prac dotyczących historii miasta był prawnik, członek Towarzystwa, a zarazem historyk amator, Wincenty Hipolit Gawarecki. Zebrał on i opublikował wiele nieistniejących już dziś, bezcennych dokumentów źródłowych, przede wszystkim zaś przywileje książąt mazowieckich i królów polskich wydane dla miasta w okresie od XIV do XVIII w., zachowane w odpisach w zbiorach dawnych archiwum miejskiego. Był on także autorem pierwszego monograficznego zarysu dziejów miasta.*

⁷ *Ibid.*, s. 28-29, Cytaty: *W 1917 r. ukazała się pierwsza wszechstronna monografia dziejów miasta autorstwa Antoniego Juliana Nowowiejskiego. Dzieło to, wydane powtórnie w 1930 r., stanowi do dziś jedno z podstawowych opracowań dotyczących historii Płocka. Zawarta w nim została nie tylko kronika najważniejszych wydarzeń w dziejach miasta i diecezji, ale także próba rekonstrukcji przestrzennego rozwoju Płocka, monograficzne opracowania historii wszystkich (istniejących lub nie) kościołów oraz charakterystyka przemian gospodarki i struktury społecznej miasta na przestrzeni wieków. /.../ Istotną rolę w krzewieniu wiedzy o historii Kościoła w mieście odegrało Muzeum Diecezjalne, stworzone przez A. J. Nowowiejskiego. Zbudowano je w 1903 r. według projektu architekta Stefana Szyllera, również twórcy projektu odbudowy płockiej katedry. Podstawę zbiorów stanowiły zabytki pochodzące z katedry płockiej oraz darowizna ks. Tomasza Kowalewskiego (pierwszy dyrektor Muzeum Diecezjalnego w Płocku) i prof. Franciszka Tarczyńskiego (artysta malarz, fotograf, archeolog amator, kolekcjoner zabytków archeologicznych, nauczyciel). Należy podkreślić, że było to pierwsze muzeum zorganizowane na terenie Królestwa Polskiego. W latach 1929-1930 muzeum zostało rozbudowane.*

⁸ K. Kierejsza (red.), *Encyklopedia...op. cit.*, t. VII, *Nowowiejski Antoni Julian*, s. 14; A. J. Papierowski, J. Stefański., *Płock od A do Z...op. cit.*, *Nowowiejski Antoni Julian*, s. 62-64.

⁹ J. Nowowiejski, *Płock. Monografia historyczna*, wyd. II, Płock 1930; Tytuły rozdziałów: *Przedmowa, Dzieje Mazowsza płockiego, Diecezja płocka i jej biskupi, Płock (dzieje miasta), Bazylika katedralna, Inne kościoły w Płocku (fara, kościół poreformacki, kaplica św. Stanisława Kostki), Kościoły już nie istniejące, Kaplice nieistniejące, Szpital Św. Trójcy i inne, Inne obecne zakłady dobroczynne, Życie umysłowe i materialne Płocka w XIX i XX stuleciu, Mariawici, Przewodnik po Płocku, Dodatek (źródła rękopiśmienne i drukowane o Płocku).*

¹⁰ Z. P. Kruszewski, J. Stefański, *Mala encyklopedia Towarzystwa Naukowego Płockiego*, Płock 2011, *Chojnacki Jakub*, s. 130-131.

¹¹ J. Chojnacki (red.), *Dziesięć wieków Płocka*. wyd. III zmienione i rozszerzone, Płock 1969, ss. 264. Książka ta była wydana trzykrotnie: w 1966, 1967 i 1969 r. Łączny nakład wyniósł 17 tys. egzemplarzy. Trzydzieści rozdziałów książki wydania III napisali: Kazimierz Askanas, Tadeusz Borkowski, Jakub Chojnacki, Wanda Chrostowska, Stanisław

wydania przez TNP zbiorowych dzieł naukowych dotyczących historii miasta: *Dzieje Płocka*, pod redakcją prof. Aleksandra Gieysztora (1916-1999)¹², wydane w 1973 r.; *Dzieje Płocka*, wydanie II rozszerzone i uzupełnione pod redakcją prof. A. Gieysztora w 1978 r. (dotyczące historii miasta do 1975 r.)¹³; *Dzieje Płocka. Historia miasta do 1793 r.*, tom 1, pod redakcją prof. Mariana Kallasa¹⁴, wydane w 2000 r.¹⁵; *Dzieje Płocka. Historia miasta w latach 1793-1945*, tom 2, pod redakcją prof. Mirosława Krajewskiego¹⁶, wydane w 2006 r.¹⁷ W końcu 2020 r. ukazała się kolejna część *Dziejów Płocka* pt. *Historia miasta w latach 1945-2020*, tom 3, pod redakcją Grzegorza Gołębińskiego¹⁸ i Tomasza Piekarskiego¹⁹, dotycząca okresu 1945-2020²⁰.

Chrzanowski, Marian Chudzyński, Franciszek Dorobek, Czesława Gąska, Lucyna Gołębińska, Lech Grabowski, Leopold Grzegorek, Róża Grała, Juliusz Kawiecki, Maria Kieffer-Kostanecka, Stanisław Kostanecki, Edward Kowalczyk, Tadeusz Kowalewski, Bolesław Kuźnicki, Karolina Miałkiewicz, Zygmunt Michnicki, Zbigniew Niemczewski, Jan Przyszlak, Marian Sołtysiak, Włodzimierz Szafrąński, Jan Wańkiewicz, Bolesław Witkowski, Adam Wojtalewicz i Tadeusz Żebrowski.

¹² E. Skalska (red.), *Encyklopedia...op. cit.*, t. III, *Gieysztor A.*, s. 406; A. J. Papierowski, J. Stefański., *Płock od A do Z...op. cit.*, *Gieysztor A.*, s. 205.

¹³ A. Gieysztor (red.), *Dzieje Płocka*. wyd. II rozszerzone i uzupełnione, Płock 1978. Autorzy rozdziałów: *Przedmowa do II wydania* – Jakub Chojnacki; *Źródła do dziejów Płocka* – Józef Kazimierski, *Początki i rozwój grodu i ośrodka miejskiego w Płocku do roku 1138* – Włodzimierz Szafrąński; *Stolica książąt mazowieckich (1138-1495)* – ks. Tadeusz Żebrowski; *Złoty wiek miasta 1495-1580* – Stella Maria Szacherska; *Okres załamania – lata 1580-1700* – Stanisław Herbst; *Wiek osiemnasty, Płock w okresie zaborów (1793-1918)* – Andrzej Zahorski; *Płock w okresie od zaboru pruskiego do Królestwa Kongresowego* – Maria Kieffer-Kostanecka; *Płock 1830-1864* – Stanisław Kostanecki; *Dzieje miasta w latach 1865-1918* – Marian Chudzyński; *W latach drugiej Rzeczypospolitej* – Benon Dymek; *Płock w latach okupacji hitlerowskiej* – Franciszek Dorobek; *Pierwsze lata władzy ludowej 1945-1949* – Anna i Eryk Stogowscy; *Życie gospodarcze miasta w latach 1950-1975 i perspektywy rozwojowe* – Marian Woźniak; *Oświata, kultura i sport w latach 1950-1975* – Franciszek Dorobek; *Ze statystyki miasta* – Jakub Chojnacki; *Krótki zarys historii miasta Płocka* (tekst w językach: polskim, rosyjskim, niemieckim, angielski i francuskim) – Jakub Chojnacki; *Indeks osób*; *Indeks nazw geograficznych*.

¹⁴ Prof. Marian Kallas, historyk, mediewista.

¹⁵ M. Kallas (red.), *Dzieje Płocka. Historia miasta do 1793 r.*, tom 1, Płock 2000, ss. 274; Autorzy rozdziałów: *Przedmowa do Tomu I* – Marian Kallas; *Źródła do Dziejów Płocka* – Anna Marianna Stogowska; *Etymologia nazwy Płock* – Witold Hensel; *Zarys rozwoju przestrzennego miasta do roku 1793* – Benedykt Czarnecki, Alicja Krymowa; *Płock w dobie narodzin państwa Piastów* – Włodzimierz Szafrąński, Leszek Zygmunt; *Stolica książąt mazowieckich (1138-1495)* – ks. Tadeusz Żebrowski; *Płock za Jagiellonów (1495-1580)* – Stella Maria Szacherska; *Miasto w dobie kryzysu ekonomicznego i zniszczeń wojennych (1581-1718)* – ks. Wojciech Góralski; *Odbudowa Płocka w dobie saskiej i stanisławowskiej (1718-1793)* – Andrzej Zahorski, ks. Michał Marian Grzybowski; *Aneks – Dokument lokacji Płocka na prawie polskim z 1237 r.* – Leszek Zygmunt (opracowanie i tłumaczenie); *Bibliografia historii Płocka do roku 1703* – Anna Marianna Stogowska; *Indeks osób i Indeks nazw geograficznych* – Wiesław Adam Koński.

¹⁶ K. Badowski, J. B. Nycek, *Architektura Płocka i jej twórcy*, Płock 2011, Mirosław Krajewski, s. 213.

¹⁷ M. Krajewski (red.), *Dzieje Płocka. Historia miasta w latach 1793-1945*, tom 2, Płock 2006, ss. 1036; *Wprowadzenie* – Mirosław Krajewski, *Część I – W latach narodowej niewoli (1793-1918)*, *Część II – W okresie drugiej Rzeczypospolitej (1918-1939)*, *Część III – Wojna i okupacja niemiecka (1939-1945)*. Autorzy rozdziałów: *W latach narodowej niewoli (1793-1918)* – Marian Chudzyński; *Życie społeczno-gospodarcze Płocka w latach 1793-1918* – Anna Marianna Stogowska; *Szkolnictwo płockie w okresie niewoli narodowej (1793-1918)* – Barbara Konarska-Pabiniak; *Życie umysłowe i kulturalne w latach 1793-1918* – Anna Marianna Stogowska; *Płocki kościół katolicki w okresie niewoli narodowej (1793-1918)* – ks. Michał Marian Grzybowski; *Prawosławni w Płocku w XIX wieku* – Ewa Piórkowska; *Ewangelicy płocki w latach 1793-1918* – Krzysztof Kłodawski; *Życie polityczne Płocka na przełomie wieków (do 1918 r.)* – Michał Sokolnicki; *Życie polityczne Płocka w okresie międzywojennym* – Janusz Szczepański; *Płock w czasie napadu bolszewickiego w 1920 r.* – Grzegorz Gołębiński; *Problemy społeczno-gospodarcze Płocka w okresie międzywojennym* – Janusz Szczepański; *Kultura i życie artystyczne Płocka w latach 1919-1939* – Anna Marianna Stogowska; *Życie katolickie Płocka w czasach Drugiej Rzeczypospolitej (1918-1939)* – ks. Michał Marian Grzybowski; *Żydzi płocki w latach międzywojennych (1918-1939)* – Jan Przedpełski; *Szkolnictwo płockie w dwudziestoleciu międzywojennym* – Barbara Konarska-Pabiniak; *Płock w czasie wojny i okupacji* – Mirosław Krajewski; *Kościół katolicki w Płocku w latach okupacji* – ks. Michał Marian Grzybowski; *Zagłada Żydów płockich* – Jan Przedpełski; *Wykaz źródeł i literatury, Wykaz użytych skrótów, Spis tabel, Indeks osobowy, Indeks nazw geograficznych* – Iwona Zielińska.

¹⁸ Z. P. Kruszewski, J. Stefański, *Mala encyklopedia TNP...op. cit.*, *Gołębiński Grzegorz*, s. 141-143.

Autorem monumentalnej monografii o płockiej architekturze, rzeźbie, malarstwie i rzemiośle artystycznym pt. *Sztuka plocka*²¹ był mecenas, wieloletni wiceprzewodniczący TNP, dr Kazimierz Askanas (1909-1994)²². Monografia ta wydana była przez TNP trzykrotnie w latach: 1974, 1985 i 1991²³. Kolejną ważną historyczną publikację pt. *Płock. Urbanistyka i architektura*²⁴ wydali w 1975 r. arch. Zbigniew Sokołowski²⁵ i dyrektor Muzeum Mazowieckiego dr Marian Sołtysiak²⁶.

Rada Naczelnej Organizacji Technicznej w Płocku w 2008 r. opublikowała popularne opracowanie pt. *Z dziejów budownictwa w Płocku. Inwestorzy, projektanci, wykonawcy*²⁷, autorstwa Włodzimierza Serafimowicza, Bogumiła Trębali²⁸ i Ewy Serafimowicz. Opracowanie dotyczące głównie okresu 1945-2007 jest dostępne od 2017 r. w internecie na stronach TNP.

W ostatnim czasie w latach 2016-2020 dużą aktywnością publikacyjną w zakresie historii plockiej urbanistyki i budownictwa, w tym szczególnie drogownictwa i mostownictwa, wykazuje się były dyrektor Miejskiego Zarządu Dróg w Płocku – dr Piotr Gryszpanowicz²⁹. Dotychczas ukazały się

¹⁹ Dr Tomasz Piekarski, dyrektor Archiwum Państwowego w Płocku, sekretarz generalny TNP.

²⁰ G. Gołębiowski, T. Piekarski (red.), *Dzieje Płocka. Historia miasta w latach 1945-2020*, tom 3, Płock 2020, ss. 742; Autorzy rozdziałów: *Przedmowa* – A. Nowakowski; *Wstęp* – G. Gołębiowski, T. Piekarski; *Życie polityczne Płocka w latach 1945-1956* – M. Żuławnik; *Życie społeczno-polityczne Płocka w latach 1956-1980* – M. Sokolnicki; *Czerwiec '76 w Płocku* – P. Sasanka; *PZPR w Płocku w latach 1980-1989* – G. Gołębiowski, J. Kazanecki; „*Solidarność*” oraz inne organizacje opozycyjne w latach 1980-1989 – J. Pawłowicz; *Wybory do Sejmu i Senatu 4 czerwca 1989 r. w Płocku i Okręgu Płockim* – J. Kazanecki; *Zarys życia społeczno-gospodarczego Płocka w latach 1945-1989* – T. Piekarski; *Rozwój przestrzenny Płocka w latach 1945-1989* – P. Gryszpanowicz; *Powódź w Płocku w 1982 r.* – G. Gołębiowski; *Duchowieństwo i Kościół katolicki w Płocku w latach 1945-2020* – M. M. Grzybowski; *Życie kulturalne Płocka w latach 1945-2020* – B. Konarska-Pabiniak; *Szkolnictwo i oświata Płocka w latach 1945-1989* – N. Kassan-Czekaj; *Sport w Płocku w latach 1945-2020* – Z. Pawłowski; *Kalendarium wydarzeń w latach 1990-2005* – K. Kłodawski; *Kalendarium wydarzeń w latach 2006-2020* – M. Kacprzak; *Bibliografia, Wykaz skrótów, Indeks osobowy, Contens*.

²¹ K. Askanas, *Sztuka Płocka*, wyd. III poprawione i rozszerzone, Płock 1991, ss. 846; Części (*Uwagi ogólne, architektura, rzeźba, malarstwo i rzemiosło artystyczne*) i rozdziały publikacji: *Część I – Sztuka średniowieczna: Okres preromański – romański (966-1250), Okres gotyku (1250-1520); Część II – Sztuka nowożytna: Okres renesansu i manieryzmu (1520-1650), Okres baroku (1600-1760) i rokoko (1730-1760), Okres neoklasycyzmu (1760-1830), romantyzmu i realizmu (1830-1900); Część III – Sztuka nowoczesna: Okres Młodej Polski (1901-1918), Okres Międzywojenny (1918-1939), Okres Polski Ludowej (1945-1980)*.

²² Z. P. Kruszewski, J. Stefański, *Mała encyklopedia Towarzystwa Naukowego Płockiego*, Płock 2011, Askanas Kazimierz, s. 123-124.

²³ Ibid., s. 5; *W Słowie wstępnym* do drugiego wydania dzieła *Sztuka Płocka* prof. Adam Miłobędzki napisał: *W dobie atomizowania wiedzy na coraz węższe specjalizacje rzadko spotyka się opracowania przekraczające bariery zamkniętych okresów historycznych, czy wybranych gatunków działalności artystycznej, a syntezę taką oferuje nam właśnie praca Kazimierza Askanasa*.

²⁴ Z. Sokołowski, M. Sołtysiak, *Płock. Urbanistyka i architektura*, Warszawa 1975, ss. 172.

²⁵ K. Badowski, J. B. Nycek, *Architektura Płocka i jej twórcy*, Płock 2011, Sokołowski Zbigniew, s. 228.

²⁶ Ibid., Sołtysiak Marian, s. 228.

²⁷ *Z dziejów budownictwa w Płocku. Inwestorzy, projektanci, wykonawcy*, wyd. NOT FSN-T Rada w Płocku, Płock 2008, ss. 512, autorstwa W. Serafimowicza, B. Trębali i E. Serafimowicz. Opracowanie to było próbą szerokiego zaprezentowania osiągnięć plockich inwestorów, projektantów i budowlanców po II wojnie światowej. Zostało zrealizowane w oparciu o dostępne publikacje i ustne informacje (nie zawsze zweryfikowane) od uczestników plockich procesów inwestycyjno-budowlanych. Składa się z następujących podstawowych części: 1/ *Budownictwo w historii Płocka* (W. Serafimowicz, B. Trębala i E. Serafimowicz); 2/ *Budownictwo w okresie PRL* (W. Serafimowicz, B. Trębala i E. Serafimowicz); 3/ *Budownictwo w Trzeciej RP* (W. Serafimowicz i E. Serafimowicz); 4/ *Szkolnictwo budowlane* (W. Serafimowicz); 5/ *Stowarzyszenia a budownictwa* (W. Serafimowicz). W pracy wymieniono według stanu na koniec 2005 r. ok. 2,5 tys. osób pełniących funkcje inwestorów, projektantów i wykonawców oraz prawie wszystkie przedsiębiorstwa i firmy inwestorskie, projektowe, budowlane, instalacyjne oraz produkcji materiałów budowlanych i instalacyjnych.

²⁸ Z. P. Kruszewski, J. Stefański, *Mała encyklopedia Towarzystwa Naukowego Płockiego*, Płock 2011, Trębala Bogumił, s. 204.

²⁹ K. Badowski, J. B. Nycek, *Architektura Płocka i jej twórcy*, Płock 2011, Gryszpanowicz Piotr, s. 206.

jego autorstwa cztery kompleksowe pozycje: *Leksykon nazw plockich ulic*³⁰; *Plockie mosty na Wiśle*³¹; *Urbanizacja Płocka. Procesy zmian nazewnictwa ulic w latach 1237-2017*³²; *Administracja drogowa regionu plockiego w roku czterech jubileuszy*. Ponadto wspólnie z Krystyną Grochowską-Iwańską w 2020 r. wydał *Dzieje drogownictwa w Płocku (XIX-XX wiek)*³³, natomiast razem z P. Wilińskim opracował w 2021 r. *Budownictwo mieszkaniowe Płocka (1918-1939)*³⁴. Z prac Piotra Gryszpanowicza pozycja pt. *Urbanizacja Płocka* stanowi monografię problemów plockiej urbanizacji i budownictwa od wczesnego średniowiecza do czasów współczesnych, „*ma charakter chronologiczno-problemowy i obejmuje okres od 1237 r., czyli od otrzymania przez Płock praw miejskich, aż do 2017 r., kiedy zakończył się proces dekomunizacji przestrzeni miejskiej zapoczątkowany przemianami po 1989 r.*”³⁵

³⁰ P. Gryszpanowicz, *Leksykon nazw plockich ulic*, wyd. TNP, Płock 2016, ss. 368; Cytat: *Współczesny Płock posiada ponad 500 nazwanych ciągów komunikacyjnych i niczym nie przypomina dziś małego miasteczka, wcześniej grodu obronnego, które w 1237 r. otrzymało prawa miejskie. Miasta, które za panowania Kazimierza III Wielkiego zostało otoczone wielkimi murami skutecznie ograniczającymi w kolejnych latach jego rozwój przestrzenny. Znaczący wpływ na kształt urbanistyczny najstarszej części współczesnego miasta miały wydarzenia sprzed 200 lat, kiedy Płock, w ramach II rozbioru Polski, trafił pod zabór pruski. To właśnie pruscy budowniczowie przygotowali trzy plany regulacyjne, zakładające m.in. rozebranie średniowiecznych murów obronnych i znaczną rozbudowę miasta. /.../ Powolny, choć systematyczny rozwój miasta postępował do wybuchu II wojny światowej, a prawdziwy boom budowlany nastąpił w 2. połowie XX wieku, kiedy obszar miasta zwiększył się aż pięciokrotnie. Obecnie musimy mieć świadomość, że tak duży rozwój miasta i co za tym idzie przyrost ilości ulic, wymagał w ciągu lat podejmowania decyzji nie tylko co do ich budowy, ale również co do nadania im nazw, których przyjmowanie niosło za sobą niejednokrotnie konkretne konsekwencje.*

³¹ P. Gryszpanowicz, *Plockie mosty na Wiśle*, wyd. TNP, Płock 2017, ss. 431; Według recenzji dr. inż. Marka Mistewicza: *Monografię można zaliczyć do prac z dziedziny historii techniki. Jej tematyka jest bardzo interesująca, zarówno dla miłośników mostów, jak i dla czytelników zainteresowanych historią Mazowsza od XIX w. do czasów współczesnych. Monografia zawiera pięć rozdziałów: Pierwsze mosty na Wiśle w obecnych granicach Płocka, Most drogowo-kolejowy, Most wiszący – zbudowany dla Rurociągu Naftowego „Przyjaźń”, Most podwieszony wantowy, Trzeci most dla Płocka. W części pt. *Biogramy projektantów i budowniczych mostów* zamieszczono zdjęcia i krótkie życiorysy: Bielacza Sergiusza (1888-1968), Borowskiego Leona (1884-1951), Christianiego Franciszka Ksawerego (1772-18420), Chróścielewskiego Aureliusza (1875-1950), Chwaścińskiego Bolesława (1909-1992), Dereckiego Janusza (1910-1979), Filipkowskiego Janusza (1848-1921), Frankowskiego Felicjana Antoniego (1802-1865), Frankowskiego Waclawa Tadeusza (1896-1940), Gajdowicza Aleksandra (1897-1971), Graffa Jana (1885-1944), Hildebrandta Eugeniusza (1901-1971), Hubiego Ludwika (1891-1961), Johannsena Franciszka Fryderyka (1904-1942), Karbowskiego Jana (1870-1933), Kozierskiego Stanisława Feliksa (1880-1942), Kurowskiego Józefa (1860-1933), Kuhna Alfonsa (1879-1944), Lajourdiego Jana Marka Róży ((1797-1881), Lenczewskiego-Samotyja Stanisława (1902-1981), Martelusa Jana Romana (1901-1977), Morawskiego Bernarda Józefa (1883-1937), Morawskiego Romana (1869-1941), Kowalewskiego Floriana Stanisława (1880-1952), Pieślaka Zygmunta Marceliego (1897-1964), Płaczkowski Antoniego (1886-1940), Polkowskiego-Krzywda Franciszka (1881-1949), Pomianowskiego Jerzego (1893-1968), Pszenickiego Andrzeja (1869-1941), Rabanowskiego Jana Zachariusza (1907-1958), Rataja Mariana (1925-1999), Ratyńskiego Janusza (1903-1986), Rodowicza Kazimierza (1885-1951), Rudnickiego Wiktora Jana (1909-1973), Rudzkiego Konstantego (1820-1899), Rutkowskiego Eugeniusza (1930-1978), Szlązkiewicza Witolda (1916-1978), Tarasiewicza Eugeniusza (1899-1986), Trylińskiego Władysława (1878-1956), Tylbora Ludwika (1887-1953), Urbańskiego Teodora (1792-1850), Wilmana Stanisława (1882-1934), Witkowskiego Aleksandra (1898-1986), Zagrodzkiego Stefana (1893-1962).*

³² P. Gryszpanowicz, *Urbanizacja Płocka. Procesy zmian nazewnictwa ulic w latach 1237-2017*, wyd. Akademia Humanistyczna im. Aleksandra Gieysztora w Pułtusku, Pułtusk 2019; Dzieło zawiera wstęp i sześć rozdziałów: *Proces urbanizacji Płocka w okresie średniowiecza, Rozwój Płocka w epoce staropolskiej (1495-1793), Pruskie plany urbanistyczne i ich realizacja (1793-1806), Urbanizacja Płocka w latach 1806-1918, Płock w okresie II Rzeczypospolitej i podczas II wojny światowej (1918-1945), Płock w okresie powojennym i po przemianach ustrojowych 1989/1990*. W końcowej części książki zamieszczono m.in. *Zalążniki* (20 historycznych map Płocka – w większości jeszcze niepublikowanych).

³³ K. Grochowska-Iwańska, P. Gryszpanowicz, *Dzieje drogownictwa w Płocku (XIX-XX wiek)*, wyd. Filia PW w Płocku, Wydział Budownictwa, Mechaniki i Petrochemii – Instytut Budownictwa, Płock 2020, Opracowanie składa się z siedmiu rozdziałów: *Rozwój budownictwa drogowego do 1918 r., Miejska gospodarka drogowa w okresie II Rzeczypospolitej (1918-1939), Polskie drogownictwo w okresie okupacji niemieckiej i powojennej odbudowy Państwa Polskiego (1939-1959), Budowa Mazowieckich Zakładów Rafineryjnych i Petrochemicznych i jej wpływ na rozwój systemu komunikacyjnego (1960-1989), Rozbudowa układu drogowego Płocka na przełomie XX i XXI wieku (1989-2018), 25 lat działalności Miejskiego Zarządu Dróg w Płocku (1994-2019), Zimowe utrzymanie ulic. Autorem pierwszego rozdziału jest Krystyna Grochowska-*

Historię miasta i jego zabytków popularyzowali autorzy przewodników³⁶ oraz kolejni wydawcy pozycji albumowych³⁷. Jan Bolesław Nycek, Kazimierz Badowski i Maciej Kowalski w 2011 r. w opracowaniu albumowym pt. *Architektura Płocka i jej twórcy*³⁸ zawarli „efektowną galerię barwnych zdjęć” oraz biogramy ok 700 budowniczych Płocka, w tym ok. 110 architektów i urbanistów (*Noty biograficzne budowniczych Płocka*). W wydawnictwie tym na szczególną uwagę zasługuje część opisowa pt. *Dziesięć wieków architektury Płocka*³⁹ stanowiąca syntetyczną historię architektury miasta. Wcześniej w 2005 r. J. B. Nycek przy współpracy Małgorzaty Debich i Romualda Ziółkowskiego wydał pracę pt. *Płock. Ulicami tysiącletniego miasta*⁴⁰.

Dziełem obecnie najbardziej miarodajnym dotyczącym początkowej historii Płocka i urbanistyki tego okresu, opracowanym w oparciu o aktualne wyniki badań archeologicznych oraz po weryfikacji dotychczasowych opracowań wydrukowanych i w maszynopisach, jest publikacja zbiorowa pt. *Płock wczesnośredniowieczny*⁴¹, wydana w 2011 r. w Warszawie przez Fundację na rzecz Nauki Polskiej, Instytut Archeologii i Etnologii Polskiej Akademii Nauk i Wydawnictwo TRIO. Dzieło to

Iwańska, natomiast pozostałe rozdziały napisał Piotr Gryszpanowicz. Ponadto w pracy znajdują się m.in.: *Wykaz biogramów, Indeks osobowy i Bibliografia*.

³⁴ P. Gryszpanowicz, P. Wiliński - *Budownictwo mieszkaniowe Płocka (1918-1939)*, Płock 2021.

³⁵ P. Gryszpanowicz, *Urbanizacja Płocka...op. cit.*; s. 10.

³⁶ Przewodniki o Płocku: M. i A. Maciesza, *Przewodnik po Płocku*, Płock 1922; Z. Sokołowski, J. Żmudziński, *Mazowsze Płockie – przewodnik*, Warszawa 1967; T. Kowalewski, *Płock – przewodnik*, Płock 1970; Z. Sokołowski, *Płock – przewodnik*, Warszawa 1974; I. Szychowski, T. Gałązka, *Przewodnik turystyczny Ziemia Płocka*, Płock 1998; M. Romanowski, H. Płuciennik, S. Płuciennik, K. Strumińska, *Przewodnik – Płock i okolice*, Płock 2002; S. Płuciennik, H. Płuciennik, *Przewodnik po Płocku*, Płock 2006; J. Stefański, *Przewodnik. Spacerkiem po Płocku*, Płock 2012; *Informator. Płock (mapy, trasy, zabytki, historia, ciekawostki)*, Płock 2017; B. Stefański, *Spacerownik po Płocku*, Płock 2018 (maszynopis).

³⁷ Wydawnictwa albumowe o Płocku: *Płock – XX lat Polski Ludowej*, Płock 1964; *Płock w Polsce Ludowej 1945-1970*, Płock 1970; R. Grabowski, *Płock w gospodarce Polski Ludowej, Mazowsza i podregionu płockiego*, Płock 1970; T. J. Gałązka, J. B. Nycek, *Ziemia płocka*, Płock 1989; T. J. Gałązka, T. Kowalewski, *Płock*, Płock 1993; *Płock. Oficjalny informator miejski*, Bydgoszcz 1993; *Płock. City of opportunity*, Płock 1995; *Płock. Informator miejski*, Płock 1996; M. Czasnojęć, J. B. Nycek, *Płock. Miasto księżęce/duke's city*, Bydgoszcz 2000; *Płock. Fotografie. Życie gospodarcze*, Bydgoszcz 2000; H. Płuciennik, T. Dzwonkowski, *Płock na świetlistym szlaku*, Płock 2003; *Płock. Kultura i turystyka. Gospodarka. Ku przyszłości*, Bydgoszcz 2005; M. Debich, J. B. Nycek, *Mazowsze płockie. Leksykon samorządowo-gospodarczy*, Płock 2006; H. Płuciennik, T. Dzwonkowski, *Płock miasto na Tumskim Wzgórzu*, Płock 2007; H. i S. Płuciennikowie, *Płock – miasto w Europie*, Płock 2007; K. Badowski, J. B. Nycek, M. Kowalski, *Architektura Płocka i jej twórcy*, Płock 2011.

³⁸ K. Badowski, J. B. Nycek, M. Kowalski, *Architektura Płocka i jej twórcy*, Płock 2011, ss. 296. Składa się z następujących części: 1/ *Przedmowa* – Adam K. Struzik, 2/ *Dziesięć wieków architektury Płocka* – Jan B. Nycek, 3/ *Zdjęcia części albumowej* – Maciej Kowalski, 4/ *Wykaz zabytków architektury miasta Płocka i mikroaglomeracji płockiej*, 5/ *Noty biograficzne budowniczych Płocka* – Kazimierz Badowski, Jan B. Nycek, 6/ *Samorząd i gospodarka aglomeracji płockiej* – K. Badowski, J. B. Nycek.

³⁹ J. Przytkowski, *Recenzja. Badowski Kazimierz, Nycek Jan Bolesław: Architektura Płocka i jej twórcy, Płock 2011*, „Notatki Płockie” 2012, nr 3/232, s. 49-51; cytaty: *Tekst, pomyślany jako wstęp do części ilustracyjnej pozostaje z nią w ścisłym połączeniu i jest jej niezbędnym uzupełnieniem. /.../ W ciągu ponad dziesięciu wieków swego istnienia Płock stał się obszarem, w którym objawiły się niemal wszystkie występujące na terenie Rzeczypospolitej style architektoniczne; zdecydowana większość z nich przynajmniej w formie reliktów przetrwała do dziś, dzięki czemu można śmiało powiedzieć, że spacer po dzisiejszym Płocku pozwala na zilustrowanie wykładu o historii architektury w Polsce.*

⁴⁰ J. B. Nycek, M. Debich, R. Ziółkowski, *Płock. Ulicami tysiącletniego Miasta*, Płock 2005, ss. 368.

⁴¹ A. Gołębniak (red.), *Płock wczesnośredniowieczny*, wyd. Fundacja na rzecz Nauki Polskiej, Instytut Archeologii i Etnografii PAN, Wydawnictwo TRIO, Warszawa 2011, ss. 443; Dzieło to składa się z wstępnej części i ośmiu rozdziałów: *Przedmowa* – A. Gołębniak; *Stan badań nad aglomeracją płocką w okresie od XI w. do czasu powstania miasta samorządowego* – A. Gołębniak, M. Trzeciakowski; *Budowa geologiczna rejonu skarpy płockiej, jej geomorfologia i topografia* – L. Wysokiński, A. Gołębniak; *Początki Płocka* – M. Trzeciński; *Gród na Wzgórzu Tumskim* – M. Trzeciński; *Relikty architektury wczesnośredniowiecznej – formy i datowanie* – A. Bukowska; *Rozwój osadnictwa otwartego i pierwsza lokacja miasta* – A. Gołębniak; *Architektura sakralna Płocka w XIII w. – kolegiata św. Michała i kościół św. Dominika* – M. Szyma; *Płock średniowieczny – kontynuacja czy nowa jakość?* – Z. Polak; *Słowo o archeologii miast i perspektywach badawczych Płocka* – A. Gołębniak.

zostało opracowane przez: Anetę Bukowską, Andrzeja Gołembnika, Zbigniewa Polaka, Macieja Trzecieckiego, Marcina Szymę i Lecha Wysokińskiego, pod redakcją naukową Andrzeja Gołembnika⁴². Stanowi ono Tom IV „Origines Polonorum”, publikacji wieloletniego programu Komitetu Badań Naukowych pt. *Ziemie polskie na przełomie tysiącleci*⁴³.

Ogromny zakres informacji o plockich zabytkach, urzędach, przedsiębiorstwach i zasłużonych plockich obywatelach prezentują dwie samodzielne publikacje dr. Jerzego Stefańskiego⁴⁴ – *Płock od A do Z w tysiącletniej historii* (Płock 1990 i 1995) oraz jedna wspólna z dr. Andrzejem J. Papierowskim⁴⁵ pod takim samym tytułem *Płock od A do Z w tysiącletniej historii* (Płock 2010)⁴⁶. Obaj są autorami maszynopisu z 2014 r. jeszcze nie opublikowanego pt. *Płock od A do Z*, ponadto opublikowali też dwa tomy biogramów pt. *Płocczanie znani i nieznan. Słownik biograficzny*, tom I (Płock 2002)⁴⁷ i tom II (Płock 2007)⁴⁸.

Członek TNP Jan Bolesław Nycek⁴⁹ jest autorem książki z 1983 r. pt. *Ludzie i książki. Słownik biograficzny ludzi książki i pióra województwa plockiego* oraz licznych publikacji poświęconych miastu

⁴² Ibid., *Gołembnik Andrzej*, s. 234.

⁴³ Wybór prac kierowanych do druku w ramach programu KBN pt. *Ziemie polskie na przełomie tysiącleci* dokonuje komisja kwalifikacyjna w składzie: Roman Michałowski (UW), Krzysztof Ożóg (UJ), Jacek Poleski (UJ) oraz Jerzy Strzelczyk (UAM). Sekretarzem naukowym serii jest Przemysław Urbańczyk (IAE PAN). Dotychczas, poza *Płockiem wczesnośredniowiecznym*, (red.) Andrzeja Gołembnika, drukiem ukazały się monumentalne dzieła tej serii: *Lublin wczesnośredniowieczny* opracowany przez Andrzeja Rozwałkę, Rafała Niedźwiadka i Marka Stasiaka; *Kołobrzeg. Wczesne miasto nad Bałtykiem* (praca zbiorowa); *Przemysł wczesnośredniowieczny* (pod redakcją naukową Ewy Sosnowskiej).

⁴⁴ K. Badowski, J. B. Nycek, *Architektura Płocka i jej twórcy*, Płock 2011, *Stefański Jerzy*, s. 229.

⁴⁵ Ibid., s. 221.

⁴⁶ A. J. Papierowski, J. Stefański, *Płock od A do Z w tysiącletniej historii*, wyd. III poprawione, rozszerzone i uzupełnione, z okazji 190-lecia TNP, Płock 2010, ss. 628; Od autorów: *W książce Czytelnik znajdzie wiele informacji encyklopedycznych o mieście i jego dziejach, dniu dzisiejszym i najbliższej przyszłości. Szeroko prezentowane są zabytki miasta, z których wiele zostało odrestaurowanych. Znaczną część książki zajmują biogramy osób, które w przeszłości tu żyły i działały, a których dzieła możemy dziś oglądać i podziwiać. Po raz pierwszy w publikacji zamieszczone zostały biogramy duchownych wszystkich wyznań, wojewodów, prezydentów, i innych osób piastujących funkcje publiczne, którzy z racji zajmowanych stanowisk mieli wpływ na życie duchowe, oświatę i kulturę mieszkańców. Podobnie zamieszczone zostały krótkie biogramy osób żyjących, znanych i cenionych w różnych środowiskach, mających wpływ na życie codzienne.*

⁴⁷ J. Notkowski, *Przedmowa*, s. 7-12, [w:] *Płocczanie znani i nieznan. Słownik biograficzny*, A. J. Papierowski, J. Stefański, Płock 2002, s. 7 i 12; Cytaty: *Biografistyka jako specyficzna metoda ujmowania historii. Centralnym punktem jest człowiek – i to niekoniecznie wielki i wybitny, a często taki sobie zwyczajny, który kiedyś żył i coś tam robił. Kolejne jego życia są wpisane w wydarzenia dziejowe, będące przecież swoistą sumą indywidualnych poczynań i losów. I jeszcze jedno: ludzkie żywoty, wypełnione różnymi działaniami składającymi się na zbiorową historię, biegną nie tylko w konkretnym miejscu, ale i w określonych czasie. Czas historyczny jest zaś ze swej natury ciągłością, a zarazem nieustanną zmiennością. Mówiąc obrazowo: plockie Wzgórze Tumskie wciąż stoi na swoim miejscu nad Wisłą od wielu tysięcy lat, lecz za sprawą ludzkich dokonań nieustannie zmienia się jego zewnętrzna powłoka, czyli przyroda i zabudowa. Od razu nasuwają się tu pytania: kto ów czas wypełniał, czyja myśl twórcza zawarta jest w tych przez wieki przeglądających się w Wiśle budowlach, kto, kiedy i jak tam mieszkał, cóż zdziałali w swym życiu ludzie zasiedlający to miejsce? Ci możni i wybitni – książęta, biskupi, wysocy urzędnicy, uczeni, artyści, waleczni rycerze – i ci pomniejsi, zapomniani, którzy przecież w tym miejscu też pozostawili jakieś swoje ślady. A wokół takich punktów przestrzeni historycznej, jak Wzgórze Tumskie, tysiąc lat temu wyrastać zaczęły najstarsze polskie miasta. /.../ Książka ta przez długie lata będzie więc stanowić cenną pomoc nad dziejami dawnej stolicy Mazowsza. Jest też przykładem właściwego i nowoczesnego ujmowania badań regionalnych.*

⁴⁸ A. J. Papierowski, J. Stefański, *Płocczanie znani i nieznan. Słownik biograficzny*, t. 1, wyd. przez Książnicę Plocką, Płock 2002, ss. 711 oraz t. 2, wyd. przez TNP, Płock 2007, ss. 827; Ks. prof. Wojciech Góralski w końcowym akapicie opinii od dwóch tomów tej pracy stwierdził: *że dzieło zaledwie dwóch badaczy dr. A. J. Papierowskiego i dr. J. Stefańskiego stanowi nie tylko znaczący wkład do rozwoju badań nad historią Płocka i Mazowsza, lecz także wskazuje drogę do podejmowania bardziej wnikliwej eksploracji w odniesieniu do wielu wątków tematycznych tak bardzo widocznych w słowniku biograficznym płocczan. Obok więc niekwestionowanej wartości poznawczej, dzieło „Płocczanie znani i nieznan” posiada także walor wyraźnie inspirujący do inicjowania badań w wielu dziedzinach, przewijających się w tysiącletniej historii Płocka.*

i regionowi plockiemu w zakresie tematyki historycznej, biograficznej i samorządowej, ponadto jest wydawcą gazety „Nasz Płock” (wcześniej był redaktorem naczelnym Tygodnika Plockiego).

Była plocka dziennikarka Romana Krystyna Kuffel⁵⁰ opublikowała książki: pt. *Płockie losy* (1983) i *Jagiellończyków biografie niepospolite* (2006). Pod jej redakcją ukazały się książki: w 1986 r. *80-lat szkoły. Gimnazjum Polskie – Liceum Ogólnokształcącego im. Władysława Jagiełły 1906-1986* oraz w 1995 r. *Portrety Płocczan*, wydaną wspólnie z Ryszardem Ołdakowskim. Romana K. Kuffel w 2020 r. wspólnie z Małgorzatą Białecką, Krystyną Grochowska-Iwańską, Mileną Gurda-Jaroszewską, Ewą Horodyska-Giżyńską i Leną Szatkowską opublikowała biograficzną pozycję pt. *Przystanek Płock. Czas życia – czas cmentarzy*. Interesująco o Płocczanach pisze w wielu książkach Mirosław Łakomski⁵¹, autor m.in.: *W osiemdziesiąt stron dookoła Płocka* (Płock 2006) i *Fachowcy z Płocka* (Płock 2013).

Do liczących się pozycji biograficznych można zaliczyć m.in. dzieła pt.: *Arcybiskup Antoni Julian Nowowiejski (1908-1941). W pięćdziesiątą rocznicę męczeńskiej śmierci* - praca zbiorowa; *Dr Aleksander Maciesza. Zasłużony prezes Towarzystwa Naukowego Plockiego w latach 1907-1945 – Mariana Chudzyńskiego*⁵²; *Kazimierz Askanas. Szkice do portretu* – Marka Grali; *Ksiądz Władysław Tomasz Mąkowski „Tomasz Ogończyk”* – ks. Michała M. Grzybowski. Ostatnio w trzecim tomie *Dziejów Płocka* ks. M. M. Grzybowski przedstawił działalność plockich hierarchów poczynając od drugiej wojny światowej (po aresztowaniu przez hitlerowców arcybiskupa A. J. Nowowiejskiego): administratora apostolskiego diecezji plockiej ks. dr. Stanisława Aleksandra Figielskiego (1941-1946), bp. Tadeusza Pawła Marii Zakrzewskiego (1946-1961), administratora apostolskiego ks. Jana Wosińskiego (1961-1964), bp. Bogdana Mariana Wincentego Sikorskiego (1964-1984), bp. Bogdana Mariana Sikorskiego (1964-1984), Zygmunta Kamińskiego (1984-1999), bp. Stanisława Wojciecha Wielgusa (1999-2006) i bp. Piotra Libery (od 2007 r.). Pracę wymienionych plockich biskupów ordynariuszy wspierali biskupi sufragani: Piotr Dudziec (1950-1970), Jan Wosiński (1961-1996), Andrzej Wojciech Suski (1986-1992), Roman Adam Marcinkowski (od 1985 r.) i obecnie Mirosław Milewski.

Należy zaznaczyć, że materiały biograficzne publikowano w wielu periodykach naukowych, m.in. w „Roczniku Mazowieckim”, „Studiach Plockich”, „Roczniku TNP”, kwartalniku „Notatki Płockie” i „Miesięczniku Pastorskim Plockim”. Związek Nauczycieli Polskich Oddział w Płocku wydał ważną pozycję pt. *Słownik biograficzny zasłużonych nauczycieli województwa plockiego* (Płock 1995).

W stulecie reaktywowania TNP ukazało się zbiorowe opracowanie pt. *Poczet prezesów odrodzonego Towarzystwa Naukowego Plockiego* (Płock 2007). W tym opracowaniu brali udział: Wiesław A. Koński⁵³ – *Wprowadzenie*; Anna M. Stogowska⁵⁴ – *Aleksander Maciesza (1875-1945)*; ks. Michał M. Grzybowski – *Bolesław Jędrzejewski (1896-1987)*; Anna M. Stogowska – *Roman Lutyński (1887-1968)*; ks. Michał M. Grzybowski – *Tadeusz Gierzyński (1905-1968)*; Marian Chudzyński – *Jakub Chojnacki (1922-2006)*; Bogdan Grzeloński – *Zbigniew Paweł Kruszewski*.

⁴⁹ Z. P. Kruszewski, J. Stefański, *Mala encyklopedia Towarzystwa Naukowego Plockiego*, Płock 2011, *Nycek Jan Bolesław*, s. 174-175.

⁵⁰ Romana Kuffel, dziennikarka plocka i warszawska.

⁵¹ M. Łakomski, *W 80 stron dookoła Płocka*, Płock 2006; tenże, *Płockie deja vu*, Płock 2008; tenże, *Rejsy po plockim Peerelu*, Płock 2009; tenże, *Szkice plockie*, Płock 2011; tenże, *Fachowcy z Płocka* (Płock 2013).

⁵² Z. P. Kruszewski, J. Stefański, *Mala encyklopedia TNP*, Płock 2011, *Chudzyński Marian*, s. 134-135.

⁵³ Ibid., *Koński Wiesław*, s. 157-158.

⁵⁴ K. Badowski, J. B. Nycek, *Architektura Płocka i jej twórcy*, Płock 2011, *Stogowska Anna Maria*, s. 229.

Zbigniew Kruszewski i Jerzy Stefański opracowali w 2011 r. publikację dotyczącą zasłużonych członków TNP pt. *Mała encyklopedia Towarzystwa Naukowego Płockiego*⁵⁵. W 2020 r. ukazała się praca zbiorowa pt. *Ludzie TNP. Słownik biograficzny (1820-2020)*⁵⁶, pod redakcją naukową dr Małgorzaty Kamińskiej. W 2021 r. Waldemar Robak wydał książkę pt. *Płock historiami ludzi opisany*⁵⁷, w której bohaterami swego dzieła uczynił 22 osoby związane z tysiącletnią historią miasta. We wprowadzeniu do książki prezydent Płocka Andrzej Nowakowski napisał: *Postacią opisaną w pierwszym rozdziale jest Masław, książę Mazowsza, a w ostatnim – Tadeusz Mazowiecki. Dzieli ich dziewięć wieków, ale łączy Płock.*

Ciekawą pozycję stanowią opracowania autobiograficzne, jak m.in.: *Wiek walki o dwie wolności* prokuratora Zygmunta Kozaneckiego. Autor maszynopisu ukończył w 1974 r. Opracowanie redakcyjne i

⁵⁵ Z. Kruszewski, J. Stefański, *Mała encyklopedia Towarzystwa Naukowego Płockiego*, Płock 2011; W rozdziale pt. *Hasła osobowe* zamieszczono krótkie życiorysy zasłużonych członków TNP według alfabety: *Askanas Kazimierz, Badowska Krystyna Eleonora, Badowski Kazimierz, Bąkowski Leon, Boszko Michał Ludwik, Bukowski Andrzej, Celmer Julian, Chodubski Andrzej Jan, Chojnacki Jakub, Chrostowski Tadeusz, Chrzanowski Tadeusz, Chudzyński Marian, Dorobek Franciszek, Gąsiorowski Władysław, Gelinek Kazimierz, Gierzyński Tadeusz, Góralski Wojciech, Grabowski Adam, Graczyk Waldemar, Grzybowski Michał Marian, Hejke z Mierzejewskich Krystyna, Idźkiewicz Czesław, Jachimiak Grzegorz, Jędrzejewski Bolesław, Kacprzak Marcin, Kaczanowska Wanda, Kamiński Marcin, Kempa Janusz, Kieffer-Kostanecka Maria, Koński Wiesław, Korgul Czesław, Kostanecki Stanisław, Kotowski Włodzimierz, Kowalewski Tadeusz, Kozłowski Władysław, Kruszewski Zbigniew Paweł, Kubissa Jacek, Kutniewski Stanisław, Lamparski Henryk, Lutyński Roman Wincenty, Maciesza Aleksander Bolesław, Macieszyna Maria, Milner Jan, Morykoni Kajetan, Nowak Irena, Nycek Jan Bolesław, Osiński Tadeusz, Piekarska Henryka, Płuciennik Halina Maria, Poklewski-Koziell Tadeusz Szczepan, Portalski Mariusz, Pożerska Ewa, Pomorski Wiesław, Prażmowski Adam Michał, Pysiak Janusz, Rajkiewicz Antoni Marian, Rutska-Welamin Halina, Rutski-Welamin Stefan, Rybicka Marianna Władysława, Rychlewska Danuta Krystyna, Samsonowicz Henryk, Serafimowicz Włodzimierz, Sęczkowska Maria, Skalny Władysław, Skierkowski Władysław, Skrzeczkowski Bronisław, Solarski Bolesław, Sołtysiak Jerzy, Stefański Marian, Struzik Adam Krzysztof, Szacherska Stella Maria, Szafranski Włodzimierz, Szumlicka-Rychlik Grażyna, Świecik Józef, Trębala Bogumił, Wyczalkowski Seweryn, Zalewski Aleksander, Zdziarski Bolesław, Zieliński Gustaw h. Świnka, Zieliński Gustaw, Zieliński Janusz, Zieliński Józef, Żuk Daniel, Żuk Tadeusz.*

⁵⁶ M. Kamińska (red.), *Ludzie TNP. Słownik biograficzny (1820-2020)*, Płock 2020; Autorzy biogramów i życiorysy: M. Chmielewska [*Eugenia Anna Wesołowska (1929-2016)*]; M. Chudzyński [*Jakub Chojnacki (1922-2006)*, *Stanisław Józef Kostanecki (1915-1995)*]; A. Dorobek [*Franciszek Dorobek (1922-1981)*]; H. Giżyńska-Burakowska [*Włodzimierz Smulski (1934-2005)*]; G. Gołębiwski [*Wiesław Adam Koński (1948-2018)*]; K. Grochowska-Iwańska [*Stefan Kazimierz Askanas (1909-1994)*]; M. M. Grzybowski [*Ks. Wacław Abramczyk (1937-1997)*, *Ks. Tomasz Kowalewski (1857-1827)*, *Ks. Ignacy Leonard Lasocki (1860-1933)*, *Ks. Władysław Tomasz Mąkowski (1885-1945)*, *Ks. Antoni Julian Nowowiejski (1858-1941)*, *Ks. Adam Michał Prażmowski (1764-1836)*, *Ks. Władysław Skierkowski (1886-1941)*, *Ks. Tadeusz Żebrowski (1925-2014)*]; E. Hordyska-Gizińska [*Halina (1868-1932)* i *Stefan Welanin (1855-1932) – Rutscy*]; J. Kaczorowska [*Tadeusz Kowalewski (1917-2002)*]; M. Kamińska [*Tadeusz Michał Gierzyński (1905-1968)*, *Kajetan Morykoni (1774-1830)*]; A. Kansy [*Andrzej Chodubski (1952-2017)*, *Stanisław Chrzanowski (1912-2002)*]; B. Konarska-Pabiniak [*Tadeusz Osiński (1933-2022)*]; M. Lutomiński [*Augustyn Żdziarski (1794-1845)*]; S. Pawlak [*Lucyna Sztompka (1955-2016)*]; H. Piekarska [*Władysław Gąsiorowski (1933-2010)*, *Franciszek Gumowski (druga poł. XIX – lata 30. XX w.)*, *Wacław Gurbki (1867-1943)*, *Wojciech Krzysztof Zbierchowski (1940-1994)*]; T. Piekarski [*Tadeusz Świecki (1880-1945)*]; M. Staniszevska [*Ks. Andrzej Więckowski (1947-2018)*]; A. M. Stogowska [*Wincenty Hipolit Gawarecki (1788-1852)*, *Kazimierz Gelinek (1882-1969)*, *Adam Grabowski (1864-1914)*, *Maria Kieffer-Kostanecka (1913-1988)*, *Roman Lutyński (1887-1968)*, *Aleksander Maciesza (1875-1945)*, *Gustaw Zieliński (1809-1881)*]; T. Stolarczyk [*Władysław Zarachowicz (1913-1992)*]; A. Sumliński [*Marcin Kamiński (1913-1990)*]; G. Szumlicka-Rychlik [*Marcin Kacprzak (1888-1968)*]; G. Wąsiewki [*Władysław Gąsiorowski (1933-2010)*]; M. Wojtalewicz [*Adam Wojtalewicz (1930-2017)*]; A. Zbierchowska [*Wacław Gurbki (1867-1943)*]; M. Żemigała [*Tadeusz Poklewski-Koziell (1932-2015)*]; M. Żuławnik [*Bolesław Jędrzejewski (1896-1987)*].

⁵⁷ W. Robak, *Płock historiami ludzi opisany*, Płock 2021. Rozdziały: *Od autor; Wstęp; Masław – książę Mazowsza, o którym historia chciała zapomnieć; Władysław I Herman – władca Polski bez królewskiej licencji; Bolesław III Krzywousty – płockie dziecko Marsa; Kazimierz III Wielki – znakomity architekt, dyplomata i kochanek; Siemowit IV – płocki książę, który niemalże został polskim królem; Paweł Włodkowic – ambasador wolnych narodów; Bona Sforza d’Aragona – królewska menadżerka Mazowsza; Kajetan Morykoni – pedagog z powołania, z natury wizjoner; Generał Florian Kobyliński i jego ostatni zajazd na Litwie; Jan Marek Róża Lajourdie – człowiek, który ujarzmił wielką rzekę; Gustaw Zieliński – romantyk, który umiłował stare księgi; Witold Zglenicki i jego sny o płynnym „czarnym złocie”; Aleksander Maciesza – płocczanin z wyboru serca; Ludwik Krzywicki – profesor od ludzkiego szczęścia; Marcelina Rościszewska – generał w spódnicy; Wacław Lachman – płocczanin, który rozśpiewał całą Polskę; Władysław Broniewski – poezja jak rewolucja; Franciszka i Stefan*

przypisy w ramach TNP wykonali: W. A. Koński, A. J. Papierowski i J. Stefański (Płock 2001). Były wieloletni dyrektor szkoły podstawowej nr 11 w Płocku i dziennikarz Tadeusz Kurpiewski (1927-2013)⁵⁸ wydał opracowanie autobiograficzne pt. *W służbie Mazowsza i Płocka* (Płock 2002), natomiast były zastępca dyrektora MZRiP Maciej Górzynski⁵⁹ – *Moje życie z Petrochemią w tle* (Płock 2008)⁶⁰.

Kwartalnik naukowy „Notatki Płockie”⁶¹ wydawany od 1956 r. przez Towarzystwo Naukowe Płockie prezentuje szeroką gamę tematów dotyczących historii i współczesności miasta i regionu. Istotnym jest dostępność wszystkich egzemplarzy „Notatek Płockich” w internecie. TNP w 2020 r. obchodziło 200-lecie swego istnienia⁶².

Wspomnienia o losach płockich żołnierzy w „Notatkach Płockich”⁶³ prezentowali: Michał Trubas, Jan Henryk Waluś, Konrad Jan Waluś, Grzegorz Gołębiwski, Waldemar Brenda, Tadeusz Chrostowski⁶⁴, Stanisław Chrzanowski⁶⁵, Jan Chojnacki, Józef Frejek, Antoni Jelec, Mirosław Krajewski, Irena Nowak, Jan Nowak, Jan Szymański, Bogumiła Zaleska-Opasińska. Na szczególną uwagę zasługują w tym temacie liczne artykuły i książki wiceprezesa TNP Grzegorza Gołębiewskiego.

Ważne dla historii współczesnego Płocka są publikacje (artykuły i druki zwarte) o płockim przemyśle rafineryjnym i petrochemicznym oraz o ważnych ludziach związanych z budową i

Themersonowie – połączyła ich awangarda; Tadeusz Gierzyński – adwokat, który uczynił Płock stolicą polskiej chemii; Mira Zimińska-Sygietyńska i jej dwie miłości; Jakub Chojnacki – człowiek, który oswoił płockie lwy; Tadeusz Mazowieckim – „moje korzenie są w tym mieście”.

⁵⁸ Kurpiewski Tadeusz, zasłużony dyrektor Szkoły Podstawowej nr 11 w Płocku, którą zarządzał przez 23 lata, dziennikarz, działacz SNP.

⁵⁹ K. Badowski, J. B. Nycek, *Architektura Płocka i jej twórcy*, Płock 2011, *Górzynski Maciej*, s. 206.

⁶⁰ M. Górzynski, *Moje życie z Petrochemią w tle*, Płock 2008.

⁶¹ W. Koński, *60 roczników „Notatek Płockich. Bibliografia zawartości (1956-2016). Nr 1-328*, Płock 2017.

⁶² Pismo prezesa TNP prof. Zbigniewa Kruszewskiego z dnia 10 V 2020 r. w sprawie 200-lecia TNP: *Po raz kolejny dzieje Towarzystwa Naukowego Płockiego mocno splatają się z losami Polski i Polaków. Zebranie założycielskie naszej Organizacji odbyło się 3 czerwca 1920 r. Wybrano na nim prezesa bp. Ordynariusza Adama Prażmowskiego, a na sekretarza dyrektora Szkoły Wojewódzkiej Kajetana Morykoniego. Towarzystwo zostało założone prawie w ostatniej chwili okresu korzystnej atmosfery politycznej w Królestwie Polskim, łącząc ze sobą wartości narodowe, regionalizm, obywatelskość i naukę. Jeszcze w tym samym roku, wielki mecenas utworzenia w Płocku Towarzystwa, Stanisław Kostka Potocki, został zdymisjonowany ze stanowiska ministra Komisji Rządowej Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego. Atmosfera w kraju stała się „duszną”. Śmierć K. Morykoniego, twórcy i głównego inspiratora Towarzystwa w grudniu 1830 r. oraz klęska powstania listopadowego, jak też nasilające się represje ze strony władz carskich spowodowały zaprzestanie działalności naszej organizacji w pierwszym okresie jej istnienia. Jednak w krótkim czasie Towarzystwo Naukowe wiele dokonało i wpisało się w sposób trwały w historię naszego miasta. Dało początek bibliotece i muzeum, dzisiaj to Muzeum Mazowieckie. Ważne są prace badawcze K. Morykoniego i Hipolita Gawareckiego, które zapoczątkowały badania historyczne nad dziejami Płocka i regionu. Wartością ponadczasową z tamtego okresu funkcjonowania było rozbudzenie uczuć patriotycznych oraz podtrzymanie kultu narodowego w sytuacji wzrostu ucisku zaborcy i faktycznego nieistnienia państwowości. Wartości te, między innymi, legły u podstaw wznowienia działalności Towarzystwa Naukowego Płockiego w 1907 r. i jego trwania do naszych czasów. Sto lat temu naszym poprzednikom nie było dane obchodzić jubileuszu Towarzystwa. Był to okres najazdu na Polskę bolszewików, a obrona Płocka przed najeźdźcą w 1920 r. owiana była bohaterstwem. Współcześnie, kolejne sto lat później, nie możemy z godnością i należnym szacunkiem dla naszych poprzedników obchodzić dwusetnej rocznicy Towarzystwa. Wirus COVID-19, który w 2020 r. przypomniał ludziom, że są tylko częścią ekosystemu, bardzo wpłynął na nasze zachowania i życie. Zamknięto nas w domach i wszelkie plany oraz zamiary legły w gruzach. Zarząd TNP przygotował się organizacyjnie do obchodów jubileuszowych.*

⁶³ A. Kansy A., *Na marginesie swobody. „Notatki Płockie” (1956-2011) – historia i polityka*, Warszawa 2012.

⁶⁴ Z. P. Kruszewski, J. Stefański, *Mala encyklopedia Towarzystwa Naukowego Płockiego*, Płock 2011, *Chrostowski Tadeusz*, s. 132.

⁶⁵ M. Kamińska (red.), *Ludzie TNP. Słownik biograficzny (1820-2020)*, Płock 2020, *Chrzanowski Stanisław*, s. 31-32.

zarządzaniem w MZRiP /PKN Orlen: Wiesława Końskiego⁶⁶, Aliny Klocek⁶⁷, Edwarda Korsaka⁶⁸, Adama Puchowicza⁶⁹, Ferdynanda Niśkiewicza⁷⁰, Macieja Górzyńskiego, Bogumiła Trębali⁷¹ i Włodzimierza Serafimowicza oraz wielu innych. Wielce interesujące są kolejne pozycje o zasłużonych obywatelach miasta, którzy przyczynili się do zbudowania MZRiP - PKN Orlen. Pozycje te prezentowane są jako opracowania autorskie lub wydania zbiorowe przez Stowarzyszenie Płockich Naftowców i wcześniej przez Towarzystwo Przyjaciół Petrochemii Płock SA. Należy tu wymienić m.in.: *Petrochemia na poważnie i wesoło* (Płock 1998)⁷², *Protopłaści ORLENU*, Zeszyty Nr 1-15 (Płock 2009)⁷³, *Łańcuch postaci. Od MZRiP w Płocku do PKN Orlen – sylwetki, wydarzenia, anegdoty* (Płock 2011)⁷⁴. Tematy dotyczące płockiego kompleksu rafineryjno-petrochemicznego często były i są obecnie prezentowane w krajowej prasie specjalistycznej i popularnej oraz w płockich mass-mediach, m.in. w kwartalniku TNP „Notatki Płockie”⁷⁵, w Tygodniku Płockim i innych płockich czasopismach oraz tygodnikach zakładowych (w przeszłości w „Petro-Echo”, później m.in. „Orlen Ekspres”).

Istotnym obszarem informacji dla niniejszego opracowania były publikacje zwarte i artykuły dotyczące: muzeów, archiwów, bibliotek, uczelni wyższych, szkół średnich, kościołów, parafii oraz organizacji społecznych, naukowych, kulturalno-oświatowych, technicznych, itp. Wykorzystano też opracowania omawiające historię płockich przedsiębiorstw i spółek: MZRiP /PKN Orlen, PERN Przyjaźń, Orlen Asphalt, Cotexu, Zakładu Energetycznego „Energia”, Stoczni Rzecznej (Centromost), Cukrowni Borowiczki, Zakładów Stolarstwa Budowlanej, Płockiego Przedsiębiorstwa Robót Mostowych, Przedsiębiorstwa Budownictwa Przemysłowego Petrobudowa, Płockiego Przedsiębiorstwa Konstrukcji Stalowych i Urządzeń Przemysłowych Mostostal Płock, Płockiego Przedsiębiorstwa Instalacji

⁶⁶ W. Koński, *Płocka Petrochemia 1960-1985*, Płock 1986.

⁶⁷ A. Klocek, *Płocka Rafineria i Petrochemia w latach 1959-2000*, Płock 2010; teże, *Płocki kompleks rafineryjno-petrochemiczny w latach 1959-2000 i jego wpływ na rozwój miasta i regionu*, Płock 2015.

⁶⁸ E. Korsak (red.) *400 milionów ton ropy w Płocku*, wyd. Stowarzyszenie Inżynierów i Techników Przemysłu Chemicznego (SITP Chem), Płock 2005; tenże, *Fenomen petrochemii w Płocku i na świecie*, Płock 2006.

⁶⁹ A. Puchowicz, *Z naftą przez pokolenia*, Płock 2004; tenże, *Nie sama naftą... Czteryście milionów ton ropy w Płocku*, [w:] *400 milionów ton ropy w Płocku*, Płock 2005.

⁷⁰ F. Niśkiewicz, *Coś zawsze w pamięci zostaje*, Płock 2008.

⁷¹ Z. P. Kruszewski, J. Stefański, *Mala encyklopedia TNP*, Płock 2011, *Trębala Bogumił*, s. 204.

⁷² M. Górzyński (red.), *Petrochemia na poważnie i wesoło. Wspomnienia pracowników*, Płock 1998, wyd. Towarzystwo Przyjaciół Petrochemii Płock SA.

⁷³ *Protopłaści ORLENU*, Zeszyty Nr 1-15, wyd. Stowarzyszenie Płockich Naftowców, Płock 2009. W opracowaniu zamieszczono życiorysy dyrektorów naczelnych MZRiP i Petrochemii Płock SA, a byli to: Paweł Nowak, Andrzej Woroniecki, Włodzimierz Kotowski, Kazimierz Klęk, Władysław Wawak, Czesław Dolasiński i Konrad Jaskóła oraz ich zastępcy: Jakub Tomaszewicz, Henryk Kozdrowicz, Czesław Jankiewicz, Wiesław Kołsut, Bolesław Witkowski, Zbigniew Nycz, Włodzimierz Derecki i Andrzej Dankowski.

⁷⁴ M. Górzyński, *Łańcuch postaci. Od MZRiP w Płocku do PKN Orlen – sylwetki, wydarzenia, anegdoty*, Sponsor Główny – Polimex Mostostal, wyd. Stowarzyszenie Płockich Naftowców, Płock 2011. W poszczególnych rozdziałach zamieszczono życiorysy: Lecha Bodala, Antoniego Roguckiego, Mariana Woźniaka, Henryka Rybaka, Franciszka Barańskiego, Ryszarda Cygana, Henryka Kolbicza, Krystyny Dereckiej, małżeństwa Jadwigi i Stanisława Gralaków, małżeństwa Agnieszki i Zbigniewa Łapaczów, Władysława Leszka Nowaka, Ferdynanda Niśkiewicza, Seweryna Petzela, Władysława Skalnego, Wiesława Końskiego, Aleksandra Puchowicza, Mirosława Cichońskiego, Eugeniusza Korsaka, Andrzeja Nadworskiego, Czesława Bugaja, Jolanty Nazarenko-Borkowskiej, Dariusza Nazarenko i Krystiana Patera.

⁷⁵ B. Witkowski, *Mazowieckie Zakłady Rafineryjne i Petrochemiczne po pierwszym etapie*, „Notatki Płockie” 1967, nr 1/41, s. 49-55; H. Kozdrowicz, *Miasto i Petrochemia*, „Notatki Płockie” 1968, nr 4/48, s. 38-39; W. Kotowski, *Dziesięciolecie Płockiej Petrochemii*, „Notatki Płockie” 1974, nr 4/78, s. 12-18; H. Szeliga, *25 lat Mazowieckich Zakładów Rafineryjnych i Petrochemicznych w Płocku*, „Notatki Płockie” 1984, nr 4/121, s. 69-82; A. Bukowski, *Ekologiczne aspekty restrukturyzacji przemysłu chemicznego*, „Notatki Płockie” 1993, nr 4/157, s. 41-44; R. Siemion, *Działania Petrochemii Płock S A na rzecz zmniejszenia energochłonności produkcji*, „Notatki Płockie” 1996, nr 1/166, s. 29-35; A. Puchowicz, *Rozwój Petrochemii Płock SA jako konieczny element budowy nowoczesnej gospodarki*, „Notatki Płockie” 1996, nr 3/168, s. 39-43.

Do historii Płocka wiele wnosi działalność wydawnicza stowarzyszeń i mieszkańców poszczególnych osiedli miejskich. Obecnie na osiedlach Stare Miasto i Kolegialna aktywnie działa „Stowarzyszenie Starówka Płocka”⁷⁶, na os. Radziwie – „Towarzystwo Przyjaciół Radziwia”⁷⁷, natomiast na os. Ciechomice – funkcjonuje przy miejscowej bibliotece nieformalne koło miłośników historii osiedla. Stowarzyszenia te poza działalnością wewnątrz osiedlową zajmują się również historią zabytków, ulic, przedsiębiorstw, zasłużonych obywateli, itp. Przykładowo można wymienić dwie pozycje wydane przez „Stowarzyszenie Starówka Płocka”: *Dwa wieki Tumskiej. Wczoraj, dziś, jutro...*, Opracowanie zbiorowe, Płock 2010 oraz *Okno na Kwiatka. Ulica Józefa Kwiatka w Płocku od początku XIX w. do 1939 roku – ludzie i zabudowa*, G. Nowak-Dąbrowska, Płock 2019.

Na uwagę zasługują: publikacje internetowe Tomasza Piekarskiego (m. in. *Historia Radziwia*)⁷⁸ oraz blogera Krzysztofa Wiśniewskiego (*Historia płockiego osiedla Borowiczki*)⁷⁹. Interesująca pozycję w internecie stanowi pamiętnik pt. *Podolszyce – tu wracałem* Karola Cholewińskiego (1898-1991), redakcję tej publikacji wykonał Krzysztof Wiśniewski.

Poza drukowanymi opracowaniami historycznymi w płockim internecie ukazują się wiele prac kontynuujących działalność społecznej organizacji jaką był „Społeczny Komitet Budowy Mostu – Ratunek dla Płocka”⁸⁰, tworzących „burzę mózgów” w zakresie współczesnej infrastruktury technicznej miasta⁸¹ oraz kierunku jego dalszego rozwoju.

ANEKSY

Aneks nr 1 – URBANIZACJA PŁOCKA. WSTĘP

Historia miast i procesów urbanizacyjnych już niemal od dwóch wieków stanowi jeden z wiodących nurtów w badaniach historycznych. Wynika to z faktu, że miasta nie tylko zmieniały środowisko naturalne, zagospodarowywały przestrzeń, lecz także przekształcały jakość życia człowieka, natomiast miejskie formy życia określały działania gospodarcze, kulturalne i polityczne poszczególnych zbiorowości ludzkich. Z kolei stopień urbanizacji stanowił, i ciągle stanowi, wskaźnik rozwoju społecznego, natomiast rozpoczęty w XVIII wieku proces postępującej urbanizacji, który w następnym stuleciu uległ gwałtownemu przyśpieszeniu, spowodował powolny, ale definitywny rozpad „dawnego świata”, w trzech czwartych wiejskiego, wyznaczając jednocześnie nowy ład społeczny, gospodarczy, polityczny i kulturalny. /.../

⁷⁶ Stowarzyszenie Starówka Płocka – prezes Jerzy Skarżyński.

⁷⁷ Towarzystwo Przyjaciół Radziwia – prezes Bogusław Osiecki.

⁷⁸ T. Piekarski, *Historia Radziwia*, http://www.tmr.plo.pl/tmr_pliki/historia/tmr_h.html [10.03.2017].

⁷⁹ K. Wiśniewski, *Historia płockiego osiedla Borowiczki* – <http://kwis.nplock.pl> [3.07.2015].

⁸⁰ „Społeczny Komitet Budowy Mostu – Ratunek dla Płocka”, kierowany przez płk. Jana Siodłaka, Józefa Pajewskiego, Franciszka Jaszczaka i Tadeusza M. Taworskiego. Komitet zainicjował budowę II przeprawy mostowej w Płocku przez Wisłę oraz aktywnie współuczestniczył w jej realizacji.

⁸¹ S. Fiet, *Drogi dla Płocka i regionu. Dokumentacja fotograficzna i filmowa, dotycząca stanu infrastruktury drogowej i kolejowej na terenie m. Płocka i jego rejonu /.../*, Płock 2012, [5.08.2016].

Mimo zauważalnej różnorodności w rozwoju miast europejskich da się wyróżnić kilka charakterystycznych i wspólnych dla tychże miast okresów w ich dziejach: kryzys miast Europy po upadku świata antycznego (V-X wiek), powstanie miast średniowiecznych i nadanie im ostatecznej formy (XI-XV wiek), konfrontacja miast europejskich ze światem i trudności w dostosowaniu ich do zasad perspektywy (XVI-XVIII wiek), gwałtowne wejście w okres industrializacji i związane z tym przemiany miast współczesnych (XIX-XX wiek). /.../

Mniej więcej do XV wieku została ukształtowana sieć miast na obszarze naszego kraju. Wówczas znajdowały się one w niewielkiej odległości od siebie tak, by można było swobodnie przemieszczać się między nimi konno lub pieszo. Wymuszało to regularne ich rozmieszczenie w odległości średnio 15-20 km od siebie. Również zabudowa tych miast była charakterystyczna. W centralnej części znajdował się rynek, z którego wychodzące ulice przecinały się pod kątem prostym. Do XVIII wieku miasta zachowały swą terytorialną i wyraźne granice określone najczęściej murami obronnymi, a urbanizacja nie przekraczała tych granic. Dopiero przełom XVIII i XIX wieku, który wraz z postępem cywilizacyjnym przyniósł rozwój nowoczesnej nauki, techniki, a w konsekwencji przemysłu i komunikacji, spowodował, że urbanizacja objęła także tereny wiejskie. Nastąpił wówczas gwałtowny rozwój miast, do których masowo emigrowali ludzie, poszukując pracy i lepszych warunków życia. Od XIX wieku szybko różnicujące się procesy urbanizacji najczęściej rozpatrywane są w czterech aspektach: demograficznym, ekonomicznym, przestrzennym i społecznym.

Tysiącletni Płock jest tym miastem na Mazowszu, które w okresie tworzenia się i umacniania naszej państwowości zajmowało szczególne miejsce. Zmieniająca się w ciągu dziejów pozycja tego miasta zależała od wielu czynników zewnętrznych i specyfiki poszczególnych okresów historycznych. Rolę pierwszoplanową Płock odgrywał niewątpliwie w okresie pierwszych Piastów. Po ugruntowaniu się w połowie XII wieku społeczności Krakowa Płock pozostał siedzibą książąt mazowieckich i nadal był stolicą biskupstwa założonego w 1075 r. W 1237 r. miasto otrzymało od biskupa Piotra zwanego Rzymianinem, przywilej lokacyjny, wzorowany na najlepszych rozwiązaniach prawnych stosowanych w Zachodniej Europie. Od tego wydarzenia rozpoczął się okres intensywnego rozwoju Płocka, który przez kilka stuleci odgrywał czołową rolę na Mazowszu, aż do wcielenia Księstwa Płockiego do Korony (1495). Rozwojowi miasta w okresie średniowiecza i nowożytności towarzyszył wzrost liczby mieszkańców oraz rozszerzenie granic, co powodowało zmiany w jego kształcie przestrzennym i urbanistycznym. Kolejne zmiany w tym zakresie przyniosło włączenie Płocka do granic Królestwa Polskiego oraz powolny proces industrializacji miasta na przełomie XIX i XX wieku, aż do momentu jego pełnego uprzemysłowienia w połowie XX wieku. /.../

Niniejsza praca ma charakter chronologiczno-problemowy i obejmuje okres od 1237 r., czyli od otrzymania przez Płock praw miejskich, aż do 2017 r., kiedy ostatecznie zakończył się proces dekomunizacji przestrzeni miejskiej zapoczątkowany przemianami po 1989 r.⁸²

dr inż. Piotr Gryszpanowicz

Aneks nr 2 – PŁOCK WCZESNOŚREDNIOWIECZNY. PRZEDMOWA

⁸² P. Gryszpanowicz, *Wstęp*, s. 9-13, [w:] *Urbanizacja Płocka*, Pułtusk 2019.

W naszej książce przedstawiony jest opis zdarzeń i związanych z nimi przemian obejmujących czas liczony od powstania grodowego zespołu osadniczego aż do momentu okrzepnięcia struktury +średniowiecznego miasta. /.../ Lokalizacja miejsca przeprawy i związanego z nią „portu”, miejsca o znaczącej roli dla gospodarczego funkcjonowania Płocka, nie powinna budzić kontrowersji. /.../ Najstarsza przestrzeń osadnicza Płocka powstała w efekcie rozwinięcia szerokiego frontu robót ziemnych, irygacyjnych i budowlanych. Niewątpliwie akcent położony został tu w pierwszej kolejności na konstrukcje grodu, którego naturalne obronne położenie zostało wyraźnie wzmocnione. /.../

Wyniki prac archeologicznych dowodzą, że przy powstałej osadzie, po południowo-zachodniej i północno-wschodniej stronie, powstały na przełomie XI i XII w. niemal jednocześnie dwa otwarte skupiska osadnicze. Ich lokalizacja potwierdza istnienie szlaku handlowego Dobrzyń – Wyszogród, biegnącego wzdłuż krawędzi pradoliny Wisły. /.../

Początki osady przygrodowej możemy obecnie datować na pierwsze dekady XI w. Wydaje się, że jej szybki rozwój miał związek z wydarzeniami określanymi przez historyków jako „kryzys pierwszej monarchii piastowskiej”. Najazd Brzetysława (władcy Czech), bunt Mieclawa i jego walki z Kazimierzem Odnowicielem nie pozostawiły wielu śladów w źródłach pisanych, niewielu informacji dostarczyły także wyniki prac archeologicznych. Jednakże szybkie tempo zasiedlenia omawianego terenu stanowić może w ocenie archeologów swoiste potwierdzenie znanego zapisu Gala Anonima o wielkiej migracji z ogarniętej niepokojami Wielkopolski i gospodarczym rozkwicie Mazowsza. W wyniku tego procesu ostatecznie ukształtował się zespół osadniczy złożony z grodu i towarzyszącej mu osadzie targowej.

Horyzont I to ślady osadnictwa otwartego, które rozwinęło się w czasie funkcjonowania najstarszej fazy grodowej. /.../ Czas horyzontu I związany był z budową grodu, organizowaniem jego zaplecza, tworzeniem infrastruktury oraz stabilizacją sieci drożnej. To złożone zadanie wykonane zostało ze znajomością wiedzy wielu dziedzin inżynierii budowlanej. /.../ Osadnictwu sprzyjało piaszczyste, przesiąkliwe podłoże i łatwy dostęp do wód podskórnych (ponad 2 ha). Osadnictwo początków pierwszego horyzontu (południowa część obecnego placu Narutowicza) rozwijało się liniowo i objęło w pierwszej kolejności pas skraju skarpy i drogi z Dobrzyńa do Czerwińska oraz linię drogi biegnącej w kierunku północno-wschodnim. /.../

Kres funkcjonowaniu osadnictwa najstarszego horyzontu kładzie zniszczenie datowane przez archeologów na początek XII w. Wszystko wskazuje na możliwość łączenia śladów pożaru ze wzmiankowanym w źródłach pisanych najazdem Pomorzan, w wyniku którego Płock został zniszczony na przełomie lat 1126 i 1127. Kolejny okres rozwoju podgrodzia to czas niezmiernie ważny w historii Płocka, ujęty w archeologiczny horyzont, który liczy sobie blisko 100 lat.

Utrzymana po zniszczeniach ranga grodu jako ośrodka władzy centralnej, utrwalona obecnością siedziby biskupa, była impulsem do realizacji dalszych przemian. /.../ Pięć kolejnych poziomów osadniczych drugiego horyzontu to, jak na przestrzeń zurbanizowaną, bardzo wiele, zważywszy, że wszystkie zarejestrowane w czasie wykopalisk zmiany dokonały się w krótkich odstępach czasu. /.../

Prace budowlane związane z odbudową zniszczonej osady rozpoczęła wielka niwelacja, przeprowadzona w części północnej. Jej celem było stworzenie przestrzeni topograficznie przyjaznej dla planowanej zmiany charakteru zabudowy osady. Elementem tych zmian miała być w pierwszym rzędzie budowa linii fortyfikacji ziemnych, które zapewnić miały bezpieczeństwo mieszkańcom podgrodzia.⁸³

Analiza topografii skarpy i linii jej przebiegu wskazuje, że w Płocku rozrost i scalanie osadnictwa miały swoje naturalne utrudnienia. Wybrano teren ze wszech miar korzystny dla budowy nowego grodu, ale też i te same walory rzeźby terenu ograniczały możliwość połączenia dwóch ośrodków w zwarty organizm. Według uzyskanych ustaleń powstał gród na cyplu skarpy, dla którego zapleczem osadniczym

⁸³ A. Gołębniak, *Przedmowa*, s. 13-24, [w:] *Płock wczesnośredniowieczny*, red. A. Gołębniak, Warszawa 2011.

była przestrzeń odizolowanego, otwartego przedpola. Przestrzeń najlepsza z możliwych w najbliższym sąsiedztwie grodu, jednak niezbyt przyjazna i topograficznie zbyt złożona, aby można było uznać, że twórcom pomysłu lokalizacji grodu przyświecała myśl szybkiego jej zurbanizowania.

Od grodu oddzielał ją pas strefy nasyconej wodą /.../ Dzisiaj w jego zmodyfikowanej linii biegnie ulica Mostowa. /.../ Wspólnym zadaniem dla grodu i osady była konieczność zapewnienia jej mieszkańcom dostępu do przeprawy. Jednym ze skutków decyzji o przekopaniu fosy było odcięcie grodu od osadniczego zaplecza. /.../ Jej celem było stworzenie przestrzeni topograficznie przyjaznej dla planowanej zmiany charakteru zabudowy osady. Elementem tych zmian miała być w pierwszym rzędzie budowa linii fortyfikacji ziemnych, które zapewnić miały bezpieczeństwo mieszkańcom podgrodzia. Zapewne w tym samym czasie gród płocki zyskał charakter szczelnie chronionej rezydencji. Na terenie podgrodzia w końcu XII w. mogło się znajdować ponad 75 działek osadniczych. /.../ Konkludując, podgrodzie w swym oryginalnym zasięgu zajmowało obszar o powierzchni przekraczającej 3 ha.⁸⁴

dr Andrzej Gołębniak

Aneks nr 3 – DZIEJE DROGOWNICTWA W PŁOCKU. PRZEDMOWA

Dzisiejszy Płock posiada ponad 450 zewidencjonowanych dróg publicznych i niczym nie przypomina zespołu osadniczego, który w 1237 r. otrzymał prawa miejskie. Kształt urbanistyczny miasta został ukształtowany na przełomie XVIII i XIX wieku, kiedy to Płock po II rozbiórce Polski, znalazł się w zaborze pruskim. Ówczesni budowniczowie Płocka przygotowali plany regulacyjne miasta, z których większość została zrealizowana. Przede wszystkim rozebrano średniowieczne mury obronne miasta i wytyczono nowe ciągi komunikacyjne, które po modyfikacjach zachowały się do dziś. Systematyczny rozwój Płocka postępował do wybuchu II wojny światowej, jednak prawdziwy boom budowlany nastąpił w 2. połowie XX wieku, kiedy to obszar miasta zwiększył się aż pięciokrotnie. Wówczas to zaistniała potrzeba budowy wielu nowych ulic.

Książka, która dziś trafia do rąk Państwa, stara się odpowiedzieć na liczne pytania, związane z płockimi ulicami: kto je budował, jakich materiałów używano do ich budowy, jak przebiegały płockie ciągi komunikacyjne, kiedy i w jaki sposób zaczęto odprowadzać z nich deszczówkę i ścieki, jak oświetlano płockie ulice, kto zajmował się ich oczyszczaniem, jak je modernizowano itp. Odpowiedź na te i podobne pytania była dotychczas trudna, a często nawet niemożliwa, gdyż Płock, pomimo wielowiekowej historii, nie doczekał się do dziś monograficznego opracowania, przedstawiającego dzieje rozwoju płockiego budownictwa drogowego.

Staraliśmy się pokazać czytelnikom, jak na przestrzeni wieków, przede wszystkim XIX, XX i początku XXI budowano w Płocku ulice, jakich materiałów używano do ich budowy, z jakimi trudnościami przy tym się borykano itd. Staraliśmy się też opisać i przedstawić podziemną i naziemną infrastrukturę uliczną. W oparciu o bogate źródła pisane w języku polskim, rosyjskim i niemieckim znajdujące się w archiwach oraz bogatą ikonografię w postaci projektów, rysunków, planów sytuacyjnych, zdjęć etc. przedstawiliśmy również ludzi, począwszy od architektów, projektantów dróg i mostów do wykonawców: inżynierów, techników, po prostu, drogowców w pełnym tego słowa znaczeniu, oraz dziedzictwo, które po nich zostało. Książka, którą macie Państwo macie w swoich rękach powstała

⁸⁴ A. Gołębniak, *Rozwój osadnictwa otwartego i pierwsza lokacja miasta*, s. 217-278, [w:] *Płock wczesnośredniowieczny*, Warszawa 2011.

dzięki analizie setek jednostek archiwalnych, dziesiątek map i planów Płocka, wielu artykułów i informacji zawartych w płockiej prasie. Nie do przecenienia były również informacje uzyskane od żyjących drogowców, których wspomnienia niejednokrotnie rzucały nowe światło na wiele aspektów budownictwa drogowego.⁸⁵

dr inż. Piotr Gryszpanowicz, dr Krystyna Grochowska-Iwańska

Aneks nr 4 – PŁOCKIE MOSTY NA WIŚLE. WSTĘP

Sejm Rzeczypospolitej Polskiej, doceniając znaczenie Wisły w życiu naszego Narodu i Państwa, ogłosił rok 2017 Rokiem Rzeki Wisły. Tym samym w 550. rocznicę pierwszego wolnego flisu oddano hołd pokoleniom rodaków, którzy dzięki Wiśle i w oparciu o nią budowali tożsamość i potęgę Państwa Polskiego. Obiektami nierozzerwalnie związanymi z Królową Polskich Rzek są przeprawy mostowe. Część z nich w ciągu ostatnich 200 lat powstała również w Płocku. /.../

Autorem, który, opierając się na materiałach źródłowych i wspomnieniach wielu osób, jako pierwszy w szerszym zakresie opisał historię płockich mostów, był związany z Płockiem prof. Bolesław Chwaściński. Autor w swojej książce „Mosty na Wiśle i ich budowniczy”, która ukazała się już po jego śmierci, historię wszystkich przepraw mostowych na Wiśle od czasów najdawniejszych do lat 90. XX wieku. Dzieło będące efektem wielu badań autora, stanowi dziś ważną pozycję w zbiorach historyków i pasjonatów mostownictwa. Jako uzupełnienie tej publikacji należy traktować książkę napisaną pod redakcją prof. Jana Biliszczuka „Podwieszony most przez Wisłę w Płocku” opisującą proces powstawania najnowszego płockiego mostu im. Solidarności. /.../

Płock, jako jedno z nielicznych miast w Polsce, może pochwalić się szerokim spektrum mostów, które tu funkcjonowały, zaczynając od drewnianych mostów łyżwowych, poprzez drewniano-stalowy most wojenny i stalowy most drogowo-kolejowy, aż po najnowszy most podwieszony. Mosty płockie wyróżniała zawsze jedna ważna cecha – każdy z nich był wyjątkowy w skali kraju. I tak dla przykładu most im. Legionów Józefa Piłsudskiego (1938) z racji na nietypowe rozwiązania konstrukcyjne został okrzyknięty „monumentalnym dziełem nowoczesnej techniki”. Natomiast most im. Solidarności otwarty w 2007 r., stał się największym mostem podwieszonym w kraju, a jego przęsło żeglowne o długości 375 m było wówczas jednym z największych wśród obiektów mostowych podwieszanych z wantami w jednej płaszczyźnie. /.../

Książka składa się z pięciu rozdziałów, w których w sposób chronologiczny przedstawiona zostaje historia płockich przepraw na Wiśle. Na końcu każdego z nich znajduje się galeria z wieloma nieznanymi dotychczas zdjęciami, które to po zapoznaniu się z treścią danego rozdziału, pozwalają czytelnikom lepiej zrozumieć opisaną tematykę. W książce znajdują się również biogramy wielu wybitnych inżynierów, których właśnie mosty połączyły z naszym miastem. Chciałbym, aby ta książka stała się upamiętnieniem wszystkich tych, którzy w dziejach budowali przeprawy na Wiśle. Inżynierów i zwykłych robotników, których losy połączył jeden cel – budowa mostów dla Płocka. Niech pamięć o nich zostanie utrwalona dla potomnych.⁸⁶

dr inż. Piotr Gryszpanowicz

Aneks nr 5 – ARCHITEKTURA PŁOCKA I JEJ TWÓRCY. DZIESIĘĆ WIEKÓW ARCHITEKTURY PŁOCKA. NOTY BIOGRAFICZNE BUDOWNICZYCH PŁOCKA

⁸⁵ P. Gryszpanowicz, K. Grochowska-Iwańska, *Przedmowa*, s. 9, [w:] *Dzieje drogownictwa w Płocku*, Płock 2020.

⁸⁶ P. Gryszpanowicz, *Wstęp*, s. 5-6, [w:] *Płockie mosty na Wiśle*, Płock 2017.

Płock zawsze zajmował w dziejach Mazowsza ważne miejsce, zaś w okresie formowania polskiej państwowości było to miejsce szczególne. Pozycja ta towarzyszyła miastu praktycznie w całym minionym tysiącleciu, chociaż w różnym stopniu, zależnie od okresu historycznego i czynników zewnętrznych. Rolę pierwszoplanową odegrał miejscowy gród w dobie pierwszych monarchów piastowskich – Władysława I Hermana (1043-1102) i Bolesława III Krzywoustego (1086-1138). Władysław Herman objął władzę po swym bracie, królu Bolesławie II Śmiałym (1042-1081), w 1079 roku, natomiast Krzywousty w 1102 roku, z krótką przerwą na rządy przyrodniego brata, Zbigniewa (po 1070-1113?). Wtedy właśnie Płock pełnił przez blisko sześćdziesiąt lat funkcję ośrodka dyspozycyjnego władców Polski, czyli w dzisiejszym rozumieniu stolicy kraju. Rychło też ustanowiono tutaj siedzibę biskupstwa (1075), jako jedną z pierwszych na ziemiach polskich, dzięki czemu pozycja polityczna Płocka została bardzo wzmocniona. Gdy przeniesiono centrum władzy państwowej do Krakowa, co nastąpiło w połowie XII wieku, a był to czas rozbicia dzielnicowego, princepsem zostawał zawsze książę krakowski, mający prawo używać tytułu dux Poloniae – książę Polski. Od tego momentu Płock zszedł do roli siedziby książąt mazowieckich. Wprawdzie syn Bolesława III Krzywoustego, Bolesław IV Kędzierzawy (1120/1121-1173), uczynił z Płocka poważny ośrodek kultury i sztuki, promieniujący daleko poza Mazowsze, lecz jego rola polityczna została mocno zredukowana.

W 1237 roku za rządów Konrada I Mazowieckiego (1187/1188-1247), przejściowo księcia Polski, osada licząca już kilka tysięcy mieszkańców, otrzymała dokument lokacyjny. Był on wzorowany na najlepszych rozwiązaniach prawnych stosowanych w zachodniej Europie. Na przestrzeni ponad tysiąca lat, w ciągu których Płock, obok okresów świetności, miał też czas regresu, przez stulecia utrzymywał pierwszorzędną pozycję na Mazowszu, ustępując ostatecznie miejsca w XVI wieku jedynie Warszawie. Status ten zachował do dziś. Rozwojowi miasta towarzyszyło rozszerzanie granic, przez co zmieniał się jego kształt i charakter urbanistyczno-przestrzenny. Zmieniała się również pozycja administracyjna, gospodarcza i kulturalna, uzależniona zwykle od wielkich wydarzeń polityczno-militarnych, wpiętej w Polskę piastowskiej, później Rzeczypospolitej. Nie bez znaczenia były też wyniszczające nasz kraj wojny XVII wieku, które przetoczyły się przez środkową Europę, nie omijając Płocka. Milenijną klamrę dziejową miasta zamykają wczesne lata sześćdziesiąte ubiegłego wieku. Budowa giganta przemysłowego – wówczas Mazowieckich Zakładów Rafineryjnych i Petrochemicznych, obecnie Polskiego Koncernu Naftowego Orlen – uczyniła ponownie z Płocka stolicę, ale tym razem polskiego przemysłu naftowego. Przede wszystkim dała jednak Płockowi impuls do gwałtownego i wszechstronnego rozwoju, zmieniającego gruntownie dotychczasową jego funkcję. Pochodną były znaczne zmiany demograficzne. W ciągu jednego pokolenia trzykrotnie wzrosła liczba mieszkańców, przekraczając sto trzydzieści tysięcy osób. Kilkakrotnie rozszerzano granice miasta w celu nadania mu kształtu urbanistycznego i przestrzennego zgodnego z potrzebami współczesności.

Prawdziwą zmorą dawnego Płocka, podobnie jak wielu miast pogranicza, były napady, grabieże, epidemie i pożary. Płock był kilkakrotnie łupiony i niszczony, a następnie z trudem odbudowywany. W rezultacie w Płocku żaden z obiektów, nawet murowanych, nie przetrwał w pierwotnej formie. Zwykle też kolejne odbudowy i restauracje prowadzone były w duchu danej epoki, bez dbałości o przeszłość. Z tego powodu wszystkie najstarsze budynki zabytkowe noszą cechy wielu prądów i stylów architektonicznych. Śledząc chronologicznie poszczególne fazy rozwojowe Płocka, najpierw jako osady przedlokacyjnej, a następnie miasta, aż do czasów najnowszych, należy uwzględnić zespół czynników, mających wpływ na jego wielkość, architekturę, urbanistykę, granice oraz pozycję administracyjno-gospodarczą na mapie Mazowsza i kraju.

W architekturze Płocka dominowało długi czas murowane budownictwo sakralne, ustępując z czasem już od XIV stulecia miejsca obiektom świeckim, zwłaszcza obronnym i mieszkalnym, a potem budynkom użyteczności publicznej. W czasach nam współczesnych pojawiła się, zwłaszcza na obrzeżach

miasta, charakterystyczna architektura przemysłowa, związana z przemysłem rafineryjnym i petrochemicznym. Są to przede wszystkim instalacje PKN Orlen, estakady, parki paliwowe.

Katalog obiektów zabytkowych zarówno pojedynczych budowli, jak też całych zespołów architektonicznych, będących pod ochroną prawa w rozumieniu ustawowym, liczy w Płocku około 360 pozycji. W rzeczywistości niektóre obiekty, jak: kompleks katedralny, kamienice z oficynami, zespoły kościelno-katedralne złożone są z kilku budowli, toteż zabytków podlegających ochronie jest o kilkadziesiąt więcej od oficjalnej statystyki.⁸⁷

Jan Bolesław Nycek

Aneks nr 6 – PŁOCKI KOMPLEKS RAFINERYJNO-PETROCHEMICZNY W LATACH 1959-2000 I JEGO WPŁYW NA ROZWÓJ MIASTA I REGIONU. WSTĘP

W regionie płockim przemysł obecny jest od dwóch stuleci – najpierw głównie w postaci fabryki maszyn i narzędzi rolniczych oraz stoczni rzecznej, a od pięćdziesięciu lat w postaci zlokalizowanego tutaj przemysłowego kompleksu rafineryjno-petrochemicznego. Uchwała Komitetu Ekonomicznego Rady Ministrów z dnia 5 stycznia 1959 r. o zlokalizowaniu w Płocku zakładu, przetwarzającego ropę naftową zaowocowała rozpoczęciem od podstaw budowy zakładu, wraz z dziesiątkami uruchamianych od zera przedsiębiorstw, ich kadrą techniczną i administracyjną oraz całą towarzyszącą temu przedsięwzięciu infrastrukturą. Stopniowo zakład rozrastał się nie tylko pod względem technologicznym, wymuszonym postępem technicznym i potrzebami kraju, ale również organizacyjno-prawnym, związanym ze zmianami ekonomicznymi kraju po transformacji ustrojowej zapoczątkowanej przemianami w 1989 r.

Płocki Kompleks Rafineryjno-Petrochemiczny w latach 1959-1992 działał jako przedsiębiorstwo państwowe pod nazwą Mazowieckie Zakłady Rafineryjne i Petrochemiczne. Następnie od 1993 r. przez pięć lat, był spółką akcyjną pod nazwą Mazowieckie Zakłady Rafineryjne i Petrochemiczne Spółka Akcyjna, która mogła używać skrótu – Petrochemia Płock S.A. W 1999 r. ponownie zmieniono nazwę płockiego kompleksu chemicznego na Polski Koncern Naftowy Spółka Akcyjna, który po połączeniu się z centralą Produktów Naftowych S.A. został największym polskim producentem paliw oraz jedynym wytwórcą wybranych produktów petrochemicznych. Od 2000 r. Polski Koncern Naftowy Spółka Akcyjna znalazł się w gronie pionierów produkujących benzyny ekologiczne w skali Europy, stał się liderem polskiej gospodarki. Jego główny Zakład Produkcyjny tj. płocką rafinerię i petrochemię zaliczono do dziesięciu najnowocześniejszych i najefektywniejszych tego typu obiektów w Europie. W 2004 r. płocki kompleks chemiczny obchodził jubileusz czterdziestolecia uruchomienia produkcji rafineryjnej. Koncern wciąż się powiększa, włączając w swój skład inne rafinerie i sieć sprzedaży, a ostatnio również jedną z litewskich rafinerii.

Należy stwierdzić, że właściwie ukierunkowany wysiłek, podjęty w odpowiednim czasie, umożliwił samodzielne funkcjonowanie przedsiębiorstwa w warunkach gospodarki rynkowej oraz przyczynił się do różnorodnych istotnych zmian, które doprowadziły do wzrostu efektywności gospodarowania oraz jego konkurencyjności na rynku krajowym i zagranicznym. Publikacja ta może być uznana za przyczynek do najnowszej historii gospodarczego rozwoju kraju, zwłaszcza Mazowsza Płockiego, dzięki zawartemu w niej porównaniu funkcjonowania dużego przedsiębiorstwa państwowego – kompleksu rafineryjno-petrochemicznego w różnych warunkach: w gospodarce nakazowo-rozdziałowej, w procesie transformacji ustrojowej oraz w pierwszych latach wolnego rynku w Polsce. /.../ Przedstawiona praca

⁸⁷ J. B. Nycek, *Dziesięć wieków architektury Płocka*, s. 10; *Noty biograficzne budowniczych Płocka*, s. 197-236, [w:] K. Badowski, J. B. Nycek, M. Kowalski, *Architektura Płocka i jej twórcy*, Płock 2011.

Aneks nr 7 – Z DZIEJÓW BUDOWNICTWA W PŁOCKU. PRZEDMOWA. POSŁOWIE

Do rąk Czytelników trafia książka autorstwa Włodzimierza Serafimowicza i Bogumiła Trębali pt. „Z dziejów budownictwa w Płocku. Inwestorzy, projektanci, wykonawcy”, obejmująca przede wszystkim okres po II wojnie światowej do 2007 r. włącznie. Autorzy, których życiorysy związane są nierozdzielnie z płockim budownictwem, zadali sobie wiele trudu i wysiłku, by na podstawie zgromadzonych materiałów archiwalnych, wielu publikacji, wspomnień i rozmów z uczestnikami procesów inwestycyjnych przygotować i wydać prezentowane dzieło.

Walorem książki jest to, że Autorzy nie ograniczyli się jedynie do budownictwa w ścisłym znaczeniu, lecz zaprezentowali także rozwój i powstanie wielu organizacji i stowarzyszeń ze sfery techniki i budownictwa w Płocku, przypomnieli także projektantów inwestycji, specjalistów oraz tych, którzy projekty te realizowali. Wiele budowli mających wpływ na uprzemysłowienie i rozwój miasta Autorzy przedstawili od fazy założeń, projektowania i realizacji. Poznajemy także ludzi – twórców i realizatorów projektów inwestycyjnych, założycieli i działaczy wielu stowarzyszeń technicznych, poznajemy ich zmagania z przeciwnościami losu. Wielu bohaterów z tamtych lat już nie żyje, ale pamięć o nich trwa, czego przykładem jest niniejsza publikacja.

Prezentowana Czytelnikom pozycja, będąca opracowaniem o budownictwie w Płocku po drugiej wojnie światowej, zawiera także dzieje kilkudziesięciu płockich przedsiębiorstw na czele z Petrobudową i jej legendarnym dyrektorem Antonim Roguckim, które, obok budowy Mazowieckich Zakładów Rafineryjnych i Petrochemicznych (obecnie Główny Zakład Produkcyjny PKN Orlen), Fabryki Maszyn Żniwnych, Płockiej Stoczni Rzecznej, Zakładów Przemysłu Odzieżowego Cotex, Zakładów Stolarki Budowlanej Stolbud i innych zakładów o kluczowym znaczeniu, tworzyły w czasach naszego pokolenia nowy Płock, miasto będące symbolem przemysłowego i kulturalnego rozwoju Polski. Płock niegdyś „miasto róż i emerytów” – to już bardzo odległa historia, o której w swoich książkach przypomnieli nam ostatnio Mirosław Łakomski.

Mówiąc o walorach książki autorstwa Włodzimierz Serafimowicza i Bogusława Trębali, nie sposób pominąć faktu, iż uzupełnia ona takie pozycje książkowe, wydane w przeszłości, jak: „Dzieje Płocka” (trzy wydania w latach 1973-2006), „Petrochemia a rozwój Płocka” Jakuba Chojnackiego (1977), „Płocka Petrochemia 1960-1985” Wiesława Końskiego (1986), „Ziemia Płocka” Tomasza Jacka Gałązki i Jana Bolesława Nycka (1989), „Ulicami tysiącletniego miasta” Jana Bolesława Nycka (2005), „Monografia działalności Naczelnej Organizacji Technicznej i stowarzyszeń naukowo-technicznych na Mazowszu Płockim” pod red. prof. Danieli Żuk (1989) i wiele innych. /.../

W prezentowanej książce nie zabrakło także informacji o rekonstrukcji wielu płockich zabytków, obiektów sakralnych i użyteczności publicznej, którym nadano nowego blasku i zabezpieczono przed zniszczeniem. Dziś, idąc ulicami naszego miasta, teraźniejszość spleta się z odległą historią, pamiętającą kształtowanie się państwa polskiego.

⁸⁸ A. Klocek, *Wstęp*, s. 11-16, [w:] *Płocki kompleks rafineryjno-petrochemiczny w latach 1959-2000 i jego wpływ na rozwój miasta i regionu*, Płock 2015.

Czytelnik znajdzie w książce ponad trzy i pół tysiąca nazwisk osób, które w latach 1945-2007 uczestniczyły w szeroko pojętym procesie budowania Płocka, niejednokrotnie przybliży nam bliskich, którzy całe życie poświęcili projektowaniu i budowaniu, a owocami ich trudu są dzieła godne pochwały.⁸⁹

dr Jerzy Stefański

Miasto Płock ze względu na swoją bogatą historię, sięgającą początków państwowości polskiej oraz rolę jaką odegrało w dobie piastowskiej, posiada obfitą literaturę. Również z uwagi na ustanowienie w Płocku już 2. połowie XI stulecia biskupstwa przetrwało sporo źródeł materialnych zarówno pisanych, jak też w postaci cennych zabytków sztuki. Położenie Płocka i całego Mazowsza w bezpośrednim sąsiedztwie Prus narażało miasto na nieustanne łupieżcze najazdy Prusów, jak też Jadzwingów, Litwinów i Pomorzan. Kres tym napadom położony został dopiero po utworzeniu i umocnieniu się państwa zakonnego, czyli w 2. połowie XIII w. Prawdopodobnie podczas jednego z tych najazdów miasto utraciło swoje znakomite drzwi, którymi ozdobiony był portal katedry. /.../

Bibliografia dotycząca Płocka jest szeroka. Dziejami miasta i jego rolą w państwowości polskiej zajmowali się już historycy w początkach XIX w. Wtedy właśnie ukazał się kilkutomowy cykl autorstwa Wincentego Hipolita Gawareckiego, dziś mający wartość źródłową ze względu na zaginięcie wielu dokumentów w zawieruchach wojennych. Płock zajął też poczesne miejsce w pracach znakomitego Joachima Lelewela, który jako pierwszy Polak – za wcześniejszymi badaczami niemieckimi – podaje wiadomość o drzwiach płockich oraz publikuje ich wizerunek.

W XIX wieku ukazało się sporo publikacji poświęconych przeszłości Płocka, w tym również z dziedziny archeologii i architektury. Za przełomowe jednakże dzieło uznać trzeba monumentalną pracę Antoniego Juliana Nowowiejskiego „Płock. Monografia historyczna”, której pierwsze wydanie ukazało się jeszcze w 1917 r., czyli przed odzyskaniem niepodległości. /.../ Wprawdzie praca arcybiskupa Nowowiejskiego w głównej mierze poświęcona jest dziejom kościoła, ale zważywszy na rolę jaką przez całe tysiąclecie odegrał Kościół w państwie i narodzie polskim, uznać ją należy jako monografię także świeckiej historii Płocka. Wiele miejsca poświęcono w niej architekturze sakralnej. Warto podkreślić, że właśnie ta architektura, nie tylko kościoły, ale także opactwo utworzone przy Zamku, dawny pałac biskupi i kanonie zaliczana jest dzisiaj do płockich dominant. Praktycznie z czasów średniowiecza z budowli czysto świeckich zachowały się mało czytelne ślady dawnych fortyfikacji w postaci jednej z baszt oraz kilkunastometrowe fragmenty murów obronnych. Przy Starym Rynku przetrwały zaledwie dwie kamienice o proveniencji sprzed pruskiej przebudowy miasta. Mają one charakter późno-renesansowy i należą do najcenniejszych obiektów Starego Rynku.

Okres gwałtownego rozwoju budownictwa przeszedł Płock w XIX wieku, co wiązało się z rozebraniem murów obronnych i znacznym poszerzeniem granic wzdłuż dzisiejszych wielkich alej: Jana Kilińskiego, Stanisława Jachowicza i Floriana Kobylińskiego. /.../ Trasy wylotowe otrzymały w latach 20. XIX w. roгатki. Rozwój przemysłu w 2. połowie XIX w. stanowił kolejny impuls do rozwoju budownictwa w mieście. Zabudowano teren wzdłuż wszystkich najważniejszych ulic i placów miasta, których na początku XX wieku było kilkadziesiąt. W mieście realizowali swoje prace znani architekci. W kształcie nadanym miastu w początkach XIX wieku przetrwał Płock praktycznie do końca lat 50. ubiegłego wieku.

Lokalizacja w mieście zakładów rafineryjno-petrochemicznych i ponad trzykrotny wzrost liczby mieszkańców w ciągu dwóch pokoleń zmienił całkowicie wygląd i kształt Płocka. Miasto średniowieczne i tzw. miasto kongresowe zeszły do roli jednej z dzielnic. Pierwszą większą publikację na ten temat

⁸⁹ J. Stefański, *Przedmowa*, s. 11-12, [w:] *Z dziejów budownictwa w Płocku. Inwestorzy, projektanci, wykonawcy*, W. Serafimowicz, B. Trębala, E. Serafimowicz, Płock 2008.

ogłosili Marian Sołtysik i Zbigniew Sokołowski w 1975 r.: „Płock – urbanistyka i architektura”. /.../ *Literatura poświęcona architekturze, urbanistyce i budownictwu w Płocku jest dość bogata, ale rozproszona i najczęściej poruszająca zagadnienia wycinkowo.*

Praca, którą Państwo obejrżeli i przeczytali jest największym i najlepiej udokumentowanym opisem, poświęconym w całości budownictwu płockiemu. Autorzy, będąc ludźmi z tzw. branży, na ponad 500 stronicach prześledzili nie tylko dzieje płockiego budownictwa, ale przede wszystkim skupili się na wykonawcach, projektantach oraz inwestorach. W książce wymienionych jest kilka tysięcy nazwisk osób, które mozolnie wznosząc Płock nadały mu dzisiejszy wygląd. Mają one swój wielki w tym dziele udział, bowiem budownictwo, jak rzadko która dziedzina działalności ludzkiej, jest wysiłkiem zbiorowym i ponadpokoleniowym.⁹⁰

Jan Bolesław Nycek

Aneks nr 8 – PŁOCK OD „A” DO „Z” W TYSIĄCLETNICH DZIEJACH

Szczygący się mianem miasta stołecznego i książęcego Płock, o wyjątkowo bogatej historii, sięgającej swymi początkami samego zarania państwowości polskiej, przyciągający swoim malowniczym położeniem oraz licznymi zabytkami rzesze turystów, nie przestaje być przedmiotem zainteresowania wielu badawczy dziejów tego prastarego grodu. Obok szeregu prac stricte naukowych, poświęconych zarówno wybitnym płocczanom, jak również i znamienitym instytucjom miasta, od dawna powstają coraz to nowe opracowania popularnonaukowe i popularne, które przybliżają wszystkim zainteresowanym „wczoraj”, ale i „dziś” dawnej stolicy kraju. Podczas gdy jedne z nich starają się nakreślić szerszą panoramę wątków związanych tak z historia , jak i ze współczesnością jednego z ważniejszych ośrodków wczesnopiastowskiej monarchii. /.../

Wychodząc naprzeciw powszechnym oczekiwaniom dr Andrzej Jerzy Papierowski wraz dr Jerzym Stefańskim zainicjowali przygotowanie nowego, trzeciego – poprawionego, rozszerzonego i uzupełnionego wydania – „Płocka od A do Z”. W międzyczasie współpraca wymienionych Autorów zaowocowała wydaniem (w 2002 i 2007 roku) dwóch tomów znakomitego „Słownika biograficznego Płocczanie znani i nieznani”. /.../

Gdy chodzi o charakter publikacji, to nie jest ona przewodnikiem po Płocku, lecz rodzajem encyklopedii miasta czy vademecum o nim. To obszerne dzieło zawiera więc pokaźną ilość informacji ze wszystkich dziedzin związanych z życiem miasta. /.../ Obficie zaprezentowano płockie szkoły, instytucje, czasopisma, stowarzyszenia i organizacje społeczne, urzędy, muzea, targowiska, hotele, zakłady gastronomiczne, stadiony, pływalnie oraz inne , różnorodne placówki miejskie. Nie zabrakło też informacji o płockich kościołach, sanktuariach, pomnikach , tablicach pamiątkowych, ulicach, placach, parkach alejach i interesujących zabytkach.⁹¹

Aneks nr 9 – DZIEJE PŁOCKA – HISTORIA MIASTA W LATACH 1945-2020. WSTĘP.

⁹⁰ J. B. Nycek, *Posłowie*, s. 511-512, [w:] *Z dziejów budownictwa w Płocku. Inwestorzy, projektanci, wykonawcy*, W. Serafimowicz, B. Trębala, E. Serafimowicz, Płock 2008.

⁹¹ W. Góralski, *Przedmowa*, s. 7-8, [w:] *Płock od A do Z w tysiącletnich dziejach*, A. J. Papierowski, J. Stefański, Płock 2010.

Książęcy Płock – od wieków górą!

Wystarczy krótki spacer ulicami Płocka, by dostrzec, że jesteśmy w mieście z tradycjami, którego historia zapisała ważny rozdział w dziejach Polski. Jego stare mury, świadkowie wielkiej historii, szepczą o wystawnych ucztach, pojedynkach rycerskich i bohaterskich czynach. Mogą opowiedzieć dzieje miasta i wielu pokoleń jego mieszkańców, których osobowość i działania pozostawiły niezatarte ślady – kamienie milowe na drodze stulecia.

Stojąc na Wzgórzu Tumskim, w średniowiecznej kolebce miasta, łatwo zrozumieć dlaczego jest to miejsce magiczne, budzące refleksję i wspomnienia. W cieniu Bazyliki Katedralnej oraz Wieży Szlacheckiej i Zegarowej – fragmentów zamku książęcego – czuć powiew historii. Płock był siedzibą książąt mazowieckich, a na przełomie XI i XII wieku – stolicą państwa polskiego. Zabytkowy kompleks, usytuowany na stromej wiślanej skarpie, stanowi najbardziej charakterystyczny element pejzażu miasta.

W latach 70. XX w. ukazały się dwa wydania dziejów Płocka pod redakcją naukową Aleksandra Gieysztor⁹². Publikacja obejmowała całość dziejów miasta, w tym także po 1945 r. Po około 20 latach – po przełomie politycznym w 1989 r. – Towarzystwo Naukowe Płockie podjęło się na nowo opracowania i wydania dziejów miasta. W 2000 r. ukazał się tom 1 Dziejów Płocka, pod redakcją prof. Mariana Kallasa⁹³, obejmujący historię miasta do 1793 r. W 2006 r. opublikowany został tom 2 Dziejów Płocka pod red. prof. Mirosława Krajewskiego⁹⁴, obejmujący lata 1793-1945. Od tego czasu minęło kilkanaście lat. Nadszedł więc czas na opracowanie kolejnego – trzeciego tomu, obejmującego okres od 1945 do 2020 r. Prace nad nim zostały zapoczątkowane kilka lat temu przez doc. dr Wiesława Końskiego, który miał być redaktorem tomu trzeciego, planowanego początkowo na 2018 r. Niestety, jego nagła śmierć zahamowała postępy prac. Zarząd TNP wyznaczył nowych redaktorów ze swego grona w osobach niżej podpisanych⁹⁵.

dr Grzegorz Gołębiwski, dr Tomasz Piekarski

Aneks nr 10 – INŻYNIEROWIE – DO PIÓR!

Wiadomo, że nasze budownictwo ma długą i piękną historię. Ta historia, to oczywiście ludzie, ich zawodowe sukcesy i porażki. Ale niewiele z tej historii zostaje, jeśli nie zostaje zapisana. Niestety ludzie budownictwa są z reguły charakterologicznie „niepiśmienni”, choć są w tej mierze wyjątki, z czym od czasu do czasu spotykamy się przede wszystkim na łamach naszych środowiskowych czasopism. Jednak książek nam poświęconych jest jak na lekarstwo. Mało jest takich przykładów, jak kilkanaście pozycji napisanych przez Witolda Michałowskiego. Rurociągi do przesyłu gazu lub ropy budował w latach 60. i

⁹² *Dzieje Płocka*, red. nauk. A. Gieysztor, wyd. I, Płock 1973, wyd. II, popr. I uzup. Płock 1978.

⁹³ *Dzieje Płocka. Tom 1. Historia miasta do 1793 r.*, red., M. Kallas, Płock 2000, ss. 274.

⁹⁴ *Dzieje Płocka. Tom 2, Historia miasta w latach 1793-1945*, red., M. Krajewski, Płock 2006, ss. 1036

⁹⁵ G. Gołębiwski i T. Piekarski, *Wstęp*, s. 11-14, [w:] *Dzieje Płocka. Tom 3. Historia miasta w latach 1945-2020*, praca zbiorowa pod redakcją G. Gołębiwskiego i T. Piekarskiego, wyd. I, Płock 2020, ss. 742.

70. na wschodzie i na zachodzie, na północy i na południu, w kraju i na niemal wszystkich kontynentach. Ten pipeliner z prawdziwego zdarzenia był też jednak po prostu humanistą.

Problemem zaś naszego środowiska jest ogólny brak humanistycznego przygotowania do życia, do życia także zawodowego. Od pewnego czasu dostrzegają to szczęśliwie również nasze uczelnie. Dowodem tego niech będzie tomik (PW-2009), który jest pokłosiem płockiej konferencji „Humanistyczne aspekty techniki” (red. Andrzej Jakubiak – jak daleko technika może ingerować w życie ludzkie, czy technika podąża w niebezpiecznym kierunku całkowitego oderwania się od człowieka i jednocześnie podporządkowania go swoim standardom, regułom oraz, co ciekawe, swoim kreatorom). Znajdujemy tam kilkanaście aut. tekstów, zgrupowanych w trzech częściach. Pierwszą („Człowiek i technika”) otwiera referat „Techné i etos jako gwarant rozwoju człowieka” (autor Liliana Tomaszewska – im bardziej uniezależnimy się od przyrody, tym bardziej uzależniamy się od człowieka). Druga („Inżynierowie – humaniści w wybranych obszarach techniki”), otwierają referaty naszego kolegi Tadeusza Kulasa pt. „Inżynier budowlany – humanista” oraz Andrzeja i Edyty Dzięgielewskich pt. „Humanizacja inżynierów budownictwa jako sine qua architektonicznej jedności formy, konstrukcji i funkcji”). Trzecią („Humanizm w kształceniu inżynierów”) zamyka dający wiele do myślenia referat „Filozoficzne rozterki nauczyciela techniki z wykształceniem humanistycznym” (aut. Andrzej Gałkowski – ucząc techniki na poziomie podstawowym możemy się spotkać z poważnymi problemami natury filozoficznej).

Sądzę, że nie przypadkiem ta humanizująca inżynierów konferencja miała miejsce właśnie w Płocku. Nie ma bowiem chyba innego miasta w Polsce, które miałyby spisana historię swojego budownictwa, i to spisaną przez samych inżynierów. Mam w domu, otrzymaną od kolegów z Płocka, wydaną tam książkę autorstwa Włodzimierza Serafimowicza i Bogumiła Trębali pt. „Z dziejów budownictwa w Płocku – inwestorzy, projektanci, wykonawcy”. Nie jest to pamiętnik ani literatura faktu, raczej rodzaj monografii, chronologicznie lub tematycznie ujętej w pięciu rozdziałach: – budownictwo w historii Płocka; – budownictwo w okresie PRL; - budownictwo w trzeciej RP; - szkolnictwo budowlane; - stowarzyszenia i budownictwo. Nie powiem, by łatwo się to czytało. Nagromadzenie informacji, i tak pewnie przesianych przez autorów, jest ogromne. Ale w sumie czytelnicy otrzymali znakomite kompendium budownictwa i zabudowy starego i nowego Płocka, od pierwszych lat po II wojnie światowej po dni nam współczesne. /.../ A w ogóle Płock to przecież nie tylko osiągnięcia środowiska inżynierskiego, ale i mój ulubiony poeta, Władysław Broniewski, którego jedyne pełne wydanie wierszy zawdzięczamy płockiemu Naukowemu Towarzystwu obchodzącego teraz swoje 200-lecie. Wzorce mamy więc dobre – zatem Panowie Inżynierowie – do piór!!⁹⁶

dr Andrzej Bratkowski

⁹⁶ A. Bratkowski, *Inżynierowie – do piór!*, „Inżynier Mazowska” 2021, nr 3/91/ maj - czerwiec, s. 31.

WYKAZ I OPISY ILUSTRACJI MAP I PLANÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO

Ilustracja 1 - Rekonstrukcja wczesnośredniowiecznej sieci drożnej na skarpie płockiej: 1 – przeprawa, 2 – główna droga do grodu, 3 – trakt dobrzyński i droga do Czerwińska, 4 – wtórna droga do grodu, 5 – droga łącząca gród z placem targowym, 6 – plac targowy, 7 – droga do Bielska i Sierpca. Opr. A. Gołembnik; Źródło: A. Gołembnik, *Rozwój osadnictwa otwartego i pierwsza lokacja miasta*, s. 250 (ryc. 140), [w:] *Płock wczesnośredniowieczny*, Warszawa 2011.

Ilustracja 2 - Rekonstrukcja topografii skraju skarpy płockiej: A – teren o piaszczystym, przesiąkliwym stropie, B – teren o piaszczystym stropie i zróżnicowanej topografii, C – teren o stropie nieprzesiąkliwych warstw gliniasto-piaszczystych, D – teren o stropie nieprzesiąkliwych warstw gliniastych, trudny dla osadnictwa. Opr. A. Gołembnik; Źródło: A. Gołembnik, *Rozwój osadnictwa otwartego i pierwsza lokacja miasta*, s. 246 (ryc. 138), [w:] *Płock wczesnośredniowieczny*, Warszawa 2011.

Ilustracja 3 - Rejony i kierunki rozwoju osadnictwa wczesnośredniowiecznego: A – gród na Wzgórzu Tumskim, B – osada przyrodowa, C – skupisko osadnicze obsługujące przeprawę, D – rejony zorganizowanego osadnictwa przy osadzie, E – rozproszone osadnictwo przy osadzie. Opr. A. Gołembnik; Źródło: A. Gołembnik, *Rozwój osadnictwa otwartego i pierwsza lokacja miasta*, s. 251 (ryc. 141), [w:] (red.) *Płock wczesnośredniowieczny*, Warszawa 2011.

Ilustracja 4 - Cztery fazy rozwoju przestrzennego zabudowy grodu na Wzgórzu Tumskim. Fazy: faza I (1. połowa XI w.), faza II (przełom XI i XII w.); faza III (połowa XII w.); faza IV (2. połowa XIII w.): 1 – zasięg intensywnych warstw osadniczych; 2 – przypuszczalna lokalizacja bramy grodu; 3 – (faza I - cmentarzysko i przypuszczalna lokalizacja najstarszego kościoła), (faza II - pierwsza katedra „hermanowska”), (faza III i IV - katedra fundacji biskupa Aleksandra), 4 – (faza II, etap 1 - budowla na dziedzińcu opactwa), (faza III, etap 2 - budowla na dziedzińcu opactwa), (faza IV, etap 3 - budowla na dziedzińcu opactwa); 5 – (faza II, etap 1 - budowla przed zachodnią fasadą katedry), (faza III, etap 2 - budowla przed zachodnią fasadą katedry), (faza IV- budowla pod //Wieżą Zegarową. Opr. Maciej Trzeciecki; Źródło: (red.) A. Gołembnik, *Płock wczesnośredniowieczny*, Warszawa 2011, s. 192m (Ilustracja 20); Legenda: M. Trzeciecki, *Gród na Wzgórzu Tumskim*, s. 140-145 (ryc. 63-67), [w:] *Płock wczesnośredniowieczny*, Warszawa 2011.

Ilustracja 5 - Rekonstrukcja zasięgu osadnictwa wczesnośredniowiecznego horyzontu I (1. połowa XI w. - 1. ćwierć XII w.): A - gród na Wzgórzu Tumskim, B – osada przyrodowa, C – osada przyrodowa – drugi poziom osadniczy. Opr. A. Gołembnik, Źródło: A. Gołembnik, *Rozwój osadnictwa otwartego i pierwsza lokacja miasta*, s. 253 (ryc. 142); [w:] *Płock wczesnośredniowieczny*, Warszawa 2011.

Ilustracja 6 - Rekonstrukcja układu przestrzennego kompleksu grodowego w pierwszych poziomach osadniczych horyzontu II: A - gród na Wzgórzu Tumskim, B – podgrodzie, C – rejon „portu” płockiego, D i E – zorganizowane osadnictwo książęce, T – Plac targowy, załączek Rynku Kanonicznego. Opr. A. Gołembnik; Źródło: A. Gołembnik, *Rozwój osadnictwa otwartego i pierwsza lokacja miasta*, s. 258 (ryc. 143), [w:] *Płock wczesnośredniowieczny*, Warszawa 2011.

Ilustracja 7 - Rekonstrukcja układu przestrzennego aglomeracji płockiej (lokacja w 1237 r.): A) gród; B) podgrodzie – „miasto biskupie”; C) osada - „miasto książęce”; a) kościół dominikański; b) kolegiata św. Michała; c) przybliżona lokalizacja kościoła Dobiechny Wojślawowej. Zakreskowany obszar objęty lokacją w 1237 r.; Źródło: Z. Polak, *Lokacje płockie w świetle archeologii*, „Rocznik Mazowiecki” 2001, nr 13, s. 35.

Ilustracja 8 - Rekonstrukcja planu Płocka (1. połowa XIV w.) - lokacja chełmińska; Źródło: Z. Polak, *Lokacje płockie w świetle archeologii*, „Rocznik Mazowiecki” 2001, nr 13, s. 40; oraz wersja z nowym opisem zamieszczona w dziele *Płock wczesnośredniowieczny* przez A. Gołembnika, s. 259 (ryc. 144).

Ilustracja 9 - Schemat rozmierzenia miasta na prawie chełmińskim (początek XIV w.); Źródło: Z. Polak, *Płock średniowieczny – kontynuacja czy nowa jakość ?*, s. 317 [w:] *Płock wczesnośredniowieczny*, Warszawa 2011.

Ilustracja 10 - Siatka prostokątów, będąca podstawą rozmierzenia miasta na prawie chełmińskim, naniesiona na plan Płocka; Źródło: Z. Polak, *Płock średniowieczny – kontynuacja czy nowa jakość ?*, s. 316 [w:] *Płock wczesnośredniowieczny*, Warszawa 2011.

Ilustracja 11 - Rekonstrukcja planu Płocka (koniec XIV w.) - czasy króla Kazimierza Wielkiego: A) zamek; B) podgrodzie; C) miasto lokowane na prawie chełmińskim; Źródło: Z. Polak, *Lokacje płockie w świetle archeologii*, „Rocznik Mazowiecki” 2001, nr 13, s. 39.

Ilustracja 12 - Plan miasta Płocka z 1578 r. według opracowania R. Cieśli; Źródło: Piotr Gryszpanowicz, *Urbanistyka Płocka*, Pułtusk 2019, s. 68. [R. Cieśla, *Płock – powstanie i rozwój miasta*, [w:] „Notatki Płockie” 1957, nr s. 5-8].

Ilustracja 13 - Plan Płocka i terenów przyległych z końca XVIII w.; Źródło: Piotr Gryszpanowicz, *Urbanistyka Płocka*, Pułtusk 2019, s. 306-307 [Stadtbibliothek zu Berlin, sygn. SBB III C Kart X 49781].

Ilustracja 14 – Najstarszy plan historycznej części Płocka z 1793 r. według Göppnera; Źródło: A. Gołębniak (red.), s. 192b (Il. 2), [w:] *Płock wczesnośredniowieczny*, Warszawa 2011.

Ilustracja 15 – Plan miasta Płocka zdjęty w kwietniu 1803 r. przez Schmidta dla Mahna skopiowany przez Tamma – odrys wykonano w 1912 r. przez K. Staszewskiego; Źródło: Piotr Gryszpanowicz, *Urbanistyka Płocka*, Pułtusk 2019, s. 314-315 [Archiwum Muzeum Mazowieckiego w Płocku, sygn. MMP/S/2520].

Ilustracja 16 – Plan sytuacyjny miasta Płocka z 1823 r., autor nieznany; Źródło: Piotr Gryszpanowicz, *Urbanistyka Płocka*, Pułtusk 2019, s. 318-319 [Archiwum Muzeum Mazowieckiego w Płocku, sygn. MMP/S/3636].

Ilustracja 17 - Plan gubernialnego miasta Płocka z ok. 1882 r.; Źródło: Piotr Gryszpanowicz, *Urbanistyka Płocka*, Pułtusk 2019, s. 326-327 [Archiwum Biblioteki Naukowej im. Zielińskich TNP, sygn. M449].

Ilustracja 18 - Plan perspektywiczny Płocka z ok. 1898 r.; Źródło: Piotr Gryszpanowicz, *Urbanistyka Płocka*, Pułtusk 2019, s. 328-329 [Archiwum Biblioteki Naukowej im. Zielińskich TNP, sygn. M23].

Ilustracja 19 - *Plan Płocka i okolicznych wsi z 1925 r.*; Źródło: T. Żebrowski, *Stolica książąt mazowieckich i płockich w latach 1138- 1495*, [w:] *Dzieje Płocka*, (red.) A. Gieysztor, Płock 1978, s. 62.

Ilustracja 20 - Plan miasta Płocka z ok. 1922 r. wykonany przez K. Staszewskiego; Źródło: Piotr Gryszpanowicz, *Urbanistyka Płocka*, Pułtusk 2019, s. 342 [pocztówka].

Ilustracja 21 - Mapa Płocka wykonana przez mierniczego przysięgłego inż. S. Chojnickiego w 1936 r.; Źródło: Piotr Gryszpanowicz, *Urbanistyka Płocka*, Pułtusk 2019, s. 341 [Archiwum Biblioteki Naukowej im. Zielińskich TNP, sygn. M541].

Ilustracja 22 - Szkic planu zagospodarowania Płocka według koncepcji A. Wrońskiej z 1961 r., wykonany przez P. Gryszpanowicza; Źródło: Piotr Gryszpanowicz, *Urbanistyka Płocka*, Pułtusk 2019, s. 219.

Ilustracja 23 - Płock z podziałem na dzielnice w 1968 r.; Źródło: J. Chojnacki, *Płock 1969 w liczbach*, Płock 1969, s. 42 [wykonała M. Zawadzka z MPS].

Ilustracja 24 - Płock z podziałem na dzielnice dokonany w 1970 r.; Źródło: J. Chojnacki, *Płock 1973 w liczbach*, Płock 1973, s. 70 [opracowano w Miejskiej Pracowni Geodezyjnej w Płocku].

Ilustracja 25 - Rysunek planu zagospodarowania przestrzennego Zespołu Jednostek Osadniczych autorstwa Alicji Krymowej z 1984 r.; Źródło: Piotr Gryszpanowicz, *Urbanistyka Płocka*, Pułtusk 2019, s. 228.

Ilustracja 26 – Mapa pogładowa Płocka z podziałem na jednostki administracyjno-terenowe z 2016 według W. Serafimowicza i A. Urbanik; Źródło: Mapa na okładce - *Podział na osiedla*, [w:] „Miejski Zeszyt Statystyczny nr 23. UMP, Rok 2015, ”, Płock 2016.

Ilustracja 27 – Mapa 21 osiedli płockich według A. Pomianowskiej-Molak z 2016 r.; Źródło: „Miejski Zeszyt Statystyczny nr 23, UMP, Rok 2015, ”, Płock 2016 [http://rozwojmiasta.plock.eu/.../].

Ilustracja 28 - Wycinek współczesnej płockiej Starówki z zaznaczonymi wybranymi obiektami historycznymi: A) katedra; B) zespół zabudowań pobenedyktynskich, w którego mury wtopione są relikty rzymskiej wieży mieszkalnej, wieża szlachecka, czyli pierwotna brama zamkowa, wieża zegarowa i szesnastowieczny kościół św. Wojciecha, a pod dziedzińcem znajdują się relikty kościoła rzymskiego; C) najstarsza część dawnego pałacu biskupów płockich; D) dawny kościół i klasztor +dominikański „na Górkach”; E) miejsce, w którym znajdował się dominikański kościół św. Trójcy; F) kolegiata św. Michala; G) lokalizacja rzekomej „budowli napalowej”, interpretowanej też jako relikty drewniano-ziemnego wału wczesnośredniowiecznego; H) miejsce, w którym zadokumentowano przekrój przez wał i fosę podgrodzia; J) miejsce odsłonięcia dwóch wczesnośredniowiecznych grobów szkieletowych, być może należących do cmentarza przy kościele Dobiechny; K) cmentarzysko wczesnośredniowieczne; L) groby szkieletowe związane zapewne z cmentarzem przy kościele św. Leonarda; M) cmentarzysko średniowieczne na placu Obrońców Warszawy; N) miejsce odkrycia grobu skrzynkowego kultury wschodniopomorskiej; O) cmentarz przy kościele dominikańskim; P) miejsce, w którym zadokumentowano relikty drewniano-ziemnych obwarowań miasta z I. połowy XIV w.; S) średniowieczny „dom pod trąbami”, którego zewnętrzną ścianę stanowi fragment miejskiego muru obronnego; T) relikty bramy Bielskiej odsłonięte w czasie badań archeologicznych; Źródło: Z. Polak, *Lokacje płockie w świetle archeologii*, „Rocznik Mazowiecki” 2001, nr 13, s. 31.

Ilustracja 29 - Mapa osiedla STARE MIASTO; Źródło: http://rozwojmiasta.plock.eu/wp-content/uploads/2016/10/mapa-osiedli_2017.pdf; *Płock. Mapa osiedla Stare Miasto* (UMP 2017).

Ilustracja 30 - Mapa osiedla KOLEGIALNA; Źródło: <http://rozwojmiasta.plock.eu>. (jw.) pdf: *Płock. Mapa osiedla Kolegialna*.

- Ilustracja 31 - Mapa osiedla SKARPA; Źródło: [http://rozwojmiasta.plock. \(jw.\) pdf: Plock. Mapa osiedla Skarpa](http://rozwojmiasta.plock. (jw.) pdf: Plock. Mapa osiedla Skarpa).
- Ilustracja 32 - Mapa osiedla MIODOWA; Źródło: [http://rozwojmiasta.plock. \(jw.\) pdf: Plock. Mapa osiedla Miodowa](http://rozwojmiasta.plock. (jw.) pdf: Plock. Mapa osiedla Miodowa).
- Ilustracja 33 - Mapa osiedla WINIARY; Źródło: [http://rozwojmiasta.plock. \(jw.\) pdf: Plock. Mapa osiedla Winiary](http://rozwojmiasta.plock. (jw.) pdf: Plock. Mapa osiedla Winiary).
- Ilustracja 34 - Mapa osiedla DWORCOWA; Źródło: [http://rozwojmiasta.plock. \(jw.\) pdf: Plock. Mapa osiedla Dworcowa](http://rozwojmiasta.plock. (jw.) pdf: Plock. Mapa osiedla Dworcowa).
- Ilustracja 35 - Mapa osiedla KOCHANOWSKIEGO; Źródło: [http://rozwojmiasta.plock. \(jw.\) pdf: Plock. Mapa osiedla Kochanowskiego](http://rozwojmiasta.plock. (jw.) pdf: Plock. Mapa osiedla Kochanowskiego).
- Ilustracja 36 - Mapa osiedla TYSIĄCLECIA; Źródło: [http://rozwojmiasta.plock. \(jw.\) pdf: Plock. Mapa osiedla Tysiąclecia](http://rozwojmiasta.plock. (jw.) pdf: Plock. Mapa osiedla Tysiąclecia).
- Ilustracja 37 - Mapa osiedla ŁUKASIEWICZA; Źródło: [http://rozwojmiasta.plock. \(jw.\) pdf: Plock. Mapa osiedla Łukasiewicza](http://rozwojmiasta.plock. (jw.) pdf: Plock. Mapa osiedla Łukasiewicza).
- Ilustracja 38 - Mapa osiedla TRZEPOWO; Źródło: [http://rozwojmiasta.plock. \(jw.\) pdf: Plock. Mapa osiedla Trzepowo](http://rozwojmiasta.plock. (jw.) pdf: Plock. Mapa osiedla Trzepowo).
- Ilustracja 39 - Mapa osiedla WYSZOGRODZKA; Źródło: [http://rozwojmiasta.plock. \(jw.\) pdf: Plock. Mapa osiedla Wyszogrodzka](http://rozwojmiasta.plock. (jw.) pdf: Plock. Mapa osiedla Wyszogrodzka).
- Ilustracja 40 - Mapa osiedla MIĘDZYTORZE; Źródło: [http://rozwojmiasta.plock. \(jw.\) pdf: Plock. Mapa osiedla Międzytorze](http://rozwojmiasta.plock. (jw.) pdf: Plock. Mapa osiedla Międzytorze).
- Ilustracja 41 - Mapa osiedla PODOLSZYCE PÓLNOC; Źródło: [http://rozwojmiasta.plock. \(jw.\) pdf: Plock. Mapa osiedla Podolszyce Północ](http://rozwojmiasta.plock. (jw.) pdf: Plock. Mapa osiedla Podolszyce Północ).
- Ilustracja 42 - Mapa osiedla PODOLSZYCE POŁUDNIE; Źródło: [http://rozwojmiasta.plock. \(jw.\) pdf: Plock. Mapa osiedla Podolszyce Południe](http://rozwojmiasta.plock. (jw.) pdf: Plock. Mapa osiedla Podolszyce Południe).
- Ilustracja 43 - Mapa osiedla ZIELONY JAR; Źródło: [http://rozwojmiasta.plock. \(jw.\) pdf: Plock. Mapa osiedla Zielony Jar](http://rozwojmiasta.plock. (jw.) pdf: Plock. Mapa osiedla Zielony Jar).
- Ilustracja 44 - Mapa osiedla IMIELNICA; Źródło: [http://rozwojmiasta.plock. \(jw.\) pdf: Plock. Mapa osiedla Imielnica](http://rozwojmiasta.plock. (jw.) pdf: Plock. Mapa osiedla Imielnica).
- Ilustracja 45 - Mapa osiedla BOROWICZKI; Źródło: [http://rozwojmiasta.plock. \(jw.\) pdf: Plock. Mapa osiedla Borowiczki](http://rozwojmiasta.plock. (jw.) pdf: Plock. Mapa osiedla Borowiczki).
- Ilustracja 46 - Mapa osiedla RADZIWIE; Źródło: [http://rozwojmiasta.plock. \(jw.\) pdf: Plock. Mapa osiedla Radziwie](http://rozwojmiasta.plock. (jw.) pdf: Plock. Mapa osiedla Radziwie).
- Ilustracja 47 - Mapa osiedla GÓRY; Źródło: [http://rozwojmiasta.plock. \(jw.\) pdf: Plock. Mapa osiedla Góry](http://rozwojmiasta.plock. (jw.) pdf: Plock. Mapa osiedla Góry).
- Ilustracja 48 - Mapa osiedla CIECHOMICE; Źródło: [http://rozwojmiasta.plock. \(jw.\) pdf: Plock. Mapa osiedla Ciechomice](http://rozwojmiasta.plock. (jw.) pdf: Plock. Mapa osiedla Ciechomice).
- Ilustracja 49 - Mapa osiedla PRADOLINA WISŁY; Źródło: [http://rozwojmiasta.plock. \(jw.\) pdf: Plock. Mapa osiedla Pradolina Wisły](http://rozwojmiasta.plock. (jw.) pdf: Plock. Mapa osiedla Pradolina Wisły).
- Ilustracja 50 – Obszar Wisły [w:] Fragment mapy Płocka i okolic wykonany po 1838 r.; Źródło: Piotr Gryszpanowicz, *Urbanistyka Płocka*, Pułtusk 2019, s. 324 [Archiwum Główne Akt Dawnych w Warszawie, sygn. 402, k. 86-1].
- Ilustracja 51 – Obszar Wisły [w:] Plan sytuacyjny miasta gubernialnego Płocka nad Wisłą 1856 r.; Źródło: Piotr Gryszpanowicz, *Urbanistyka Płocka*, Pułtusk 2019, s. 338-339 [Archiwum Główne Akt Dawnych w Warszawie, Komisja Rządowa Spraw Wewnętrznych, Miasto Płock, vol. XLIV, sygn. 191/4548, k. 46].
- Ilustracja 52 – Współczesna mapa obszaru płockiej Wisły; Źródło: ???
- Ilustracja 53 – Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Płocka z 1998 r.; Źródło: Piotr Gryszpanowicz, *Urbanistyka Płocka*, Pułtusk 2019, s. 234.
- Ilustracja 54 – Inwentaryzacja funkcji w obrębie miasta Płocka; Źródło: Piotr Gryszpanowicz, *Urbanistyka Płocka*, Pułtusk 2019, s. 236 [Analiza zmian w zagospodarowaniu przestrzennym i ocena aktualności „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Płocka w latach 2010-2013”, Płock 2014].
- Ilustracja 55 - Mapa - plan komunikacji miejskiej; Źródło: [http://rozwojmiasta.plock.eu/.../Plan komunikacyjny miasta \(UMP 2017\)](http://rozwojmiasta.plock.eu/.../Plan_komunikacyjny_miasta_(UMP_2017)).
- Ilustracja 56 - Mapa Płocka i terenów przyległych z 1799 r.; Źródło: Piotr Gryszpanowicz, *Urbanistyka Płocka*, Pułtusk 2019, s. 308-309 [Stadtbibliothek zu Berlin, sygn. SBB III C Kart Q 17042-10].
- Ilustracja 57 – Plan sytuacyjny ogrodu rządowego w mieście gubernialnym Płocku z 1849 r.; Źródło: Piotr Gryszpanowicz, *Urbanistyka Płocka*, Pułtusk 2019, s. 336-337 [Archiwum Główne Akt Dawnych w Warszawie, Komisja Rządowa Spraw Wewnętrznych, Miasto Płock, vol. XXXVIII, sygn. 191/4542, k. 496].

Ilustracja 58 - Plan zbiorowy miasta Płocka oraz terenów do niego należących autorstwa K. Staszewskiego z 1917 r.; Źródło: Piotr Gryszpanowicz, *Urbanistyka Płocka*, Pułtusk 2019, s. 334-335 [Archiwum Muzeum Mazowieckiego w Płocku, sygn. MMP/S/1400].

Ilustracja 59 – Mapa Centrum Turystyczne Płocka; Źródło: *Płock. Pakuj się do Płocka*, Urząd Miasta Płocka (www.plock.eu), Płocki Ośrodek Kultury i Sztuki (www.pokis.pl), Płock 2018.

Ilustracja 60 – Mapa Specjalnej Strefy Rewitalizacji; Źródło: <http://rozwojmiasta.plock.eu/.../???>

Ilustracja 61 – Mapa centralnych terenów miasta zarządzanych przez Płocką Spółdzielnię Mieszkaniową Lokatorsko-Własnościową według J. Rączkowskiego; Źródło: „Głos PSML-W” 2008, nr 7, Wydanie specjalne, s. 8.

Ilustracja 62 - Mapa wschodnich terenów miasta zarządzanych przez Mazowiecką Spółdzielnię Mieszkaniową według L. Chodkowskiego; Źródło: Mazowiecka Spółdzielnia Mieszkaniowa.

Ilustracja 63 - Mapa osiedli miejskich z datami historycznymi według W. Serafimowicza; Źródło: [w:] Mapa na okładce - *Podział na osiedla*, „Miejski Zeszyt Statystyczny nr 23. Rok 2015, UMP”, Płock 2016.

Ilustracja 64 - Mapa proponowanego nowego podziału miasta na jednostki administracyjno-terenowe według W. Serafimowicza; Źródło: [w:] Mapa na okładce - *Podział na osiedla*, „Miejski Zeszyt Statystyczny nr 23. Rok 2015, UMP”, Płock 2016.

Ilustracja 65 - Obecny podział Płocka na obręby geodezyjne według A. Pomianowskiej-Molak; Źródło: (<http://rozwojmiasta.plock.eu/wp-content/uploads/2016/10/OBREBY-A1.pdf>).

Ilustracja 66 - Kościoły i kaplice parafialne obsługujące Płock na tle 21 osiedli według A. Urbanik; Źródło: Mapa - *Podział na osiedla*, [w:] „Miejski Zeszyt Statystyczny nr 23. Rok 2015, UMP”, Płock 2016.

BIBLIOGRAFIA WYDAWNICZA

Opracowanie niniejsze jest obszernym wykazem tytułów publikacji (ponad 2 tys. pozycji), stanowi w pewnym sensie historię etapów budowy i rozwoju miasta; zostało ukierunkowane głównie na potrzeby środowisk związanych z historią miast, budownictwem, urbanistyką i architekturą (inwestorzy, projektanci i wykonawcy), dziejami płockiego Kościoła i płockiego szkolnictwa oraz wybitnych mieszkańców płockich osiedli miejskich.

W opracowaniu przyjęto zasadę prezentowania publikacji autorów według kolejności alfabetycznej z podziałem na druki zwarte i artykuły prasowe (w wydawnictwach cyklicznych). Pozycje wydawnicze kolejnych autorów prezentowane są według dat począwszy - od najwcześniej wydrukowanych. Podstawową bazą wyjściową niniejszej bibliografii, poza bibliografiami wydawanych przez TNP, kolejnych tomów *Dziejów Płocka*, stanowią trzy bibliografie zbiorcze artykułów z „*Notatek Płockich*”, opracowane i wydane przez W. Końskiego, a szczególnie ostatnia pt. *60 roczników „Notatek Płockich” z 2017 r.*

Bibliografie zbiorcze artykułów w „Notatkach Płockich”

Bibliografia autorstwa dr. Wiesława Końskiego, dotycząca okresu od początku 1956 r. do końca 2016 r., ma przejrzysty układ działowy, zawiera podział na działy tematyczne i ich elementy (poddziały). Przyjęto następujące działy: 1/ Zagadnienia ogólne; 2/ Środowisko geograficzne; 3/ Ludność; 4/ Historia; 5/ Etnografia; 6/ Zagadnienia gospodarcze; 7/ Zagadnienia społeczne i polityczne; 8/ Zagadnienia prawno-administracyjne; 9/ Wojsko; 10/ Ochrona zdrowia i leczenie; 11/ Nauka i oświata; 12/ Językoznawstwo; 13/ Nauka o literaturze i literatura piękna; 14/ Sztuka; 15/ Zagadnienia wyznaniowe; 16/ Książka, czytelnictwo, biblioteki i mass media. Szesnaście działów tematycznych podzielono na 96 poddziałów.

Janusz Wiśniewski w recenzji Bibliografii Końskiego zaznaczył, że *ogromny wpływ na skuteczność i szybkość ewentualnych poszukiwań badawczych, jest zamieszczony na jej końcu indeks autorów wszelkich opracowań zamieszczonych w „Notatkach Płockich” uszeregowanych w kolejności alfabetycznej. Obok każdego nazwiska znajduje się numer wskazujący, w którym miejscu Bibliografii należy danego autora poszukiwać. /.../ Zastosowany przejrzysty układ /.../ doskonale ułatwia poruszanie się po znakomitej zawartości 247 numerów „Notatek Płockich” wydawanych i tak pieczołowicie redagowanych do sześciu dekad. Recenzowana Bibliografia może służyć różnorodnym celom badawczym.*

Bibliografia zawiera w ok. 15 tys. stronach zawartości kwartalników TNP – nazwiska ponad „tysiąc autorów publikacji, autorów recenzowanych wydawnictw zwartych i artykułów oraz osób, których wypowiedzi (przemówienia) cytowano”. Znaczenie wartości zbioru artykułów zawartych w kolejnych numerach „Notatek Płockich” wzrosło od czasu sprzedaży ich również na płytach, natomiast obecnie jest ona bezpłatnie dostępna w całości w internecie. Dotychczas kwartalnikiem „Notatki Płockie” kierowali: Kazimierz Askanas (1956-1968), Franciszek Dorobek (1968-1980), Wiesław Jan Koński (1980-2018) i od kwietnia 2018 r. - Grzegorz Gołębiowski.

W zakresie prasowych publikacji regionalnych (dzienników, tygodników, miesięczników, kwartalników, roczników i wydawnictw nieregularnych) dla wyszukania potrzebnych artykułów niezwykle pomocna jest końcowa część obecnie wydawanych „Notatek Płockich”, gdyż zawiera (z

półrocznym opóźnieniem) bibliografię artykułów z kolejnego kwartału z czasopism regionu płockiego (Mazowska Płockiego, wcześniej województwa płockiego). Dotyczy to najważniejszych publikacji z okresu począwszy od 1956 r. z przerwą dotyczącą lat 1958-1991.

Mrówczą pracę w zakresie omawianej segregacji płockiej prasy i regionu płockiego (ok. 60 tytułów czasopism) z przyporządkowaniem każdej pozycji do określonych działów tematycznych i ich elementów (16 działów i 96 poddziałów) dotychczas wykonywali:

- *Bibliografia Mazowska Płockiego (za okres I I 1956 – 31 XII 1958)*, opr. Cz. Gutry, H. Zienkiewicz (w zasadzie w przedziale czasowym od początku 1954 r. *Bibliografia* ta stanowiła oddzielne wydawnictwo);

- *Bibliografia województwa płockiego (za okres I I 1991 – 31 XII 1993)*, opr. E. Dobroń, W. Mazurska, B. Murlikowska;

- *Bibliografia województwa płockiego (za okres I I 1994 – 31 III 1994)*, opr. E. Dobroń, W. Mazurska;

- *Bibliografia województwa płockiego (za okres I IV 1994 – 30 VI 1994)*, opr. E. Dobroń, B. Łukaszewicz, W. Mazurska;

- *Bibliografia województwa płockiego (za okres I VII 1994 – 31 XII 1996)*, opr. E. Dobroń, W. Mazurska;

- *Bibliografia województwa płockiego (za okres I I 1997 – 31 III 1997)*, opr. E. Dobroń, M. Dolińska, W. Mazurska; - *Bibliografia województwa płockiego (za okres I IV 1998 – 31 XII 1998)*, opr. E. Dobroń, W. Mazurska;

- *Bibliografia Mazowska Płockiego (za okres I I 1999 – 30 IX 2003)*, opr. E. Dobroń, A. Kowalska, W. Mazurska;

- *Bibliografia Mazowska Płockiego (za okres I X 2003 – 31 III 2008)*, opr. E. Dobroń, M. Dolińska, W. Mazurska;

- *Bibliografia Mazowska Płockiego (za okres I IV 2008 – 31 III 2009)*, opr. M. Bielak, E. Dobroń, W. Mazurska;

- *Bibliografia Mazowska Płockiego (za okres I IV 2009 - 30 IX 2013)*, opr. M. Bielak, E. Dobroń, W. Mazurska, I. Typiak-Kowalska;

- *Bibliografia Mazowska Płockiego (za okres I X 2013 - 30 VI 2015)*, opr. J. Bziuk, W. Mazurska, I. Typiak-Kowalska;

- *Bibliografia Mazowska Płockiego (za okres I VII 2015 - 30 IX 2016)*, opr. J. Bziuk, E. Dobroń, W. Mazurska, I. Typiak-Kowalska;

- *Bibliografia Mazowska Płockiego (za okres I X 2016 – 31 XII 2017???)*, opr. E. Kozłowska, W. Mazurska, I. Typiak-Kowalska;

- *Bibliografia Mazowska Płockiego (za okres I I 2018 – 31 III 2018)*, opr. E. Kozłowska, W. Mazurska, I. Typiak-Kowalska;

?- *Bibliografia Mazowska Płockiego (za okres I IV 2018 - 31 XII 2019???)*, opr. I. Istał, E. Kozłowska, W. Mazurska, I. Typiak-Kowalska;

?- *Bibliografia Mazowska Płockiego (za okres I I 2020 - 31 III 2020)*, opr. Bziuk, I. Istał, E. Kozłowska, W. Mazurska, I. Typiak-Kowalska.

?- *Bibliografia Mazowska Płockiego (za okres I IV 2020 - 31 XII 2020)*, opr. Bziuk, E. Kozłowska, W. Mazurska, I. Typiak-Kowalska.

Druki zwarte

- 5 lat Powiatowego Domu Kultury w Płocku, Płock 1956.
- 40 lat Płockiej Spółdzielni Mieszkaniowej Lokatorsko-Własnościowej, Płock 1998.
- 50 lat Komunikacji Miejskiej Płock sp. z o.o. (1960-2010), Płock 2010.
- 50 lat Politechniki Warszawskiej w Płocku, Płock 2017.
- 60 lat niepodległej Polski 1918-1978 (Konferencja TNP w dniu 30 X 1978 r. w Płocku), Płock 1979.
- 100 lat przemysłu maszyn rolniczych w Płocku, Warszawa 1972.
- 150 lat rozwoju przemysłu rafineryjnego – od Ignacego Łukasiewicza do PKN Orlen SA (X Seminarium PKN Orlen i SITPChem w dniach 12-13 VI 2003 r. w Płocku), Płock 2003.
- 175 lat Towarzystwa Naukowego Płockiego (1820-1995), Płock 1995.
- 500-lecie województwa płockiego w liczbach 1495-1995, Płock 1995.
- XIV Zjazd Drogowców Miejskich 24-26 września 2003 r., Płock 2003.
- Adamiecki K. - *O istocie naukowej organizacji*, Warszawa 1938.
- Ajdyn A., Antoszczak A., Cacko A., Wyszolmierska E. - *Działalność i twórczość Ludwika Krzywickiego na terenie Warszawy*, Warszawa 2009.
- Album inżynierów i techników w Polsce*, Lwów 1932.
- Arnold S. - *Początki biskupstwa płockiego w świetle falsyfikatów mogileńskich*, [w:] *Z dziejów średniowiecza*, Warszawa 1968.
- Arnold S. (red.) - *Z dziejów średniowiecza*, Warszawa 1968.
- Askanas K. - *Zagadnienia badań regionalnych w Płocku*, Płock 1957; tenże, *Założenia i wyniki pracy Komisji Badań nad Powstaniem i Rozwojem Płocka*, s. 191-208, [w:] *Towarzystwo Naukowe Płockie 1820-1830 – 1907-1957. Szkice i materiały*, red. H. Kostanecka, Płock 1957; tenże, *Z dziejów sztuki Płocka*, s. 193-199, [w:] *Dziesięć wieków Płocka*, wyd. III, red. J. Chojnacki, Płock 1969; tenże, *Sztuka Płocka*, wydania I-III, Płock 1974, 1988 i 1991.
- Augustyn J. (red.) - *Album 30 lat Mostostalu 1945-1975. Rozwój i osiągnięcia w konstrukcjach metalowych*, Kraków 1975.
- Badowski K., Nycek J. B., Kowalski M. - *Architektura Płocka i jej twórcy* (album), Płock 2011.
- Bagińska A. - *80 lat Zespołu Szkół im. Leokadii Bergerowej w Płocku*, Płock 2003.
- Baier Ch., Bischoff A., Drejer J., Reinisch U., Żuchowski T. J. - *Retablissement. Urbanistyka pruska w Polsce i Niemczech*, Berlin 2016.
- Banasiak J. (red.), *780 lat lokacji*, Płock 2017.
- Banasiak W. - *PBP Petrobudowa (1960-1984). Ludzie i ich dzieło*, mps - 1988.
- Bańka K. - *Archiwum państwowe w Płocku. Informator o zasobie archiwalnym*, Płock 2015.
- Bańka K., Śliwiński P. - *Ludzie i statki. Historia Płocka Wisłą pisana*, Płock 2014.
- Baraniak B. - *Humanizacyjno-cywilizacyjny wymiar techniki opisany współczesnymi kwalifikacjami i kompetencjami*, [w:] *Humanistyczne aspekty techniki*, red. A. Jakubiak, Warszawa 2009.
- Baranowska J., Dorobek F. - *Szkoła Medyczna w Płocku*, Płock 1974.
- Bardach J., Leśnodoski B., Pietrzak M., - *Historia państwa i prawa polskiego*, Warszawa 1979.
- Bardak J. - *Historia państwa i prawa Polski - do połowy XV wieku*, t. 1, Warszawa 1964.
- Barłóg S., Łazarowicz P. - *Zastosowanie sieci zależności w planowaniu organizacji robót budowlano-montażowych*, Warszawa 1974.

- Barszczewska-Krupa A. (red.) - *Rajmund RembIELiński – jego czasy i jego współczesni*, Warszawa 1989.
- Bartoszewicz H. - *Z dziejów kartografii Mazowsza i ziem sąsiednich XVII-XX wieku*, Warszawa-Pułtusk 2012.
- Bartoszewicz J. - *Krzysztof Hilary Szembek Biskup Płocki*, [w:] *Znakomici mężowie polscy XVIII wieku*, Petersburg 1856.
- Bąkowski T. - *Decyzja o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu*, Warszawa 2001.
- Berezowski S. (red.) - *Rok Ziemi Mazowieckiej 1962*, Płock 1962.
- Berger J. - *Okres 1495-1945*, [w:] *500-lecie województwa płockiego w liczbach 1495-1995*, Płock 1995.
- Berger J., Janasz-Skrobowicz I. - *Płock w 750 rocznicę lokacji miasta*, Płock 1987.
- Białczyński H. - *Notatki i wspomnienia z długiego życia*, Warszawa 2002.
- Bialecka M. - *Przywróć pamięć, godnie pochować* (Panteon Żołnierzy Wyklętych Mazowsza); *Matka czeka na syna* (Rodzina Bronarskich, Stefan Bronarski ps. Liść); *Tata Arcyharfiarza* (Miroslaw Lachman i Wacław Lachman); *Prałat i dobrodziej* (Wincenty Fabian Orzeszkowski); *O pewnym księdzu i płockim hejnale* (Kazimierz Andrzej Starościński); [w:] *Przystanek Płock. Czas życia – czas cmentarzy*, red. R. K. Kuffel, Płock 2020.
- Bielak M., Pawłowicz J. - *Znane – nieznanne. Mazowsze w niepokornych. Prasa niezależna na Mazowszu 1976-1989*, Warszawa 2010.
- Bielewicz R. - *Mój album polityczny. Fakty. Dokumenty*, Płock 2018.
- Bieniak J. - *Państwo Mieclawa. Studium analityczne*, Warszawa 1963; tenże, *Polska elita polityczna XII wieku*, [w:] *Spoleczeństwo Polski Średniowiecznej*, red. S. K. Kuczyński, Warszawa 1982.
- Bień A. - *W podziemiach Zagłębia, Płocka i Włocławka*, Dąbrowa Górnicza 1930.
- Bilska-Ciećwierz M. - *Kiedy stała się wolność... Płock w latach 1918-1921*, Płock 2018.
- Bilicki W. - *Systemy zarządzania przedsiębiorstwem budowlanym opracowane przez Inwestprojekt Słupsk*, [w:] *Wykorzystanie komputerów personalnych w projektowaniu i zarządzaniu w budownictwie*, Brześć-Płock 1992 (Konferencja Politechniki Brzeskiej i TNP w dniach 12-15 IX 1992 r. w Brześciu w Białorusi).
- Biliński T. - *Prawo budowlane wczoraj i dziś*, „Przegląd Budowlany” 2009, nr 2.
- Biliński T., Czachorowski J. - *Proces budowlany według stanu prawnego w dniu 1 stycznia 1995 r.*, Wrocław 1996.
- Biliszczuk J. (red.) - *Podwieszony most przez Wisłę w Płocku*, Płock-Warszawa-Łódź-Wrocław 2007.
- Bładowski I., Korgul Cz. - *Studium przebudowy śródmieścia Płocka – miasta o dużej dynamice rozwoju*, mps - 1967.
- Bochena A. (red.) - *Budownictwo polskie*, Bydgoszcz 2010.
- Bodal T., *Towarzystwo Naukowe Płockie w latach 1945-1995*, Płock 1996; tenże, *50 lat Szkoły Podstawowej nr 12 im. Miry Zimińskiej-Sygietyńskiej w Płocku 1964-2014*, Płock 2014.
- Bogucka M. (red.) - *Studia nad dziejami miasta i mieszczaństwa w średniowieczu*, Toruń 1996.
- Bogucka M., Samsonowicz H. - *Z dziejów miast i mieszczaństwa w Polsce przedrozbiorowej*, Wrocław-Warszawa-Kraków 1986.
- Bogusz J. - *Wpływ reformy gospodarczej na rolę i zasady działania uczestników procesu inwestycyjnego*, [w:] *Reforma gospodarcza a problemy restrukturyzacji budownictwa*, Płock 1984 (Konferencja NOT, PZITB i PTE w dniach 26-27 XI 1984 r. w Płocku).
- Bojanowski i in. - *Historia i współczesność elektroenergetyki na Mazowszu Płockim*, Płock 1998.
- Bolesta-Modliński K. - *Jak oświetlano Płock przed 100 laty*, [w:] *Historia i współczesność elektroenergetyki na Mazowszu Płockim*, Płock 1995.
- Bolkowski J. - *Marketing w zakresie materiałów i sprzętu budowlanego*, [w:] *Marketing w procesie prywatyzacji i i urynkowania gospodarki*, Brześć-Płock 1993 (Konferencja Politechniki Brzeskiej, TNIPB i TNP w dniu 31 VIII 1993 r. w Brześciu w Białorusi).
- Borawska D. - *Kryzys monarchii wczesnopiastowskiej w latach trzydziestych XI wieku*, Warszawa 1964.
- Borkowski T. - *Płockie ulice, place i parki*, s. 94-98, [w:] *Dziesięć wieków Płocka*, wyd. III, red. J. Chojnacki, Płock 1969.

- Borowski M. - *Telemechanika*, [w:] *Historia i współczesność elektroenergetyki na Mazowszu Płockim*, Płock 1998.
- Borsa M. - *Podstawy urbanistyki i planowania przestrzennego*, Warszawa 2007.
- Bortkiewicz-Celińska A. - *Słownik historyczno-geograficzny województwa płockiego w średniowieczu*, z. 1, Warszawa 1980; z. 2, Warszawa 1981; z. 3, Warszawa 1998; z. 4, Warszawa 2000.
- Borucińska-Bieńkowska H. - *Wpływ transformacji społeczno-gospodarczej aglomeracji na kierunki rozwoju gminy*, Zielona Góra 2013.
- Bratkowski A. - *Problemy optymalizacji przygotowania inwestycji*, [w:] *Problemy optymalizacji procesów realizacji inwestycji przemysłowych*, Warszawa-Jadwisin 1976 (Konferencja PZITB w 1976 r. w Jadwisinie); tenże, *Raport o stanie budownictwa*, [w:] *Założenia reformy gospodarczej w budownictwie*, Płock 1981 (Konferencja NOT, PZITB i NSZZ „Solidarność” w dniach 27 IV 1981 r. i 4 V 1981 r. w Płocku); tenże, *Zasady zachowania struktury organizacyjnej budownictwa*, Kraków 1990; tenże, *Wolna i niepodległa praca zawodowa (w budownictwie i dla budownictwa)*, [w:] *80 lat samodzielnych funkcji technicznych w polskim budownictwie*, Łódź 2008 (Konferencja Polskiej Izby Inżynierów Budownictwa i Łódzkiej Okręgowej Izby Inżynierów Budownictwa w dniach 15-16 V 2008 r. w Łodzi); tenże, *Związki prawa z techniką i sztuką budowlana (na tle prawa budowlanego z 1928 r.)*, [w:] *85 lat pierwszego polskiego Prawa Budowlanego*, Łódź 2008 (Konferencja Politechniki Łódzkiej w dniach 6-7 VII 2013 r.).
- Brzeziński W. - *Polskie prawo budowlane*, Warszawa 1955.
- Brzeziński W., Sołtysiak M., Stawarz A., (red.) - *Dziedzictwo kulturowe Mazowsza. Archeologia - Architektura - Etnologia*, Warszawa 2001,
- Brzóska M., Korzan D. - *Czasopisma naukowe płockich szkół wyższych*, [w:] *Szkolnictwo wyższe w Płocku na tle tendencji rozwojowych współczesnej edukacji akademickiej*, red. Z. P. Kruszewski, J. Pótturzycki, Płock 2006.
- Buczek K. - *Targi i miasta na prawie polskim*, Wrocław 1964.
- Bujak A. - *Katedra Płocka*, Warszawa 1995.
- Buko A. - *Ceramika wczesnopolska. Wprowadzenie do badań*, Wrocław 1990; tenże, *Archeologia Polski wczesnośredniowiecznej: odkrycia – hipotezy - interpretacje*, Warszawa 2005.
- Buko A. (red.) - *Studia z dziejów cywilizacji. Studia ofiarowane profesorowi Jerzemu Gąssowskiemu w pięćdziesiątą rocznicę pracy naukowej*, Warszawa 1999
- Buko A., Świechowski Z., (red.) - *Osadnictwo i architektura ziem polskich w dobie zjazdu gnieźnieńskiego*, Warszawa 2000.
- Buko A., Duczko W., (red.) - *Przez granice czasu. Księga jubileuszowa poświęcona Profesorowi Jerzemu Gąssowskiemu*, Pułtusk 2008.
- Bukowska A., *Katedra w Płocku – romańska czy renesansowa?*, [w:] *„Żeby wiedzieć”. Studia dedykowane Helenie Małkiewiczównie*, red. W. Walanus i inni, Kraków 2008; tejsze, *Relikty architektury wczesnośredniowiecznej – formy i datowanie*, [w:] *Płock wczesnośredniowieczny*, Warszawa 2011; tejsze, *Zagadnienia architektury sakralnej wczesnośredniowiecznego Płocka*, [w:] *Bużańsko-wiślany szlak handlowy we wczesnym średniowieczu*, red. W. Duczko, K. Skrzyńska, Płock 2012.
- Bukowska A., Trzeciński M., *Wzgórze Tumskie w Płocku. Relikty architektury „na dziedzińcu opactwa” – perspektywy badawcze*, [w:] *Przez granice czasu. Księga jubileuszowa poświęcona Profesorowi Jerzemu Gąssowskiemu*, red. A. Buko, W. Duczko, Pułtusk 2008; tejsze, *Relikty architektury kamiennej na Wzgórzu Tumskim w Płocku – wyniki badań weryfikacyjnych*, [w:] *Architektura romańska w Polsce, Nowe odkrycia i interpretacje*, red., T. Janiak, Gniezno 2009.
- Bukowski A. (red.) - *Józef Wybicki. Księga zbiorowa*, Gdańsk 1975.
- Buśko C. (red.) - *Civitas & villa. Miasto i wieś w średniowiecznej Europie Środkowej*, Wrocław 2002.
- Bursztynowski Z. - *Mosty pływające*, cz. 3, [w:] *Mosty wojskowe*, Warszawa 1970.
- Cegłowski J., Płuciennik H., *Płocka Fara w służbie miastu*, Płock 2006
- Celmer M. - *Władze państwowe wobec Kościoła Rzymskokatolickiego diecezji płockiej w latach 1945-1970*, Kraków-Płock 2020.
- Chądzyński Z. - *Wspomnienie powstańca z lat 1861-1863*, wyd. M. Maruszewicz, Warszawa 1963.
- Chimiak L. - *Gubernatorzy rosyjscy w Królestwie Polskim*, Wrocław 1999.

- Chodubski A. - *Witold Zglenicki „Polski Nobel”*, Płock 1984; tenże, *Górnik, geolog Witold Zglenicki (1850-1904) „Polski Nobel”*, Płock 2011; tenże, *Towarzystwa naukowe a unifikacja i jednocześnie dywersyfikacja lokalnej przestrzeni kulturowo-cywilizacyjnej*, [w:] *Perspektywy regionalnych towarzystw naukowych w Polsce*, red. Z. P. Kruszewski, Warszawa 2015.
- Chojnacki J. - *Płockie spotkanie z chemią*, Płock 1965; tenże, *Płock 1968 w liczbach*, Płock 1968; tenże, *Z historii samorządu miasta Płocka; Płock – dziś (ze statystyki miasta, stan w dniu 31 XII 1968 r.); Płock. Informacja encyklopedyczna według stanu w dniu 31 XII 1968 r.*, [w:] *Dziesięć wieków Płocka*, wyd. III, red. J. Chojnacki, Płock 1969; tenże, *Warunki życia w Płocku*, Płock 1969; tenże, *Płock 1971 w liczbach*, Płock 1971; tenże, *Przedmowa*, [w:] *Dzieje Płocka*, wyd. I, red. A. Gieysztor, Płock 1973; tenże, *Petrochemia a rozwój Płocka*, wyd. I, Płock 1976, wyd. II, Płock 1977; tenże, *Przedmowa; Ze statystyki miasta; Krótki zarys historii miasta Płocka*, [w:] *Dzieje Płocka*, wyd. II, red. A. Gieysztor, Płock 1978; tenże, *Zakłady Stolarki Budowlanej Stolbud w Płocku. Informator*, Płock 1978; tenże, *Kongres Krajoznawczy w Płocku*, Płock 1980; tenże, *Płock. Społeczeństwo miejskie w procesie uprzemysłowienia*, Warszawa 1982; tenże, *Bolesław III Krzywousty. W 900 rocznicę urodzin*, Płock 1988.
- Chojnacki J., Lachowicz T., Szcześniak W., Schrammowa J. - *Region płocki, Handel i gastronomia, Oświata - Kultura – Zdrowie – Sport, Stocznia Rzeczna, Przedsiębiorstwo Eksploatacji Rurociągu Naftowego „Przyjaźń”, Mazowieckie Zakłady Rafineryjne i Petrochemiczne*, [w:] *Tysiącletni Płock w okresie XX-lecia PRL*, red. Chojnacki J., Lachowicz T., Sołtysik M., Płock 1964.
- Chojnacki J. (red.) - *Księga Pamiątkowa Zjazdu Małachowiaków 1180-1957/58*, Płock 1959; tenże, *Dziesięć wieków Płocka*, wyd. I, II, Płock 1966, 1967; tenże, *Dziesięć wieków Płocka. Wybrane tematy*, wyd. III zmien. i rozszerz., Płock 1969; tenże, *Romańskie Drzwi Płockie 1154 – ok. 1430-1982*, Płock 1983.
- Cholewiński K. - *Podolszyce – tu wracałem*, Płock 2010.
- Chrapkowski L. - *Mazowieckie Zakłady Rafineryjne i Petrochemiczne w Płocku*, Warszawa 1967; tenże, *Petrochemia Płock*, Warszawa 1978.
- Chrostowski T. - *Obrona Płocka 1920*, Płock 1990; tenże, *4. Pułk Strzelców Konnych Ziemi Łęczyckiej. Koń w historii. Z kart oręża płockiego*, Płock 1992.
- Chrzanowski A., Biliński T., Wołczański J., Urbański P. - *Profesor Józef Czachorowski. 50 lat pracy zawodowej. 20 lat pracy naukowej [uczeń płockiej „Małachowianki”]*, Zielona Góra 1992.
- Chrzanowski S. - *Problemy architektonicznego zagospodarowania Wzgórza Zamkowego w Płocku (podsumowanie sympozjum – 4 czerwca 1969 r.)*, Płock 1969; tenże, *Jak rozwijał się przemysł w Płocku*, [w:] *Dziesięć wieków Płocka*, Wyd. III, Płock 1969.
- Chudziak W. (red.) - *Stan i potrzeby badań nad wczesnym średniowieczem w Polsce – 15 lat później*, Toruń 2006.
- Chudzyński M. - *Dzieje miasta w latach 1865-1918*, [w:] *Dzieje Płocka*, wyd. II, red. A. Gieysztor, Płock 1978; tenże, *Wczoraj i dziś Towarzystwa Naukowego Płockiego*, [w:] *Brześć i Płock – nauka i biznes*, Brześć-Płock 1993; tenże, *Technikum Samochodowe i Zasadnicza Szkoła Zawodowa Nr 2*, Płock 1994; tenże *Miejsce Płocka w mazowieckim ruchu regionalnym*, [w:] *Mazowsze i Podlasie w badaniach historycznych*, red. B. Dymka, Warszawa-Płock 1994; tenże, *500 lat województwa płockiego – zarys dziejów*, Płock 1995; tenże, *Zarys dziejów województwa płockiego*, [w:] *Szept historii*, red. W. Koński, Płock 1995; tenże, *Płock i ziemia płocka w Insurekcji Kościuszkowskiej*, [w:] *Powstanie 1794 roku. Dzieje i tradycja. Studia i szkice w dwustulecie*, red. H. Szwanowska, Warszawa 1996; tenże, *Dr Aleksander Maciesza – zasłużony prezes Towarzystwa Naukowego Płockiego w latach 1907-1945*, Płock 2000; tenże, *Towarzystwo Naukowe Płockie – tradycje, osiągnięcia i zadania*, [w:] *Towarzystwa Naukowe u progu XXI w.*, Konferencja TNP – 6 IX 2002 r. w Płocku, Płock 2002; tenże, *Płock w okresie walk o wyzwolenie narodowe (1793-1918)*, [w:] *Dzieje Płocka. Historia miasta w latach 1793-1945*, t. 2, red. M. Krajewski, Płock 2006; tenże, *Jakub Chojnacki (1922-2006)*, [w:] *Poczet prezesów odrodzonego Towarzystwa Naukowego Płockiego*, Płock 2007; tenże, *Biogram Jakuba Chojnackiego (1922-2006); Biogram Stanisława Józefa Kostaneckiego (1915-1995)*, [w:] *Ludzie TNP. Słownik biograficzny (1820-2020)*, red. M. Kamińska, Płock 2020.
- Chudzyński M., Konarska-Pabiniak B., Stefański J. - *Honorowi Obywatele miasta Płocka*, Płock 1989.
- Chwaściński B. - *Mosty na Wiśle i ich budowniczy*, Warszawa 1997.
- Chyliński S., Bojanowski J. - *Rozwój rozdzielczej sieci elektroenergetycznej*, [w:] *Historia i współczesność elektroenergetyki na Mazowszu Płockim*, Płock 1998.
- Ciółkowska-Ćwik E. - *Przyrzekam całym życiem... Opowieść o druhu Wacławie Milke*, Płock 1993.
- Cieszyński K., Rubachow A. J., Rowiński L., (red.) - *Wykorzystanie komputerów personalnych w projektowaniu i zarządzaniu w budownictwie*, Brześć-Płock 1992 (Międzynarodowa Konferencja Politechniki Brzeskiej, TNIPB i TNP zorganizowana w dniach 12-15 IX 1992 r. w Brześciu w Białorusi).

- Cieszyński K. - *Przedmiot i zakres działalności naukowej w obszarze systemu wiedzy Inżynieria Produkcji Budowlanej*, [w:] *Wykorzystanie komputerów personalnych w projektowaniu i zarządzaniu w budownictwie*, Brześć-Płock 1992.
- Ciesielska-Zajac E. (red.) - „*Małachowianka*”. *Dzieje najstarszej z istniejących polskich szkół*, Płock 2000.
- Cieśla A. - *ZNP w województwie warszawskim w okresie Drugiej Rzeczypospolitej*, Toruń 2000.
- Cieśla R. - *Płock. Powstanie i rozwój miasta*, Płock 1957.
- Cieślak B., Kulas T. (red.) - *20 lat Polskiego Związku Inżynierów i Techników Budownictwa – Oddział w Płocku*, Płock 1998.
- Ciołek W. - *O historii relacji przepisów Prawa Budowlanego i Polskich Norm*, „Przegląd Budowlany” 2013, nr 6.
- Cinman M. A. - *Automatyzacja projektowania według schematu „zadanie – obliczenia konstrukcyjne – rysunki robocze”*, Brześć-Płock 1992 (Konferencja Politechniki Brzeskiej, TNIPB i TNP w dniach 12-15 IX 1992 r. w Brześciu w Białorusi).
- Czachorowski J., Dziewolski L., Hajduk H. (red.) - *Reforma gospodarcza a problemy restrukturyzacji budownictwa*, Płock 1984 (Konferencja NOT, PZITB i PTE w dniach 26-27 XI 1984 w Płocku).
- Czachorowski J. - *Budownictwo w zreformowanej gospodarce*, [w:] *Reforma gospodarcza a problemy restrukturyzacji budownictwa*, Płock 1984; tenże, *Na Jubileusz 75-lecia profesora Leona Rowińskiego (prezesa Towarzystwa Naukowego Procesów Budowlanych)*, [w:] *Metody zarządzania i kalkulacji w warunkach budowlanej gospodarki rynkowej*, Brześć-Płock 1993; tenże, *Jak powstało polskie prawo i przepisy budowlane*, [w:] *Procesy budowlane*, Gliwice-Kokotek 2000.
- Czachorowski J., Markuszewski S., Serafimowicz W. - *Organizacja przebudowy i kompleksowego remontu mostu na Wiśle w Płocku*, [w:] *Inżynieria procesów budowlanych*, Bydgoszcz-Zacisze 1997 (Konferencja Akademii Techniczno-Rolniczej w Bydgoszczy i TNIPB w dniach 12-15 VI 1997 r. w Zaciszu); tychże, *Procedury FIDIC w organizacji i realizacji remontu mostu przez Wisłę w Płocku*, [w:] *Zarządzanie procesem budowlano-inwestycyjnym - BUDIN'97*, Wrocław-Karpacz 1997 (Seminarium Naukowe Politechniki Wrocławskiej w dniach 6-8 XI 1997 r. w Karpaczu); tychże, *Analiza fazy programowania, planowania, realizacji i rozliczeń remontu mostu przez Wisłę w Płocku*, [w:] *Mosty zespolone*, Kraków 1998 (Konferencja Politechniki Krakowskiej i Związku Mostowców RP w dniach 7-8 V 1998 r. w Krakowie).
- Czarnecki B., Krymowa A. - *Zarys rozwoju przestrzennego miasta do 1793 r.*, [w:] *Dzieje Płocka. Historia miasta do 1793 r.*, t. 1, red. M. Kallas, Płock 2000.
- Czarnecki W. - *Podstawy urbanistyki*, Białystok 2002.
- Czasnojęc M., Nycek J. B. - *Płock. Miasto książęce/dukes city* (album), Bydgoszcz 2000.
- Czech A. - *Karol Adamiecki – sylwetka organizatora*, Katowice 1980.
- Cztery wieki Mazowsza. Szkice z dziejów 1526-1914*, Praca zbior., Warszawa 1968
- Czumiński A., Jachnis M. - *Płock i okolice*, Warszawa 1956.
- Czupryn B. - *Wyższe Seminarium Duchowne w Płocku – wczoraj, dzisiaj i jutro*, [w:] *Szkolnictwo wyższe w Płocku na tle tendencji rozwojowych współczesnej edukacji akademickiej*, red. Z. P. Kruszewski, J. Półturzycki, Płock 2006.
- Cybulski T. - *Parafia ewangelicko-augsburska w Płocku od 1804 do 1956 roku*, Płock 2012.
- Dajwłowski W., Kamiński J., Kucharski S. - *Rejon Energetyczny Płońsk*, [w:] *Historia i współczesność elektroenergetyki na Mazowszu Płockim*, Płock 1998.
- Damrosz J. - *Ojczyzna i jej regiony*, Płock-Warszawa 2007.
- Dąbkowski A., Miączyński A., Tyczyński Z., Serafimowicz W. (red.) - *Celowość i warunki integracji systemów informatycznych w zarządzaniu procesami produkcji budowlanej*, Płock 1979 (Materiały Konferencyjne – Międzynarodowa Konferencja NOT i PZITB w dniach 14-15 V 1979 r. w Płocku).
- Dąbkowski A. - Referat wprowadzający; *Wybrane problemy integracji informatycznych systemów obiektowych, resortowych i centralnych*, [w:] *Celowość i warunki integracji systemów informatycznych w zarządzaniu procesami produkcji budowlanej*, Płock 1979; tenże, *Wprowadzenie; Procesy inwestycyjne w świetle uwarunkowań rozwoju społeczno-gospodarczego lat osiemdziesiątych*, [w:] *Integracja systemów informacyjnych i informatycznych w procesie inwestycyjnym*, Płock 1980; tenże, *Opinia opracowania pt. „Dokumentacja eksploatacyjna systemu SHOD (planowania, sterowania i kontroli realizacji robót budowlano-montażowych wg harmonogramów operatywnych i dyrektywnych) na e.m.c. Odra serii 1300*, Warszawa - 1981, mps; tenże, *Dylematy stosowania marketingu w budownictwie*, [w:] *Marketing w procesie prywatyzacji i urynkwienia gospodarki*, Brześć-Płock 1993; *Dilemma of applying marketing in construction industry*, [w:] *Współpraca gospodarcza Zachód-Wschód*, Brześć-Płock 1993 (IV Międzynarodowe Sympozjum Biznesu w Brześciu w Białorusi).

- Dąbrowska E. - *XX lecie działalności Mazowieckich Zakładów Rafineryjnych i Petrochemicznych „Petrochemia” w Płocku. Historia i rozwój*, Płock 1980.
- Debich M., Nycek J. B. - *Mazowsze płockie. Leksykon samorządowo-gospodarczy*, Płock 2006; tychże, *Rodowód spółdzielczości; Pierwsze lata MSM; MSM w III Rzeczypospolitej; Nasze osiedla*, [w:] *Mazowiecka Spółdzielnia Mieszkaniowa w latach 1979-2009*, Płock 2009.
- Derwich M. - *Mogilno i Płock: z dziejów budowy organizacji Kościoła polskiego*, [w:] *Civitas & villa: miasto i wieś w średniowiecznej Europie Środkowej*, red. C. Buśko, Wrocław 2002.
- Diehl M. - *O samorządności okiem architekta*, [w:] *80 lat samodzielnych funkcji technicznych w polskim budownictwie*, Łódź 2008.
- Dobroński A. - *Spółczesność i gospodarka Mazowsza w latach 1865-1914*, [w:] *Dzieje Mazowsza. Lata 1795-1918*, red. J. Szczepański, Pułtusk 2010.
- Dobrowolski P., Wróbel S., (red.) - *Władza i społeczności lokalne a reforma samorządowa w Polsce*, Katowice 1995.
- Dobrowolski T. - *Sztuka polska od czasów najdawniejszych do ostatnich*, Kraków 1974.
- Dolina Wisły Płockiej – szansą dla ekoturystyki*, Album - Praca zbior., Płock 2012.
- Dom Darmstadt im. E. T. A. Hoffmana*, Płock 1997.
- Dorobek A. - *Obecność i odejścia (reminiscencje z kręgu Franciszka Dorobka)*, Bydgoszcz 2005; tenże, *Biogram Jakuba Stanisława Chrzanowskiego (1912-2002)*, [w:] *Ludzie TNP. Słownik biograficzny (1820-2020)*, red. M. Kamińska, Płock 2020.
- Dorobek F. - *Towarzystwo Naukowe Płockie a problem komunikacyjny Mazowsza*, [w:] *Towarzystwo Naukowe Płockie 1820-1830 i 1907-1957, szkice i materiały*, red. H. Kostanecka, Płock 1957; tenże, *Radziwie*, [w:] *Dziesięć wieków Płocka*, Wyd. III, red. J. Chojnacki, Płock 1969; tenże, *W latach drugiej Rzeczypospolitej*, [w:] *Dzieje Płocka*. wyd. I, red. A. Gieysztor, Płock 1973; tenże, *Płock w latach hitlerowskiej okupacji; Oświata, kultura i sport w latach 1945-1975*, [w:] *Dzieje Płocka*. wyd. II, red. A. Gieysztor, Płock 1978; tenże, *Płock i ziemia płocka w 1945 roku*, Płock 1980.
- Dorobek F., Sokołowski Z., Sołtysiak M. - *Radziwie*, Płock 1965.
- Dowlaszewicz W. - *Wisła. Środowisko – ludzie – kultura*, Płock 2000.
- Drejer J. - *Pruska urbanistyka w Płocku – znaczenie historyczne i aktualne zagrożenia*, [w:] *Retablissement – Urbanistyka pruska w Polsce i Niemczech*, Berlin 2016.
- Drzazga J. - *Rejon Energetyczny Kutno*, [w:] *Historia i współczesność elektroenergetyki na Mazowszu Płockim*, Płock 1998.
- Dwa wieki Tumskiej. Wczoraj, dziś, jutro...*, Praca zbiorowa, Płock 2010.
- Duczko W., Skrzyńska K. (red.) - *Bużańsko-wiślany szlak handlowy we wczesnym średniowieczu*, Płock 2012.
- Dudek A., *Reglamentowana rewolucja. Rozkład dyktatury komunistycznej w Polsce 1988-1990*, Kraków 2004.
- Dulęba M., Matuszak R., *Zabezpieczenie Skarpy Płockiej*, [w:] *Ochrona przeciwpowodziowa w rejonie Płocka na podstawie doświadczeń powodzi 1982 r.*, Płock 1989.
- Dulnicz M. - *Sieć grodowa Mazowsza Płockiego w XI wieku*, s. 47-61, [w:] *Lokalne ośrodki władzy państwowej w XI-XII wieku w Europie Środkowo-Wschodniej*, red. S. Moździoch, Wrocław 1993; tenże, *Czy Płock był stolicą Mazowsza na przełomie X i XI w.*, [w:] *Centrum i zaplecze we wczesnośredniowiecznej Europie Środkowej*, red. S. Moździoch, Wrocław 1999; tenże, *Mazowsze w X wieku*, [w:] *Ziemia polskie w X wieku i ich znaczenie w kształtowaniu się nowej mapy Europy*, red. H. Samsonowicz, Kraków 2000; tenże, *Mazowsze we wczesnym średniowieczu: jego związki z „państwem gnieźnieńskim”*, [w:] *Civitas Schinesghe cum pertinentis*, red. W. Chudziak, Toruń 2003; tenże, *Stan i potrzeby badań nad wczesnym średniowieczem Mazowsza*, [w:] *Stan i potrzeby badań nad wczesnym średniowieczem w Polsce – 15 lat później*, red. W. Chudziak, S. Moździoch, Toruń 2006; tenże, *Mazowsze we wczesnym średniowieczu (do końca X w.). Szkic archeologiczny*, [w:] *Dzieje Mazowsza*, t. 1, red. H. Samsonowicz, Pułtusk 2006.
- Dulnicz M. (red.) - *Osadnictwo pradziejowe i wczesnośredniowieczne w dorzeczu Słupianki pod Płockiem*, Warszawa 1998; tenże, *Problemy przeszłości Mazowsza i Podlasia*, Warszawa 2004.
- Durszlewicz T. - *Biskupa Leona Wetmańskiego działalność charytatywna i jej teologiczna motywacja*, Płock 1995.
- Dyga J., Jaworski K., Majchrzakowski A. - *Instrukcja stosowania systemu PERT ICL-1900*, Warszawa 1975.

- Dylewski R. (red.) - *Polska urbanistyka współczesna*, Warszawa 1975.
- Dylikowa A. (red.) - *Województwo płockie. Monografia regionalna. Zarys dziejów, obraz współczesny, perspektywy rozwoju*, Łódź-Płock 1984.
- Dymek B. - *Narodziny władzy ludowej w Polsce w latach 1944-1945*, [w:] *Płock w Polsce Ludowej*, Płock 1970; tenże, *W latach drugiej Rzeczypospolitej*, [w:] *Dzieje Płocka*, wyd II, red. A. Gieysztor, Płock 1978; tenże, *Płock i ziemia płocka w 1945 roku*, Płock 1980.
- Dymek B. - *Mazowsze historia i kultura 1526-1795*, t. 2, Pułtusk-Warszawa 2015.
- Diżewski A. J. - *Doktryna pracy równomiernej w realizacji budowlanej*, Warszawa 1947; tenże, *Zasady organizacji pracy równomiernej w budownictwie*, Warszawa 1949; tenże, *Harmonogramy budowlane*, Warszawa 1950; tenże, *Technologia i organizacja budowy*, Warszawa 1962 i 1971.
- Diżewski A. J. (red.) - *Projektowanie organizacji budowy*, Warszawa 1953.
- Dzieje płockiej Wisły*, Płock 1999.
- Dziekoński O. - *Przyszłość zawodów budowlanych*, [w:] *80 lat samodzielnych funkcji technicznych w polskim budownictwie*, Łódź 2008.
- Dziwowski L. - *Integracja systemów zarządzania w przedsiębiorstwie budowlanym a systemy obiektowe*, [w:] *Celowość i warunki integracji systemów informatycznych w zarządzaniu procesami produkcji budowlanej*, Płock 1979; tenże, *Ocena „Dokumentacji eksploatacyjnej systemu SHOD”*, Poznań 1981 r. - mps; tenże, *Możliwości przekształceń strukturalnych w świetle uwarunkowań gospodarczych*, [w:] *Reforma gospodarcza a problemy restrukturyzacji budownictwa*, Płock 1984.
- Dziwowski L. (z zespołem) - *Zintegrowany system zarządzania w przedsiębiorstwach budowlanych*, Warszawa 1977.
- Dzięgielewski A., Dzięgielewska E. - *Humanizacja inżynierów budownictwa jako conditio sine qua non architektonicznej jedności formy, konstrukcji i funkcji*, s. 90-94, [w:] *Humanistyczne aspekty techniki*, red. A. Jakubiak, Warszawa 2009.
- Dziewulski W., *Sprawa Mieclawa*, „Przegląd Historyczny” 1965, nr 56.
- Dziuba A. F. - *Kościół katolicki w Polsce. Informator*, Warszawa 1993.
- Dziwiński R. - *Uprawnienia budowlane - trochę historii i garść refleksji*, [w:] *80 lat samodzielnych funkcji technicznych w polskim budownictwie*, Łódź 2008.
- Dziurlikowska K., Strzegowska M. - *Historia życiem pisana...czyli pół wieku Budowlanki 1960-2010*, Płock 2010.
- Dzwonkowski T., Graczyk W. - *Płock przeszłość i terażniejszość* (album), Płock 1998.
- Dzwonkowski T., Pluciennik H. - *Płock miasto na Tumskim Wzgórzu* (album), Płock 2007.
- Fijałkowski T. - *Prawo budowlane. Stan prawny na dzień 1 marca 2002 r.*, Warszawa 2002.
- Filipowicz W. - *Duchowieństwo diecezji płockiej 1918-1939*, Oberwald-Płock 2003.
- Flatt J. B. - *Opis Księstwa Warszawskiego*, Poznań 1809.
- Flatt O. - *Brzezi Wisły*, Warszawa 1854.
- Frankiewicz L. - *Bieżące zagadnienia gospodarcze Płocka*, [w:] *Materiały z sesji naukowej na temat problematyki rozwoju Płocka i regionu płockiego*, Warszawa-Płock 1962.
- Frąckiewicz A., Pułturzycki J. - *Kształcenie ustawiczne podstawą nowoczesnej edukacji*, Warszawa-Płock-Radom 2011.
- Frąkowiak A. - *Proces Boloński w polskim szkolnictwie wyższym*, [w:] *Szkolnictwo wyższe w Płocku na tle tendencji rozwojowych współczesnej edukacji akademickiej*, red. Z. P. Kruszewski, J. Półturzycki, Płock 2006.
- Friszke A. - *Rok 1989: polska droga do wolności*, Warszawa 2009.
- Frontczak i in. - *50 lat elektryfikacji PKP*, Warszawa 1989.
- Gabrielczyk R. - *The role of consultig in the design, management and costruction of civil and structural engineering projects in Great Britain*, [w:] *Współpraca gospodarcza Zachód-Wschód*, Brześć-Płock 1993 (IV Międzynarodowe Sympozjum Biznesu w Brześciu w Białorusi).
- Galička I., Sygietyńska H. - *Sztuka romańska (X-XIII w.)*, [w:] *Dzieje Mazowsza*, t. 1, red. Samsonowicz, Pułtusk 2006.
- Gałązka T. J., Nycek J. B. - *Ziemia płocka* (album), Warszawa 1989.

Gałązka T. J., Kowalewski T. - *Płock* (album), Płock 1993.

Gałązka T. J., Szychowski I. - *Płock i ziemia Płocka w 1945 r.*, Płock 1980; tychże, *Płockie cmentarze*, Płock 1993; tychże, *Zabytki budownictwa na Mazowszu Płockim*, Płock 1993; tychże, *Płockie kamienice i ich mieszkańcy*, Płock 1994; tychże, *Płockie kościoły*, Płock 1996; tychże, *Przewodnik turystyczny. Ziemia Płocka*, Płock 1998; tychże, *Przewodnik po Płocku*, Płock 2001.

Gawarecki W. H. - *Wiadomość historyczna o mieście Płocku*, Warszawa 1821; tenże, *Wiadomości o mieście Płocku znaczniejsze historyczne zdarzenia tegoż miasta obejmujące*, Warszawa 1824; tenże, *Przywileje, nadania i swobody przez królów polskich, książąt mazowieckich i biskupów płockich udzielone miastom województwa płockiego*, Warszawa 1827; tenże, *Groby królów polskich w Płocku. Wiadomość historyczna*, Warszawa 1827; tenże, *Pamiętnik historyczny Płocki*, Warszawa 1830.

Gąska Cz., Grabowski L., Grala R., Kostanecki S., Sołtysiak M., Żebrowski T. - *Zbiory płockie*, s. 174-183, [w:] *Dziesięć wieków Płocka*, wyd. III, red. J. Chojnacki, Płock 1969.

George P. - *Miasto*, Warszawa 1956.

Gębarowicz M. - *Mogilno, Płock, Czerwińsk. Studium nad organizacją kościoła na Mazowszu w XI XII wieku*, [w:] *Prace historyczne w 30-lecie działalności profesorskiej Stanisława Zakrzewskiego*, Lwów 1934.

Gierszewski S. - *Wisła w dziejach Polski*, Gdańsk 1928.

Gierszewski S. - *Obywatele miast Polski przedrozbiorowej*, Warszawa 1973.

Gieysztor A. - *Mazowsze – nazwa i treść pojęcia w ciągu dziejów*, [w:] *Rok Ziemi Mazowieckiej*, Płock 1962; tenże, *Geneza miast polskich i ich dzieje do końca XV wieku*, [w:] *Miasta polskie w tysiącleciu*, t. 1, red. M. Siuchniński, Wrocław-Warszawa-Kraków 1965; tenże, *Wisła w średniowieczu*, [w:] *Wisła. Monografia rzeki*, red. A. Piskozub, Warszawa 1982; tenże, *Trzy stulecia najdawniejszego Mazowsza*, [w:] *Dzieje Mazowsza do 1526 roku*, red. A. Gieysztor, H. Samsonowicz, Warszawa 1994; tenże, *Trzy stulecia najdawniejszego Mazowsza (połowa X – połowa XIII w.)*, [w:] *Dzieje Mazowsza*, t. 1, (red.) H. Samsonowicz, Pułtusk 2006.

Gieysztor A., Herbst S., Dziewoński K. - *Mazowsze, nazwa i treść pojęcia w ciągu dziejów*, cz. 1, [w:] *Rok ziemi Mazowieckiej 1962*, red. S. Berezowski, Płock 1962.

Gieysztor A., Płuciennik H. - *Skarby tysiąclecia – płockie*, Warszawa 1998.

Gieysztor A., Roslanowski T., (red.) - *Miasta doby feudalnej w Europie środkowo-wschodniej. Przemiany społeczne a układy przestrzenne*, Warszawa 1976.

Gieysztor A., Samsonowicz H., (red.) - *Dzieje Mazowsza do 1526 roku*, Warszawa 1994.

Gieysztor A. (red.) - *Dzieje Płocka*, wyd. I, Płock 1973; tenże, *Dzieje Płocka*, wyd. II popr. i uzupełn., Płock 1979.

Gieysztorowa I. - *Od Jagiellonów do Sobieskiego 1526-1696*, [w:] *Cztery wieki Mazowsza. Szkice z dziejów 1526-1914*, Praca zbiorowa, Warszawa 1968.

Gieysztorowa I., Zahorski A., Łukasiewicz J. - *Cztery wieki Mazowsza, Szkice z dziejów 1526-1914*, Praca zbiorowa, Warszawa 1968.

Gawarecki W. H. - *Wiadomość historyczna o mieście Płocku*, Warszawa 1821; tenże, *Wiadomości o mieście Płocku znaczniejsze historyczne zdarzenia tegoż miasta obejmujące*, Warszawa 1824; tenże, *Przywileje, nadania i swobody przez królów polskich, książąt mazowieckich i biskupów płockich udzielone miastom województwa płockiego*, Warszawa 1827; tenże, *Groby królów polskich w Płocku. Wiadomość historyczna*, Warszawa 1827; tenże, *Pamiętnik historyczny Płocki*, Warszawa 1830.

Ginsbert-Gebert A. - *Płock i jego przemiany strukturalne w latach sześćdziesiątych*, [w:] *Płock. Społeczeństwo miejskie w procesie uprzemysłowienia*, (red.) K. Krzymowska, Warszawa 1982.

Ginter W. - *Informator o kościele starokatolickim Mariawitów*, Płock 1989.

Głazer Z. - *Naukowo-techniczne problemy skarpy płockiej*, [w:] *Przemieszczenia Skarpy Płockiej*, Płock 1998.

Główka G. - *Elastyczność (zdolność przystosowawcza) potencjału budowlanego w zależności od struktury przedsiębiorstw*, [w:] *Reforma gospodarcza a problemy restrukturyzacji budownictwa*, Płock 1984 (Konferencja NOT i PZITB w dniach 26-27 XI 1984 w Płocku).

Godycki-Cwirko T. - *Uwarunkowania dotyczące kreatywnej działalności inżyniera budowlanego*, [w:] *80 lat samodzielnych funkcji technicznych w polskim budownictwie*, Łódź 2008.

- Gołembnik A. - *Uwagi o początkach Płocka w świetle najnowszych badań archeologicznych*, [w:] *Studia z dziejów cywilizacji*, red. A. Buko, Warszawa 1998; tenże, *Wzgórze Tumskie w Płocku*, [w:] *Civitates principales. Wybrane ośrodki władzy w Polsce wczesnośredniowiecznej. Katalog wystawy*, red. T. Janiak, Gniezno 1998; tenże, *Płock we wczesnym średniowieczu*, [w:] *Historia Płocka w ziemi zapisana*, red. A. Gołembnik, Płock 2000; tenże, *Początki Płocka w świetle ostatnich prac weryfikacyjnych i nowych badań archeologicznych*, [w:] *Osadnictwo i architektura ziem polskich w dobie zjazdu gnieźnieńskiego* red. A. Buko, Z. Świechowski, Warszawa 2000; tenże, *Rozwój przestrzenny wczesnośredniowiecznego Płocka – gród, osada, miasto*, [w:] *Wczesnośredniowieczny Płock*, Warszawa 2002; tenże, *Przedmowa; Rozwój osadnictwa otwartego i pierwsza lokacja miasta; Słowo o archeologii miast i perspektywach badawczych Płocka*, [w:] *Płock wczesnośredniowieczny*, Warszawa 2011.
- Gołembnik A., Trzeciecki M. - *Stan badań nad aglomeracją płocką w okresie od IX w. do czasu powstania miasta samorządowego*, [w:] *Płock wczesnośredniowieczny*, Warszawa 2011.
- Gołembnik A., Wrublewska A. - *Na początku była Tumskie Góra*, Płock 2000.
- Gołembnik A. (red.) - *Historia Płocka w ziemi zapisana. Podsumowanie wyników dotyczących badań archeologicznych*, Płock 2000; tenże, *Wczesnośredniowieczny Płock*, Warszawa 2002; tenże, *Płock wczesnośredniowieczny*, Warszawa 2011.
- Gołębiwska L. - *Broniewski i jego miasto rodzinne*, s. 123-129, [w:] *Dziesięć wieków Płocka*, wyd. III, red. J. Chojnacki, Płock 1969.
- Gołębiwski G. - *Obrona Płocka przed bolszewikami 18-19 sierpnia 1920 roku*, Płock 2004; tenże, *Płock w okresie najazdu bolszewickiego w 1920 r.*, [w:] *Dzieje Płocka. Historia miasta w latach 1793-1945*, t. 2, red. M. Krajewski, Płock 2006; tenże, *Wizyty dostojników państwowych, wojskowych i kościelnych w Płocku 1918-1939*, Płock 2008; tenże, *Obrona Płocka przed wojskami bolszewickimi 18-19 sierpnia 1920 roku*, Płock 2015; tenże, *Związki gen. Józefa Hallera i Hallerczyków z Płockiem w latach 1917-1924*, Płock 2018; tenże, *Aleksander Wernik (1890-1954). Legionista, urzędnik, wiceprezydent Płocka*, Płock 2019; tenże, *Biogram Wiesława Adama Końskiego (1948-2018)*, [w:] *Ludzie TNP. Słownik biograficzny (1820-2020)*, red. M. Kamińska, Płock 2020; tenże, *Powódź w Płocku w 1982 r.*, [w:] *Dzieje Płocka. Historia miasta w latach 1945-2020*, t. 3, red. G. Gołębiwski, T. Piekarski, Płock 2020.
- Gołębiwski G., Piekarski T. (red.), *Dzieje Płocka. Historia miasta w latach 1945-2020*, t. 3, Płock 2020.
- Gołębiwski G., Kazanecki J. - *PZPR w Płocku w latach 1980-1989*, [w:] *Dzieje Płocka. Historia miasta w latach 1945-2020*, t. 3, red. G. Gołębiwski, T. Piekarski, Płock 2020.
- Gospodarka czynnikiem ludzkim w rejonach uprzemysłowienia*, Warszawa 1967.
- Gostynińsko-Włocławski Park Krajobrazowy*, Praca zbior., Kowal 1994.
- Gościński J. W., *Zastosowanie metody analizy sieci powiązań do programowania produkcji budowlanej*, Warszawa 1965; tenże, *Elementy cybernetyki w zarządzaniu*, Warszawa 1968; tenże, *Sterowanie i planowanie*, Warszawa 1982.
- Gościmiński J. - *Opracowanie zagadnień informatyzacji Urzędu Wojewódzkiego w Płocku*, 1992 – mps.
- Górczyńska-Przybyłowicz B. - *Życie społeczno-gospodarcze na ziemiach polskich włączonych do Prus Wschodnich*, Ciechanów 1989.
- Górska R. - *Zmiany funkcji uczelni wyższych*, [w:] *Szkolnictwo wyższe w Płocku na tle tendencji rozwojowych współczesnej edukacji akademickiej*, (red.) Z. P. Kruszewski, J. Półturzycki, Płock 2006.
- ks. Góralski W. - *Kapituła Katedralna w Płocku w XII-XVI wieku. Studium z dziejów organizacji prawnej kapituł polskich*, Płock 1979; *Reformistyczne synody płockie na przełomie XVI i XVII wieku*, Płock 1983; tenże, *Andrzej Chryzostom Załuski, biskup płocki 1692-1698. Wkład w dzieło recepcji reformy trydenckiej*, Warszawa 1987; tenże, *Diecezja Płocka i jej synody na przestrzeni wieków*, [w:] *XLII synod diecezji płockiej (1987-1991)*, Płock 1992; tenże, *Będziecie moimi świadkami*, Wyd. I i II, Płock 1992 i 1999; tenże, *Kultura umysłowa w Płocku w latach 1580-1700*, [w:] *Kościół i kultura*, red. R. Jaworski, A. Koseski, Płock-Pułtusk 1996; tenże, *Miasto w dobie kryzysu ekonomicznego i zniszczeń wojennych (1581-1718)*, [w:] *Dzieje Płocka. Historia miasta do 1793 r.*, t. 1, red. M. Kallas, Płock 2000; tenże, *Biskup profesor Piotr Dudziec 1906-1970*, [w:] *Mistrzowie i nauczyciele. Profesorowie Seminarium Duchownego w Płocku 1965-2000*, red. I. Mroczkowski, Płock 2001; tenże, *Wprowadzenie*, [w:] *Małachowianka. IX wieków płockiej szkoły* (album), Płock 2005; tenże, *Kapituła Katedralna Płocka. Zarys 900-letnich dziejów organizacji prawnej*, Płock 2007.
- Góralski W., Mackiewicz J. - *XLII synod diecezji płockiej (1987-1991)*, Płock 1992.
- Górska I. i inni – *Grodziska Mazowska i Podlasia*, Wrocław 1976.
- Górski J. - *ZEP SA – jednoosobowa Spółka Skarbu Państwa; Holding ZEP (od 1.01.1996 r.)*, [w:] *Historia i współczesność elektroenergetyki na Mazowszu Płockim*, Płock 1998.

- Górski J., Szpura J. - *ZEP jako samodzielne przedsiębiorstwo państwowe (1.01.1989-31.07.1993)*, [w:] *Historia i współczesność elektroenergetyki na Mazowszu Płockim*, Płock 1998.
- Górzyński M. - *Moje życie z Petrochemią w tle*, Płock 2008; tenże, *Łańcuch postaci. Od MZRiP w Płocku do PKN Orlen – sylwetki, wydarzenia, anegdota*, Płock 2011.
- Górzyński M., Dolasiński Cz., Nycz Z., Sołtysiak M., (red.), *Petrochemia na poważnie i wesoło. Wspomnienia pracowników*, Płock 1998.
- Górzyński M., Rybak H., Puchowicz A., Niškiewicz F., Gralak S., (red.), *Protoplaści ORLENU (Paweł Nowak, Jakub Tomaszewicz, Henryk Kozdrowicz, Czesław Jankiewicz, Wiesław Kolsut, Bolesław Witkowski, Zdzisław Nycz, Andrzej Woroniecki, Włodzimierz Kotowski, Kazimierz Klęk, Władysław Wawak, Czesław Dolasiński, Włodzimierz Derecki, Andrzej Dankowski, Konrad Jaskóła, zeszyty nr 1-15*, Płock 2008-2009.
- Grabarek W. - *Metoda zastosowania programu SHOD do sterowania wykonawstwem oraz kontroli realizacji inwestycji*, czerwiec 1976 – mps.
- Grabecki M., Serafimowicz W. - *Płocki system zarządzania procesem inwestycyjnym i produkcją budowlano-montażową STEROD/SHOD*, [w:] *Postępy nauk o zarządzaniu w przedsiębiorstwie*, Płock 1999 (Konferencja WSPW w dniu 22 XI 1999 r. w Płocku).
- Grabowiecki R. - *Płock w gospodarce Polski Ludowej, Mazowsza i podregionu płockiego 1945-1970*, [w:] *Płock w Polsce Ludowej*, Płock 1970.
- Grabowski J. - *Dynastia Piastów mazowieckich. Studia nad dziejami politycznymi Mazowsza, intytulacją i genealogią książąt*, Kraków 2012.
- ks. Grabowski L. – *Katedra płocka – jej dzieje i zabytki*, Płock 1970; tenże, *Muzeum Diecezjalne w Płocku*, Płock 1972.
- Grabowski R. - *Wskrzeszenie renesansowego klejnotu. Ostatnia wielka przebudowa katedry płockiej pod patronatem ks. Antoniego Juliana Nowowiejskiego*, [w:] *Arcybiskup Antoni Julian Nowowiejski (1908-1941). W pięćdziesiątą rocznicę męczeńskiej śmierci*, red. A. Suski, W. Góralski, T. Żebrowski, Płock 1991.
- Grabski A. - *Doświadczenia z zastosowań wybranych programów EPD do sterowania produkcją fabryk domów*, [w:] *Celowość i warunki integracji systemów informatycznych w zarządzaniu procesami produkcji budowlanej*, Płock 1979; tenże, *Założenia zintegrowanego systemu informatycznego do zarządzania procesem inwestycyjnym*, [w:] *Integracja systemów informacyjnych i informatycznych w procesie inwestycyjnym*, Płock 1980 (Konferencja NOT i PZITB w dniach 15-16 VI 1980 r. w Płocku), tenże, *Zastosowanie informatyki w zarządzaniu procesami inwestycyjnymi*, Warszawa 1981.
- Grabski N. - *Kompleksowy system zarządzania produkcją budowlaną przy wykorzystaniu mikrokomputerów klasy IBM: KORYS+HARMONOGRAMY+ROZLICZENIE ZUŻYCIA MATERIAŁÓW*, [w:] *Informatyczne systemy zarządzania w budownictwie*, Płock 1991.
- Graczyk W. - *Płock głęboko wrósł w dzieje Polski i dzieje Kościoła*, [w:] *Płock przeszłość i teraźniejszość (album)*, Płock 1998; tenże, *Paweł Giżycki. Biskup Płocki (1439-1463)*; Płock 1999, tenże, *Biblioteka Wyższego Seminarium Duchownego w Płocku*, Płock 2003; tenże, *Stanisław Lubieński pasterz, polityk i pisarz 1574-1640*, Kraków 2005; tenże, *Wyższe Seminarium Duchowne w Płocku w latach 1865-2010*, [w:] *Wyższe Seminarium Duchowne w Płocku 1710-2010*, red. W. Graczyk, Płock 2010; tenże, *Stosunki wyznaniowe na Mazowszu nowożytnym. Duchowieństwo mazowieckie w działalności Kościoła polskiego*, [w:] *Dzieje Mazowsza. Okres: od XVI do XVIII w.*, t. 2, red. J. Tyszkiewicz, Pułtusk 2015.
- Graczyk W., Kwiatkowski J. - *Jezuici w Płocku 1611-1773*, Warszawa 2002.
- Graczyk W., Marszalska J. M. - *Księgi rękopiśmienne w zbiorach biblioteki Wyższego Seminarium Duchownego w Płocku*, Kraków 2010; tychże, *Zakony na Mazowszu od XVI do XVIII wieku*, [w:] *Dzieje Mazowsza. Okres: od XVI do XVIII w.*, t. II, red. J. Tyszkiewicz, Pułtusk 2015.
- Graczyk W. (red.) - *Kalendarium życia bpa Andrzeja Noskowskiego*, [w:] *Andrzej Noskowski – biskup renesansu (1492-1567)*, wystawa czasowa, Kraków 2003; tenże, *Wyższe Seminarium Duchowne w Płocku 1710-2010*, Płock 2010.
- Graczyk W., Marszalska J. M., Falkowski W., Zygnier L. (red.) - *Kościół, kultura, polityka w państwie pierwszych Piastów*, Warszawa-Ciechanów 2016.
- Grala M. - *Kazimierz Askanas. Szkice do portretu*, Płock 1993.

Greenspan S. - *Żydzi w Płocku*, Nowy Jork 1960, [tłum. A. Pakentreger - 1962], mps powiel. w Bibliotece TNP im. Zielińskich w Płocku.

Gretkowski A. - *Katolicyzm społeczny na przykładzie działalności charytatywno-społecznej w diecezji płockiej w I połowie XIX w.*, Płock 2001; tenże, *Dobroczynno-społeczna działalność Zgromadzenia Sióstr oraz Stowarzyszenia Pań Miłosierdzia św. Wincentego a Paulo na terenie diecezji płockiej w latach 1727-2000*, Płock 2002; tenże, *Dłonie pełne dobra. Charytatywno-społeczna działalność zgromadzeń zakonnych na terenie diecezji płockiej w I połowie XX wieku*, Płock 2002; tenże, *Błogosławiony biskup Leon Wetmański (1886-1941)*, Płock 2007.

Gretkowski A., Krydziński P. - *Dzieje więziennictwa w Płocku w latach 1803-1991*, Płock 2012.

Griszpan Sz. - *Żydzi w Płocku*, Nowy Jork 1960.

Grochowska-Iwańska K. - *Płocczanki na drodze do Niepodległej*, [w:] *Tak rodziła się niepodległość. W 100-lecie powstania wolnej Polski*, red. Z. P. Kruszewski, Z. J. Zasada, Płock-Włocławek 2018, tenże, *Biogram Stefana Kazimierza Askanasa (1909-1994)*, [w:] *Ludzie TNP. Słownik biograficzny (1820-2020)*, red. M. Kamińska, Płock 2020; tenże, *Płocka potentatka i dobrodziejka* (Ludwika Dąbrowska), s. 75-90, [w:] *Przystanek Płock. Czas życia – czas cmentarzy*, red. R. K. Kuffel, Płock 2020.

Grochowska-Iwańska K., Wojciechowska A. - *Prezydenci Płocka (od 1939 r.)*, Płock 2015.

Grochowska-Iwańska K., Gryszypanowicz P. - *Dzieje drogownictwa w Płocku (XIX-XX wiek)*, Płock 2020.

Grochowski S. - *8 Pułk Artylerii Lekkiej im. Króla Bolesława Krzywoustego*, Pruszków 1996.

Grossman H. - *Struktura społeczna i gospodarcza Księstwa Warszawskiego*, Warszawa 1925.

Grudziński R., Zienkiewicz A. - *System BAZA na emc ZAM-21 ALFA*, Warszawa 1970.

Grycz G., Sopociński T. - *Podsystemy oceny i kontroli procesów inwestycyjnych w informatycznych systemach rządowych*, [w:] *Integracja systemów informacyjnych i informatycznych w procesie inwestycyjnym*, Płock 1980.

Gryszypanowicz P. - *Leksykon nazw płockich ulic*, Płock 2016; tenże, *Płockie mosty na Wiśle*, Płock 2017; tenże, *Dumni z Płocka*, Płock 2018; tenże, *Pierwsze mosty przez Wisłę w Płocku; [Historia budowy, zniszczeń oraz odbudów, a następnie remontów mostu drogowo-kolejowego w Płocku](#)*; [w:] *Historia, teraźniejszość i perspektywy rozwoju budownictwa w Płocku*, V Forum Budowlane, Płock 2018; tenże, *Urbanizacja Płocka. Procesy zmian nazewnictwa ulic w latach 1237-2017*, Pułtusk 2019; tenże, *Administracja drogowa regionu płockiego w roku czterech jubileuszy*, Płock 2019; tenże, *Cmentarz Komunalny w Płocku 1960-2020*, Płock 2020; tenże, *Miejsca pamięci narodowej – obrona Płocka 1920 r.*; Płock 2020; tenże, *Rozwój przestrzenny Płocka w latach 1945-1989*, [w:] *Dzieje Płocka. Historia miasta w latach 1945-2020*, red. Grzegorz Gołębiewski i Tomasz Piekarski, Płock 2020.

Gryszypanowicz P., Błaszczuk M. - *Związki wykładawców i absolwentów Politechniki Warszawskiej w Płocku*, [w:] *Historia, teraźniejszość i perspektywy rozwoju budownictwa w Płocku*, V Forum Budowlane, Płock 2018.

Gryszypanowicz P. (red.) - *Księgi Obrad Rady Miejskiej Miasta Płocka (1915-1939)*, Płock 2021.

Gryszypanowicz P., Wiliński P., - *Budownictwo mieszkaniowe Płocka (1918-1939)*, Płock 2021.

Gryszypanowicz P., Kozłowski K. - *Prawo i inwestycje*, [w:] *Problemy, osiągnięcia i perspektywy rozwoju infrastruktury drogowej miasta Płocka*, Płock 2012.

Gryszypanowicz P., Kozłowski K., Panek Cz. - *Poprawa bezpieczeństwa ruchu drogowego w Płocku*, [w:] *Problemy, osiągnięcia i perspektywy rozwoju infrastruktury drogowej miasta Płocka*, Płock 2012.

Grzegorek L. - *Teatralne życie Płocka*, [w:] *Dziesięć wieków Płocka*, wyd. III, red. J. Chojnacki, Płock 1969.

Grzeloński B. - *Zbigniew Paweł Kruszewski (ur. 1949 r.)*, [w:] *Poczet prezesów odrodzonego Towarzystwa Naukowego Płockiego*, Płock 2007.

ks. Grzybowski M. M. - *Martyrologium duchowieństwa Diecezji Płockiej w latach II wojny światowej 1939-1945*, wyd. I i II, Płock 1982 i Włocławek-Płock 2002; tenże, *Diecezja płocka*, [w:] *Życie religijne pod okupacją hitlerowską 1939-1945*, red. Z. Zieliński, Warszawa 1982; tenże, *Kościelna działalność Michała Jerzego Poniatowskiego biskupa płockiego w latach 1773-1785*, [w:] *Studia z historii Kościoła w Polsce*, t. 3, Warszawa 1983; tenże, *Figielski Stanisław Aleksander; Adam Wiktor Pęski*, [w:] *Słownik polskich teologów katolickich*, red. H. E. Wyczawski, Warszawa 1983; tenże, *Arcybiskup Antoni Julian Nowowiejski* [w:] *Honorowi obywatele miasta Płocka 1921-1985*, Płock 1985; tenże, *Wojna polsko-rosyjska 1920 w Płocku i na Mazowszu*, Płock 1990; tenże, *Z dziejów więziennictwa płockiego*, Płock 1991; tenże, *Arcybiskup Antoni Julian*

Nowowiejski (1908-1941); tenże, *Dzieje wodociągów i kanalizacji w Płocku 1892-1992*, Płock 1992; tenże, *Zostawił dobrą pamięć. Stanisław Zgliczyński (1900-1940)*, Płock 1993; tenże, *Kanonie płockie*, Płock 1993; tenże, *Z dziejów kościoła św. Jana Chrzciciela w Płocku*, [w:] *XX-lecie wspólnoty parafialnej św. Jana Chrzciciela w Płocku*, Płock 1993; tenże, *Z dziejów płockiego Oddziału Banku Handlowego w Warszawie*, Płock 1995; tenże, *Ksiądz Władysław Tomasz Mąkowski 1885-1945 „Tomasz Ogończyk”*, Płock 1995; tenże, *Biskup Adam Michał Prażmowski (1764-1836). Pierwszy prezes Towarzystwa Naukowego w Płocku*, Płock 1995; tenże, *Pałac biskupów płockich*, Płock 1996; tenże, *Ksiądz prałat Seweryn Wyczalkowski*, Płock 1996; tenże, *Pałac biskupów płockich*, Płock 1997; tenże, *100 lat płockiej telefonizacji 1889-1999*, Płock 2000; tenże, „Antonówka”. *Letnisko Płockiego Seminarium Duchownego 1926-1962*, Płock 2000; tenże, *Prezysi TNP i ich rola w upowszechnieniu kultury i nauki*, [w:] *Towarzystwa Naukowe u progu XXI w.*, Konferencja TNP – 6 IX 2002 r. w Płocku, Płock 2002; tenże, *Martyrologium duchowieństwa diecezji płockiej w latach drugiej wojny światowej*, wyd. II, Płock-Włocławek 2002; tenże, *Kościół katolicki w Płocku w latach 1793-2003*, Płock 2004; tenże, *Mądrość zbudowała sobie dom. 75-lecie Biblioteki Wyższego Seminarium Duchownego w Płocku 1928-2003*, Płock 2004; tenże, *Płocki Kościół katolicki w okresie niewoli narodowej; Życie katolickie Płocka w czasach Drugiej Rzeczypospolitej (1918-1939); Kościół katolicki w Płocku w latach okupacji*, [w:] *Dzieje Płocka. Historia miasta w latach 1793-1945*, t. 2, red. M. Krajewski, Płock 2006; tenże, *Z historii parafii*, [w:] *Płocka Fara w służbie miastu*, red. J. Cegłowski, H. Płuciennik, Płock 2006; tenże, *Parafia św. Bartłomieja Apostoła w Płocku 1356-2006*, Płock 2006; tenże, *Bolesław Jędrzejewski (1896-1987); Tadeusz Gierzyński (1905-1968)*, [w:] *Poczet prezesów odrodzonego Towarzystwa Naukowego Płockiego*, Płock 2007; tenże, *Tadeusz Paweł Zakrzewski, biskup płocki 1946-1961*, Płock 2011; tenże, *Ksiądz Władysław Skierkowski. Etnograf Kurpiowszczyzny 1886-1941*, Myszyniec 2011; tenże, *Trzechsetlecie Seminarium Duchownego w Płocku 1710-2010*, Płock 2012; tenże, *Dziedzictwo i tradycje najstarszej szkoły płockiej*, Płock-Sierpc 2015; tenże, *Profesor Płockiej Szkoły ks. Wojciech Anzelm Szweykowski pierwszym rektorem Uniwersytetu Warszawskiego. „Sprawozdanie z działalności TNP za rok 2016*, Płock 2017; tenże, *Duchowieństwo diecezji płockiej*, t. 1-7, Płock 2007-2019; tenże, *Duchowieństwo diecezji płockiej. Indeks biogramów*, t. 1-7, Płock 2019; tenże, *Kalendarium życia i działalności błogosławionego biskupa Leona Wetmańskiego (1927-1941)*, Płock 2019; tenże, *Ludność parafii św. Leonarda w Grzepsku z 1895 r.*, Płock 2020; tenże, *Duchowieństwo i Kościół katolicki w Płocku w latach 1945-2020*, [w:] *Dzieje Płocka. Historia miasta w latach 1945-2020*, t. 3, red. G. Gołębiowski, T. Piekarski, Płock 2020; tenże, *Biogram ks. Wacława Abramczyka (1937-1997); Biogram ks. Tomasza Kowalewskiego (1857-1927), Biogram ks. Ignacego Leonarda Lasockiego (1860-1933); Biogram ks. Władysława Tomasza Mąkowskiego (1885-1945); Biogram ks. Antoniego Juliana Nowowiejskiego (1858-1941); Biogram ks. Adama Michała Prażmowskiego (1764-1836); Biogram ks. Władysława Skierskiego (1886-1941); Biogram ks. Tadeusza Żebrowskiego (1925-2014)*, [w:] *Ludzie TNP. Słownik biograficzny (1820-2020)*, red. M. Kamińska, Płock 2020; tenże, *Księża profesorowie i wykładowcy w 155-lecie połączenia seminariów pułtuskiego i płockiego 1865-2020*, Płock 2020.

Grzybowski M. M., Zahorski A. - *Odbudowa Płocka w dobie saskiej i stanisławowskiej (1718-1793)*, [w:] *Dzieje Płocka*, t. 1, *Historia miasta do 1793 r.*, red. M. Kallas, Płock 2000.

Grzybowski M. M., Płociennik T., Wólkowski W., *Wizytacja Kościoła Parafialnego św. Bartłomieja w Płocku w 1609 r.*, Płock 2011.

Grzybowski M. M., Zygnier L. - *Episkopat Płocki w latach 1075-2015. 940 lat istnienia diecezji*, Płock 2015.

Gulczyński A., Kruszewski Z. P. (red.) - *Aktualne problemy towarzystw naukowych*, Poznań 2019.

Gurda M., Zaremba D. - *Pamięć ocalona. Przewodnik po płockich cmentarzach*, Płock 2007.

Gurda-Jaroszewska M. - *Z miłości do małej ojczyzny; Malarz płockiej ulicy (Aleksy Gawryłowicz Kiriuszyn); Człowiek z bogatą wiarą (Ignacy Wincenty Teofil Smoleński)*, [w:] *Przystanek Płock. Czas życia – czas cmentarzy*, red. R. K. Kuffel, Płock 2020.

Guteman S. - *Kartki z pożogi*, Płock 2004.

Gutry Cz. - *Biblioteka Publiczna i Szkolna Województwa Płockiego*, [w:] *Towarzystwo Naukowe Płockie 1820-1830 – 1907-1957. Szkice i materiały*, red. H. Kostanecka, Płock 1957.

Hajduk H. - *Tezy w sprawie reformowania działalności inwestorskiej i projektowej*, [w:] *Reforma gospodarcza w budownictwie w drugim roku wdrażania*, Płock 1983; tenże, *Struktura podmiotowa budownictwa ukształtowana w systemie nakazowo-rozdzielczym i kierunki jej pożądanych zmian*, [w:] *Reforma gospodarcza a problemy restrukturyzacji budownictwa*, Płock 1984.

Hajduk H., Witkowski B., Radzewicz E., (red.) - *Reforma gospodarcza w budownictwie w drugim roku wdrażania*, Płock 1983 (Konferencja NOT, PZITB i PTE w dniu 28 IX 1983 w Płocku).

Hajdin N., Stipanec B, Krawczyk J., Trochymiak W. - *Aspekty architektoniczne i estetyczne ukształtowania nowego mostu w Płocku*, [w:] *Estetyka mostów*, Warszawa 2002 (IV Krajowa Konferencja Instytutu Badawczego Dróg i Mostów).

- Hałoń E. - *Towarzystwa naukowe ogólne na przełomie wieków*, [w:] *Towarzystwa Naukowe u progu XXI w.*, Konferencja TNP – 6 IX 2002 r. w Płocku, Płock 2002.
- Handke K. - *Polskie nazewnictwo miejskie*, Warszawa 1992.
- Hensel W. - *Polska przed tysiącem lat i miejsce Mazowsza w tych latach*, [w:] *Mazowieckie 1000-lecie*, Warszawa 1960; tenże, *Archeologia o początkach miast słowiańskich*, Wrocław-Warszawa-Kraków 1963; tenże, *Słowiańszczyzna wczesnośredniowieczna. Zarys kultury materialnej*, Warszawa 1987; tenże, *Etymologia nazwy Płock*, [w:] *Dzieje Płocka. Historia miasta do 1793 r.*, t. 1, red. M. Kallas, Płock 2000.
- Hensel W. (red.) - *Szkice z najdawniejszej przeszłości Mazowsza*, Wrocław-Warszawa-Kraków 1968.
- Herbst I. - *Problemy organizacji lokalnego ruchu budowlanego*, [w:] *Reforma gospodarcza a problemy restrukturyzacji budownictwa*, Płock 1984.
- Herbst S. (red.) - *Atlas historyczny Polski. Województwo płockie ok. 1578*, Warszawa 1958.
- Herbst S. - *Okres załamania – lata 1580-1700*, [w:] *Dzieje Płocka*, wyd. I, red. A. Gieysztor, Płock 1973.
- Historia i współczesność elektroenergetyki na Mazowszu Płockim*, pr. zb., Płock 1998.
- Historia, perspektywy i problemy gospodarki przestrzennej w Polsce*, Warszawa 2009.
- Hoffman T. - *System BAZA-75. Instrukcja*, Warszawa 1978.
- Honorowi obywatele miasta Płocka 1921-1985*, Płock 1989.
- Holsche A. C. - *Geografia i statystyka Zachodnich, Południowych i Nowych Prus Wschodnich*.
- Horodyska-Gizińska E. - *Biogram Stefana Welamina Tutskiego (1855-1932); Biogram Haliny Tutskiej (1868-1932)*, [w:] *Ludzie TNP. Słownik biograficzny (1820-2020)*, red. M. Kamińska, Płock 2020; *Płoccy entuzjaści (Halina Rutska i Stefan Rutski)*, [w:] *Przystanek Płock. Czas życia – czas cmentarzy*, red. R. K. Kuffel, Płock 2020.
- Informator. Książnica Płocka* - Płock 2002.
- Informator - Płock (mapy, trasy, zabytki, historia, ciekawostki)*, Płock 2017.
- Informator - Politechnika Warszawska Szkoła Nauk Technicznych i Społecznych w Płocku*, Płock 2009.
- Ignar S. - *Problemy miasta Płocka na tle badań naukowych*, Płock 1978.
- Ignaczuk J. - *Pakiety programowe DORADO Sp. z o.o. w Warszawie*, [w:] *Informatyczne systemy zarządzania w budownictwie*, Płock 1991.
- Jachnis M. - *Płock i okolice*, Warszawa 1959.
- Janasz-Skrobacz I. - *Płock w Polsce Ludowej*, [w:] *Płock w 750 rocznicę lokacji miasta*, Płock 1987.
- Janczukowicz B. - *Wpływ jakości bazy normatywnej budownictwa na możliwości integracji systemów informatycznych zarządzania przedsiębiorstwami budowlanymi*, [w:] *Celowość i warunki integracji systemów informatycznych w zarządzaniu procesami produkcji budowlanej*, Płock 1979.
- Janiak T. (red.) - *Civitates principales. Wybrane ośrodki władzy w Polsce wczesnośredniowiecznej. Katalog wystawy*, Gniezno 1998; tenże, *Architektura romańska w Polsce. Nowe odkrycia i interpretacje*, Gniezno 2009; tenże, *Architektura sakralna w początkach państwa polskiego (X-XIII wiek)*, Warszawa 2016.
- Jankowski J. - *Mosty w Polsce i mostowcy polscy (od czasów najdawniejszych do końca I wojny światowej)*, Wrocław 1973.
- Jakóbczyk-Gryszkiewicz - *Procesy urbanizacji we współczesnym świecie*, [w:] *Współczesne procesy urbanizacji i ich skutki*, red. I. Jażdżewska, Łódź 2005.
- Jakubiak A. - *Dzieje humanistycznego kształcenia inżynierów w dwudziestym wieku na przykładzie polskich uczelni technicznych*, [w:] *Humanistyczne aspekty techniki*, Warszawa 2009.
- Jankowski J. - *Mosty w Polsce i mostowcy polscy (od czasów najdawniejszych do końca I wojny światowej)*, Wrocław 1973.
- Jaroszewska H. - *Miasto jako ekosystem – próba definicji*, Materiały z XXVI Międzynarodowego Kongresu Urbanistów - 25-30 VIII 1990 r. w Warszawie pt. *Środowisko i miasto*, Warszawa 1990.
- Gurda M., Zaremba D. - *Pamięć ocalona. Przewodnik po płockich cmentarzach*, Płock 2007.
- Jaszczak E. (red.) - *Obiekty zabytkowe do społecznego zagospodarowania*, Płock 1981.

- Jaworski K. M. - *Referat programowy*, [w:] *Informatyczne systemy zarządzania w budownictwie*, Płock 1991; tenże, *Opinia nt. prac W. Serafimowicza: 1/ Stypizowana klasyfikacja budowlanych procesów produkcyjnych dla potrzeb kosztorysowania oraz planowania według metody STEROD, 2/ Systemy STEROD i SHOD jako innowacja organizacyjna w budownictwie*, czerwiec 1992 – mps; tenże, *Komputerowe metody w technologii i organizacji budownictwa*, [w:] *Wykorzystanie komputerów personalnych w projektowaniu i zarządzaniu w budownictwie*, Brześć-Płock 1992.
- Jaworski K. M. - *Metodologia projektowania realizacji budowy*, wyd. 1, Warszawa 1999, wyd. 2, Warszawa 2009.
- Jaworski R. (red.) - *Wyższe Seminarium Duchowne w Płocku. Informator*, Płock 1994.
- Jaworski R., Koseski A., (red.) - *Kościół i kultura*, Płock-Pułtusk 1996.
- Jażdżewska I. (red.) - *Współczesne procesy urbanizacji i ich skutki*, Łódź 2005.
- Jedyna taka przeszłość. Historia PKN Orlen w faktach i obrazach (1944-2000)*, Płock 2011.
- Jesienna Chryzantema 1975-1999. Antologia Płockiej Jesieni Poetyckiej*, wybór i oprac. Z. Irzyk i S. Jończyk, Warszawa-Płock 2000.
- Jerzak M. - *Skoordynowany system informacyjno-decyzyjny dla celów zarządzania kombinatem budowlanym (propozycja modelu)*, [w:] *Integracja systemów informacyjnych i informatycznych w procesie inwestycyjnym*, Płock 1980.
- Jezusek W. - *Męczeński koniec Arcybiskupa Antoniego Juliana Nowowiejskiego Biskupa Płockiego (1858-1941)*, Płock 1947.
- Jędryka J., Młotkowska M. - *III Liceum Ogólnokształcące im. Marii Dąbrowskiej w Płocku. Szkic monograficzny*, Płock 2000.
- Jubileusz 150-lecia Towarzystwa Naukowego Płockiego 1820-1970*, Płock 1970.
- Jubileusz 100-lecia Szkoły Podstawowej nr 1 im. Braci Jeziorowskich w Płocku*, Płock 2018.
- Kacprzak M. - *Kalendarium wydarzeń w latach 2006-2020*, [w:] *Dzieje Płocka. Historia miasta w latach 1945-2020*, t. 3, red. G. Gołębiwski, T. Piekarski, Płock 2020.
- Kacprzak M., Sandomierski B. (red.) – *Dzieje harcerstwa polskiego 1912-2012*, Płock 2013.
- Kaczanowska W. - *Zabytki piśmiennictwa polskiego XVI w. w Bibliotece im. Zielińskich*, Płock 1980; teje, *Bibliografia zawartości kwartalnika „Notatki Płockie” za lata 1956-1986*, Płock 1986; teje, *Tadeusz Łapiński. Piękno Płocka i jego ziemi (wystawa)*, Płock 1993; teje, *Wystawa grafiki Leona Śliwińskiego z Wiednia członka Towarzystwa Naukowego Płockiego*, Płock 1994; teje, *Towarzystwo Naukowe Płockie i jego Biblioteka imienia Zielińskich*, Płock 1995; teje, *Skarby Biblioteki im. Zielińskich TNP*, Płock 1995.
- Kaczmarczyk Z., Leśnodorski B - *Historia państwa i prawa Polski - od połowy XV wieku do roku 1795*, t. 2, Warszawa 1964.
- Kaczorowska J. - *Biogram Tadeusza Kowalewskiego (1917-2002)*, [w:] *Ludzie TNP. Słownik biograficzny (1820-2020)*, (red.) M. Kamińska, Płock 2020.
- Kadziński T. - *Pamięć i przeszłość*, Płock 2006.
- Kadziński T., Marzec P. (red.) - *Pamięć i przeszłość*, Płock 2006; tenże, *Pamięć i przesłanie. W 100-lecie Katolickiego Liceum Ogólnokształcącego im. św. Stanisława Kostki w Sikorzu (Niższego Seminarium Duchownego w Płocku)*, Płock 2016.
- Kajzer L. - *Zamki i społeczeństwo. Przemiany architektury i budownictwa obronnego w Polsce w X-XVIII wieku*, Łódź 2001.
- Kajzer L., Kołodziejcki S., Salm J. - *Płock*, [w:] *Leksykon zamków w Polsce*. Warszawa 2001.
- Kalinowski W. - *Rozwój miast w Polsce*, [w:] *Zabytki urbanistyki i architektury w Polsce. Odbudowa i konserwacja*, red. W. Zin, Warszawa 1986.
- Kalisz U. - *Wybrane zagadnienia budownictwa komunalnego*, Warszawa 1994.
- Kallas M. (red.) - *Dzieje Płocka. Historia miasta do 1793 r.*, wyd. III uaktualnione, rozszerz. i uzup., t. 1, Płock 2000; tenże, *Historia stroju Polski X-XX wieku*, Warszawa 2004.
- Kalkowski L. - *Wystąpienie Przewodniczącego Komitetu Organizacyjnego Konferencji*, [w:] *IV Krajowa Konferencja Zastosowań Informatyki w Przemśle Budowlanym*, Kraków 1978 (Konferencja w dniach 5-6 XI 1978 w Krakowie).
- Kamińska M. - *Nauczyciele jako społeczność ucząca się na przykładzie badań w subregionie płockim*, „Gazeta Szkoły Wyższej im. Pawła Włodkowica” 2019, nr 50 z 5 X; teje, *Od redaktorki; Biogram Tadeusza Michała Gierzyńskiego (1905-1968); Biogram Kajetana Morykoniego (1774-1830)*, [w:] *Ludzie TNP. Słownik biograficzny (1820-2020)*, red. M. Kamińska.

- Kamińska M. (red.) - *Ludzie TNP. Słownik biograficzny (1820-2020)*, Płock 2020.
- Kamiński K. - *Kontrola stateczności zawilgocenia ścian gotyckiego Kościoła Farnego w Płocku; Kontrola stateczności wykonania osuszenia ścian budynków zabytkowych – studium przypadku*, [w:] *Doświadczenia z realizacji inwestycji budowlanych w regionie płockim*, Płock 2010.
- Kamiński M. - *Zarys życia i twórczości Wacława Lachmana*, Płock 1969.
- Kania J., Kozłowski S., Szymański J., Wnęk Z. - *Kadra i pracownicy. Dyrekcja ZE. Kierownictwo komórek organizacyjnych i długoletni pracownicy dyrekcji ZEP*, [w:] *Historia i współczesność elektroenergetyki na Mazowszu Płockim*, Płock 1998.
- Kania R. - *Usprawnić państwo. Myśl społeczno-polityczna Rajmunda Rembienińskiego*, Płock 2015.
- Kansy A. - *Na marginesie swobody. „Notatki Płockie” (1956-2011) – historia i polityka*, Warszawa 2012; tenże, *Tradycja i współczesność Towarzystwa Naukowego Płockiego*, [w:] *Towarzystwa Naukowe w Polsce – dziedzictwo, kultura, nauka, trwanie*, t. 1, Warszawa 2013; tenże, *Biogram Andrzeja Chodubskiego (1952-2017)*, [w:] *Ludzie TNP. Słownik biograficzny (1820-2020)*, red. M. Kamińska, Płock 2020.
- Kansy A. (red.) - *Lokalna aktywność społeczna w Polsce w latach 1990-2015*, Płock 2016.
- Kapela M. - *Problemy techniczne nadbudowy i modernizacji budynku oficyny przy ul. Mostowej 1 w Płocku*, [w:] *Doświadczenia z realizacji inwestycji budowlanych w regionie płockim*, Płock 2010.
- Kapliński O., Stefański A., *Metody sieciowe w organizacji i planowaniu budowy*, wyd. I, II i III – Poznań 1970, 1973 i 1978.
- Kapliński O. - *Architecture: Integratration of Art and Enginering*, [w:] *Buildings 2022* ([https:// www.mdpi.com/books/book/3233](https://www.mdpi.com/books/book/3233)).
- Kapliński O., Bonnenberg W. - *Architecture and Enginering: The Challenges – Trends – Arievements*, [w:] *Buildings 2020* ([https:// www.mdpi.com/journal/buildings](https://www.mdpi.com/journal/buildings)).
- Kapliński O., Dziadosz A., Zioberski J. L. - *Próba standaryzacji procesu zarządzania na etapie planowania i realizacji przedsięwzięć budowlanych*, 2011.
- Kapliński O. - *Prace promocyjne i dorobek publikacyjny w ankiecie Sekcji Organizacji i Zarządzania w Budownictwie KILiW PAN*, [w:] *Technologia i organizacja budownictwa na progu XXI wieku* (Konferencja PZITB w Puławach), Warszawa-Puławy 2001.
- Karbowski W. - *Zygmunt Padlewski (1835-1863)*, Warszawa 1963.
- Karpiński W. - *Michał Nowodworski Biskup Płocki 1831-1896*, Sierpc 2009.
- Kasprzyk D. - *Regionalizm płocki w II Rzeczpospolitej*, Płock 2008.
- Kassan N. - *Górnicy płocky przemysłowcy XIX/XX wieku*, Płock 2001.
- Kassan-Czekaj N. - *Szkolnictwo i oświata Płocka w latach 1945-1989*, [w:] *Dzieje Płocka. Historia miasta w latach 1945-2020*, t. 3, red. G. Gołębiwski, T. Piekarski, Płock 2020.
- Kawiecki J., Przyszlak J., Niemczewski E. - *Sport i turystyka w Płocku*, [w:] *Dziesięć wieków Płocka*, wyd. III, red. J. Chojnacki, Płock 1969.
- Kazanecki J. - *Wybory do Sejmu i Senatu 4 czerwca 1989 r. w Płocku i Okręgu Płockim*, [w:] *Dzieje Płocka. Historia miasta w latach 1945-2020*, t. 3, red. G. Gołębiwski, T. Piekarski, Płock 2020.
- Kazimierski J. - *Źródła do dziejów Płocka*, [w:] *Dzieje Płocka* - wyd. II, red. A. Gieysztor, Płock 1978.
- Kędziński L. - *Zastosowanie metody „klockowej” do Automatycznej Bazy Normatywnej Budownictwa (ABNB)*, [w:] *Integracja systemów informacyjnych i informatycznych w procesie inwestycyjnym*, Płock 1980.
- Kieffer M. - *Zarys dziejów Towarzystwa Naukowego Płockiego*, [w:] *Towarzystwo Naukowe Płockie 1820-1830 – 1907-1957. Szkice i materiały*, red. H. Kostanecka, Płock 1957.
- Kieffer-Kostanecka M. - *Towarzystwo Naukowe Płockie; Płock w literaturze; Dawne i nowe czasopisma płockie*, [w:] *Dziesięć wieków Płocka*, wyd. III, red. J. Chojnacki, Płock 1969; teje, *Józef Wybicki w Płocku i na Mazowszu Płockim*, [w:] *Józef Wybicki. Księga zbiorowa*, red. A. Bukowski, Gdańsk 1975; teje, *Płock w okresie zaborów (1793-1918); Płock w okresie od zaboru pruskiego do Królestwa Kongresowego*, [w:] *Dzieje Płocka*, wyd II, red. A. Gieysztor, Płock 1978; teje, *Wybrane prace i materiały dotyczące Płocka ze szczególnym uwzględnieniem przemian społeczno-gospodarczych w latach 1960-1979*, [w:] *Płock. Społeczeństwo miejskie w procesie uprzemysłowienia*, Warszawa 1982.

- Kieniewicz S., Zahorski A., Zajewski W. - *Trzy powstania narodowe: kościuszkowskie, listopadowe, styczniowe*, W. Zajewski, Warszawa 1994.
- Kiersnowska T. - *Płock, Czersk i Błonie – trzy ośrodki wczesnomiejskie z XI-XIII wieku na Mazowszu*, [w:] *Miasto zachodniosłowiańskie w XI-XII w. Społeczeństwo – kultura*, red. L. Leciejewicz, Wrocław 1991.
- Kieźuń W. - *Ewolucja systemów zarządzania*, Warszawa 1978; tenże, *Patologia transformacji*, Warszawa 2012; tenże, *Drogi i bezdroża polskich przemian*, Warszawa 2012.
- Kisielnicki J. - *Analiza czynników wpływających na ekonomiczną efektywność zastosowań zautomatyzowanych systemów zarządzania*, [w:] *Celowość i warunki integracji systemów informatycznych w zarządzaniu procesami produkcji budowlanej*, Płock 1979.
- Kledyński Z. - *O uprawnieniach budowlanych realistycznie i nie tylko*, [w:] *80 lat samodzielnych funkcji technicznych w polskim budownictwie*, Łódź 2008.
- Klęk K. - *Historia pewnego fenomenu*, Płock 2009 – mps.
- Kłoczek A. - *Płocka Rafineria i Petrochemia w latach 1959-2000. Monografia*, Płock 2010; tenże, *Płocki Kompleks Rafineryjno-Petrochemiczny w latach 1959-2000 i jego wpływ na rozwój miasta i regionu*, Płock 2015.
- Kłudacz M., Piekut M. (red.) - *Uwarunkowania społeczno-gospodarcze miasta Płocka i powiatu płockiego*, Płock 2013.
- Kłobukowski M. - *Problemy i doświadczenia Miejskiego Towarzystwa Budownictwa Społecznego z rewitalizacji obiektów zabytkowych w Płocku*, [w:] *Doświadczenia z realizacji inwestycji budowlanych w regionie płockim*, Płock 2010.
- Kłoczowski J. (red.) - *Jubileuszowa księga pamiątkowa 900-lecia diecezji płockiej*, Płock 1975.
- Kłodawski K. - *Ewangelicy płockcy w latach 1793-1918*, [w:] *Dzieje Płocka. Historia miasta w latach 1793-1945*, t. 2, red. M. Krajewski, Płock 2006; tenże, *Kalendarium wydarzeń w latach 1990-2005*, [w:] *Dzieje Płocka. Historia miasta w latach 1945-2020*, t. 3, red. G. Gołębiowski, T. Piekarski, Płock 2020.
- Knapieński R. - *Credo Apostolorum w romańskich Drzwiach Płockich*, Płock 1992; tenże, *Iluminacje romańskiej Biblii Płockiej*, Lublin 1992.
- Kobendza R. - *Płockie Towarzystwo Wioślarskie 1885-1839*, Płock 1992.
- Kociołek J., Morek J. - *System planowania i kontroli realizacji produkcji KOREZ-3 jako przykład zastosowania informatyki w zarządzaniu produkcją w biurze projektów*, [w:] *Integracja systemów informacyjnych i informatycznych w procesie inwestycyjnym*, Płock 1980.
- Kociszewski A. - *Rajmund Rembieliński jako prefekt departamentu płockiego*, [w:] *Rajmund Rembieliński – jego jego czasy i jego współcześni*, red. A. Barszczewska-Krupa, Ciechanów 1982; tenże, *Mazowsze w epoce napoleońskiej*, Ciechanów 1984; tenże, *Regionalizm mazowiecki*, Ciechanów 1993; tenże, *Pod panowaniem zaborców i w Księstwie Warszawskim; Życie polityczne i kultura Mazowsza w latach 1815-1864*, [w:] *Dzieje Mazowsza. Lata 1795-1918*, red. J. Szczepański, Pułtusk 2012.
- Koczurko A. - *Pricing factor in Construction of Republic of Byelarus*, [w:] *Metody zarządzania i kalkulacji w warunkach budowlanej gospodarki rynkowej*, Brześć-Płock 1993.
- Koczurko A., Grabski N., Klejdzinski J., Okoniewska B. - *Drogi rozwoju kosztorysowania w budownictwie w Republice Białorusi (białoruska wersja bydgoskiego systemu kosztorysowania i kalkulacji KORYS)*, [w:] *Wykorzystanie komputerów personalnych w projektowaniu i zarządzaniu w budownictwie*, Brześć-Płock 1992.
- Kokoszczczyński K. - *Jak uzdrowić sądownictwo gospodarcze?. Powołajmy sąd polubowny*, „Inżynier Mazowsza” 2015, nr 1/53, s. 12-13; tenże, *Mój pierwszy kontrakt w eksporcie budownictwa*, Płock 2022 – mps.
- Kokoszczczyński K., Skrodzki E. - *Specyfikacja techniczna jako nowoczesny element kosztorysu budowlanego w systemie przetargowym*, mps – 1995.
- Kolaj E., Poppe D. - *Rejon Energetyczny Mława*, [w:] *Historia i współczesność elektroenergetyki na Mazowszu Płockim*, Płock 1998.
- Kolińska K., Brzezicki A. - *Płock*, Warszawa 1965.
- Kołodziejak T. - *Płock 1981 w liczbach*, Płock 1982.
- Kołodziejki D. - *Topograficzne uwarunkowania procesu powstawania miasta Płocka*, mps pracy magisterskiej, Archiwum Instytutu Archeologii Uniwersytetu Warszawskiego, Warszawa 2001.

Kołodziejcki J. (red.) - *Proekologiczna strategia zagospodarowania Wisły - „WISŁA XXI”*, Warszawa 1993.

Konarska-Pabiniak B. - *Repertuar teatru w Płocku 1808-1939*, Warszawa 1982; tejsze, *Inteligencja w życiu kulturalno-literackim prowincji na przykładzie Płocka w latach 1864-1890*, Wrocław 1983; tejsze, *Teatr w dawnym Płocku (1808-1939)*, Wrocław 1984; tejsze, *Życie kulturalno-społeczne Płocka w 2. połowie XIX w.*, Płock 1994; tejsze, *Płocka Melpomena. Teatr zawodowy i amatorski 1808-1975*, Płock 1998; tejsze, *Płocki teatr amatorski w latach 1832-1818*, [w:] *Szkice o polskim teatrze amatorskim*, [w:] S. Kaszyński, Łódź 1990; tejsze, *Życie kulturalno-literackie Płocka w 2. połowie XIX w.*, Płock 1994; tejsze, *Teatry prowincjonalne w Królestwie Polskim (1863-1914)*, Płock 2006; tejsze, *Szkolnictwo płockie w okresie niewoli narodowej (1793-1918)*; *Szkolnictwo płockie w dwudziestoleciu międzywojennym*, [w:] *Dzieje Płocka. Historia miasta w latach 1793-1945*, t. 2, red. M. Krajewski, Płock 2006; tejsze, *Spółdzielczość po 1989 roku; Spółdzielczość w Unii Europejskiej*, s. 85-91, [w:] *Mazowiecka Spółdzielnia Mieszkaniowa w latach 1979-2009*, Płock 2009; tejsze, *Teatr w Płocku 1812-2012*, Płock 2012; tejsze, *Biogram Tadeusza Osińskiego*, [w:] *Ludzie TNP. Słownik biograficzny (1820-2020)*, red. M. Kamińska, Płock 2020; tejsze, *Życie kulturalne Płocka w latach 1945-2020*, [w:] *Dzieje Płocka. Historia miasta w latach 1945-2020*, t. 3, red. G. Gołębiewski, T. Piekarski, Płock 2020.

Konarska-Pabiniak B. (red.) - *Kultura i jej instytucje w województwie płockim w latach 1975-1998*, Płock 1998; 17 miesięcy. *Narodziny wolności 1980-1981*, Płock 2006.

Koński W. A. - *XX-lecie Mazowieckich Zakładów Rafineryjnych i Petrochemicznych w Płocku*, Płock 1980; tenże, *Prasa szkolna i młodzieżowa w Płocku*, [w:] *Tradycje i współczesność ruchu młodzieżowego w Polsce*, Katowice 1982; tenże, *Płocka Petrochemia 1960-1985*, Płock 1986; tenże, *Historia płockich mostów na Wiśle*, [w:] *Mosty Płocka. Historia i przyszłość*, Płock 1998; tenże, *Indeks osób; Indeks nazw geograficznych*, [w:] *Dzieje Płocka. Historia miasta do 1793 r.*, t. 1, red. M. Kallas, Płock 2000; tenże, *Wprowadzenie*, [w:] *Poczet prezesów odrodzonego Towarzystwa Naukowego Płockiego*, Płock 2007; tenże, *50 roczników „Notatek Płockich”. Bibliografia zawartości (1956-2006) Nr 1- 208*, Płock 2008; tenże, *Dwa wieki prasy płockiej (1810-1945)*, t. 1, Płock 2012; tenże, *60 roczników „Notatek Płockich. Bibliografia zawartości (1956-2016). Nr 1-247*, Płock 2017; tenże, *Dwa wieki prasy płockiej (1945 –2010)*, t. 2, Płock 2022.

Koński W. A. (red.) - *Małachowianka. Dzieje najstarszej z istniejących polskich szkół – obecnego Liceum Ogólnokształcącego im. Marszałka Stanisława Małachowskiego*, wyd. I i II, Płock 1995 i 2000; tenże, *Mazowieckie media lokalne i regionalne. Materiały z sesji naukowej. Płock 18-19 grudnia 2003*, Płock 2005; tenże, *Szept historii*, Płock 1995; tenże, *Płock we wspomnieniach: Adam Neuman-Nowicki, Maciej Górczyński, Jan Chojnacki, Marian Wilk*, Płock 2006; tenże, *Badania społeczne i ich rola w kształtowaniu postępu. Ciągłość i zmiana*, Płock 2011 (Materiały Międzynarodowej Konferencji Naukowej w TNP w dniach 19-20 października 2009 r. pod honorowym patronatem wiceprezesa Polskiej Akademii Nauk prof. zw. dr. hab. Karola Modzelewskiego).

Kopliński M., Gromelski P. - *Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Miasta Płocka*, Płock 2013.

Korba J., Lamparski H., Serafimowicz W. - *Praktyczne doświadczenia z wdrożenia systemowych metod zarządzania na przykładzie remontu mostu na Wiśle w Płocku*, [w:] *Aktualna tematyka i wyniki prac naukowo-badawczych z zakresu inżynierii procesów budowlanych*, Białystok-Białowieża 1995 (Konferencja Politechniki Białostockiej i TNIPB w dniach 12-14 1995 w Białowieży).

Kordala T. - *Płock w zaraniu dziejów*, Płock 1995; tenże, *Płock w Polsce wczesnopiastowskiej*, [w:] *Civitates principales. Wybrane ośrodki władzy w Polsce wczesnośredniowiecznej. Katalog wystawy*, red. T. Janiak, Gniezno 1998; tenże, *Z dziejów badań archeologicznych na Mazowszu Płockim*, Płock 2000; tenże, *Zanim powstał Płock*, Płock 2005; tenże, *Przed lokacją. Wczesnomiejski zespół osadniczy w Płocku*, [w:] *770 lat samorządu miejskiego w Płocku*, Płock 2007; tenże, *Od księstwa do województwa. Płock na przełomie epok*, Płock 2011.

Kordala T., Matusiak K., (red.) - *770 lat samorządu miejskiego w Płocku*, Płock 2007.

Korol I., Koczurko A., Kroll E., Serafimowicz W. - *Brześć nad Bugiem – Brama na wschód dla współpracy gospodarczej, naukowej i kulturalnej*, [w:] *Współpraca miast bliźniaczych*, Nidzica 1995 (Międzynarodowa Konferencja PHARE i Zarządu Miasta Nidzica w dniach 19-20 V 1995 r. w Nidzicy k. Olsztyna).

Korsak E. - *Petrochemia Płocka SA na przełomie wieków*, [w:] *Polski przemysł rafineryjny*, Płock 1997 (Konferencja SITP Chem w dniu 10 VI 1997 r. w Płocku).

Korsak E. (red.) - *400 milionów ton ropy w Płocku*, Płock 2005; tenże, *Fenomen petrochemii w Płocku*, Płock 2006.

Korszyński J. Z., Kościółkowski W. - *Ruchliwość zawodowa personelu inżynierjno-technicznego w budownictwie w świetle badań empirycznych*, Warszawa 1966.

Korszyński J. Z., Kościółkowski W., Podgórski E. - *Budowniczowie Petrochemii w Płocku świetle badań społecznych*, Warszawa 1966.

- Koseski A., *Zagłada mazowieckich Żydów*, [w:] *Swoi i obcy na Mazowszu Północnym w minionym tysiącleciu*, (red.) A. Koseski, R. Lolo, J. Szczepański, Pułtusk 2016.
- Koseski A., Lolo R., Szczepański J., (red.) - *Swoi i obcy na Mazowszu Północnym w minionym tysiącleciu*, Pułtusk 2016.
- Koseski A. (red.) - *Dzieje Mazowsza. Lata 1939-1945*, Pułtusk 2018.
- Kosmaczewski J., Ostrowska A., Panek A., Piotrowski J. - *Filia Politechniki Warszawskiej w latach 1967-1977*, Płock 1978.
- Kostanecka H. - *59 inkunabułów w zbiorach Biblioteki im. Zielińskich TNP*, Płock 1985; tejże, *Biblioteka im. Zielińskich Towarzystwa Naukowego Płockiego*, [w:] *Towarzystwo Naukowe Płockie 1820-1830 – 1907-1957. Szkice i materiały*, Płock 1957.
- Kostanecka H. (red.) - *Towarzystwo Naukowe Płockie 1820-1830 – 1907-1957. Szkice i materiały*, Płock 1957.
- Kostanecki S., - *Dwie rocznice Towarzystwa Naukowego Płockiego; Aleksander Maciesza, płocki działacz naukowy i społeczny*, [w:] *Towarzystwo Naukowe Płockie 1820-1830 – 1907-1957. Szkice i materiały*, red. H. Kostanecka, Płock 1957; tenże, *Gimnazjum płockie pod zaborem pruskim 1793-1806*, [w:] *Księga Pamiątkowa Zjazdu Małachowiaków 1180-1957/58*, red. J. Chojnacki, Płock 1959; tenże, *Tysiąc lat Płocka (zarys dziejów)*; *Z dziejów szkoły płockiej zwanej „Małachowianką”*; *Humor płocki (1109-1969)*, [w:] *Dziesięć wieków Płocka*, wyd. III, red. J. Chojnacki, Płock 1969; tenże, *Szkoła Płocka w latach 1773-1863*, [w:] *Komisja Edukacji Narodowej i jej szkoła w Płocku 1773-1973*, red. T. Kowalewski, Płock 1976; tenże, *Płock 1830-1864; Powstanie styczniowe*, [w:] *Dzieje Płocka*, wyd. II, (red.) A. Gieysztor, Płock 1978; tenże, *Władysław Broniewski i Płock*, Płock 1978; tenże, *Akademickie Gimnazjum w Płocku pod zaborem pruski, (1793-1806); Szkoła Departamentowa Płocka (1806-1815)*, [w:] *Małachowianka. Dzieje najstarszej z istniejących polskich szkół – obecnego Liceum Marszałka Stanisława Małachowskiego*, red. W. A. Koński, Płock 1995.
- Kostanecki S., Stefański J. - *W dwusetną rocznicę Konstytucji 3 Maja 1791-1991*, Płock 1991.
- Kotowski W. - *Rola Mazowieckich Zakładów Rafineryjnych i Petrochemicznych w społeczno-gospodarczym rozwoju m. Płocka*, Płock 1975.
- Kowalczyk E. - *Filia Politechniki Warszawskiej w Płocku*, [w:] *Dziesięć wieków Płocka*, wyd. III, red. J. Chojnacki, Płock 1969.
- Kowalczyk K., Berger A. - *Budowa nowej przeprawy przez rzekę Wisłę*, [w:] *Doświadczenia z realizacji inwestycji budowlanych w regionie płockim*, Płock 2010.
- Kowalewski T. (red.) - *Komisja Edukacji Narodowej i jej szkoła w Płocku 1773-1973*, Płock 1976.
- Kowalik T. - *Krzywicki*, Warszawa 1965.
- Kowalska J. - *Z pierwszych lat żeńskiej szkoły polskiej w Płocku*, [w:] *Walka o szkołę polską w 25-lecie strajku szkolnego*, Warszawa 1930.
- Kowalski A., Koper W., Lisiński P. - *Posadowienie budynków w zabudowie śródmiejskiej na przykładzie inwestycji „Złoty Róg”*, [w:] *Doświadczenia z realizacji inwestycji budowlanych w regionie płockim*, Płock 2010.
- Kowalski R. - *Płoccy wypędzeni. Marzec '68*, Płock 2018.
- Kowalski W. J. - *Płock 2000 w fotografii Wiesława J. Kowalskiego* (album), Płock 2000; tenże, *Polichromia płockiej katedry*, Płock 2001; tenże, *Płockie fascynacje*, Płock 2005; tenże, *Okno na kresy – Andrzejowi Bielickiemu w dowód wdzięczności*, Płock 2005.
- Kozanecki A. - *Z nurtem rzeki Skrwy. Historia – Przyroda – Zabytki Kultury*, Płock 2015.
- Kozanecki Z. - *Wiek walki o dwie wolności*, Płock 2001 (maszynopis przekazany do TNP opracowali redakcyjnie i przypisami opatrzyli: W. A. Koński, A. Papierowski, J. Stefański).
- Kozakiewicz M. - *Kariery płockie. Szkolnictwo a uprzemysłowienie*, Warszawa 1971.
- Kozicki J. - *Praktyka zawodowa - czy spełnia nasze oczekiwania?*, [w:] *80 lat samodzielnych funkcji technicznych w polskim budownictwie*, Łódź 2008.
- Kozłowska J., Nagórko M. - *Między wspomnieniem a teraźniejszością. Szkic monograficzny z okazji XXX-lecia: Technikum Budowlane, Zasadnicza Szkoła Zawodowa, Zespół Szkół Budowlanych nr 2, Zespół Szkół Ochrony Środowiska w Płocku*, Płock 1998.

Kozłowski A., Kuczyński K. A., Znyk M. - *Dorobek naukowy pracowników Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej w Płocku*, Płock 2004.

Kozłowski F. - *Dzieje Mazowsza za panowania książąt*, Warszawa 1858.

Koźmiński A. K., *Zarządzanie systemowe*, Warszawa 1971; tenże, *Analiza systemowa organizacji*, Warszawa 1976; tenże, *Współczesne teorie organizacji*, Warszawa 1983.

Koźmiński S. (red.) - *Mostostal 1945-1970*, Warszawa 1970.

Krajewski M. - *Historia gospodarcza Polski do 1980*, Włocławek 2000; *Płock w okresie okupacji 1939-1945*, Płock-Włocławek 2001; tenże, *Rozważania na przelomie wieków*, Włocławek 2001; tenże, *Rola i zadania Seminarium Doktoranckiego TNP w kształceniu kadr dla regionu*, [w:] *Towarzystwa Naukowe u progu XXI w.*, Konferencja TNP – 6 IX 2002 r. w Płocku, Płock 2002; tenże, *Szkolnictwo wyższe Płocka i Włocławka. Próba analizy porównawczej*, [w:] *O roztropną politykę społeczną*, Katowice 2002; tenże, *Europejski Obszar Szkolnictwa Wyższego*, Płock 2004; tenże, *Płock w okresie wojny i okupacji*, [w:] *Dzieje Płocka. Historia miasta w latach 1793-1745*, t. 2, red. M. Krajewski, Płock 2006.

Krajewski M. (red.) - *Dzieje Płocka. Historia miasta w latach 1793-1945*, wyd. III uaktualnione, rozszerz. i uzupełn., t. 2, Płock 2006.

Krassowski K. - *Rola inżyniera w procesie budowlanym a jego kwalifikacje*, [w:] *80 lat samodzielnych funkcji technicznych w polskim budownictwie*, Łódź 2008.

Kratochwil Z. - *Prowincja płocka Zgromadzenia Sióstr Służek Najświętszej Panny Niepokalanej w latach 1883-1991*, Warszawa 2000.

Kroll E., Korol I., Koczurko A., Serafimowicz W. - *Brześć nad Bugiem – bramą między Zachodem i Wschodem we współpracy gospodarczej, naukowej i kulturalnej*, [w:] *Miasta przygraniczne Polski i Białorusi w warunkach liberalizacji i rozwoju demokracji*, Siedlce-Brześć 1995 (Międzynarodowa Konferencja w dniach 15-16 VI 1995 r. w Siedlcach).

Król M. - *Wymagania programowe a uznawalność programów studiów na kierunku budownictwo w kontekście uprawnień budowlanych*, [w:] *80 lat samodzielnych funkcji technicznych w polskim budownictwie*, Łódź 2008.

Królikowski L. - *Co wniosła carska Rosja w infrastrukturę techniczną Królestwa Polskiego*, [w:] *Inżynierowie polscy w XIX i XX wieku*, Orłowski B., Piłatowicz J., red., t. 4, Warszawa 1995.

Kruk J. - *Rejon Energetyczny Sierpc*, [w:] *Historia i współczesność elektroenergetyki na Mazowszu Płockim*, Płock 1998.

Kruk J., Kowalewski M. - *Komputerowy system kierowania działalnością inwestycyjną w procesie petrochemicznym*, [w:] *Integracja systemów informacyjnych i informatycznych w procesie inwestycyjnym*, Płock 1980 (Międzynarodowa Konferencja NOT i PZITB w dniach 15-16 VI 1980 r. w Płocku).

Kruszewski Z. P. - *Przemiany szkolnictwa wyższego u progu XXI wieku*, Płock 1999; tenże, *Odbudowa wyższych szkół niepaństwowych w Polsce i ich nowe funkcje społeczno-edukacyjne*, Płock 2000; tenże, *Szkolnictwo niepaństwowe w Polsce. Doświadczenia i refleksje*, Płock 2001; tenże, *Dobre kształcenie studentów i rozwój kadry naukowej drogą do nowoczesności i atrakcyjności miasta Płocka*, [w:] *Szkolnictwo wyższe w Płocku na tle tendencji rozwojowych współczesnej edukacji akademickiej*, red. Z. Kruszewski, J. Półturzycki, Płock 2006; tenże, *W trosce o zdrowe społeczeństwo – życie i działalność prof. Marcina Kacprzaka 1988-1968*, Płock 2008, ss. 55; tenże, *Kształcenie dla rodzaju ludzkiego*, [w:] *Humanistyczne aspekty techniki*, red. A. Jakubiak, Warszawa 2009; tenże, *Towarzystwo Naukowe Płockie. Podmiot życia publicznego*, Warszawa 2011, ss. 428; tenże, *Rola towarzystw naukowych w przetrwaniu wychowania i edukacji*, [w:] *W kręgu historii, politologii i edukacji. Studia i szkice dedykowane profesorowi Witoldowi Wojdyle*, red. Z. Karpus, G. Radomski, M. Strzelecki, Toruń 2012; *Rola towarzystw naukowych w urzeczywistnieniu idei społeczeństwa obywatelskiego*, [w:] *Towarzystwo Naukowe Płockie w odrodzonej Polsce – dziedzictwo, kultura, nauka, trwanie*, red. Z. Kruszewski, t. 1, Warszawa 2013; tenże, *Towarzystwo Naukowe Płockie w odrodzonej Polsce*, Płock 2018; tenże, *O wartościach społecznego ruchu naukowego*, [w:] *Rola towarzystw naukowych w rozwoju świadomości obywatelskiej i kulturowej* (Materiały z II Kongresu Towarzystw Naukowych w Polsce zorganizowanego 14-15 września 2018 r. w Poznaniu), [Tekst wystąpienia zamieszczono jako załącznik do „Sprawozdania z działalności TNP za rok 2018”, Płock 2019]; tenże, *Towarzystwa Naukowe – niedoceniane organizacje*, Płock 2020.

Kruszewski Z. P., Kansy A. - *Skarby Towarzystwa Naukowego Płockiego*, Płock 2005; tychże, *Przedsiębiorczość Polska w warunkach Unii Europejskiej*, Płock 2005, ss. 95.

Kruszewski Z. P., Stefański J. - *Mała encyklopedia Towarzystwa Naukowego Płockiego*, Płock 2011, ss. 219.

- Kruszewski Z. P., Kunikowski S., Kansy A., Majsterkiewicz T. - *Społeczny ruch naukowy w Polsce. Historia i przyszłość*, Warszawa 2014, ss. 189.
- Kruszewski Z. P. (red.) - *Centralny Okręg Wiedzy, Edukacji, Nauki, Wysokich Technik i Technologii*, Płock 2003; tenże, *Możliwości i ograniczenia kształcenia ustawicznego – studium monograficzne*, Płock 2008; tenże, *Towarzystwo Naukowe Płockie w odrodzonej Polsce – dziedzictwo, kultura, nauka, trwanie*, Warszawa 2013, t. 1, t. 2; tenże, *Perspektywy regionalnych towarzystw naukowych w Polsce*, Warszawa 2015; tenże, *Towarzystwa naukowe – niedoceniane organizacje*, Płock 2020.
- Kruszewski Z. P., Kansy A. (red.) - *Stulecie Gombrowicza*, Płock 2005; tychże, *Dr Aleksander Maciesza (1875-1945) – w 130. rocznicę urodzin i w 60. rocznicę śmierci*, Płock 2006.
- Kruszewski Z. P., Pólturzycki J., (red.) - *Szkolnictwo wyższe w Płocku na tle tendencji rozwojowych współczesnej edukacji akademickiej*, Płock 2006.
- Kruszewski Z. P., Zasada Z. J., (red.) - *Tak rodziła się niepodległość. W 100-lecie powstania wolnej Polski*, Płock-Włocławek 2018.
- Krymowa A. - *Plan zagospodarowania przestrzennego zespołu jednostek zasadniczych*, Płock 1984 mps; tejże, *Płocki zespół miejski. Rozwój struktury przestrzennej*, Płock 1994.
- Krymowa A. (red.) - *Płock jutra. Koncepcja studium uwarunkowania i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Płocka*, Płock 1996.
- Krzysztofik M. - *Św. Wojciech, opat Astryk-Anastazy, Bolesław Chrobry, św. Brunon z Kwerfurtu i Płock. Szkice historyczne Płocka X wieku*, Warszawa 2015.
- Krześniński S. - *Umieszczenie obszaru Polski od XIII do XXI wieku. Interpretacja geograficzno-historyczna*, Katowice 2012.
- Krzymowska K. - *Społeczeństwo miejskie w procesie uprzemysłowienia*, Warszawa 1982.
- Krzywicki L. - *Wspomnienia*, t. 3, Warszawa 1959.
- Książek M. - *Zarys budowy miast średniowiecznych w Polsce do końca XV wieku*, Kraków 1994.
- Książnica Płocka im. Władysława Broniewskiego. Informator*; Płock 2002.
- Księga honorowa zasłużonych dla budownictwa i przemysłu materiałów budowlanych (COIB i MBiPMB)*, Warszawa 1985.
- Księga ławnicza miasta Płocka 1489-1517*, opr. D. Poppe, Warszawa 1995.
- Księga Pamiątkowa Zjazdu Małachowiaków 1180-1957/58*, Płock 1959.
- Księga pamięci. Płock. Historia starożytnej gminy żydowskiej w Płocku*, Tel Aviv 1967.
- Ku zrównoważonej przyszłości Mazowsza Płockiego*, Praca zbior., Płock 2012.
- Kubica E. - *Model planowania i rozliczania produkcji budowlanej*, [w:] *Celowość i warunki integracji systemów informatycznych w zarządzaniu procesami produkcji budowlanej*, Płock 1979.
- Kubisik A. (red.) - *Kościół Płocka i okolic*, Bydgoszcz 2014.
- Kubissa J. - *Filia Wydziału Inżynierii Lądowej w Płocku w latach 1967-1970*, [w:] *Z dziejów Wydziału Inżynierii Lądowej Politechniki Warszawskiej w latach 1926-1970*, red. Z. Kietlińska, J. Mutermilch, Warszawa 1983; tenże, *Zjawisko Bauschingera w stalach konstrukcyjnych*, [w:] *XXIX Konferencja Naukowa Komitetu Inżynierii Lądowej i Wodnej PAN i KN PZITB w Krynicy*, Warszawa-Krynica 1983.
- Kuczyński S. K. - *Rozwój kultury na Mazowszu (połowa XIII – początek XVI w.)*, [w:] *Dzieje Mazowsza*, t. 1, red. H. Samsonowicz, Pułtusk 2006.
- Kuczyński S. K. (red.) - *Społeczeństwo Polski Średniowiecznej: zbiór studiów*, Warszawa 1922.
- Kuffel R. K. - *Płockie losy*, Płock 1983; tejże, *Jagiellończyków biografie niepospolite*, Płock 2006.
- Kuffel R. K. - *Cieniom chwala* (Maria, Władysław, Jan, Stanisław i Kazimierz Płoscy); *Człowiek renesansu* (Robert Gundlach); *Ścisło serce...ból ukoił zimny grobu cień* (Zenon Ihnatowicz); *Stąd do nieśmiertelności* (Szymon Kossobudzki); *Pozłacana bieda* (Julian Kurowski); *Ten, który brał biedę za rogi* (Ignacy Lasocki); *Ostatnia przystań* (Michał Wilhelm du Laurans); *Zwierciadło życia* (Piotr Pawłowski); *Nie(daleko) pada jabłko od jabłoni* (Stanisław, Stanisław Witold, Ludwik i Józef Pyrowiczowie); [w:] *Przystanek Płock. Czas życia – czas cmentarzy*, red. R. K. Kuffel, Płock 2020.

Kuffel R. K., Ołdakowski R. - *Portrety Płocczan*, Płock 1995.

Kuffel R. K. (red.) - *80 lat szkoły. Gimnazjum Polskie – Liceum Ogólnokształcącego im. Władysława Jagiełły 1906 -1986*, Płock 1987; teŝe, *Przystanek Płock. Czas ŝycia – czas cmentarzy*, Płock 2020.

Kulas T. - *Polski Związek Inŝynierów i Techników Budownictwa – Oddział w Płocku*, [w:] *Monografia działalności Naczelnej Organizacji Technicznej i Stowarzyszeń Naukowo-Technicznych na Mazowszu Płockim*, red. D. Źuk, Płock 1989; tenŝe, *Próba oceny organizacji i zarządzania budową Mazowieckich Zakładów Rafineryjnych i Petrochemicznych w Płocku*, [w:] *Problemy przygotowania i realizacji inwestycji budowlanych*, Puławy-Warszawa 2007; tenŝe, *Uszkodzenia i naprawy posadzek betonowych w pomieszczeniach o obniŝonych zmiennych temperaturach*, [w:] *Naprawy i wzmocnienia konstrukcji budowlanych*, Szczyrk 2008; tenŝe, *Inŝynier budowlany – humanista*, [w:] *Humanistyczne aspekty techniki*, red. A. Jakubiak, Warszawa 2009; tenŝe, *Konstrukcje drewniane w zabytkowych obiektach sakralnych Mazowsza*, [w:] *Doświadczenia z realizacji inwestycji budowlanych w regionie płockim*, Płock 2010.

Kulas T., Zawadka P. - *Uwarunkowania ochrony środowiska w procesie inwestycyjno-budowlanym*, [w:] *Problemy przygotowania i realizacji inwestycji budowlanych*, Puławy-Warszawa 2007 (Konferencja PZITB i Warsztaty Inŝynierów Budownictwa w dniach 19-21 IV 2007 w Puławach).

Kulas T., Tutaj W., Zawadka P. - *Specyfika realizacji podziemia budynku kina Przedwiośnie-Nowe w Płocku*, [w:] *Doświadczenia z realizacji inwestycji budowlanych w regionie płockim*, Płock 2010.

Kulaŝńska B. - *Matka Józefa Hałacińska założycielka Zgromadzenia SS Pasjonatek*, Londyn 1982.

Kulpińska B. - *Warunki sprawności wdraŝania systemów informatycznych zarządzania w budownictwie*, [w:] *Celowość i warunki integracji systemów informatycznych w zarządzaniu procesami produkcji budowlanej*, Płock 1979; teŝe, *Organizacyjno-metodyczne warunki informatyzacji zarządzania*, [w:] *Informatyczne systemy zarządzania w budownictwie*, Płock 1991.

Kumor B. - *Ustrój i organizacja kościoła polskiego w okresie niewoli narodowej 1772-1918*, Kraków 1980.

Kunkel R. M. - *Architektura gotycka na Mazowszu*, [w:] *Dziedzictwo kulturowe Mazowsza. Archeologia – Architektura – Etnologia*, red. W. Brzeziński, M. Sołtysiak, A. Stawarz, Warszawa 2001; tenŝe, *Architektura gotycka na Mazowszu*, Warszawa 2006; tenŝe, *Architektura opactw benedyktyńskich w Polsce wczesnośredniowiecznej*, „*Fontes Archaeologici Posnanienses*” 2013, t. 49; tenŝe, *Leo vigilans – lew czuwający w portalu kolegiaty pw. św. Michała Archanioła w Płocku*, [w:] *Architektura sakralna w początkach państwa polskiego (X-XIII wiek)*, red. Janiak, Warszawa 2016.

Kurpiewski T. - *Z ŝalobnej karty*, Płock 2004.

Kurpiewski T. (red.) - *Słownik biograficzny zasłuŝonych nauczycieli w województwie płockim*, Płock 1995.

Kurpiewski T., Przychodzeń A. - *Oświata i kultura w 25-leciu Polski Ludowej w Płocku*, Płock 1970.

Kurpiewski T., Serafimowicz W. - *Petrobudowa: dokonania i zamierzenia* [Folder - 40-lecie przedsiębiorstwa], Płock 2000.

Kuŝnicki B. - *Wisła pod Płockiem*, [w:] *Dziesięć wieków Płocka*, wyd. III, red. J. Chojnacki, Płock 1969.

Kuŝniewska Z. H. - *Granice diecezji płockiej w dokumentach Stolicy Apostolskiej*, [w:] *W Mazowieckiej przestrzeni kulturowej*, Warszawa 2007, teŝe, *Zespół Szkół Usług i Przedsiębiorczości im. Arcybiskupa Antoniego Juliana Nowowiejskiego w Płocku*, Płock 2020.

Kwaśniak P. - *Plan miejscowy w systemie zagospodarowania przestrzennego i prawa budowlanego*, Warszawa 2011.

Kwiatkowska A. - *Wojewódzki Szpital Zespolony im. Marcina Kacprzaka w Płocku. 40 lat w służbie regionu 1973-2013*, Płock 2013.

Kwiatkowski J. - *XXV lat Ośrodka Naukowo-Dydaktycznego Politechniki Warszawskiej w Płocku*, Płock 1992.

Kwiatkowski J. - *Integrująca rola banków danych*, [w:] *Celowość i warunki integracji systemów informatycznych w zarządzaniu procesami produkcji budowlanej*, Płock 1979.

Labuda G. - *Miasta na prawie polskim*, [w:] *Studia historica w 35-lecie pracy naukowej Henryka Łowmiańskiego*, red. A. Gieysztor, G. Labuda, T. Manteuffel, T. Zawadzki, Warszawa 1959.

Lajourdie M. - *Regulacja Wisły*, Płock 1884.

Lalik T. - *Sztuka a społeczeństwo*, [w:] *Polska pierwszych Piastów*, red. T. Manteuffel, Warszawa 1970.

Lamparski H., Markuszewski S., Serafimowicz W. - *Analiza rozwiązań technicznych zastosowanych przy remoncie mostu przez Wisłę*, [w:] *Mosty zespolone*, Kraków 1998.

- Lenkiewicz W. - *Opinia nt. prac: 1/ Stypizowana klasyfikacja budowlanych procesów produkcyjnych dla potrzeb kosztorysowania oraz planowania według metody STEROD, 2/ System planowania, kontroli i sterowania procesem inwestycyjnym i produkcją budowlano-montażową SHOD-91B, 3/ Systemowe metody zarządzania w budownictwie*, czerwiec 1992 – mps.
- Leoński Z, Szewczyk M. - *Podstawowe instytucje planowania przestrzennego i prawa budowlanego*, Poznań 1997, tychże, *Zasady prawa budowlanego i zagospodarowania przestrzennego*, Bydgoszcz-Poznań 2002.
- Lichtaturski J. - *Podstawy nauki o przedsiębiorstwie*, wyd. V, Płock 2003.
- Lolo R., Łukawski K. (red.) - *Przeszłość i tożsamość Mazowska w świetle badań naukowych i działalności społecznej. Studia i materiały*, Pułtusk 2017.
- Ludwik Krzywicki. *Praca zbiorowa poświęcona jego życiu i twórczości*, Warszawa 1938.
- Ludzie Mazowsza*, Warszawa 1964.
- Luma E. - *Tumska – drugie „imię” naszego miasta. Wspomnienia z Tumskiej, [w:] Dwa wieki Tumskiej. Wczoraj, dziś, jutro...*, Płock 2010.
- Lutomierski M. (red.) - *Tradycje szlacheckie we współczesnej kulturze polskiej. Przybliżenia i perspektywy badawcze*, Toruń 2014; tenże, *Biogram Augustyna Żdziarskiego (1794-1845), [w:] Ludzie TNP. Słownik biograficzny (1820-2020)*, red. M. Kamińska, Płock 2020.
- Lutyńska A. - *Maria Macieszyńska*, s. 135-150, [w:] *Towarzystwo Naukowe Płockie 1820-1830 – 1907-1957. Szkice i materiały*, (red.) H. Kostanecka, Płock 1957.
- Łabuz J. - *Informacja o doraźnej aktualizacji Planu Ogólnego Zagospodarowania Przestrzennego miasta Płocka*, Płock 1975.
- Łakowski M. - *W 80 stron dookoła Płocka*, Płock 2006; tenże, *Płockie deja vu*, Płock 2008; tenże, *Rejs po płockim Peerełu*, Płock 2009; tenże, *Szkice płockie*, Płock 2011; *Fachowcy z Płocka* (Płock 2013).
- Łapko A. - *Projektowanie konstrukcji żelbetowych*, Warszawa 2001.
- Łepkowski T. (red.) - *Słownik historii Polski*, Warszawa 1973.
- Łowmiański H. - *Początki Polski*, t. 6, cz. 1, Warszawa 1985.
- Łoza S. - *Architekci i budowniczowie w Polsce*, Warszawa 1954.
- Łuczywek E. - *PROGBUD – system prognozowania produkcji budowlano-montażowej oraz optymalizacji struktury technik budowlanych*, [w:] *IV Krajowa Konferencja Zastosowań Informatyki w Przemśle Budowlanym*, Kraków 1978.
- Łukasiewicz J. (red.) - *W granicach Księstwa Warszawskiego i Królestwa Kongresowego; Rewolucja 1905 roku i jej konsekwencje*, [w:] *Cztery wieki Mazowsza. Szkice z dziejów 1526-1914*, Praca zbior., Warszawa 1968; tenże, *Wisła w dziejach i kulturze Polski. Studia nad ośrodkami miejskimi w dorzeczu środkowej Wisły*, Warszawa 1996.
- Łukijaniuk B. - *Przekrycia cięgnowe jako nowoczesne rozwiązanie konstrukcyjne dachów o dużych rozpiętościach*, [w:] *Doświadczenia z realizacji inwestycji budowlanych w regionie płockim*, Płock 2010.
- Łysoń W. - *Instytucje lokalnych społeczności*, [w:] *Władza i społeczności lokalne a reforma samorządowa w Polsce*, red. P. Dobrowolski, S. Wróbel, Katowice 1995.
- Maciejewski J. - *Episkopat polski doby dzielnicowej, 1180-1320*, Kraków-Bydgoszcz 2003.
- A. Maciejewski A. - *Zmiany w mechanizmach reformy gospodarczej w 1983 r.*, [w:] *Reforma gospodarcza w budownictwie w drugim roku wdrażania*, Płock 1983.
- Maciesza A. - *Gubernia płocka w świetle cyfr. Kalendarz Informacyjny Płocka na 1904*, Płock 1903; tenże, *Gimnazjum Władysława Jagiełły 1906-1931*, Płock 1931, tenże, *Stefan i Halina Rutscy. Zaslugi ich na polu organizacji nauki w Płocku*, Płock 1933.
- Macieszyna M. - *Płock w malarstwie*, Płock 1914; tejże, *Powstanie Listopadowe w Płocku*, Płock 1921; tejże, *Katedra płocka*, Płock 1922; tejże, *Pamiętnik Płocczanki*, wyd. A. M. Stogowska, Płock 1996.
- Macieszyna M., Maciesza A. - *Przewodnik po Muzeum Towarzystwa Naukowego w Płocku*, Płock 1914; tychże, *Przewodnik po Płocku*, wyd. I i II, Płock 1914 i 1922.

- Majchrzak J., Stefański J., Wojciechowski W. - *50 lat produkcji kombajnów do zbioru zbóż w Płocku (1954-2004)*, Płock 2004.
- Majer A. - *Socjologia i przestrzeń miejska*, Warszawa 2010.
- Majewski D. - *Seminarium Duchowne w Płocku w latach 1710-1864*, [w:] *Wyższe Seminarium Duchowne w Płocku w latach 1710-2010*, red. W. Graczyk, Płock 2010.
- Majewski W. (red.) - *Powódź zatorowa na Wiśle w rejonie Zbiornika Włocławek w zimie 1982 r.*, Warszawa 1985.
- Malesa H. - *Rys historyczny powodzi w Płocku w 1982 roku*, [w:] *Ochrona przeciwpowodziowa w rejonie Płocka na podstawie doświadczeń powodzi 1982 r.*, Płock 1989.
- Malesa W. - *Systemy komputerowo wspomaganego projektowania*, [w:] *Technologie informatyczne w służbie społeczności Lokalnej* (Materiały z konferencji SWPW i TNP – 10 II 1999 r. w Płocku), Płock 1999.
- Malowańczyk (bracia) – *Album miasta Płocka*, Płock 1916.
- Malinowska A. T. - *Matka Józefa Joanna Ewa Hałacińska. Założycielka Zgromadzenia Sióstr Męki Pana Naszego Jezusa Chrystusa 1867-1946*, red. i współautor ks. A. Gretkowski, Płock 2003.
- Małecki J. M. - *Wisła w okresie od pokoju toruńskiego do pokoju oliwskiego*, [w:] *Wisła. Monografia rzeki*, red. A. Piskozub, Warszawa 1982.
- Małowiecki R. - *Architektura i sztuka na Mazowszu 1795-1918*, [w:] *Dzieje Mazowsza. Lata 1795-1918*, red. J. Szczepański, Pułtusk 2012.
- Manteuffel T. (red.) - *Polska pierwszych Piastów*, Warszawa 1970.
- Marcinkowski R. - *Harmonizacja pracy brygad specjalistycznych w realizacji niejednorodnych obiektów budowlanych*, [w:] *Informatyczne systemy zarządzania w budownictwie*, Płock 1991; tenże, *Harmonizacja pracy specjalistycznych brygad budowlanych*, [w:] *Wykorzystanie komputerów personalnych w projektowaniu i zarządzaniu w budownictwie*, Brześć-Płock 1992; tenże, *Interaktywne planowanie przedsięwzięć budowlanych realizowanych w systemie pracy potokowej*, [w:] *Zarządzanie procesami inwestycyjnymi w budownictwie*, Kraków 2004; tenże, *Humanistyczne aspekty przygotowania zawodowego inżyniera budownictwa*, [w:] *Humanistyczne aspekty techniki*, red. A. Jakubiak, Warszawa 2009.
- Marcinkowski R., Krawczyńska-Piechna A. – *Projektowanie realizacji budowy*, Warszawa 2019.
- Marcinkowski R. (red.) - *Doświadczenia z realizacji inwestycji budowlanych w regionie płockim*, Płock 2010.
- Marciszewski W. - *Poczta Płocka*, Płock 2010.
- Markowski B. - *Finanse miast Królestwa Polskiego*, t. 1, Kielce 1913.
- Marks K., *System automatycznego sporządzania harmonogramów robót dla brygad roboczych HARMKOR oraz system automatycznego wyliczania nakładów rzeczowych i finansowych w dowolnych jednostkach czasowych PLANKOR*; tenże, *Ekonomiczno-księgowe systemy dla budownictwa, przemysłu i urzędów z dostosowaniem do wymogów EWG*, [w:] *Informatyczne systemy zarządzania w budownictwie*, Płock 1991.
- Markuszewski S., Serafimowicz W. - *Faza przedinwestycyjna II przeprawy mostowej przez Wisłę w Płocku*, [w:] *Mosty w drodze do XXI wieku*, Gdańsk-Jurata 1997 (Konferencja Politechniki Gdańskiej w dniach 3-5 IX 1997 r. w Juracie); tychże, *Problematyka organizacyjno-prawna w procesie modernizacji i remontu mostu przez Wisłę w Płocku*, [w:] *Ekologia w inżynierii procesów budowlanych*, Lublin-Kazimierz Dolny 1998 (Konferencja TNIPB i Politechniki Lubelskiej w dniach 21-24 V 1998 r. w Kazimierzu Dolnym).
- Maślik W., Wereda J. - *Rys historyczny kształcenia elektryków na terenie Płocka*, [w:] *Historia i współczesność elektroenergetyki na Mazowszu Płockim*, Płock 1998.
- Matusiak K. - *Średniowieczne lokacje Płocka*, [w:] *770 lat samorządu miejskiego w Płocku*, red. T. Kordala, K. Matusiak, Płock 2007.
- Mazowieckie 1000-lecie*, Warszawa 1960.
- Mazowieckie miasteczka na przełomie wieków*, Warszawa 1998.
- Mazowsze w dwudziestolecu międzywojennym*, Warszawa 1998;
- Mąkowski W. - *Kościół św. Marii Magdaleny i klasztor panien norbertanek zakonu premonstratorskiego za murami miasta Płocka*, [w:] *Płock. Monografia historyczna*, A. J. Nowowiejski, Płock 1930.

- Miaśkiewicz K. - *Dziejopisarze o Płocku przekazali*, [w:] *Dziesięć wieków Płocka*, wyd. III, red. J. Chojnacki, Płock 1969.
- Miączyński A., *Opinia opracowania W. Serafimowicza pt. „Propozycja integracji systemów organizacji procesu inwestycyjnego i zarządzania produkcją w przedsiębiorstwie budowlanym w oparciu o doświadczenia PBP Petrobudowa na placach budowy MZRiP i FMŻ”*, Warszawa 1977 – mps.
- Michalski B. - *Przetargi na roboty budowlane w Polsce*, [w:] *Marketing w procesie prywatyzacji i urynkwienia gospodarki* (Konferencja w Brześciu w dniu 31 VIII 1993), Brześć-Płock 1993.
- Michalski Z., Serafimowicz W. - *Mała reforma w praktyce PBP Petrobudowa*, [w:] *Założenia reformy gospodarczej w budownictwie*, Płock 1981; tychże, *Wdrażanie zasad reformy gospodarczej w budownictwie na przykładzie województwa płockiego*, [w:] *Reforma gospodarcza w drugim roku wdrażania*, Płock 1983.
- Michnicki Z. - *Miejsca pamięci narodowej w Płocku i powiecie*, [w:] *Dziesięć wieków Płocka*, wyd. III, red. J. Chojnacki, Płock 1969.
- Mierzejewska K. - *Muzeum w Płocku*, [w:] *Towarzystwo Naukowe Płockie 1820-1830 1907-1957. Szkice i materiały*, red. H. Kostanecka, Płock 1957.
- Minasewicz A. - *System POWER PROJEKT – jako narzędzie sterowania budową*, [w:] *Informatyczne systemy zarządzania w budownictwie*, Płock 1991.
- Mioduszewski S., *Płock leży nad rurociągiem. O ludziach, mieście i kombinacie*, Warszawa 1972.
- Milewski M. - *Płock 2011*, Płock 2006.
- Minorski J. - *Polska nowatorska myśl architektoniczna w latach 1918-1939*, Warszawa 1970.
- Miśkiewiczowa M. - *Mazowsze płockie we wczesnym średniowieczu*, Płock 1982.
- Mizerski A., Stański W. - *Koncepcja skomputeryzowanego systemu zarządzania przedsiębiorstwem budowlanym – weryfikacja i synteza*, Warszawa 1976; tychże, *Informatyczna płaszczyzna integracji systemów informatycznych zarządzania produkcją budowlaną*, [w:] *Celowość i warunki integracji systemów informatycznych w zarządzaniu procesami produkcji budowlanej*, Płock 1979.
- Modzelewski K. - *Organizacja gospodarcza państwa piastowskiego X-XIII wiek*, Poznań 2000.
- Moliński J. - *Rzeczowe planowanie produkcji w przedsiębiorstwach budowlanych*, Warszawa 1976; tenże, *Uwagi na temat sterowania produkcją*, [w:] *Integracja systemów informacyjnych i informatycznych w procesie inwestycyjnym*, Płock 1980.
- Monografia Zespołu Szkół Technicznych w Płocku*, Płock 1995.
- Morawski Z. - *Miasta mazowieckie od XVI do XVIII wieku*, [w:] *Dzieje Mazowsza. Okres: od XVI do XVIII w.*, t. II, red. J. Tyszkiewicz, Pułtusk 2015.
- Morykoni K. - *Pierwsze myśli względem utworzenia Towarzystwa Naukowego przy Szkole Wojewódzkiej w Płocku*, mps.
- Mossakowska E. - *Bank programów dotyczących budownictwa – PROGBUD*, [w:] *Informatyczne systemy zarządzania w budownictwie*, Płock 1991.
- Mościcki J., Serafimowicz W., Koczurko A., Iwarowski P. - *Stypizowana klasyfikacja budowlanych procesów produkcyjnych według metody STEROD/SHOD*, [w:] *Wykorzystanie komputerów personalnych w projektowaniu i zarządzaniu w budownictwie*, Brześć-Płock 1992.
- Moździoch S. (red.) - *Lokalne ośrodki władzy państwowej w XI-XII wieku w Europie Środkowo-Wschodniej*, Wrocław 1993; tenże, *Centrum i zaplecze we wczesnośredniowiecznej Europie Środkowej*, Wrocław 1999; tenże, *Stare i nowe w średniowieczu. Pomiędzy tradycją a innowacją*, Wrocław 2009.
- Mroczkowski I. (red.) - *Mistrzowie i nauczyciele. Profesorowie Seminarium Duchownego w Płocku 1965-2000*, Płock 2001.
- Mroczkowski I., Przybyłek G. - *Powstanie i rozwój Akcji Katolickiej w diecezji płockiej za rządów abpa Antoniego Juliana Nowowiejskiego*, [w:] *Arcybiskup Antoni Julian Nowowiejski (1908-1941). W pięćdziesiątą rocznicę męczeńskiej śmierci*, red. A. Suski, W. Góralski, T. Żebrowski, Płock 1991.
- Mrzygód T. - *Wybrane problemy perspektywicznego rozwoju regionu płockiego*, [w:] *Materiały z sesji naukowej na temat problematyki rozwoju Płocka i regionu płockiego*, Warszawa-Płock 1962.

- Nawrot T., Czarzyński M. [Instytut ORGBUD w Warszawie] - *Opinia opracowania PBP Petrobudowa w Płocku pt. „Metoda PROKOR-P jako sprawdzone narzędzie planowania, sterowania i kontroli realizacji produkcji budowlano-montażowej w wyrazie rzeczowym”*, Warszawa – 1977.
- Nawrot T., Stachowiak W., Stański W. [ORGBUD] - *Opinia opracowania PBP Petrobudowa w Płocku pt. „Zmodyfikowany system zarządzania produkcją budowlano-montażową w PBP Petrobudowa”*, Warszawa – 1977.
- Nawrot T., Stachowiak W., Stański W. [ORGBUD] - *Opinia opracowania PBP Petrobudowa w Płocku pt. „Propozycja integracji systemów organizacji procesu inwestycyjnego i zarządzania produkcją w przedsiębiorstwie budowlanym w oparciu o doświadczenia PBP Petrobudowa na placach budowy MZRiP i FMŻ”*, Warszawa 1977.
- Niewiadomski Z. - *Planowanie przestrzenne. Zarys systemu*, wyd. I i II, Płock 1917 i 1931.
- Niškiewicz F. - *Coś zawsze w pamięci pozostaje*, Płock 2008.
- Nitkiewicz T. - *Organizacja zarządzania budownictwem w reformie gospodarczej*, [w:] *Reforma gospodarcza w budownictwie w drugim roku wdrażania*, Płock 1983.
- Nitschke H. - *Gwarancja zaplanowanej efektywności „inwestycji przemysłowych złączonych lokalizacyjnie” poprzez specyficzne kształtowanie procesów przygotowawczych*, [w:] *Integracja systemów informacyjnych i informatycznych w procesie inwestycyjnym*, Płock 1980.
- Nowacki H., Nowacki K. - *Hala sportowo-widowiskowa w Płocku – funkcja i forma jako efekt współpracy architekta i konstruktora*, [w:] *Doświadczenia z realizacji inwestycji budowlanych w regionie płockim*, Płock 2010.
- Nowak P. - *Stan budowy i perspektywy rozwoju Mazowieckich Zakładów Rafineryjnych i Petrochemicznych*, [w:] *Problematyka rozwoju Płocka i regionu płockiego* (sesja naukowo-gospodarcza), Warszawa-Płock 1962.
- Nowak-Dąbrowska G., - *Okno na Kwiatka, Ulica Józefa Kwiatka w Płocku od początku XIX w. do 1939 roku – ludzie i zabudowa*, Płock 2019.
- Nowakowska W. - *Towarzystwo Naukowe Płockie a młodzież*, [w:] *Towarzystwo Naukowe Płockie 1820-1830 – 1907-1957. Szkice i materiały*, red. H. Kostanecka, Płock 1957.
- Nowakowski A., B. - *O samodzielnych funkcjach technicznych w budownictwie*, [w:] *80 lat samodzielnych funkcji technicznych w polskim budownictwie*, Łódź 2008.
- Nowotny I. (Holandia) - *Supplier – customer relation in the 1990s*, [w:] *Współpraca gospodarcza Zachód-Wschód*, Brześć-Płock 1993 (IV Międzynarodowe Sympozjum Biznesu w Brześciu w Białorusi).
- Nowowiejski A. J. - *Dzieje Instytutu Matki Bożej Miłosierdzia (1818-1907)*, Płock 1908; tenże, *Płock - Monografia historyczna*, wyd. I, Płock 1914; tenże, *Płock - Monografia historyczna, napisana podczas wojny wszechświatowej, poprawiona i uzupełniona w roku 1930*, wyd. II, Płock 1931.
- Nych T. - *Zarys dziejów najstarszej szkoły płockiej – Liceum im. Marszałka Stanisława Małachowskiego*, Płock 1981.
- Nycek J. B. - *Vademecum turystyczne województwa płockiego*, Warszawa 1979; tenże, *Ludzie i książki. Słownik biograficzny ludzi książki i pióra województwa płockiego*, Płock 1983; tenże, *Tekst*, [w:] *Ziemia płocka* (album), Warszawa 1989; tenże, *Tekst*, [w:] *Płock. Miasto książęce/dukes city*, Bydgoszcz 2000; tenże, *Od autora; Uwagi końcowe*, [w:] *Płock ulicami tysiącletniego miasta*, Płock 2005, J. B. Nycek, M. Debich, R. Żiółkowski; tenże, *Posłowie*, [w:] *Z dziejów budownictwa w Płocku*, W. Serafimowicz, B. Trębała, Płock 2008; tenże, *Z dziejów Płocka*, [w:] *Mazowiecka Spółdzielnia Mieszkaniowa w latach 1979-2009*, Płock 2009; tenże, *Dziesięć wieków architektury Płocka*, [w:] *Architektura Płocka i jej twórcy*, Płock 2011.
- Nycek J. B., Debich M., Żiółkowski R. - *Płock ulicami tysiącletniego miasta*, Płock 2005.
- J. B. Nycek, *Miasta i Gminy Północnego Mazowsza. Gmina Stara Biała powiat płocki*, Płock 2010.
- Nycek J. B., Badowski K. - *Noty biograficzne budowniczych Płocka*; tychże, *Samorząd i gospodarka aglomeracji Płockiej*, [w:] *Architektura Płocka i jej twórcy* (album), Płock 2011.
- Nycek J. B. (red.) - *Płockie skrzydła. Półwiecze Aeroklubu Ziemi Mazowieckiej w Płocku 1957-2007*, Płock 2007; tegoż, *Mazowiecka Spółdzielnia Mieszkaniowa w Płocku w latach 1979-2009*, Płock 2010; tegoż, *Z dziejów płockiej elektroenergetyki 1894-2019*, Płock 2019.
- Nyckowska I. - *Dzieje Szkoły w latach 1863-1939*, [w:] *Małachowianka. Dzieje najstarszej z istniejących polskich szkół – obecnego Liceum Ogólnokształcącego im. Marszałka Stanisława Małachowskiego*, red. W. A. Koński, wyd. I i II, Płock 1995 i 2000.

- Nycz Z. - *Towarzystwo Wspierania Inicjatyw Gospodarczych w Płocku (1988-1992)*, Płock 1993.
- Nycz Z., Małesa H. - *Sprawozdanie Rady Wojewódzkiej Towarzystwa Wspierania Inicjatyw Gospodarczych w Płocku za okres 1988-1992*, Płock 1993.
- Nycz Z., Wawak W., Górzyński M., Derecki W. - *Kronika Stowarzyszenia Płockich Naftowców (1995-2005)*, Płock 2006.
- Oberski A. - *System automatycznego przygotowania cen kosztorysowych oraz wyceny obiektów budownictwa sprzężony z systemem „NW”*, [w:] *Celowość i warunki integracji systemów informatycznych w zarządzaniu procesami produkcji budowlanej*, Płock 1979.
- Obuchowa N. - *Automatyzacja procedur techniczno-ekonomicznego planowania w przedsiębiorstwie budowlanym*, [w:] *Informatyczne systemy zarządzania w budownictwie*, Płock 1991.
- Ochrona przeciwpowodziowa w rejonie Płocka na podstawie doświadczeń powodzi z 1982 r.*, Płock 1989 (Materiały z krajowej konferencji naukowo-technicznej NOT i SITWM w dniach 27–28 IX 1988 r. w Płocku).
- Oleg S. - *System DERBY-RODOS jako zestaw programów dotyczących kosztorysowania, gospodarki magazynowej i rozliczania materiałów, budów i zleceń*, [w:] *Informatyczne systemy zarządzania w budownictwie*, Płock 1991.
- Olszyński B., Radwański A. - *Próba automatyzacji przedmiaru obiektów budownictwa ogólnego*, [w:] *Nowe kierunki w zastosowaniach informatyki wspomagających zarządzanie przedsiębiorstwami budownictwa*, Warszawa-Kraków-Krynica 1988.
- Óldakowski R. - *80 lat szkoły. Gimnazjum polskie. Liceum im. Władysława Jagiełły 1906-1986*, Płock 1986.
- Omilanowska M. - *Stefan Szyller 1857-1733. Warszawski architekt doby historyzmu*, Warszawa 1995.
- Oracki T. - *Leksykon sławnych Mazowszan. Zasługi dla Mazowsza XIX i XX w.*, Ciechanów 1997.
- Orłowska B. - *Koncepcja zastosowania metody modelowania cyfrowego w systemach zarządzania*, [w:] *Celowość i warunki integracji systemów informatycznych w zarządzaniu procesami produkcji budowlanej*, Płock 1979, też: *Koncepcja zasilania informatycznego systemu zarządzania przez system automatyzacji projektowania*, Warszawa 1981.
- Orłowski B., Piłatowicz J., (red.) - *Inżynierowie polscy w XIX i XX wieku*, Warszawa 1995.
- Ostrowska B. - *Mazowsze w dwudziestoleciu międzywojennym*, Warszawa 1998.
- Ostrowska B., Popiołek E., Stogowska A. M. - *Prezydenci miasta*, [w:] *Ratusz w Płocku*, red. M. Sołtysiak, Płock 1981.
- Owadowicz J. - *Język informacyjno-wyszukiwawczy jako próba integracji systemów informacyjnych i informatycznych w budownictwie*, [w:] *Integracja systemów informacyjnych i informatycznych w procesie inwestycyjnym*, Płock 1980.
- Pacuski K. - *Początki benedyktyńskiego opactwa św. Wojciecha w Płocku*, [w:] *Spółeczeństwo Polski Średniowiecznej* red. S. K. Kuczyński, Warszawa 1992; też: *Formowanie się sieci klasztorów i placówek zakonnych na Mazowszu*, [w:] *Zakony i klasztory w Europie Środkowo-Wschodniej X-XX wiek*, red. H. Gapski, J. Kłoczowski, Lublin 1999.
- Paczkowski A. - *Pół wieku dziejów Polski 1939-1989*, Warszawa 1989.
- Panek A. - *Połączenie Radziwia z Płockiem*, „Notatki Płockie” 1982, nr 2-3.
- Papierowski A. J. - *Organizacje i instytucje polityczne w Płocku w latach 1905-1914. Studium monograficzne*, Płock 2010; też: *Płock między tradycją a współczesnością. Raport o stanie miasta w wybranych dziedzinach w roku 2011/12*, [w:] *Uwarunkowania społeczno-gospodarcze miasta Płocka i powiatu płockiego*, red. M. Kludacz, M. Piekut, Płock 2013.
- Papierowski A. J., Stefański J. - *Płocczanie znani i nieznan. Słownik biograficzny*, t. 1, Płock 2002; tychże, *Płocczanie znani i nieznan. Słownik biograficzny*, t. 2, Płock 2008; tychże, *Płock od A do Z*, wyd III, Płock 2010; tychże *Płock od A do Z w tysiącletnich dziejach*, mps - Płock 2014.
- Parczewski W. - *Opinia nt. lokalizacji Kombinat rafineryjnego i petrochemicznego w Płocku* [Archiwum Zakładowego Biura Projektów MZRiP – mps].
- Pater Z. - *Organizacja budowy obiektów mostowych w świetle doświadczeń PPRM*, [w:] *XX Techniczne Dni Drogowe*, Łódź 1976.
- Pawlak G., Jachimska U. - *Planowanie sieciowe i kontrola realizacji inwestycji budowlanych za pomocą systemu komputerowego PERTMASTER ADVANCE*, [w:] *Informatyczne systemy zarządzania w budownictwie*, Płock 1991.
- Pawłowicz J. - *Nieznani bohaterowie. Leksykon opozycji antykomunistycznej w województwie płockim 1980-1989*, cz. I, *Oficyny i wydawnictwa podziemne*, Płock 1995; też: *Nieznani bohaterowie. Leksykon opozycji antykomunistycznej w*

województwie plockim 1980-1989, cz. II, *Organizacje opozycji antykomunistycznej*, Płock 1998; tenże, *NSZZ „Solidarność” Organizacja Regionu Plockiego*, [w:] *NSZZ „Solidarność” 1980-1989, Polska Środkowo-Wschodnia*, t. 5, red. Ł. Kamiński, G. Waligóra, Warszawa 2010; tenże, *„Solidarność” oraz inne organizacje opozycyjne w latach 1980-1989*, [w:] *Dzieje Płocka. Historia miasta w latach 1945-2020*, t. 3, red. G. Gołębiowski, T. Piekarski, Płock 2020.

Pawłowicz J., Sasanka P. - *Czerwiec 1976 w Płocku i województwie plockim*, Toruń 2003.

Pawłowski Z. - *Piłkarstwo plockie w latach 1912-2005*, Płock 2005; tenże, *Sport w Płocku w latach 1945-2020*, [w:] *Dzieje Płocka. Historia miasta w latach 1945-2020*, t. 3, red. G. Gołębiowski, T. Piekarski, Płock 2020.

Pazyra S. - *Geneza i rozwój miast mazowieckich*, Warszawa 1959.

Petrobudowa – Płock. Informator, Płock 1979.

Petrochemia Płock SA, Płock 1994.

PERN Przyjaźń, Płock 2005.

Piasecki K., Świątecki P. - *Komercjalizacja i prywatyzacja przedsiębiorstw państwowych*, Warszawa-Zielona Góra 1997.

Piekalski J. (red.) - *Ulica, plac, i cmentarz w publicznej przestrzeni średniowiecznego i wczesnonowożytnego miasta Europy Środkowej*, Wrocław 2011.

Piekarska H., Wąsiewski G. - *Biogram Władysława Gąsiorowskiego (1933-2010)*; [w:] *Ludzie TNP. Słownik biograficzny (1820-2020)*, red. M. Kamińska, Płock 2020.

Piekarski S. - *Studia z dziejów miast polskich w XIII-XIV w. Rola miast w walce o zjednoczenie miast polskich i w wcześniejszym okresie monarchii stanowej do 1370 r.*, Warszawa 1955.

Piekarski T. - *Jan Marek Lajourdie – miłośnik Wisły, przyrody i wielki humanista*, Płock 2002; tenże, *Kościół św. Benedykta w Radziwiu*, Płock 2002; tenże, *Zarys życia społeczno-gospodarczego Płocka w latach 1945-1989*, [w:] *Dzieje Płocka. Historia miasta w latach 1945-2020*, t. 3, red. G. Gołębiowski, T. Piekarski, Płock 2020.

Piłatowicz J. - *Rogucki Antoni (1909-1983)*, [w:] *Polska Akademia Nauk. Słownik Biograficzny*, red. E. Roztworowski, t. 31/3, z. 130, Kraków 1988; tenże, *Słownik polskich stowarzyszeń technicznych i naukowo-technicznych do 1939 r.*, Warszawa 2005.

Piotr (bp) - *Dokument lokacji Płocka na prawie polskim z 1237 roku*, (opr. i tłum. Leszek Zygnier), [w:] *Dzieje Płocka, Historia miasta do 1793 r.*, t. 1, red. M. Kallas, Płock 2000.

Piórkowska E., - *Prawosławni w Płocku w XIX wieku*, [w:] *Dzieje Płocka. Historia miasta w latach 1793-1945*, t. 2, red. M. Krajewski, Płock 2006.

Piskozub A. (red.) - *Wisła. Monografia rzeki*, Warszawa 1982.

Plan inwestycyjny dla subregionu plockiego objętego OSI problemowym - Obszaru Funkcjonalnego Miasta Płocka (OFMP), Płock 2016.

Plisko J. (red.) - *Płock w okresie XV-lecia władzy ludowej*, Płock 1959.

Płock. Kartki z dziejów życia żydowskiego w starej ojczyźnie, Buenos Aires 1945.

Płock - stan gospodarczy i kierunki rozwojowe miasta, Płock 1958.

Płock i region plocki w grafice i rysunku, Płock 1967.

Płock w Polsce Ludowej 1945-1970 – przeszłość, teraźniejszość, przyszłość, Płock 1970 (Materiały z sesji naukowo-gospodarczej - 25 IV 1970 r. w Płocku)

Płock. Społeczeństwo miejskie w procesie uprzemysłowienia, Warszawa 1982.

Płock w 750 rocznicę lokacji miasta, Płock 1987.

Płock. Oficjalny informator miejski, Bydgoszcz 1993.

Płock. City of opportunity, Płock 1995.

Płock. Informator miejski (album), Płock 1996.

Płock. Fotografie. Życie gospodarcze (album), Bydgoszcz 2000.

Płock. Kultura i turystyka. Gospodarka. Ku przyszłości, Bydgoszcz 2005.

- Płock. Informator. Mapy, trasy, zabytki, historia, ciekawostki*, Płock 2017.
- Płocka Petrobudowa*, Płock 1961.
- Płockie Przedsiębiorstwo Robót Mostowych – Wydawnictwo jubileuszowe na XX-lecie*. Praca zbior., Płock 1966.
- Płockie spotkanie z chemią. Bibliografia*, Płock 1965.
- Pluciennik H., Dzwonkowski T. - *Płock miasto na świetlistym szlaku* (album), Płock 2003; tychże, *Płock miasto na Tumskim Wzgórzu* (album), Płock 2007.
- Pluciennik S., *Tekst w albumie*, [w:] *Małachowianka. IX wieków płockiej szkoły*, Płock 2005;
- Pluciennik S., Pluciennik H. (red.) - *Małachowianka. IX wieków płockiej szkoły* (album), Płock 2005; tychże, *Przewodnik po Płocku*, Płock 2006; tychże, *Płock – miasto w Europie* (album), Płock 2007.
- Podawca K. - *Aktywność planistyczna społeczeństwa w procesie planowania przestrzennego*, [w:] *Lokalna aktywność w Polsce w latach 1990-2015*, red. A. Kansy, Płock 2016.
- Podawca K., Pawłat-Zawrzykraj A. - *Przestrzeń jako „płaszczyzna” konfliktów*, [w:] *Historia, perspektywy i problemy gospodarki przestrzennej w Polsce*, Warszawa 2009.
- Podel W. - *Samorząd gminy w strukturze politycznej III RP na przykładzie Płocka*, Płock 2015.
- Pol M. M. - *Unia Europejska*, Kraków 2003.
- Polak Z. - *Urbanistyka i architektura średniowiecznego Płocka – XIV-XVI wiek*, [w:] *Historia Płocka w ziemi zapisana*, Płock 2000, tenże, *Raz jeszcze o trzynastowiecznej lokacji Płocka*, [w:] *Przez granice czasu. Księga poświęcona Profesorowi Jerzemu Gąssowskiemu*, red. A. Buko, W. Duczko, Pułtusk 2008; tenże, *Płock wczesnośredniowieczny – kontynuacja czy nowa jakość?*, [w:] *Płock wczesnośredniowieczny*, Warszawa 2011.
- Polski przemysł rafineryjny*, Płock 1997 (Materiały z konferencji SITPChem - 10 VI 1997 r. w Płocku).
- Popiołek E. - *Śladami Aleksandra Macieszy. Dawne i dzisiejsze widoki Płocka* (wystawa), Warszawa 2007.
- Popkowski S. - *Powstanie styczniowe w Płockiem i Płońskiem*, Płock 1939.
- Portalski M. - *Proces kształtowania się ośrodka szkolnictwa wyższego w Płocku; Politechnika Warszawska Szkoła Nauk Technicznych i Społecznych w Płocku*, [w:] *Szkolnictwo wyższe w Płocku na tle tendencji rozwojowych współczesnej edukacji akademickiej*, Płock 2006; tenże, *Politechnika Warszawska Filia w Płocku i jej 45 lat działalności*, Płock 2012.
- Portrety Płocczan*. Praca zbior., Płock 1995.
- Powstanie, rozwój i działalność Płockiego Przedsiębiorstwa Robót Mostowych*, Praca zbior., Płock 1980.
- Pólturzycki J. - *Szkolnictwo wyższe a idea i praktyka edukacji ustawicznej*, [w:] *Szkolnictwo wyższe w Płocku na tle tendencji rozwojowych współczesnej edukacji akademickiej*, red. Z. P. Kruszewski, J. Pólturzycki, Płock 2006.
- Problematyka rozwoju Płocka i regionu płockiego*, Warszawa-Płock 1962 (Materiały z sesji naukowo-gospodarczej w Płocku)
- Problemy architektonicznego zagospodarowania Wzgórza Zamkowego w Płocku*, Płock 1969 (Materiały z sympozjum w dniu 4 VI 1969 r. w Płocku).
- Pszczółkowski M. - *Architektura użyteczności publicznej II Rzeczypospolitej. Forma i styl*, Łódź 2014; tenże, *Architektura użyteczności publicznej II Rzeczypospolitej. Funkcja*, Łódź 2015; tenże, *Architektura szkolna II Rzeczypospolitej*, Łódź 2017.
- Przeciszewski P. - *Warszawa. Prawosławie i rosyjskie dziedzictwo*, Warszawa 2011.
- Przedpełski J. - *Żydzi płocki. Dzieje i martyrologia 1939-1945*, Płock 1993; tenże, *Żydzi płocki w latach międzywojennych*; tenże, *Zagłada Żydów płockich*, [w:] *Dzieje Płocka. Historia miasta w latach 1793-1945*, t. 2, Płock 2006.
- Przedpełski J., Stefański J. - *Żydzi płocki w dziejach miasta*, Płock 2012.
- Pszenicki A. - *Jedna z odmian projektu mostu przez rzekę Wisłę w Płocku*, Warszawa 1936.
- Ptak W. - *Okres ZEMWAR-u (1934-1939)*, [w:] *Historia i współczesność elektroenergetyki na Mazowszu Płockim*, Płock 1995.
- Ptaśnik J. - *Miasta i mieszczaństwo w dawnej Polsce*, Warszawa 1949.
- Puchowicz A. - *Z naftą przez pokolenia*, Płock 2004; tenże, *Nie sama nafta... Czteryście milionów ton ropy w Płocku*, [w:] *400 milionów ton ropy w Płocku*, red. E. Korsak, Płock 2005.

- Puchowski H. - *Niektóre problemy podniesienia użyteczności systemów informatycznych warunkiem ich integracji na przykładzie systemu ASAH*, [w:] *Celowość i warunki integracji systemów informatycznych w zarządzaniu procesami produkcji budowlanej*, Płock 1979.
- Puciata O. - *Mazowsze – krajobraz i architektura*, Płock 1964.
- Kiersnowska T. - *Płock, Czersk i Błonie – trzy ośrodki wczesnomiejskie z XI-XIII wieku na Mazowszu*, [w:] *Miasto zachodniosłowiańskie w XI-XII w. Społeczeństwo – kultura*, red. L. Leciejewicz, Wrocław 1991.
- Koźmiński S. (red.) - *Mostostal 1945-1970*, Warszawa 1970.
- Rachtan K. - *Ceny i wynagrodzenia za roboty budowlano-montażowe*, [w:] *Założenia reformy gospodarczej w budownictwie*, Płock 1981.
- Radomski W. - *Opisy do Albumu projektów zgłoszonych do I etapu konkursu na nowy most przez Wisłę w Płocku*, [w:] *Mosty Płocka. Historia i przyszłość*, Płock 1998.
- Radzewicz E. - *Problemy rentowności i zysku w przedsiębiorstwach budowlanych w warunkach reformy gospodarczej*, [w:] *Reforma gospodarcza w budownictwie w drugim roku wdrażania*, Płock 1983.
- Radziwiński A. - *Pralaci i kanonicy katedry płockiej w XIV i w pierwszej połowie XV wieku*, t. 1-2, Toruń 1991-1993.
- Rączkowski J., *60 lat Płockiej Spółdzielni Mieszkaniowej Lokatorsko-Własnościowej (1958-2018)*, [w:] „Głos PSML-W” nr 17, Płock - maj 2018.
- Rajkiewicz A. - *Zagadnienia rozwoju zatrudnienia na terenie Płocka w latach 1961-1965*, [w:] *Problematyka rozwoju Płocka i regionu płockiego*, Warszawa-Płock 1962; tenże, *Czynnik ludzki w procesie uprzemysławiania*, [w:] *Gospodarka czynnikiem ludzkim w rejonach uprzemysłowienia*, Warszawa 1967, tenże, *Ludność Płocka, jej aktywność zawodowa i wykształcenie*, Płock 1970.
- Rejony uprzemysławiane*, Warszawa-Płock 1965 (Materiały z konferencji w Płocku).
- Rezek I. (Syria) – *Metodyka programowania potencjału produkcyjnego przedsiębiorstwa budowlanego*, [w:] *Metody zarządzania i kalkulacji w warunkach budowlanej gospodarki rynkowej*, Brześć-Płock 1993.
- Richmond-Coggan D. (Wielka Brytania), *Talk presented at the international conference in Brest, Byelorussia*, [w:] *Współpraca gospodarcza Zachód-Wschód*, Brześć-Płock 1993 (IV Międzynarodowe Sympozjum Biznesu w Brześciu w Białorusi).
- W. Robak, *Płock historiami ludzi opisany*, Płock 2021.
- Rodzińska-Choraży T. - *Zespoły rezydencjonalne i kościoły centralne na ziemiach polskich do połowy wieku XII*, Kraków 2009.
- Rogała H. - *System ekonomiczno-finansowy budownictwa*, [w:] *Założenia reformy gospodarczej w budownictwie*, Płock 1981; tenże, *Ekonomika i organizacja przedsiębiorstwa budowlanego*, [w:] *Reforma gospodarcza w budownictwie w drugim roku wdrażania*, Płock 1984.
- Rogała H., Radzewicz E., Wróblewski J. (red.) - *Założenia reformy gospodarczej w budownictwie*, Płock 1981 (Dwie konferencje zorganizowane przez NOT, PZITB i NSZZ „Solidarność” w dniach 27 IV 1981 i 4 V 1981 r. w Płocku).
- Rogulski K., *Komputeryzacja*, [w:] *Historia i współczesność elektroenergetyki na Mazowszu Płockim*, Płock 1998.
- Rolbiecki W. - *Towarzystwo Naukowe przy Szkole Wojewódzkiej Płockiej (1820-1830)*, Wrocław-Warszawa-Kraków 1969.
- Roszkowski W. - *Historia Polski 1914-1989*, Warszawa 1991; tenże, *Najnowsza historia Polski 1945-1980*, t. 1, Warszawa 2003; tenże, *Najnowsza historia Polski 1945-1980*, t. 2, Warszawa 2003; tenże, *Najnowsza historia Polski 1980-2006*, t. 3, Warszawa 2006.
- Region płocki*, Bydgoszcz 1995.
- Romanowski M., Pluciennik St., Pluciennik H. - *Przewodnik – Płock i okolice*, Płock 2002.
- Romańskie Drzwi Płockie 1154 – ok. 1430 – 1982*, Płock 1983.
- Rowiński L., Dąbkowski A., Dolczewski R., Tyczyński Z. (red.) - *Integracja systemów informacyjnych i informatycznych w procesie inwestycyjnym*, Płock 1980 (Międzynarodowa Konferencja NOT i PZITB w Płocku w dniach 15-16 VI 1980 r.).
- Rowiński L. - *Organizacja procesów budowlanych*, Warszawa 1979; tenże, *Organizacja i zarządzanie produkcyjnej działalności budowlanej wspomaganą informatyką*, [w:] *Wykorzystanie komputerów personalnych w projektowaniu i*

zarządzaniu w budownictwie, Brześć-Płock 1992; tenże, *Technologia i organizacja budowania w wolnorynkowej działalności przedsiębiorstw budowlanych*, [w:] *Metody zarządzania i kalkulacji w warunkach budowlanej gospodarki rynkowej*, Brześć-Płock 1993; tenże, *Brześć dawniej i dziś*, [w:] *Brześć i Płock – nauka i biznes*, Brześć-Płock 1993 (Seminarium w dniu 2-3 IX 1993 r. w Brześciu).

Rowiński L., Mikoś J. - *Organizacja i ekonomika budownictwa*, Warszawa 1976.

Rowiński L., Rybalski W. I. - *Gry decyzyjne jako niezbędne uzupełnienie zintegrowanych systemów zarządzania w budownictwie*, [w:] *Integracja systemów informacyjnych i informatycznych w procesie inwestycyjnym*, Płock 1980.

Rowiński L., Grabski A. - *Ocena opracowań PBP Petrobudowa w Płocku na temat zarządzania procesami produkcji budowlanej: 1/ Analiza, 2/ Koncepcja Skoordynowanego Systemu STEROD, 3/ System SHOD jako narzędzie umożliwiające współpracę systemów zarządzania procesami produkcji budowlanej*, Gliwice – styczeń 1980 – mps.

Róziewicz M. (red.) - *Zabytki architektury i budownictwa w Polsce. Województwo płockie*, t. 31, Warszawa 1988.

Rubachow A. I., Czachorowski J., Jaworski K. M., (red.) - *Metody zarządzania i kalkulacji w warunkach budowlanej gospodarki rynkowej*, Brześć-Płock 1993 (Międzynarodowa konferencja została zorganizowana przez Politechnikę Brzeską, TNIPB i TNP w dniach 31 VIII–1 IX 1993 w Brześciu w Białorusi).

Rubachow A. I. (Białoruś) - *Integracja komputerowych systemów jako metoda podniesienia efektywności przedsiębiorstw budowlanych*, [w:] *Wykorzystanie komputerów personalnych w projektowaniu i zarządzaniu w budownictwie*, Brześć-Płock 1992; tenże, *Międzynarodowa współpraca w dziedzinie nauki, komputeryzacji i organizacji biznesu budowlanego*, [w:] *Współpraca gospodarcza Zachód-Wschód*, Brześć-Płock 1993 (IV Międzynarodowe Sympozjum Biznesu w Brześciu w Białorusi).

Rubachow A. I., Gołowacz E. P. (Białoruś) - *Metody oceny poziomu zysku w przedsiębiorstwie budowlanym*, [w:] *Wykorzystanie komputerów personalnych w projektowaniu i zarządzaniu w budownictwie*, Brześć-Płock 1992.

Rubachow A. I., Jakubina G., Jakubowski S. (Białoruś) - *Influence of flexibility of construction companies on quality of management*, [w:] *Marketing w procesie prywatyzacji i urynkwienia gospodarki*, Brześć-Płock 1993.

Rutkiewicz L., Zajac L. - *Systemy elektronicznego przetwarzania danych eksploatowane w przedsiębiorstwie Energoaparatura Kielce*, [w:] *Celowość i warunki integracji systemów informatycznych w zarządzaniu procesami produkcji budowlanej*, Płock 1979.

Rutkowska-Płachcińska A. - *Gmina miejska w początkach XIII wieku w Polsce*, [w:] *Wieki średnie. Prace ofiarowane Tadeuszowi Manteufflowi*, Warszawa 1962.

Rutska H. - *Towarzystwo Naukowe Płockie 1820-1830, 1907-1928*, Płock 1929.

Rybalski W. I. (Ukraina) - *Problemy tworzenia zautomatyzowanych systemów optymalnego planowania i zarządzania w budownictwie*, [w:] *Celowość i warunki integracji systemów informatycznych w zarządzaniu procesami produkcji budowlanej*, Płock 1979.

Rydzewska B. - *Wisła – z dziejów miasta i rzeki w dwudziestym wieku*, Płock 2000.

Rydzewska B., Chlewiński Z. - *Dwa wieki Tumskiej. Szkic z dziejów zabudowy ulicy*, [w:] *Dwa wieki Tumskiej. Wczoraj, dziś, jutro...*, Płock 2010.

Rymsza B. - *Rola samorządu zawodowego w podnoszeniu kwalifikacji zawodowych inżynierów budownictwa*, [w:] *80 lat samodzielnych funkcji technicznych w polskim budownictwie*, Łódź 2008.

Rynkiewicz J., Szpura J., Szymański S. - *Łączność w służbie ruchu energetycznego*, [w:] *Historia i współczesność elektroenergetyki na Mazowszu Płockim*, Płock 1998.

Ryżyński A. - *Konkurs na projekt II przeprawy mostowej przez Wisłę w Płocku*, [w:] *Mosty Płocka. Historia i przyszłość*, Płock 1998.

Rzeczycki A., Rzeczycka T. - *System CHEMIKOSZT*, Warszawa 1979.

Samsonowicz H. - *Historia Polski do roku 1795*, Warszawa 1977, tenże, *Dziedzictwo Mazowsza*, [w:] *Dziedzictwo kulturowe Mazowsza. Archeologia-Architektura-Etnologia*, red. W. Brzeziński, M. Sołtysiak, A. Stawarz, Warszawa 2001, tenże, *Gospodarka i społeczeństwo (XIII – początek XVI w.)*, [w:] *Dzieje Mazowsza*, t. 1, Pułtusk 2006; tenże, *Konrad Mazowiecki (1187/88 – 31 VIII 1247)*, Kraków 2008; tenże, *Towarzystwa Naukowe – ich dziedzictwo kulturowe i naukowe*, [w:] *Towarzystwo Naukowe Płockie w odrodzonej Polsce – dziedzictwo, kultura, nauka, trwanie*, red. Z. Kruszewski, Warszawa 2014.

Samsonowicz H., Supruniuk A. - *Dzieje polityczne (XIV-XVI w.)*, [w:] *Dzieje Mazowsza. Okres XIV-XVI w.*, t. 1, red. H. Samsonowicz, Pułtusk 2006.

Sasanka P. - *Czerwiec 1976. Geneza, przebieg, konsekwencje*, Warszawa 2006; tenże, *Czerwiec '76 w Płocku*, [w:] *Dzieje Płocka. Historia miasta w latach 1945-2020*, t. 3, red. G. Gołębiowski, T. Piekarski, Płock 2020.

Sasin-Głogowska B. - *Problemy i warunki upowszechniania systemów informatycznych*, [w:] *Celowość i warunki integracji systemów informatycznych w zarządzaniu procesami produkcji budowlanej*, Płock 1979.

Schipper J. - *Siedemset lat gminy żydowskiej w Płocku*, Lwów 1938.

Serafimowicz E. - *Nadzór i kontrola w budownictwie* (praca magisterska), Warszawa 1990 – mps; tejże, *Doświadczenia z opracowywania, wdrażania i doskonalenia procesu innowacyjnego w zarządzaniu budownictwem na przykładzie metody STEROD/SHOD*, Płock 1992 – mps; tejże, *Kalendarium ważniejszych zdarzeń w historii płockiego budownictwa w latach 1945-2007*, [w:] *Z dziejów budownictwa w Płocku*, Płock 2008.

Serafimowicz E., Serafimowicz W. - *Doświadczenia PBP Petrobudowa we wdrażaniu informatycznych systemów zarządzania produkcją budowlano-montażową*, [w:] *Celowość i warunki integracji systemów informatycznych w zarządzaniu procesami produkcji budowlanej (I Międzynarodowa konferencja NOT i PZIPB w Płocku, 14-15 V 1979)*; tychże, *III /Trzecia/ Międzynarodowa Konferencja w Płocku pt. „Informatyczne systemy zarządzania w budownictwie”*, „Notatki Płockie” 1991, nr 3; tychże, *Dokumentacja organizacyjno-ekonomiczna w budownictwie*, [w:] *Metody projektowania i realizacji w warunkach gospodarki rynkowej*, Wrocław-Szklarska Poręba 1992 (Konferencja Politechniki Wrocławskiej w dniach 7-9 XII 1992 r. w Szklarskiej Porębie); tychże, *Budownictwo w Trzeciej RP*, [w:] *Z dziejów budownictwa w Płocku*, Płock 2008; tychże, *Zarys dziejów płockiej Wisły*, mps. - 2021; tychże, *Zarys historii płockiego obszaru wielkoprzemysłowego*, mps. - 2021.

Serafimowicz W. - *Metody sporządzania sieci zależności w budownictwie i analiza w funkcji czasu* (praca magisterska), Warszawa 1967 – mps.; tenże, *Stanowisko Koła PZITB w PBP Petrobudowa odnośnie doświadczeń w temacie komputeryzacji zarządzania*, [w:] *Obiektowe systemy informatyczne – AMPING-76*, Warszawa 1976 (Materiały pokonferencyjne Konferencji TNOIK w Warszawie); tenże, *Doświadczenia PBP Petrobudowa we wdrażaniu i opracowywaniu informatycznych systemów zarządzania produkcją budowlaną*, [w:] *Udział użytkownika w projektowaniu i eksploatacji systemu informatycznego*, Warszawa 1978 (Materiały z konferencji TNOIK w Ryni); tenże, *SHOD jako system kontroli etapu realizacji procesu inwestycyjnego oraz zarządzania produkcją budowlaną w przedsiębiorstwie i zjednoczeniu budownictwa przemysłowego*, [w:] *Integracja systemów informacyjnych i informatycznych w procesie inwestycyjnym*, Płock 1980 (Konferencja NOT i PZITB w dniach 15-16 VI 1980 r. w Płocku); tenże, *Stypizowana klasyfikacja etapów i elementów robót jak baza integracji podsystemów Skoordynowanego Systemu STEROD*, [w:] *Opracowywanie i przykłady informatycznych systemów planowania i zarządzania w budownictwie*, Alma-Ata 1980 (Międzynarodowa Konferencja NTO i GOSSTROJ-a w październiku 1980 r. w Alma-Ata w Kazachstanie); tenże, *System STEROD jako powielarny system planowania rzeczowo-finansowego i zarządzania w budownictwie*, [w:] *Automatyzacja w projektowaniu i planowaniu w budownictwie*, Sofia 1981 (Międzynarodowa Konferencja w maju 1981 r. w Sofii w Bułgarii); tenże, *System STEROD jako „powielarny” system zarządzania w budownictwie*, [w:] *IBA-DAT'82*, Berlin 1982 (Międzynarodowa Konferencja zorganizowana przez Institut für Projektierung und Standardisierung Bauakademie w Berlinie w dniach 23-26 II 1982); tenże, *Stanowisko płockiego środowiska budowlano-inwestycyjnego odnośnie postępu organizacyjnego w budownictwie oraz barier socjopsychologicznych w obszarze wdrażania systemowych metod zarządzania wspomaganych informatyką*, [w:] *Materiały pokonferencyjne Referaty, dyskusja i wnioski z konferencji pt. „Reforma i postęp”*, Warszawa 1985 (Konferencja NOT/PTE w dniu 2 X 1984 r. w Warszawie); tenże, *Integracja kalkulacji i wyliczenia nakładów środków produkcji oraz planowania i zarządzania produkcją budowlano-montażową według metody STEROD*, [w:] *Informatyczne systemy zarządzania w budownictwie*, [w:] *Informatyczne systemy zarządzania w budownictwie*, Płock 1991; tenże, *Stypizowana klasyfikacja budowlanych procesów produkcyjnych dla potrzeb kosztorysowania i zarządzania według metody STEROD*, [w:] *III Konferencja Towarzystwa Naukowego Inżynierii Procesów Budowlanych*, Warszawa 1992 (Konferencja Politechniki Warszawskiej i TNIPB w dniach 21-22 V 1992 r. w Warszawie); tenże, *Metoda STEROD jako integracja dokumentacji kosztorysowej i harmonogramowo-planistycznej z dokumentacją realizacji produkcji budowlano-montażowej*, [w:] *Metody projektowania i realizacji w warunkach gospodarki rynkowej*, Wrocław-Szklarska Poręba 1992 (Konferencja Politechniki Wrocławskiej w dniach 7-9 XII 1992 r. w Szklarskiej Porębie); tenże, *Informatyczny system zarządzania według metody STEROD*, [w:] *Sztuczna inteligencja i infrastruktura informatyczna. CIR-1995*, Siedlce 1995 (Konferencja Polskiego Towarzystwa Cybernetycznego i Szkoły Wyższej Rolniczo-Pedagogicznej w dniach 25-26 IX 1995 r. w Siedlcach); tenże, *Ryzyko w zarządzaniu przedsiębiorstwem na przykładzie kompleksowego remontu mostu przez Wisłę w Płocku*, [w:] *Postępy nauk o zarządzaniu w przedsiębiorstwie*, Płock 1999 (Materiały z konferencji Szkoły Wyższej im. Pawła Włodkowica w dniu 22 XI 1999 r.); tenże, *Lokalne systemy zarządzania w praktyce Petrobudowy*, [w:] *Technologie informatyczne w służbie społeczności lokalnej*, Płock 2001 (Materiały z konferencji SWPW w dniu 26 IV 2001 r.); tenże, *Szkolnictwo budowlane*;

- Stowarzyszenia a budownictwo*, [w:] *Z dziejów budownictwa w Płocku*, Płock 2008; tenże, *Katalog płockiego drogownictwa (2022 r.)*, maszynopis (2022); tenże, *Płockie i brzeskie sympozja i konferencje nt. zarządzania budownictwem (1979-1995)*, maszynopis (2022).
- Serafimowicz W., Grabarek W. - *Metoda SHOD*, [w:] *Bank Projektów Organizatorskich*, Katalog TNOIK, Oddział Śląski w Katowicach, Katowice 1979, s. VIII/1.
- Serafimowicz W., Michalski Z. - *Mala reforma gospodarcza w praktyce PBP Petrobudowa*, [w:] *Założenia reformy gospodarczej w budownictwie*, Płock 1981; tychże, *Wdrażanie reformy gospodarczej w budownictwie na przykładzie województwa płockiego*, [w:] *Reforma gospodarcza w budownictwie w drugim roku wdrażania*, Płock 1983.
- Serafimowicz W. (Polska), Bewz S. I., Szipunow B. G., Utkin S. A., Muzyczenko L. A. (Ukraina) - *Wykorzystanie systemu SHOD-90 (DOKP-90) na personalnych komputerach typu IBM PC XT/AT*, [w:] *Propozycje automatyzacji i zarządzania działalnością koncernu budowlanego TSO SUMSTROJ*, 1990 - mps (Symposium Przedsiębiorstwa Radziecko-Amerykańskiego „DIALOG” i Generalnej Dyrekcji Budowy Gazociągów ENERGOPOL w 1990 r. w Sumach na Ukrainie).
- Serafimowicz W., Marks K. - *System zarządzania projektem: planowanie, kontrola i sterowanie w budownictwie eksportowym – SHOD-92*, 1991 – mps.
- Serafimowicz W., Trębała B. - *Zarządzanie płockim budownictwem po II wojnie światowej*, [w:] *Zarządzanie procesami inwestycyjnymi w budownictwie*, Kraków 2004 (Konferencja zorganizowana w dniach 13-15 maja 2004 r. przez Politechnikę Krakowską oraz Sekcję Organizacji i Zarządzania w Budownictwie Komitetu Inżynierii Lądowej i Wodnej PAN); tychże, *Budownictwo w historii Płocka*, [w:] *Z dziejów budownictwa w Płocku*, Płock 2008;
- Serafimowicz W., Trębała B., Serafimowicz E. – *Budownictwo w okresie PRL*, [w:] *Z dziejów budownictwa w Płocku*, Płock 2008.
- Serafimowicz W., Trębała B. - *Z dziejów budownictwa w Płocku. Inwestorzy, projektanci, wykonawcy*, tom 1, Płock 2008 (od 2016 r. w internecie na stronie TNP).
- Serafimowicz W., Serafimowicz E. - *Z dziejów budownictwa w Płocku. Płock i jego osiedla*, tom 2, maszynopis (2021).
- Serafimowicz W., Serafimowicz E. - *Z dziejów budownictwa w Płocku. Historycznie i aktualnie*, tom 3, maszynopis (2022).
- Serafimowicz W., Serafimowicz E. - *Z dziejów budownictwa w Płocku. Zarządzanie budownictwem w okresie powojennym*, tom 4, maszynopis (2023).
- Serafimowicz W., Serafimowicz E. - *Z dziejów budownictwa w Płocku. Źródła i bibliografia publikacji dotyczących budownictwa*, tom 5, maszynopis (2023).
- Siedmioklasowa Szkoła Polska - Żeńska, udziałowa w Płocku*. Praca zbiorowa, Płock 1912.
- Sielewicz O. - *Kosztorysowa baza normatywna w budownictwie*, [w:] *Nowe kierunki w zastosowaniach informatyki wspomagających zarządzanie przedsiębiorstwami budownictwa*, Warszawa-Kraków-Krynica 1988; tenże, *Kalkulacje cen budowlanych w gospodarce polskiej*, [w:] *Metody zarządzania i kalkulacji w warunkach budowlanej gospodarki rynkowej*, Brześć-Płock 1993.
- Siemiński W., *Partycypacja spontaniczna a kształtowanie przestrzeni*, [w:] *Partycypacja społeczna w planowaniu przestrzennym*, Warszawa 2014.
- Sobotka A. (i inni), *Zastosowanie metody łańcucha krytycznego w harmonogramowaniu przedsięwzięć budowlanych; Zastosowanie automatyzacji w budownictwie*, [w:] *Zarządzanie procesami inwestycyjnymi w budownictwie*, Kraków 2004.
- Siodlarski J. - *Zarys historii gospodarczej Polski*, Warszawa-Łódź 2000.
- Siuder H. - *Badania architektoniczne zespołu budynków na Wzgórzu Zamkowym w latach 1965-1968*, [w:] *Problemy architektonicznego zagospodarowania Wzgórza Zamkowego w Płocku*, Płock 1969.
- Skarbek J. - *Diecezja płocka w latach 1795-1831*, [w:] *Jubileuszowa księga pamiątkowa 900-lecia diecezji płockiej*, red. J. Kłoczowski, Płock 1975.
- Skibiński S. (red.) - *Polska na przełomie I i II tysiąclecia*, Materiały Sesji Stowarzyszenia Historyków Sztuki, Poznań 2001.
- Skoczeń M. - *Szkolnictwo płockie w latach 1793-1831*, Warszawa-Płock 1994.
- Skrok H., Czapska D. - *Monografia Zespołu Szkół Technicznych w Płocku. „Siedemdziesiątka”*, Płock 1995.
- Ślodycz J. - *Historia planowania i budowy miast*, Opole 2012.

- Smaga J. - *Doświadczenia Przedsiębiorstwa Budownictwa Przemysłowego Puławy w organizacji i wdrażaniu informatycznych systemów zarządzania*, [w:] *Informatyczne systemy zarządzania w budownictwie*, Płock 1991; tenże, *Bilansowanie zasobów produkcji budowlanej*, [w:] *Metody projektowania i realizacji w warunkach gospodarki rynkowej*, Wrocław-Szklarska Poręba 1992; tenże, *Komputerowe wspomaganie zarządzania produkcją budowlaną*, [w:] *Metody zarządzania i kalkulacji w warunkach budowlanej gospodarki rynkowej*, Brześć-Płock 1993.
- Sobczyk Z. B. - *Projektowanie procesów budowlanych przy posilkowaniu się symulacją komputerową*, [w:] *Informatyczne systemy zarządzania w budownictwie*, Płock 1991.
- Sobieraj L., Zalewska-Mikulska M., *Wstęp*, [w:] *Dwa wieki Tumskiej. Wczoraj, dziś, jutro...*, Płock 2010.
- Sobotka A. - *Sterowanie zapasami za pomocą systemów komputerowych w przedsiębiorstwie budowlanym*, [w:] *Metody zarządzania i kalkulacji w warunkach gospodarki rynkowej*, Brześć-Płock 1993.
- Sobotka A., Jaśkowski P., Czarnigorska A. - *Zastosowanie metody łańcucha krytycznego w harmonogramowaniu przedsięwzięć budowlanych*, [w:] *Zarządzanie procesami inwestycyjnymi w budownictwie*, Kraków 2004 (Konferencja Politechniki Krakowskiej w dniach 13-14 V 2004 w Krakowie).
- Sobotka A., Bruk S., Bucum R. - *Zastosowanie automatyzacji w budownictwie*, [w:] *Zarządzanie procesami inwestycyjnymi w budownictwie*, Kraków 2004.
- Sokolnicki M. - *Życie polityczne Płocka na przełomie wieków (do 1918 r.)*, [w:] *Dzieje Płocka. Historia miasta w latach 1793-1945*, t. 2, Płock 2006; tenże, *Gospodarka międzywojennego Płocka*, Płock 2014; tenże, *Życie społeczno-polityczne Płocka w latach 1956-1980*, [w:] *Dzieje Płocka. Historia miasta w latach 1945-2020*, t. 3, red. G. Gołębiowski, T. Piekarski, Płock 2020.
- Sokołowski Z. - *Problemy przestrzennej struktury Radziwia*, [w:] *Radziwie*, Płock 1965; tenże, *Płock. Przewodnik*, Warszawa 1974; tenże, *Rozwój przestrzenny Płocka*, [w:] *Dziesięć wieków Płocka*, red. J. Chojnacki, Płock 1969; tenże, *Rozwój miasta Płocka w latach 1960-1969 w świetle Planów Zagospodarowania Przestrzennego Płocka*, Płock 1970; *Płock – przewodnik*, Warszawa 1974; tenże, *Przegląd opracowań planistycznych dotyczących przestrzennego zagospodarowania Płocka*, Warszawa 1975; tenże, *Zabytki architektury i budownictwa w Polsce*, Warszawa 1988.
- Sokołowski Z., Sokołowska L. - *Rozwój miasta Płocka w latach 1960-1969 w świetle planów zagospodarowania przestrzennego*, Warszawa 1970.
- Sokołowski Z., Żmudziński J., *Mazowsze Płockie – przewodnik*, Warszawa 1967.
- Sokołowski Z., Sołtysiak M. - *Płock. Urbanistyka i architektura*, Warszawa 1975.
- Sołtys J. - *Strategia Zrównoważonego Rozwoju Miasta Płocka (aktualizacja). Diagnoza ilościowo-analityczna*, Płock 2008.
- Sołtysiak M. - *Płock i jego zabytki*, Warszawa 1963; tenże, *Historia i rozwój przestrzenny Radziwia*, [w:] *Radziwie*, Płock 1965; tenże, *Zabytki Płocka*, [w:] *Dziesięć wieków Płocka*, wyd. III, Płock 1969; tenże, *Sto pięćdziesiąt lat Muzeum w Płocku*, Płock 1972; tenże, *Płock i jego zabytki*, Warszawa 1975; tenże, *Ratusz w Płocku*, Płock 1981; tenże, *Muzeum Mazowieckie w Płocku. Historia i funkcje społeczne*. Płock 1989; tenże, *Przebudowa średniowiecznego Płocka w pierwszej połowie XIX w.*, [w:] *Kultura średniowieczna i staropolska: studia ofiarowane Aleksandrowi Gieysztorowi w pięćdziesięciolecie pracy naukowej*, red. D. Gawinowa i inni, Warszawa 1991.
- Sosna A., Sokół K. - *Cerkwie w centralnej Polsce 1815-1915*, Białystok 2011.
- Stangerski K. - *Podatność budownictwa na reformę typu rynkowego*, [w:] *Reforma gospodarcza a problemy restrukturyzacji budownictwa*, Płock 1984.
- Staniszki W. - *Zastosowanie metody decydujących ciągów (MDC) do organizowania przedsięwzięć inwestycyjnych*, Warszawa 1964; tenże, *Jednolita organizacja działalności inwestycyjnej i budownictwa*, [w:] *Organizacja działalności inwestycyjnej* (Seminarium PTE i NOT w sierpniu 1980 r. w siedzibie MZRiP) – mps; tenże, *Organizacja i zarządzanie w budownictwie*, Warszawa 1982.
- Staniszewska M. - *Biogram ks. Andrzeja Więckowskiego (1947-2018)*, [w:] *Ludzie TNP. Słownik biograficzny (1820-2020)*, red. M. Kamińska, Płock 2020.
- Stasiak Z. - *Omówienie niektórych problemów integracji systemów informatycznych na przykładzie praktycznych rozwiązań przyjętych w systemie ASAH*, [w:] *Celowość i warunki integracji systemów informatycznych w zarządzaniu procesami produkcji budowlanej*, Płock 1979.
- Staszewski D. - *Dawne kościoły płockie*, Płock 1912.
- Staszewski K. - *Plany i pomiary miasta Płocka oraz gruntów podmiejskich od roku 1793 do ostatnich lat*, Płock 1938.

Stefański B, *Spacerownik po Płocku*, mps - Płock 2018.

Stefański J. - *Informator zakładowy. AGROMET - Fabryka Maszyn Żniwnych w Płocku*, Płock 1978; tenże, *Agromet - Fabryka Maszyn Żniwnych - w 110-lecie istnienia płockiego przemysłu maszyn rolniczych*, Płock 1980, tenże, *Powstanie i rozwój Zakładów Przemysłu Dzierżawskiego Cotex w Płocku (1973-1985)*, Płock 1985; tenże, *Dzieje Fabryki Maszyn Żniwnych w Płocku (1870-1977)*, Warszawa 1986; tenże, *Płock – w 750 rocznicę lokacji miasta na prawie polskim 1237-1987*, Płock 1987; tenże, „*Bizony*” *rodem z Płocka*, Płock 1988; tenże, *W dwusetną rocznicę urodzin Wincentego Hipolita Gawareckiego 1788-1988*, Płock 1988; tenże, *Płock od A do Z w tysiącletnich dziejach*, wyd. I, Płock 1990; tenże, *W kręgu płockiej kultury 1945-1990*, mps 1990; tenże, *XXV lat Prezesury Jakuba Chojnackiego w Towarzystwie Naukowym Płockim (1920-1995)*, Płock 1995; tenże, *Jakub Chojnacki w siedemdziesiątą piątą rocznicę urodzin*, Płock 1997; tenże, *Płock od A do Z w tysiącletnich dziejach*, wyd. II, Płock 1995; tenże, *Przewodnik. Spacerkiem po Płocku*, Płock 2012.

Stefański J., Gałązka T. J. - *Płockie Przedsiębiorstwo Instalacji Przemysłowych Instal*, Płock 1988.

Stefański J. (red.) - *Honorowi Obywatele Miasta Płocka*, Płock 1989.

Stefański K. - *Architektura XIX wieku na ziemiach polskich*, Warszawa 2005.

Stogowska A. M. - *Biblioteka Skępska*, [w:] *Gustaw Zieliński – życie i działalność*, Rypin 1988; tejsze, *Prawda i legenda ratusza płockiego*, Płock 1993; tejsze, *Dzieje i funkcje Biblioteki Towarzystwa Naukowego Płockiego w latach 1820-1985*, Płock 1994; tejsze, *Archiwum Państwowe w Płocku*, Płock 1995; tejsze, *Gustaw Zieliński (1809-1881)*, Rypin 1996; tenże, *Rola intelektualna i kulturotwórcza Towarzystwa Naukowego Płockiego w latach 1820-1830, 1907-1939*, Płock 1998; tejsze, *Źródła do dziejów Płocka*; tejsze, *Opisy miast mazowieckich Wincentego Hipolita Gawareckiego*, [w:] *Mazowieckie miasteczka na przełomie wieków*, Warszawa 1998; tejsze, *Płock jako centrum regionalizmu na Mazowszu*, [w:] *Mazowsze w dwudziestolecium międzywojennym*, Warszawa 1998; tejsze, *Bibliografia historii Płocka do roku 1793*, [w:] *Dzieje Płocka. Historia miasta do 1793 r.*, t. 1, red. M. Kallas, Płock 2000; tejsze, *Księża diecezji płockiej na Syberii*, [w:] *Kościół katolicki na Syberii*, (red.) A. Kuczyński, Wrocław 2002; tejsze, *Opisy miast województwa płockiego*, Warszawa 2002; tejsze, *Krajoznawstwo i turystyka w Płocku w 70. rocznicę turystyki zorganizowanej*, Płock 2004; tejsze, *Życie społeczno-gospodarcze Płocka w latach 1793-1918; Życie umysłowe i kulturalne w latach 1793-1918; Kultura i życie artystyczne Płocka w latach 1919-1939*, [w:] *Dzieje Płocka. Historia miasta w latach 1793-1745*, t. 2, Płock 2006; tejsze, *Aleksander Maciesza (1887-1945)*, [w:] *Poczet prezesów odrodzonego Towarzystwa Naukowego Płockiego*, Płock 2007; tejsze, *Kultura Płocka w latach 1793-1999*, Płock 2010; tejsze, *Nowe funkcje zabytków płockich*, [w:] *Doświadczenia z realizacji inwestycji budowlanych w regionie płockim*, Płock 2010; tejsze, *W służbie ludzi i Ojczyzny. Aleksander Maciesza (1875-1945)*, Płock 2013; tejsze, *Organizacja polskiego samorządu miejskiego w Płocku pod kierunkiem doktora Aleksandra Macieszy*, [w:] *Tak rodziła się niepodległość. W 100-lecie powstania wolnej Polski*, (red.) Z. P. Kruszewski, Z. J. Zasada, Płock-Włocławek 2018; tejsze, *Biogram Wincentego Hipolita Gawareckiego (1788-1852); Biogram Kazimierza Gelinka (1882-1969); Biogram Adama Grabowskiego (1864-1919); Biogram Marii Kieffer-Kostaneckiej (1913-1988); Biogram Romana Lutyńskiego (1887-1968); Biogram Aleksandra Macieszy (1875-1945); Biogram Gustawa Zielińskiego (1809-1881)*, [w:] *Ludzie TNP. Słownik biograficzny (1820-2020)*, red. M. Kamińska, Płock 2020.

Stogowska A. M. (red.) - *100 lat Jagiellonki. Z dziejów polskiej szkoły średniej w Płocku 1906-2006*, Płock 2006.

Stogowska A., Stogowski E. - *Pierwsze lata władzy ludowej 1945-1949*, [w:] *Dzieje Płocka*, wyd II, Płock 1978.

Stola D. - *Kampania antysyjonistyczna w Polsce 1967-1968*, Warszawa 2000.

Stola D., Zaremba M. (red.) - *PRL. Trwanie i zmiana*, Warszawa 2003.

Stola D., Persak K. (red.) - *PZPR jako machina władzy*, Warszawa 2012.

Stolarczyk T. - *Biogram Władysława Zarachowicza (1913-1992)*, [w:] *Ludzie TNP. Słownik biograficzny (1820-2020)*, red. M. Kamińska, Płock 2020.

Stołpner W. M. (Białoruś) - *Kalkulacja i rynek według białoruskich doświadczeń*, [w:] *Wykorzystanie komputerów personalnych w projektowaniu i zarządzaniu w budownictwie*, Brześć-Płock 1992.

Strategia rozwoju miasta Płocka do 2012 roku, Płock 1998.

Strategia zrównoważonego rozwoju miasta Płocka do 2030 roku, Płock 2018.

Słownik biograficzny (1820-2020), red. M. Kamińska, Płock 2020.

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Miasta Płocka (1/ Struktura funkcjonalna, 2/ Infrastruktura, 3/ Dziedzictwo kulturowe i środowisko przyrodnicze), Płock 2013.

- Stypuła W., Latoszek K. - *Koncepcja i realizacja kompleksowego zabezpieczenia przeciwpowodziowego doliny rzeki Wisły na odcinku Wyszogród -Płock*, [w:] *Ochrona przeciwpowodziowa w rejonie Płocka na podstawie doświadczeń powodzi 1982*, Płock 1989 (Konferencja w dniach 27-28 IX 1989 r. w Płocku).
- Sucheni-Grabowska A., Szacherska S. M. - *Lustracje województwa płockiego 1565-1789*, Warszawa 1965.
- Sulkowska E. - *Wydział Pedagogiczny Szkoły Wyższej im. Pawła Włodkowica w Płocku*, [w:] *Szkolnictwo wyższe w Płocku na tle tendencji rozwojowych współczesnej edukacji akademickiej*, red. Z. P. Kruszewski, J. Półturzycki, Płock 2006.
- Sulimierski F., Chlebowski B., Walewski W., (red.) - *Słownik Geograficzny Królestwa Polskiego i innych krajów słowiańskich*, t. 1-16, Warszawa 1880-1902.
- Sumiński G. - *Pamiętniki historyczne miasta Płocka, zakładów dobroczynnych, cmentarzy i szpitali do obecnych czasów o postępie lub upadku* (rękopis), wyd. M. M. Grzybowski, Płock 1996.
- Sumliński A. - *Biogram Marcina Kamińskiego (1913-1990)*, [w:] *Ludzie TNP. Słownik biograficzny (1820-2020)*, red. M. Kamińska, Płock 2020.
- Supel C. - *Płock 1920*, Warszawa 2010.
- Suski A., Góralski W., Żebrowski T., (red.) - *Arcybiskup Antoni Julian Nowowiejski (1908-1941). W pięćdziesiątą rocznicę męczeńskiej śmierci*, Płock 1991.
- Suwalski W., Morawski J. - *Realizacja robót powodziowych oraz środki finansowe*, [w:] *Ochrona przeciwpowodziowa w rejonie Płocka na podstawie doświadczeń powodzi 1982*, Płock 1989 (Konferencja w dniach 27-28 IX 1989 r. w Płocku).
- Szacherska S. M. - *Zbiór dokumentów i listów miasta Płock 1065-1495*, t. 1, (opr. i wyd.) - Warszawa 1975; też, *Zbiór dokumentów i listów miasta Płock 1495-1586*, t. 2, (opr. i wyd.) - Warszawa 1987; też, *Złoty wiek miasta 1495-1580*, [w:] *Dzieje Płocka*, wyd II, Płock 1978; też, *Płock - civitas vetus czy civitas cathedra lis?*, [w:] *Spółczesność Polski średniowiecznej*, t. 5, red. S. K. Kuczyński, Warszawa 1992; też, *Płock za Jagiellonów (1495-1580)* [w:] *Dzieje Płocka. Historia miasta do 1793 r.*, t. 1, Płock 2000.
- Szafer T. P. - *Nowa architektura Polska. Dariusz lat 1966-1970*, Warszawa 1972.
- Szafrąński W. - *Początki Płocka*, Płock 1964; też, *Początki Płocka w świetle wykopalisk archeologicznych*, Płock 1966; też, *Płock – jedna z najdawniejszych stolic Polski*, [w:] *Szkice z najdawniejszej przeszłości Mazowsza*, red. W. Hensel, Wrocław-Warszawa-Kraków 1968; też, *Płock przed tysiącem lat*, [w:] *Dziesięć wieków Płocka*, wyd. III, Płock 1969; też, *Początki i rozwój grodu i ośrodka miejskiego do roku 1138*, [w:] *Dzieje Płocka*, wyd. I, red. A. Gieysztor, Płock 1973; też, *Początki i rozwój grodu i ośrodka miejskiego do roku 1138*, [w:] *Dzieje Płocka*, wyd. II, red. A. Gieysztor, Płock 1978; też, *Płock we wczesnym średniowieczu*, Warszawa 1983.
- Szafrąński W., Zygnier L. - *Płock w dobie narodzin państwa Piastów*, [w:] *Dzieje Płocka. Historia miasta do 1793 r.*, t. 1, red. M. Kallas, Płock 2000.
- Szatkowska L. - *Szara legenda*, Płock 2000, też, *Że kule gwizdały, to głupstwo* (Adam Pankowski), [w:] *Przystanek Płock. Czas życia – czas cmentarzy*, red. R. K. Kuffel, Płock 2020.
- Szczepański J. - *Wojna 1920 roku na Mazowszu i Podlasiu*, Warszawa-Pułtusk 1995; też, *Duchowieństwo diecezji płockiej w obliczu bolszewickiego najazdu 1920 r.*, [w:] *Kościół i kultura*, red. R. Jaworski, A. Koseski, Płock-Pułtusk 1996; też, *Mazowsze Północne w XIX-XX wieku, Materiały źródłowe 1795-1956*, Warszawa-Pułtusk 1997; też, *Spółczesność Polski w walce z najazdem bolszewickim 1920 roku*, Warszawa-Pułtusk 2000; też, *Spółczesność żydowska Mazowsza w XIX-XX wieku*, Pułtusk 2005, też, *Życie polityczne Płocka w okresie międzywojennym; Życie społeczno-gospodarcze Płocka w okresie międzywojennym*, [w:] *Dzieje Płocka. Historia miasta w latach 1793-1945*, t. 2, red. M. Krajewski, Płock 2006; też, *Życie polityczne Mazowsza w okresie międzywojennym*, [w:] *Dzieje Mazowsza. Lata 1918-1939*, t. 4, red. J. Szczepański, Pułtusk 2010; też, *Życie polityczne Mazowsza w okresie popowstaniowym 1865-1914*, [w:] *Dzieje Mazowsza. Lata 1795-1918*, t. 3, red. J. Szczepański, Pułtusk 2012; też, *Zagłada mazowieckich Żydów*, [w:] *Dzieje Mazowsza. Lata 1939-1945*, t. 5, red. A. Koseski, Pułtusk 2018.
- Szczepański J. (red.) - *Dzieje Mazowsza. Lata 1918-1939*, Pułtusk 2010.
- Szczepański J. (red.) - *Dzieje Mazowsza. Lata 1795-1918*, t. III, Pułtusk 2012.
- Szczepański J., Turkowski R., (red.) - *Miasta Mazowsza w XIX i XX wieku. Wybrane zagadnienia społeczno-gospodarcze i kulturowe (do 1939 r.)*, Pułtusk-Warszawa 2013.

- Szczerbakow A. I., Kogan I. B. (Białoruś) - *Wykorzystanie informatyki w ocenie wpływu ekologicznych zagrożeń na efektywność zarządzania*, [w:] *Wykorzystanie komputerów personalnych w projektowaniu i zarządzaniu w budownictwie*, Brześć-Płock 1992.
- Szczodrowski P. - *Optymalizacja w planowaniu i zarządzaniu*, [w:] *Metody zarządzania i kalkulacji w warunkach budowlanej gospodarki rynkowej*, Brześć-Płock 1993.
- Szczur S., Ożóg K., (red.) - *Piastowie. Leksykon biograficzny*, Kraków 1999.
- Szempliński A. - *Na szlaku pokoleń*, Łódź 1996.
- Szer J., Jankowski T. - *Uprawnienia budowlane w świetle zmian legislacyjnych*, [w:] *80 lat samodzielnych funkcji technicznych w polskim budownictwie*, Łódź 2008.
- Szkoła Wyższa im. Pawła Włodkowica w Płocku. X lat. Wydawnictwo okolicznościowe*, Płock 2002.
- Szyk K., Bogulewski E., Tomaszewski J. - *Doświadczenia z opracowywania i wdrożenia systemu ŁMD (Łódzkiego Modelu Dyspozytorskiego) w Łódzkim Kombinacie Budowlanym Zachód*, [w:] *Integracja systemów informacyjnych i informatycznych w procesie inwestycyjnym*, Płock 1980.
- Szpołańska T., Napiórkowski W., Gałązka T. J. - *Muzea na szlakach Płockiego*, Płock b.d.w.
- Szpora J. - *Okres ZEOM-u i ZEOP-W-u (1945-1950); Centralny Okręg Energetyczny (1951-1958)* [w:] *Historia i współczesność elektroenergetyki na Mazowszu Płockim*, Płock 1998.
- Skrok H., Czapska D. - *Monografia Zespołu Szkół Technicznych w Płocku. „Siedemdziesiątka”*, Płock 1995.
- Szulborski K., Smarż J., *Prawo wykonywania samodzielnych funkcji technicznych w budownictwie*, [w:] *80 lat samodzielnych funkcji technicznych w polskim budownictwie*, Łódź 2008.
- Szumlicka-Rychlik G. - *Nekropolie Płocka do końca XX wieku*, Płock 2016; tejże, *Biogram Marcina Kacprzaka (1888-1968)*, [w:] *Ludzie TNP. Słownik biograficzny (1820-2020)*, red. M. Kamińska, Płock 2020.
- Szychowski I. - *Stanisławówka 1913-1996. Kościół parafialny św. Stanisława Kostki w Płocku*, Płock 1997; tenże, *Fara 1356-1995. Kościół parafialny św. Bartłomieja w Płocku*, Płock 1995; tenże, *Kościół św. Jana Chrzciciela w Płocku*, Płock b. r. w.; tenże, *Cukrownia Borowiczki (1900-2000). Zarys dziejów*, Płock 2002.
- Szyke J. - *Pierwsza elektryfikacja Płocka; Elektroenergetyka samorządowa (1928-1934)*, [w:] *Historia i współczesność elektroenergetyki na Mazowszu Płockim*, Płock 1998.
- Szyller S., *O architekturze katedry płockiej*, [w:] *Księga pamiątkowa mariańska*, Lwów 1905.
- Szyma M. - *Architektura sakralna Płocka w XIII w. - kolegiata św. Michała i kościół św. Dominika*, [w:] *Płock wczesnośredniowieczny*, Warszawa 2011.
- Szymański J. - *Lata wojny i okupacji (1939-1945); Sport w ZE Płock*, [w:] *Historia i współczesność elektroenergetyki na Mazowszu Płockim*, Płock 1998.
- Szymański W. - *Szeligi pod Płockiem na początku wczesnego średniowiecza. Zespół osadniczy z VI-VII w.*, Wrocław 1967; tenże, *Najstarsze wczesnośredniowieczne osadnictwo na Mazowszu Płocki*, [w:] *Szkice z najdawniejszej przeszłości Mazowsza*, red. W. Hensel, Wrocław-Warszawa-Kraków 1968.
- Świecki T., Wybuld F. - *Mazowsze Płockie w czasach wojny wszechświatowej i powstania Państwa Polskiego*, Toruń 1933.
- Świetlik M. - *Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Miasta Płocka*, Płock 1998.
- Tazbir J. (red.) - *Zarys historii Polski*, Warszawa 1979.
- Tomaszewska L. - *Techne i etos jako gwarant rozwoju człowieka*, [w:] *Humanistyczne aspekty techniki*, (red.) A. Jakubiak, Warszawa 2009.
- Trębała B. - *Lata sześćdziesiąte; Petrochemia a smak ryb...*, [w:] *Petrochemia na poważnie i wesoło*, Płock 1998.
- Trębała B., Serafimowicz W. - *Budownictwo w historii Płocka*, [w:] *Z dziejów budownictwa w Płocku*, Płock 2008.
- Trubas M. - *Ziemia płocka w wojnach XIX i XX wieku*, Warszawa 2006; tenże, *Płocki garnizon Wojska Polskiego w latach 1918-1939*, Warszawa 2008.
- Trzebiński W. - *Podziały administracyjne Królestwa Polskiego w okresie 1815-1915*, Warszawa 1958.

- Trzeciecki M. - *Kultura materialna średniowiecznego Płocka*, [w:] *Historia Płocka w ziemi zapisana*, Płock 2000; tenże, *Ceramika wczesnośredniowieczna z terenu grodu i osady przygodowej w Płocku*, [w:] *Wczesnośredniowieczny Płock*, red. A. Gołembnik, Warszawa 2002; tenże, *Początki Płocka*; tenże, *Gród na Wzgórzu Tumskim*, [w:] *Płock wczesnośredniowieczny*, Warszawa 2011; tenże, *Wczesnośredniowieczny Płock jako ośrodek handlowy na szlaku wiślano-bużańskim*, [w:] *Bużańsko-wiślany szlak handlowy we wczesnym średniowieczu*, red. W. Duczko, K. Skrzyńska, Warszawa 2011; tenże, *Przestrzeń publiczna średniowiecznego Płocka jako przedmiot badań archeologa*, [w:] *Ulica, plac i cmentarz w publicznej przestrzeni średniowiecznego i wczesnonowożytnego miasta Europy Środkowej*, red. J. Piekalski, Wrocław 2011.
- Tuszewicki W., Turowski P. - *40 lat produkcji rafineryjno-petrochemicznej i towarzyszących jej działań na rzecz ochrony środowiska*, [w:] *400 milionów ton ropy w Płocku*, red. E. Korsak, Płock 2005.
- Tyczyński Z. - *Opinia opracowania W. Serafimowicza pt. „Zmodyfikowany system zarządzania produkcją budowlano-montażowa w PBP Petrobudowa” w Płocku, maj 1977 r.* - mps; *Lokalizacja zaplecza produkcyjnego budownictwa i sterowanie dyslokacją produkcji*, [w:] *Celowość i warunki integracji systemów informatycznych w zarządzaniu procesami produkcji budowlanej*, Płock 1979.
- Tyszkiewicz J. (red.) - *Z dziejów średniowiecznej Europy Środkowowschodniej. Zbiór studiów*, Warszawa 1998; tenże, *Dzieje Mazowsza. Okres: od XVI do XVIII w.*, Pułtusk 2015.
- Uhma Cz. - *Organizacja i rachunek motywacyjny budowy*, [w:] *Reforma gospodarcza w budownictwie w drugim roku wdrażania*, Płock 1983.
- Urban T. - *Projektant konstrukcji budowlanych we współczesnych realiach polskich*, [w:] *80 lat samodzielnych funkcji technicznych w polskim budownictwie*, Łódź 2008.
- Waleszczak R. - *Spółczesność i gospodarka Mazowsza w okresie Królestwa Polskiego 1815-1864*, [w:] *Dzieje Mazowsza. Lata 1918-1939*, t. IV, red. J. Szczepański, Pułtusk 2010.
- Walica H., Jerzak M. - *O potrzebie i możliwościach zastosowania informatyki w procesie inwestycyjnym*, [w:] *Integracja systemów informacyjnych i informatycznych w procesie inwestycyjnym*, Płock 1980.
- Waluś K. J. - *21 Muromski Pułk Piechoty. Historia i płockie ślady*, Płock 2012.
- Tyszkiewicz J. (red.) - *Z dziejów średniowiecznej Europy Środkowowschodniej. Zbiór studiów*, Warszawa 1998; tenże, *Dzieje Mazowsza. Okres: od XVI do XVIII w.*, Pułtusk 2015.
- Wanecki J. - *Szpital Św. Trójcy w Płocku 1405-2005. Zarys monografii*, Płock 2005; tenże, *Płockie Towarzystwo Przyjaciół Teatru*, Płock 2018.
- Wanecki J. (red.) - *Noce i Dnie. 40 lat Liceum Ogólnokształcącego im. Marii Dąbrowskiej w Płocku*, Płock 2010.
- Wańkiewicz J. - *Archiwum Państwowe w Płocku*, [w:] *Towarzystwo Naukowe Płockie 1820-1830 – 1907-1957. Szkice i materiały*, red. H. Kostanecka, Płock 1957; tenże, *Płocczanie w ruchu rewolucyjnym i robotniczym*, [w:] *Dziesięć wieków Płocka*, wyd. III, red. Chojnacki J., Płock 1969.
- Wawak W. (red) - *40 lat produkcji rafineryjnej i petrochemicznej w Płocku 1964-2004*, Płock 2004.
- Wąsicki J. - *Ziemie polskie pod zaborem pruskim. Prusy Południowe 1793-1806*, Wrocław 1957; tenże, *Opisy miast polskich z lat 1793-1794*, cz. 2, Poznań 1962; *Ziemie polskie pod zaborem pruskim. Prusy Nowowschodnie 1795-1806*, Poznań 1963.
- Wasilewski K. - *Niektóre problemy systemowej integracji projektowania i realizacji inwestycji*, [w:] *Integracja systemów informacyjnych i informatycznych w procesie inwestycyjnym*, Płock 1980.
- Wąsicki J. - *Opisy miast polskich z lat 1793-1794*, cz. 1, Poznań 1962.
- Wermiński Cz., Skwara B. - *System informacyjno-decyzyjny generalnego wykonawstwa w budownictwie węglowym – cel, zakres i sposób funkcjonowania oraz doświadczenia z wdrażania*, [w:] *Integracja systemów informacyjnych i informatycznych w procesie inwestycyjnym*, Płock 1980.
- Wesołowska E. A. - *Szkoła Wyższa im. Pawła Włodkowica i jej Patron*, Toruń 1998; tenże, *Paweł Włodkowic – współczesne znaczenie poglądów i dokonań*, Płock 2001; tenże, *Szkoła Wyższa im. Pawła Włodkowica w Płocku*, [w:] *Szkolnictwo wyższe w Płocku na tle tendencji rozwojowych współczesnej edukacji akademickiej*, red. Z. P. Kruszewski, J. Pólturzycki, Płock 2006.
- Wędzki A. - *Początki reformy miejskiej w środkowej Europie do połowy XIII wieku*, Poznań 1974.
- Węgleński J. - *Urbanizacja*, [w:] *Encyklopedia socjologii*, Warszawa 2002.

- Widawski J. - *Miejskie mury obronne w państwie polskim do początku XV wieku*, Warszawa 1974.
- Wiatr T. - *Komputerowo wspomaganie zarządzania przedsięwzięciami*, [w:] *Kierowanie budową i projektem budowlanym*, Warszawa 2002.
- Wierzbicka I. - *Strategia zrównoważonego rozwoju Miasta Płocka jako narzędzie zarządzania przestrzenią miejską* (mps - 2005) i *Śródmiejski system przestrzeni publicznych – działania rewitalizacyjne w Płocku* (mps - 2006); opracowania wygłoszone na sesjach zorganizowanych w Soczewce k. Płocka przez Mazowiecką Okręgową Izbę Inżynierów Budownictwa (MOIIB) w dniach 30 IX 2005 i 29 IX 2006.
- Wierzbicka I., Łukasiak L., Mazuś J. - *Lokalny program rewitalizacji miasta Płocka na lata 2005-2013, kierunkowo do 2020 r.*, Płock – 2005.
- Wierzchoń S. T., Budaszewski J. - *Zintegrowane systemy przetwarzania danych – konieczność czy kaprys*, [w:] *Celowość i warunki integracji systemów informatycznych w zarządzaniu procesami produkcji budowlanej*, Płock 1979; tychże, *Wymiennność i powielarność programów jako warunki integracji systemów informatycznych*, [w:] *Integracja systemów informacyjnych i informatycznych w procesie inwestycyjnym*, Płock 1980.
- Wiliński P. (red.) - *Problemy, osiągnięcia i perspektywy rozwoju infrastruktury miasta Płocka*, Płock 2012.
- Wiśniewska E. - *Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa w Płocku*, [w:] *Szkolnictwo wyższe w Płocku na tle tendencji rozwojowych współczesnej edukacji akademickiej*, red. Z. P. Kruszewski, J. Pólturzycki, Płock 2006.
- Wiśniewski A. - *Możliwości przekształceń strukturalnych w świetle przepisów prawnych*, [w:] *Reforma gospodarcza a problemy restrukturyzacji budownictwa*, Płock 1984.
- Wiśniewski K. - *Fundacja benedyktyńskiego opactwa św. Wojciecha w Płocku*, [w:] *Kościół, kultura, polityka w państwie pierwszych Piastów*, Graczyk W., Marszałska J. M., Falkowski W., Zygnier L., Warszawa-Ciechanów 2016.
- Witkowski B. - *Mazowieckie Zakłady Rafineryjne i Petrochemiczne*, [w:] *Dziesięć wieków Płocka*, wyd. III, red. J. Chojnacki, Płock 1969; tenże, *Słowo wstępne*, [w:] *Reforma gospodarcza w budownictwie w drugim roku wdrażania*, Płock 1983.
- Włodarczyk M., Janczewski J. - *Humanistyczne problemy innowacji*, [w:] *Humanistyczne aspekty techniki*, red. A. Jakubiak, Warszawa 2009.
- Wojciechowska A. - *Śladami firmy Bracia Detrychowcie w Płocku*, Płock 2010.
- Wojciechowski W. - *Uruchomienie produkcji kombajnów zbożowych w Polsce*, [w:] *50 lat produkcji kombajnów zbożowych w Polsce*, Płock 2004.
- Wojtalewicz A. - *Z geografii Płocka i regionu*, [w:] *Dziesięć wieków Płocka*, wyd. III, red. J. Chojnacki, Płock 1969.
- Woźniak J., Czachorowski J. - *Organizacja przetargów na wykonanie robót budowlano-montażowych w Republice Federalnej Niemiec*, [w:] *Marketing w procesie prywatyzacji i urynkowienia gospodarki*, Brześć-Płock 1993.
- Woźniak K. - *Zasady akceptowania i atestowania materiałów i wyrobów dla budownictwa*, [w:] *Marketing w procesie prywatyzacji i urynkowienia gospodarki*, Brześć-Płock 1993.
- Woźniak M. - *Rozwój gospodarczy Płocka w latach 1945-1969*, [w:] *Płock w Polsce Ludowej 1945-1970*, Płock 1970; tenże, *Życie gospodarcze miasta w latach 1950-1975 i perspektywy rozwojowe*, [w:] *Dzieje Płocka*, red. A. Gieysztor, wyd. I, Płock 1973, wyd II, Płock 1978.
- Wójcik J. - *Moja przygoda z informatyką 1969-1982. Systemy PROKOR, WEKTOR, AWIZO-MOC i SOIK*, [w:] *Polska Informatyka: systemy i zastosowania {70-lecie polskiej informatyki (1948-2018)}*, red. J. S. Nowak, B. Ostrowska, Warszawa - maszynopis (2017).
- Wrońska A. - *Założenia programowe dla „Planu zagospodarowania przestrzennego miasta Płocka”*, Płock 1961.
- Wróblewski J. - *Założenia reformy gospodarczej*, [w:] *Założenia reformy gospodarczej w budownictwie*, Płock 1981.
- Wrzosek A. - *Aleksander Maciesza. Życie oraz działalność naukowa i społeczna*, Poznań 1947.
- Wybult F. - *Materiały biograficzne i bibliograficzne dotyczące niektórych zasłużonych członków Towarzystwa Naukowego Płockiego*, [w:] *Towarzystwo Naukowe Płockie 1820-1830 – 1907-1957. Szkice i materiały*, red. H. Kostanecka, Płock 1957.
- Wysokiński L. - *Zabezpieczenie Skarpy Płockiej – warunki rewaloryzacji i zabudowa strefy przyskarpowej*, [w:] *Doświadczenia z realizacji inwestycji budowlanych w regionie płockim*, Płock 2010.

- Wysokiński L., Gołembnik A. - *Budowa geologiczna skarpy płockiej, jej geomorfologia i topografia*, [w:] *Płock wczesnośredniowieczny*, Warszawa 2011.
- Wyřebkowski J. - *Strategia rozwoju Płocka i jego obszaru funkcjonalnego do 2050 roku wraz z wykreowaniem dla Płocka funkcji ośrodka regionalnego*, Płock 2018 - mps.
- Wyrzykowski W., Serafimowicz W. - *Klasyfikacja budowlanych procesów produkcyjnych*, [w:] *Technologia i organizacja budownictwa na progu XXI wieku*, Lublin-Kazimierz Dolny 2001.
- Zamek Płocki i problemy jego rekonstrukcji*, Płock 1968 (Materiały z sympozjum TNP w dniu 12 X 1968 r. w Płocku).
- Z dziejów Cerkwi i prawosławia w Płocku*, Płock 2004.
- Zahorski A. - *Wiek osiemnasty*, [w:] *Dzieje Płocka*, wyd I, red. A. Gieysztor, Płock 1973; tenże, *Wiek osiemnasty; Płock w okresie zaborów (1793-1918)*, [w:] *Dzieje Płocka*, wyd II, red. A. Gieysztor, Płock 1978.
- Zahorski A., Grzybowski M. M. - *Odbudowa Płocka w dobie saskiej i stanisławowskiej*: [w:] *Dzieje Płocka. Historia miasta do 1793 r.*, t. 1, red. M. Kallas, Płock 2000.
- Zajewski W. - *Józef Wybicki w epoce Księstwa Warszawskiego*, [w:] *Józef Wybicki. Księga zbiorowa*, red. A. Bukowski, Gdańsk 1975; tenże, *Józef Wybicki*, Warszawa 1977.
- Zakrzewski B. - *Z Zachodu na Wschód*, [w:] *Współpraca gospodarcza Zachód-Wschód*, Brześć-Płock 1993 (IV Międzynarodowe Sympozjum Biznesu w Brześciu w Białorusi)
- Zalewski T. - *Rejon Energetyczny Płock; Kadra i pracownicy (1929-1997); Kalendarium (1894-1997)*, [w:] *Historia i współczesność elektroenergetyki na Mazowszu Płockim*, Płock 1998.
- Zaremba T. (red.) - *Muzeum Mazowieckie w Płocku. Przewodnik*, Płock 1999.
- Zapała M. - *Wojewódzki Klub Techniki i Racjonalizacji*, [w:] *Monografia działalności Naczelnej Organizacji Technicznej i Stowarzyszeń Naukowo-Technicznych na Mazowszu Płockim*, red. D. Żuk, Płock 1989
- Zdziarski B. - *Jaki samorząd, czyli autonomia jest potrzebna dla Królestwa Polskiego*, wyd. I i wyd. II, Płock 1905.
- Zieleniewski J. - *Organizacja i zarządzanie*, Warszawa 1976.
- Zieliński J. - *Integracja systemów warunkiem spójności w zarządzaniu*, [w:] *Celowość i warunki integracji systemów informatycznych w zarządzaniu procesami produkcji budowlanej*, Płock 1979.
- Zielonka S. - *Życie płockie na przełomie wieków XV i XVI. Przyczynek do dziejów Mazowsza Płockiego*, Płock 2000.
- Zienkiewicz A. - *Problem zgodności procesu inwestycyjnego i przedsiębiorstw realizujących ten proces*, [w:] *Integracja systemów informacyjnych i informatycznych w procesie inwestycyjnym*, Płock 1980; tenże, *Teletransmisja w zarządzaniu*, [w:] *Informatyczne systemy zarządzania w budownictwie*, Płock 1991.
- Zienkiewicz A., Wójcik J., Poniatowski A., Domalewska K., *System planowania, zarządzania i kontroli PROKOR*, Warszawa 1970.
- Zienkiewicz B. - *Przeszłość i przyszłość kanalizacji miasta Płocka*, Płock 1903.
- Zientara B. - *Przemiany społeczne i przestrzenne miast w dobie lokacji*, [w:] *Miasta doby feudalnej w Europie środkowo-wschodniej. Przemiany społeczne a układy przestrzenne*, red. A. Gieysztor, T. Roslanowski, Warszawa 1976.
- Ziobrowski Z. - *Płock jutra. Materiały pokonkursowe*, Płock 1996.
- Ziolko J. - *System CBC koordynacji danych w procesie budowlanym*, [w:] *Celowość i warunki integracji systemów informatycznych w zarządzaniu procesami produkcji budowlanej*, Płock 1979; tenże; *Przedmiar – wyjściowy dokument przy organizacji i zarządzaniu działalnością inwestycyjną*, [w:] *Integracja systemów informacyjnych i informatycznych w procesie inwestycyjnym*, Płock 1980.
- Ziolko J., Tarczewski R., Leszkiewicz W. - *Komputerowe wspomaganie zarządzania inwestycjami*, [w:] *Informatyczne systemy zarządzania w budownictwie*, Płock 1991.
- Ziółkowski M. - *Mikroorganizacyjne prawidłowości kształtowania struktury organizacyjnej przedsiębiorstwa*, [w:] *Reforma gospodarcza a problemy restrukturyzacji budownictwa*, Płock 1984.
- Zygner L. - *Pierwsi biskupi i duchowieństwo kapitulne diecezji płockiej do połowy XII wieku*, [w:] *Kościół, kultura, polityka w państwie pierwszych Piastów*, red. W. Graczyk, J. M. Marszalska, W. Falkowski, L. Zygnier, Warszawa-Ciechanów 2016;

- tenże, *W rocznicę lokacji Płocka*, [w:] *780 lat lokacji*, red. J. Banasiak, Płock 2017; tenże, *Eksterminacja ludności polskiej; Kościół katolicki i inne wyznania chrześcijańskie*, [w:] *Dzieje Mazowsza. Lata 1939-1945*, t. 5, red. A. Koseski, Pułtusk 2018.
- Żarnowiecki J. (red.) - *Polska Niepodległa 1918-1939*, Wrocław 1984.
- ks. Żebrowski T. - *Archiwum Diecezjalne; Muzeum diecezjalne*, [w:] *Towarzystwo Naukowe Płockie w latach 1820-1830, 1907-1957*, red. H. Kostanecka, Płock 1957; tenże, *Dzieje kolegiaty św. Michała i szkoły kolegiackiej (1180-1611)*, [w:] *Księga Pamiątkowa Zjazdu Małachowiaków 1180-1957/1958*, red. J. Chojnacki, Płock 1958; tenże, *Kłęski wojenne i żywiołowe w Płocku*, s. 64-70, [w:] *Dziesięć wieków Płocka*, Wyd. III, red. J. Chojnacki, Płock 1969; tenże, *Stolica książąt mazowieckich i płockich w latach 1138-1495*, [w:] *Dzieje Płocka*, wyd. I, (red.) A. Gieysztor, Płock 1973; tenże, *Zarys dziejów Diecezji Płockiej*, Płock 1976; tenże, *Stolica książąt mazowieckich i płockich w latach 1138-1495*, [w:] *Dzieje Płocka*, Wyd. II, red. A. Gieysztor, Płock 1978; tenże, *Kościół X-XIII wiek*, [w:] *Dzieje Mazowsza do 1526 roku*, Warszawa 1994; tenże, *Kolegiata świętego Michała w Płocku i szkoła kolegiacka (około 1150-1612); Kolegium jezuickie w Płocku i szkoła przezeń prowadzona (1612-1626-1773)*, Płock 1995; [w:] *Małachowianka. Dzieje najstarszej z istniejących polskich szkół...*, red. W. Koński, Płock 1995; tenże, *Powstanie Seminarium Duchownego w Pułtusku i jego początkowe dzieje (1595-1650)*, [w:] *Kościół i kultura*, red. R. Jaworski, A. Koseski, Płock-Pułtusk 1996; tenże, *Stolica książąt mazowieckich i płockich w latach 1138-1495*, [w:] *Dzieje Płocka. Historia miasta do 1793 r.*, red. M. Kallas, t. 1, Płock 2000; tenże, *Kościół (X – XIII w.)*, [w:] *Dzieje Mazowsza*, t. 1, red. H. Samsonowicz, Pułtusk 2006.
- Żemigala M. - *Biogram Tadeusza Poklewskiego-Koziell (1932-2015)*, [w:] *Ludzie TNP. Słownik biograficzny (1820-2020)*, red. M. Kamińska, Płock 2020.
- Żenczykowski W. - *Budownictwo ogólne*. t. 1, *Materiały i wyroby budowlane*, Warszawa 1953; tenże, *Budownictwo ogólne*. t. 2, *Konstrukcje i wznoszenie murów i sklepień*, Warszawa 1954; *Budownictwo ogólne*. t. 3, *Konstrukcje, drewniane. Stropy. Dachy i schody*, Warszawa 1956; *Budownictwo ogólne*. t. 4, *Elementy i konstrukcje budowlane*, Warszawa 1960.
- Żółtański I. - *Przedmiar robót jako baza do przekształcenia projektu technicznego w organizację środków i zasobów*, [w:] *Wykorzystanie komputerów personalnych w projektowaniu i zarządzaniu w budownictwie*, Brześć-Płock 1992.
- Żuk D. - *XXXV lat Instytutu Inżynierii Mechanicznej. Politechnika Warszawska, Wydział Budownictwa, Mechaniki i Petrochemii*, Płock 2003.
- Żuk D. (red.) - *Monografia działalności Naczelnej Organizacji Technicznej i Stowarzyszeń Naukowo-Technicznych na Mazowszu Płockim*, Płock 1989.
- Żuk T. (red.) - *Stowarzyszenie Inżynierów i Techników Mechaników Polskich w Płocku*, Płock 1996.
- Żuławnik M., *Życie polityczne Płocka w latach 1945-1956*, [w:] *Dzieje Płocka. Historia miasta w latach 1945-2020*, t. 3, red. G. Gołębiowski, T. Piekarski, Płock 2020; tenże, *Biogram Bolesława Jędrzejewskiego (1896-1987)*, [w:] *Ludzie TNP. Słownik biograficzny (1820-2020)*, red. M. Kamińska, Płock 2020.
- Żywczyński M. - *Dzieje Płocka w zarysie*, [w] *Księga Pamiątkowa Koła Płocczan*, Płock 1931.

Artykuły w czasopismach i wydawnictwach cyklicznych

- I konferencja rejonów uprzemysławianych*, „Notatki Płockie” 1965, nr 1, nr 2.
- III [Trzeci] Kongres Krajoznawczy w Płocku (11-13 kwietnia 1980 r.)*, „Notatki Płockie” 1980, nr 3/104.
- Adamczyk E. - *Spółdzielnia Spożywców Zgoda w latach 1945-1980*, „Notatki Płockie” 1980, nr 2/103.
- Andrzejewski A. - *Sytuacja mieszkaniowa Płocka i potrzeby mieszkaniowe w związku z rozbudową miasta*, „Zeszyty Badań Rejonów Uprzemysławianych” 1964, nr 8; tenże, *Ocena potrzeb mieszkaniowych w programowaniu rozwoju miast (na przykładzie Płocka)*, „Sprawy Mieszkaniowe” 1966, t. 3/10; tenże, *Duże brawa dla wykonawców modernizacji mostu*, *Tygodnik Płocki*” 1977, nr 35.
- Arnold S. - *Początki biskupstwa płockiego w świetle falsyfikatów mogileńskich*, „Rocznik Towarzystwa Naukowego w Płocku”, Płock 1929.
- Askanas A. - *Wspomnienia z pracy oświatowej w latach 1903-1908 [w Płocku]*, „Notatki Płockie” 1958, nr 9.

- Askanas E. - *Dzieje Państwowego Seminarium Nauczycielskiego Żeńskiego im. Zofii Bukowieckiej w Płocku*, „Notatki Płockie” 1966, nr 4/38.
- Askanas K. - *Stefan Themerson i jego dom rodzinny (w tym wykaz ważniejszych prac Stefana Themersona)*, „Notatki Płockie” 1957, nr 2-4/161; tenże; tenże, *Sprawozdanie z 6 lat pracy Komisji Badań nad Powstaniem i Rozwojem Płocka*, „Notatki Płockie” 1961, nr 19; tenże, *Przyczynki do historii badań i zabezpieczeń skarpy płockiej*, „Notatki Płockie” 1968, nr 4/48; tenże, *Tadeusz Gierzyński. Wspomnienie pośmiertne*, „Rocznik Mazowiecki” 1970. t. 3; tenże, *Roman Lutyński – prezes Towarzystwa Naukowego Płockiego w latach 1950-1957 (w piątą rocznicę śmierci)*, „Notatki Płockie” 1973, nr 5/74; tenże, *Ostatnia sesja Sejmu Królestwa Polskiego 23 września 1831 roku w Płocku*, „Notatki Płockie” 1981, nr 3; tenże, *Powiązania Towarzystwa Naukowego przy Szkole Wojewódzkiej Płockiej z Królewskim Warszawskim Towarzystwem Przyjaciół Nauk (1820-1830)*, „Notatki Płockie” 1983, nr 2/115; tenże, *Działalność naukowa Towarzystwa Naukowego Płockiego w czterdziestolecu PRL*, „Notatki Płockie” 1984, nr 3; tenże, *Słowo o księdzu pralacie profesorze Sewerynie Wyczałkowskim*, „Notatki Płockie” 1986, nr 4; tenże, *Zagadnienia badań regionalnych w Płocku*, „Notatki Płockie” 1988, nr 4/1; tenże, *Dr Marcin Kamiński – kompozytor, pedagog, działacz społeczny (1913-1990) – wspomnienie*, „Notatki Płockie” 1990, nr 3/144; tenże, *Pamięci księdza profesora Lecha Grabowskiego*, „Notatki Płockie” 1993, nr 2.
- Balcerzak E. - *Z działalności Związku Nauczycielstwa Polskiego w Płocku w latach 1965-2005*, „Notatki Płockie” 2005, nr 3/204; *Płockie szkolnictwo w okresie międzywojennym*, „Notatki Płockie” 2005, nr 3/204.
- Banasiak J. - *Książnica Płocka im. Władysława Broniewskiego (1937-2017)*, „Rocznik Towarzystwa Naukowego Płockiego” 2017, t. 9.
- Banasiak W. - *Płocka aleja dla budowniczego obiektów w Mielcu [o Antonim Roguckim]*, „Głos Załogi” 1989, nr 45/1369, XI; tenże, *Płocko-Brzeski Tydzień Nauki i Biznesu (30 VIII- 4 IX 1993)*, „Petro-Echo” 1993, nr 32/1494, z 16 VIII; tenże, *Non omnis moriar. Refleksje rocznicowe o Antonim Roguckim*, „Petro-Echo” 1993, nr 48/1509.
- Baranowski K. - *Drewniana zabudowa w miastach obecnego województwa płockiego w XVIII wieku*, „Notatki Płockie” 1982, nr 2-3/111-112.
- Barszczewski L. - *Komputeryzacja – już nie moda, lecz konieczność*, „Petro-Echo” 1992, nr 23.
- Bednarek W. - *Problemy gospodarki komunalnej – ważne ogniwo działalności rad narodowych miast i osiedli*, „Notatki Płockie” 1968, nr 2/46.
- Bentlewski S., Mazanek Z., Serafimowicz W. - *Systemowe zarządzanie realizacją remontu mostu im. Legionów Marszałka J. Piłsudskiego na Wiśle w Płocku*, „Notatki Płockie” 1994, nr 4/161.
- Berezowski S. - *Struktura przestrzenna podregionu płockiego*, „Notatki Płockie” 1968, nr 1/45; tenże, *O właściwą rangę planowania regionalnego*, „Notatki Płockie” 1972, nr 5/69; tenże, *Rozwój funkcji regionalnych Płocka*, „Notatki Płockie” 1983, nr 4/117.
- Białczyński H., *Plan gospodarczy i budżet Płocka na rok 1963 oraz wytyczne do obchodów w 1964 r.*, „Notatki Płockie” 1963, nr 24; tenże, *Tysiąclecie i XX-lecie Polski i Płocka*, „Notatki Płockie” 1964, nr 3/29; tenże, *Moje spotkanie z Płockiem (wspomnienie)*, „Notatki Płockie” 2001, nr 1/186.
- Białczyński H., Chojnacki J. - *Płock dawny, obecny i w przyszłości*, „Przegląd Budowlany” 1962, nr 4-5.
- Biela S., Jachimiak W., *Rozwój z myślą o rynku. Rozmowa z członkiem Zarządu, Dyrektorem ds. Rozwoju Petrochemii SA Płock – inż. Czesławem Bugajem*, „Petro-Echo” 1996, nr 16; tychże, *Na poziomie europejskim. Rozmowa z członkiem Zarządu, Dyrektorem ds. Produkcji Petrochemii SA Płock – Mieczysławem Mierzejewskim*, „Petro-Echo” 1996, nr 19.
- Bielecka I. - *Innowacyjność małych i średnich przedsiębiorstw w subregionie płockim w latach 2012-2014*, „Notatki Płockie” 2014, nr 4/241.
- Bilicki W. - *Systemy zarządzania przedsiębiorstwem budowlanym opracowane przez Inwestprojekt Słupsk*, [w:] *Wykorzystanie komputerów personalnych w projektowaniu i zarządzaniu w budownictwie*, Brześć-Płock 1992, (Konferencja Politechniki Brzeskiej i TNP w dniach 12-15 IX 1992 r. w Brześciu w Białorusi).
- Bilska-Ciećwierz M. - *Płocki port wiślany*, „Nasze Korzenie” 2016, nr 11.
- Bładowski I. - *Ulica Tumska*, „Architektura” 1974, nr 7-8.
- Bodal T. - *Zarys historii Związku Nauczycielstwa Polskiego w Płocku w latach 1905-1965*, „Notatki Płockie” 2005, nr 3/204.
- Bojanowski J., Kołodziejak T. - *750 rocznica lokacji miasta Płocka w świetle odbytych sesji Miejskiej Rady Narodowej*, „Notatki Płockie” 1987, nr 4/133.

- Bolesta-Modliński K. - *Jak oświetlano Płock przed 100 laty*, „Mazowsze Płockie i Kujawy” 1929, nr 10-11.
- Bolkowski J. - *Marketing w zakresie materiałów i sprzętu budowlanego*, [w:] *Marketing w procesie prywatyzacji i i urynkowania gospodarki*, Brześć-Płock 1993 (Konferencja Politechniki Brzeskiej, TNIPB i TNP w dniu 31 VIII 1993 r. w Brześciu w Białorusi).
- Błaszczuk M. - *Zarządzanie drogami w powiecie płockim i na Mazowszu Płockim*, „Notatki Płockie” 2019, nr 1/258.
- Bratkowski A. - *Felieton – Aby budownictwo wyszło z cienia...*, „Inżynier Mazowsza” 2014, nr 2/48; tenże, *BIM i co dalej?*, „Inżynier Mazowsza” 2016, nr 3/61; tenże, *Generalny, główny, itd.*, „Inżynier Mazowsza” 2018, nr 4/74; tenże, *Rzut oka wstecz*, „Inżynier Mazowsza” 2020, nr 4/86; tenże, *Inżynier, to brzmi dumnie*, „Inżynier Mazowsza” 2021, nr 1/89; tenże, *Inżynierowie – do piór!*, „Inżynier Mazowsza” 2021, nr 3/91.
- Brenda W. - *Kazimierz Załęski „Jon”, „Jaworski”, inspektor Armii Krajowej*, „Notatki Płockie” 1995, nr 1; tenże, *Samodzielne Bataliony Mazowsza Płockiego*, „Notatki Płockie” 1997, nr 2.
- Broda A. - *Mariawityzm – historia i teraźniejszość w setną rocznicę jego powstania*, „Notatki Płockie” 2007, nr 3/212.
- Brzost J., *Prywatyzacja MZRiP – blisko. Spotkanie dyrektora Konrada Jaskóły z dziennikarzami*, „Nowy Tygodnik Płocki” 1992, nr 33; tenże, *Dla kogo Białoruś*, „Nowy Tygodnik Płocki” 1993, nr 31/211, z 8 VIII.
- Bubiec J., Kotula A. - *Izokor w latach 1968-1971*, „Notatki Płockie” 1972, nr 1/65.
- Buczkowski K. - *Miejski Urząd Pracy w Płocku – 10 lat działalności*, „Notatki Płockie” 2018, nr 1/254.
- Buczyński W. - *Związek Nauczycielstwa Polskiego w okresie międzywojennego dwudziestolecia*, „Notatki Płockie” 1966, nr 3/37.
- Bugaj Czesław – *szeff produkcji petrochemicznej. Rozmowa z cyklu „Przedstawiamy”*, „Petro-Echo” 1991, nr 36.
- Bukowski A. - *Ekologiczne aspekty restrukturyzacji przemysłu chemicznego*, „Notatki Płockie” 1993, nr 4/157; tenże, *XXX lat kształcenia kadr inżynierskich w Płocku*, „Notatki Płockie” 1997, nr 1/170; tenże, *Wkład szkolnictwa wyższego w Płocku w polepszenie stanu środowiska przyrodniczego w mieście i regionie płockim*, „Notatki Płockie” 1999, nr 3/192; tenże, *Początki kształcenia inżynierskiej kadry technicznej w Filii Politechniki Warszawskiej w latach 1969-1976*, „Notatki Płockie” 2020, nr 2/263; tenże, *Wodociągi płockie – 130 lat w służbie miasta*, „Notatki Płockie” 2022, nr 2/273.
- Bukowski A., Świnarski L. - *Procesy usuwiskowe skarpy płockiej i sposoby jej zabezpieczenia*, „Notatki Płockie” 1976, nr 1/84.
- Buraczyński B. - *Mostowe problemy*, „Głos Poranny” 1992, nr 204, z 1 IX; tenże, *Przyczółek w Brześciu*, „Głos Poranny” 1993, nr 216, z 17 IX.
- Cegłowski S. (ks.) - *Płocka katedra*, „Sygnały Płockie” 2001, nr 3/60.
- Cendrowski J., Szymański J. - *Rok 1945 w Zakładzie Energetycznym Płock*, „Notatki Płockie” 1982, nr 4/113.
- Ciechomska A. - *Wspomnienia Bolesława Jędrzejewskiego dotyczące obrony Płocka 18-19 sierpnia 1920 r.*, „Notatki Płockie” 2020, nr 3/264.
- Chojnacka-Pilarczyk B. - *O tym wie każdy majster. Rozmowa z Włodzimierzem Serafimowiczem, przewodniczącym Komitetu Ekonomiki, Zarządzania i Organizacji Pracy przy Zarządzie Wojewódzkim NOT w Płocku*, „Słowo Powszechne” 1987, z 3 V.
- Chojnacki J. - *Niektóre problemy gospodarki komunalnej i mieszkaniowej w Płocku*, „Notatki Płockie” 1964, nr 1-2/27-28; tenże, *Płock 1965 w liczbach w XX-tą rocznicę wyzwolenia*, „Notatki Płockie” 1965, nr 1/31; tenże, *Inwestycje nieprzemysłowe w Płocku i ich wykonanie w latach 1961-1965*, „Notatki Płockie” 1966, nr 6/40; tenże, *Płock w trzydziestoleciu Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej*, „Notatki Płockie” 1975, nr 1/80; tenże, *Wybitni Płocczanie (Bene merentes)*, „Notatki Płockie” 1975, nr 2/81; tenże, *Wpływ budowy kombinatu rafineryjno-petrochemicznego na społeczny rozwój miasta*, „Notatki Płockie” 1977, nr 4/92; tenże, *„Drzwi Płockie” zawisły w dniu 23 listopada 1981 roku w Bazylice Katedralnej*, „Notatki Płockie” 1981, nr 4/109; tenże, *Bolesław III Krzywousty – w 900 rocznicę urodzin. Sesja naukowa TNP (m.in. referaty i glosy w dyskusji)*, „Notatki Płockie” 1985, nr 3/124; tenże, *W 750 rocznicę lokacji miasta Płocka (sesja naukowa)*, „Notatki Płockie” 1987, nr 3/132; tenże, *Sesja jubileuszowa w 175 rocznicę założenia Towarzystwa Naukowego Płockiego*, „Notatki Płockie” 1995 nr 2/163.
- Chojnacki J., Kowalewski T. - *Towarzystwo Naukowe Płockie a Polskie Towarzystwo Krajoznawcze i Turystyczno-Krajoznawcze*, „Notatki Płockie” 1988, nr 2/135.
- Chojnacki K. - *Płock na przełomie wieków i tysiącleci. Raport o stanie miasta w 2000 r.*, „Notatki Płockie” 2001, nr 1/186.

- Chojnacki M. - *Moje rodzinne wspomnienie o ojcu świętej pamięci Jakubie Chojnackim w pierwszą rocznicę śmierci. „Non omnis moriar”*, „Notatki Płockie” 2007, nr 3/212.
- Chrostowska W. - *Marcelina Rościszewska – dyrektorka gimnazjum im. Reginy Żółkiewskiej w latach 1908-1933 (w setną rocznicę urodzin)*, „Notatki Płockie” 1975, nr 4/83; teże, *Płockie Towarzystwo Przyjaciół teatru w dziesięciolecie swej działalności*, „Notatki Płockie” 1978, nr 1/94.
- Chrostowski S. - *Pamięci Kajetana Morykoniego (wieczornica w Malachowiance z okazji 200-lecia urodzin)*, „Notatki Płockie” 1975, nr 1/80; tenże, *Płock w życiu Marii Kuncewiczowej*, „Notatki Płockie” 1975, nr 4; tenże, *Paweł Włodkowiec z Brudzenia - życie i dzieło (ok. 1370-1435)*, „Notatki Płockie” 1983, nr 2/115.
- Chrostowski T. - *Kpt. pilot Stanisław Zieliński*, „Notatki Płockie” 1975, nr 2/81; tenże, *Prof. dr Antoni Rajkiewicz, członek Honorowy TNP – Laureatem Krzyża Komandorskiego z Gwiazdą Orderu Odrodzenia Polski*, „Notatki Płockie” 1982, nr 4/113.
- Chróścielewski A. - *Budowa mostu na Wiśle w przeciągu pięciu miesięcy*, „Przegląd Techniczny” 1937, nr 21-22.
- Chrzanowski S. - *Podziemia płockie*, „Notatki Płockie” 1959, nr 11-12; tenże, *Śladami działalności płockiej „Zgody” (dotyczy lat 1870-1945)*, „Notatki Płockie” 1960, nr 1/15; tenże, *Radziwie bliskie i nieznane. Wyspa na niebezpiecznej rzece*, „Notatki Płockie” 1961, nr 20; tenże, *Herb miasta Płocka*, „Notatki Płockie” 1963, nr 25; tenże, *Płock, Kombinat i ludzie (wpływ budowy Kombinatu)*, „Notatki Płockie” 1964, nr 1-2; tenże, *Ludzie i sprawy Radziwia*, „Notatki Płockie” 1968, nr 1/45; tenże, *Płock w okresie okupacji hitlerowskiej z faszystowskiego terroru*, „Notatki Płockie” 1969, nr 3; tenże, *Płock od 9 IX 1939 do 22 VI 1941 r. Wielkie wysiedlenie i nowy, niemiecki ład*, „Notatki Płockie” 1977, nr 4/92.
- Chudzyński M. - *Dawne i nowe województwo płockie*, „Notatki Płockie” 1975, nr 3/85; tenże, *Płocczanie wobec wydarzeń z lat 1914-1918*, „Notatki Płockie” 1981, nr 3/108; *Gustaw Zieliński, poeta, zesłaniec, bibliofil*, „Tygodnik Płocki” 1992, nr 3; tenże, *General Zygmunt Padlewski 1836-1863*, „Wiadomości z Ratusza” 1994, nr 4; *180 lat Towarzystwa Naukowego Płockiego – w służbie regionu i kraju*, „Notatki Płockie” 2000, nr 2/183; tenże, *Związki ks. Anzelma Wojciecha Szwykowskiego z Płockiem w latach 1804-1838*, „Notatki Płockie” 2000, nr 4/85.
- Chudoba T. - *Z zagadnień handlu wiślanego w XVI wieku*, „Przegląd Historyczny” 1959, t. 50.
- Chwalibóg K. - *Urbanistyczna przyszłość Płocka*, „Architektura” 1974, nr 7-8.
- Chwaściński B. - *Budowniczości dużych mostów na Wiśle po II wojnie światowej*, „Drogi Kolejowe” 1983, nr 7.
- Ciechomska A., Gołębiewski G. - *Dzieje formowania 3-go szwadronu pułku 4-go ułanów (od października 1918 roku do połowy lutego 1919 roku)*, „Notatki Płockie” 2018, nr 4/257.
- Ciesielska Z. - *Rozwój szkolnictwa podstawowego, średniego ogólnokształcącego w Płocku i powiecie płockim*, „Notatki Płockie” 1966, nr 3.
- Ciesiulska W. - *Osada na Podolszycach. Pod lasem*, „Gazeta Wyborcza. Mazowsze” 2002.
- Cieśla I. - *Taberna wczesnośredniowieczna na ziemiach polskich*, „Studia Wczesnośredniowieczne” 1958, t. 4.
- Cieśla R. - *Płock – powstanie i rozwój miasta*, „Notatki Płockie” 1957, nr 3-4/1957.
- Cygan R. - *Konrad Jaskóła – menedżer w rafinerii*, „Przegląd Techniczny” 1993, nr 4.
- Czachorowski J. - *Analiza organizacji kompleksowego remontu na Wiśle w Płocku*, „Notatki Płockie” 1997, nr 1/170.
- Czaplicka J. - *Z dziejów Tajnej Organizacji Nauczycielskiej (TON) w latach 1939-1945*, „Notatki Płockie” 2005, nr 3/204.
- Czarnecki B. - *Informacja o utworzeniu Oddziału Wojewódzkiego Towarzystwa Urbanistów Polskich w Płocku*, „Notatki Płockie” 1983, nr 2/15; tenże, *Możliwości i kierunki rozwoju m. Płocka*, „Notatki Płockie” 1983, nr 1/11; tenże, *Problemy zagospodarowania terenów zagrożonych powodzią na przykładzie województwa płockiego*, „Notatki Płockie” 1983, nr 4/117; tenże, *Plan zagospodarowania przestrzennego zespołu jednostek osadniczych Płocka*, „Notatki Płockie” 1985, nr 1/122; tenże, *Rewaloryzacja zespołów zabytkowych w Polsce. (Seminarium krajowe TUP i TNP)*, „Notatki Płockie” 1987, nr 1/130.
- Czarnecki J. - *Oddalona na trzy miesiące. Pierwsza prywatyzacja w Petrochemii Płock SA (Zakładowe Biuro Projektów)*, „Rzeczpospolita” 1994, nr 107, Dod.: „Ekonomia i Rynek”.
- Danielak D., Lenart W. - *Wpływ płockiej Petrochemii na klimat lokalny*, „Notatki Płockie” 1983, nr 2/115; tenże, *Warunki termiczno-wilgotnościowe płockiej Petrochemii*, „Notatki Płockie” 1992, nr 4/153.
- Danielak D., Lenart W., Lenart-Kowalska J. - *Chemizm opadu atmosferycznego w rejonie Płocka*, „Notatki Płockie” 1996, nr 1/166.

- Danieluk J. - *Most bez dojazdów*, „Tygodnik Płocki” 2005, nr 8.
- Danielewicz J. - *Sejm powstańczy 1831 roku w Zakroczymiu i Płocku*, „Notatki Płockie” 1961, nr 21; tenże, *Kuźnia kadr kwalifikowanych dla płockiej Petrochemii (Zespół Szkół Zawodowych Ministerstwa Przemysłu Chemicznego im. Ignacego Łukasiewicza)*, „Notatki Płockie” 1974, nr 4/78.
- Debich M., Nycek J. B. - *Rodowód spółdzielczości*, [w:] *Mazowiecka Spółdzielnia Mieszkaniowa w latach 1979-2009*, red. J. B. Nycek, Płock 2009.
- Deptuła Cz. - *Kolegiata Najświętszej Marii Panny na podgrodziu płockim. (Próba nowego ujęcia zagadnienia)*, „Notatki Płockie” 1959, nr 11-12; tenże, *Zagadnienia początków kolegiaty św. Michała w Płocku*, „Notatki Płockie” 1959, nr 13-14; tenże, *Klasztory w Imbramowicach i Płocku*, „Roczniki Historyczne” 1968, t.16.
- Diecezja Płocka. Struktura personalno-administracyjna (stan na dzień 1 X 1977 r.)*, „Rocznik 1977”, Płock 1979, opr. W. Lis., Z. Gliner i inni.
- Dobrosielski J. - *Udział Policealnego Studium ZOK „Profesor” w Płocku w kształceniu kadry informatycznej*, „Notatki Płockie” 2006, nr 4/209.
- Dobrowolski J. - *60-lecie mostu im. Legionów Marszałka Józefa Piłsudskiego w Płocku (wspomnienia jednego z projektantów)*, „Tygodnik Płocki” 1999, nr 1.
- Dobrzański K. - *Dom Wypoczynkowy PTTK w Płocku*, „Notatki Płockie” 1961, nr 22.
- Domagała J. - *Działalność muzyczna Klubu Artystycznego Płocczan (1931-1939)*, „Notatki Płockie” 2005, nr 4/205, s. 25-31.
- Domańska M. - *200 lat płockiego więzienia. Postrach dla niecných*, „Sygnały Płockie” 2003, nr 15/94.
- Dorobek F. - *Stan gospodarczy Płocka w 1859 roku*, „Notatki Płockie” 1958, nr 10; tenże, *Walerian Jędrzejewski – założyciel płockiej „Zgody”*, „Notatki Płockie” 1969, nr 3/52; tenże, *Z dziejów teatru płockiego*, „Notatki Płockie” 1971, nr 4/63; tenże, *Teatr płocki rozpoczął działalność*, „Notatki Płockie” 1975, nr 1; tenże, *Sesja popularnonaukowa „Komisja Edukacji Narodowej i jej szkoła w Płocku (1773-1973)*, „Notatki Płockie” 1973, nr 4/74; tenże, *Obiekt XXX-lecia – Szkolny Ośrodek Pływacki*, „Notatki Płockie” 1975, nr 1/88; tenże, *Czynnik ludzki w płockim rejonie uprzemysławianym w II połowie XXX-lecia PRL (Sesja naukowa Komitetu Badań Rejonów Uprzemysławianych i Towarzystwa Naukowego Płockiego)*, „Notatki Płockie” 1975, nr 3/82.
- Dreńkiewicz A., *Miasto Płock emitentem pierwszych klasycznych obligacji komunalnych*, „Notatki Płockie” 1995, nr 3/164, s. 31-34.
- Dumała K. - *Służba budowlano-inżynierska w województwie płockim i guberni płockiej w XIX wieku*, „Mazowsze” 1995, nr 2.
- Dylikowska A. - *Województwo płockie. Monografia regionalna. Zarys dziejów, obraz współczesny, perspektywy rozwoju*, Łódź-Płock 1984.
- Dziewulski W. - *Sprawa Mieclawa*, „Przegląd Historyczny” 1965, nr 56.
- Dziwota G. - *Percepcja przestrzeni miejskiej Płocka*, „Notatki Płockie” 2003, nr 1/194.
- Fechnerowa P. - *Teatr w Płocku*, „Tygodnik Ilustrowany” 1879, nr 319.
- Fedorowicz M. - *Wielka powódź 1982 w świetle badań ankietowych*, „Notatki Płockie” 1990, nr 4.
- Feliński R. - *O planach regulacyjnych miast i osiedli*, „Architektura i Budownictwo” 1925, nr 1.
- Felic B. - *Bezpośrednie inwestycje zagraniczne w Płocku*, „Notatki Płockie” 2017, nr 4/253.
- Forowicz K., *Lepsze paliwo: mniej ołowiu i siarki. Ekologia. Płocki hydrokraking – technologia za ponad miliard złotych*, „Rzeczpospolita” 1994, nr 163.
- Gach P. - *Zakony w diecezji płockiej w pierwszej połowie XIX wieku*, „Studia Płockie”, cz.2.
- Gałąż D., Nowakowa I. - *Rozwój badań nad skutkami industrializacji w rejonie płockim*, „Notatki Płockie” 1966, nr 1/35.
- Gapiński W. - *Piętnastoletnia działalność pastoralno-katechetyczna biskupa Bogdana Sikorskiego w diecezji płockiej (1964-1979)*, „Studia Płockie” 1979, t. 7.
- Gardziński W., *Polski Koncern Naftowy Orlen SA. Rozwój: wczoraj, dziś i jutro*, „Przemysł Chemiczny” 2009, nr 11.
- Garlej T. - *Czy Petrochemia nas zatrzuwa?*, „Notatki Płockie” 1972, nr 4/68; tenże, *Sesja naukowa w Towarzystwie Naukowym Płockim w 100-lecie urodzin dr. med. Aleksandra Macieszy*, „Notatki Płockie” 1975, nr 4/83; tenże, *Ochrona środowiska*

- naturalnego w województwie płockim, „Notatki Płockie” 1982, nr 4; tenże, *W setną rocznicę urodzin i 20-lecie śmierci prof. Marcina Kacprzaka. (Wspólne posiedzenie Płockiego Towarzystwa Lekarskiego i Towarzystwa Naukowego Płockiego w dniu 1 grudnia 1988 roku)*, „Notatki Płockie” 1988, nr 4/137.
- Gawlas S. - *Ustrojowe i społeczne uwarunkowania lokacji miejskich na ziemiach polskich w 1. połowie XIII w.*, „Archeologia Historica Polona” 2015, t. XXIII.
- Gaworski M. - *Rzeźnia miejska*, „Życie Mazowsza” 1937, nr 4-6.
- Gawroński K. - *Planowanie przestrzenne w Polsce ze szczególnym uwzględnieniem planowania miejscowego*, „Przegląd Geodezyjny” 2007, nr 11.
- Gąska Cz. - *Powstanie styczniowe w powiecie płockim*, „Notatki Płockie” 1969, nr 1/50; tenże, *Materiały do dziejów szkolnictwa w województwie i guberni płockiej (1819-1914)*, „Notatki Płockie” 1980, nr 3/104; tenże, *Materiały do dziejów szpitalnictwa i służby zdrowia w guberni płockiej w latach 1838-1914*, „Notatki Płockie” 1982, nr 4/113.
- Gąssowski J. - *Początki badań archeologicznych w Płocku*, „Notatki Płockie” 1981, nr 3/108.
- Gelinek K., *Wiek Płocka i okolicy pod względem osadniczym (przyczynek do badań archeologicznych Płocka)*, „Notatki Płockie” 1956, nr 1.
- Gierlach B. - *Z problematyki państwa Mieclawa (Zagadnienia polityczne, gospodarcze i militarne)*, „Rocznik Mazowiecki” 1976, nr 6.
- Gierzyński T. - *Rok 1939. Płock przed dwudziestu pięciu laty i dziś*, „Notatki Płockie” 1964, nr 3/29.
- Gieysztor A. - *Mazowsze w kulturze Polski średniowiecznej*, „Notatki Płockie” 1967, nr 3-4/43-44; tenże, *Urząd wojewodziński w Polsce i na Mazowszu*, „Notatki Płockie” 1978, nr 2/95.
- Głóś R. - *Czy przez most im. Piłsudskiego będziemy przejeżdżać na własną odpowiedzialność ?*, „Kurier Mazowiecki” 1991, nr 18 z 20 X.
- Gołaszewska A. - *Procesy osadnicze a nazewnictwo na północnym Mazowszu*, „Notatki Płockie” 1961, nr 21.
- Gołembnik A., - *Początki Płocka – mity i rzeczywistość*, „Slavia Antiqua” 1999, nr 40.
- Gołębiewski G. - *Czerwiec 1976 w Płocku*, „Goniec Obywatelski”, nr 18 z 28 VI 1990; tenże, *Obrona Płocka w 1920*, „Płocki Rocznik Historyczno-Archiwalny” 1995, t. 1; tenże, *Tadeusz Jeziorowski i Józef Kaczmarski – bohaterscy obrońcy Płocka w 1920 r.*, „Notatki Płockie” 1998, nr 1; tenże, *W hołdzie obrońcom. Marszałek Józef Piłsudski w Płocku*, „Gazeta na Mazowszu” 1998, nr 190; tenże, *Okoliczności Jana Kochanowskiego i Jana Gniazdowskiego oraz ich upamiętnienie w latach 1918-1939*, „Notatki Płockie” 2000, nr 3/184; tenże, *Hallerczycy w Płocku w 1919 r.*, „Notatki Płockie” 2003, nr 3; tenże, *Stan wojenny w Płocku. Relacje internowanych i aresztowanych*, „Sygnały Płockie” 2006, nr 1; tenże, *Podpułkownik Janusz Mościcki – oficer WP (1920-1922) i LWP (1945-1948)*, „Notatki Płockie” 2007, nr 3/212; tenże, *Stefan Zawidzki (1906-1920) – bohaterski obrońca Płocka w 1920 r.*, „Notatki Płockie” 2018, nr 1/254; tenże, *Władysław Nowicki (1892-1940) – peowiak, bohater obrony Płocka w 1920 r., ofiara represji niemieckich*, „Notatki Płockie” 2018, nr 4/257; tenże, *Kpt. Mieczysław Głogowiecki (1889-1920) – legionista i oficer wojska polskiego, poległy pod Trzепowem 18 sierpnia 1920 r.*, „Notatki Płockie” 2020, nr 3/264.
- Gołębiewski Z., Gołębiewski W. - *Wspomnienia z lat wojny i okupacji (1939-1945)*, „Notatki Płockie” 2013, nr 1/234.
- Gościmiński J., *Koncepcja nowego regionalnego ośrodka informatyki*, „Notatki Płockie” 1998, nr 2/175.
- Gościmiński J., Serafimowicz E. - *Komputerowe wspomaganie procesów zarządzania w Urzędzie Wojewódzkim w Płocku*, „Notatki Płockie” 1994, nr 1/158.
- ks. Góralski W. - *Zarys dziejów Seminarium Duchownego w Pułtusku (w 400 letnią rocznicę powstania)*, „Notatki Płockie” 1994, nr 4/161; tenże, *Szkice do dziejów seminarium duchownego diecezji płockiej (1594-1994)*, „Studia Płockie” 1994, t. 22; tenże, *Sylwetki biskupów płockich. Z życia Kościoła Płockiego*, „Niedziela” 1996, nr 34.
- Górnicka T. - *Mały poczet wielkich budowniczych. Antoni Rogucki – żyć, znaczy budować*, [w:] „Fundamenty” 1984.
- Górski S. - *Towarzystwo Naukowe Płockie (1820-1830)*, „Przegląd Historyczny” 1906, t. 3, z. 2.
- Grabecki M. - *Rola prognozowania demograficznego w procesie rozwoju systemu społeczno-ekonomicznego regionu – ujęcie cybernetyczne*, „Notatki Płockie” 1999, nr 4/181.
- Grabowski E. - *Stan budowy w miastach Królestwa Kongresowego w roku 1913*, „Ekonomista” 1916, t. 3 i 4.

- Graczyk B. - *Rozwój ludności na terenie obecnego województwa płockiego w latach 1946-1974*, „Notatki Płockie” 1975, nr 3.
- Grąbczewska D. - *Jubileuszowe 5-lecie WDDM za nami. Będziemy modelowym inwestorem*, „Kurier Mazowiecki” 1994, nr 49/182, z 11 XII; też, *Przyszłość polskiej nafty. Debata w Petrochemii (restrukturyzacja sektora naftowego)*, „Kurier Mazowiecki” 1995, nr 34.
- Gretekowski A. - *Spoleczno-charytatywna działalność Zgromadzenia Sióstr Służek NMP Niepokalanej w diecezji płockiej w I połowie XX wieku*, „Miesięcznik Pasterski Płocki” 2001, nr 12; też, *Siostry Szarytki w Szpitalu Św. Trójcy w Płocku*, „Notatki Płockie” 2016, nr 5/203; też, *Z historii budowy świątyni mariawitów w Płocku*, „Rocznik TNP” 2016, t. 8.
- Grochowska-Iwańska K. - *Dwa i pół wieku rodziny Askanasów w Płocku (cz. I i cz. II)*, „Notatki Płockie” 2016, nr 2/247 i 3/248.
- Grochowska-Iwańska K., Wojciechowska A. - *Dwa i pół wieku rodziny Askanasów w Płocku (cz. III i cz. IV)*, „Notatki Płockie” 2016, nr 4/249 i „Notatki Płockie” 2017, nr 1/250.
- Grudziński T. - *Kryzys polskiej monarchii wczesnofeudalnej w świetle ostatnich badań*, „Zeszyty Naukowe UMK w Toruniu, Nauki Humanistyczno-Społeczne. Historia”, t. 2, s. 17-35.
- Gryszpanowicz P. - *Okoliczności powstania planu miasta Płocka z 1907 roku wykonanego przez Kazimierza Staszewskiego*, „Notatki Płockie” 2016, nr 2/247; też, *Most „wojenny” w Płocku*, „Inżynier Budownictwa” 2016, nr 139; też, *Problemy komunikacyjne Płocka w pierwszej połowie XX wieku. Potrzeby, pomysły, plany, realizacje*, „Notatki Płockie” 2017, nr 2/251; też, *Płockie ulice w pierwszych latach po odzyskaniu niepodległości*, „Płocki Rocznik Historyczno-Archiwalny” 2018, t. 10; też, *Jubileusz prof. dr inż. Wojciecha Włodarczyka (członka TNP w latach 1980-2000)*, „Notatki Płockie” 2020, nr 3/264; też, *Jubileusz prof. dr inż. Wojciecha Włodarczyka*, „Inżynieria i Budownictwo” 2020, nr 9; też, *Towarzystwo Techniczne w Płocku 1913-1939. Członkowie stowarzyszenia i ich działalność*, „Płocki Rocznik Historyczno-Archiwalny” 2020; też, *Most im. Legionów Piłsudskiego*, „Inżynier Mazowsza” 2021 nr 3/91.
- ks. Grzybowski M. M. - *Z dziejów budynku Kurii Diecezjalnej Płockiej*, „Miesięcznik Pasterski Płocki” 1977, nr 7; też, *Z dziejów dawnego pałacu biskupiego w Płocku*, „Notatki Płockie” 1979, nr 4/101; też, *Ostatnie chwile generała Zygmunta Padlewskiego*, „Notatki Płockie” 1982, nr 2-3/111-112; też, *Czterdzieści lat duszpasterstwa w kościele św. Dominika w Płocku (1945-1985)*, „Studia Płockie” 1987, t. 14; też, *Parafia Ciechomice w przededniu swego 600-lecia (1392-1992)*, „Studia Płockie” 1987, t. 15; też, *Szkolnictwo w miastach północnomazowieckich 1795-1863*, „Studia Płockie” 1991-1992, t. 19-20; też, *Z dziejów kościoła św. Jana Chrzciciela w Płocku*, „Studia Płockie” 1993, t. 21; też, *Odszedł ks. dyrektor Lech Grabowski*, „Kurier Mazowiecki” 1993, nr 12; też, *Z dziejów Seminarium Płockiego (1710-1939)*, „Studia Płockie” 1994, t. 33; też, *Towarzystwo Naukowe Płockie spadkobiercą i kontynuatorem dziedzictwa narodowego /homilia/*, „Notatki Płockie” 1995, nr 2/163; też, *Adam Michał Prażmowski (1764-1830) biskup płocki*, „Płocki Rocznik Historyczno-Archiwalny” 1997, t. 3; też, *Generał Zygmunt Padlewski (1836-1863)*, „Płocki Rocznik Historyczno-Archiwalny” 1998, t. 4; też, *Z dziejów płockich dominikanów*, „Miesięcznik Pasterski Płocki” 2000, nr 2; też, *Biskupi Szembekowie na stolicy płockiej*, „Miesięcznik Pasterski Płocki” 2000, nr 6; też, *Prezysi Towarzystwa Naukowego Płockiego i ich rola w upowszechnieniu kultury nauki*, „Notatki Płockie” 2002, nr 3/192; też, *Dwieście lat Zakładu Karnego w Płocku 1803-2003*, „Przegląd Więziennictwa Polskiego” 2003, nr 40-41; też, *Tadeusz Paweł Zakrzewski, biskup płocki (1946-1961)*, „Studia Płockie” 2011, t. 39; też, *Profesor Płockiej Szkoły ks. Wojciech Anzelm Szweykowski pierwszym rektorem Uniwersytetu Warszawskiego*, „Sprawozdanie z działalności TNP za rok 2016”, Płock 2017.
- Gurgacz W., Gardziński W. - *Rozwój PKN Orlen SA*, „Przemysł Chemiczny” 2004, nr 12.
- Hajdin N., Stipanić B., Krawczyk J. - *O projekcie mostu drogowego przez Wisłę w Płocku*, „Inżynieria i Budownictwo” 2005, nr 4.
- Hensel W. - *Zagajenie konferencji Komitetu Badań Rejonów Uprzemysławianych PAN dotycząca regionu płockiego [30 XI – 1 XII 1956 r.]*, „Notatki Płockie” 1957, nr 3/4.
- Hetkowski W. - *Cenne inicjatywy dla miasta (z okazji 750 rocznicy lokacji Płocka)*, „Notatki Płockie” 1987, nr 4/133.
- Historia MZRiP we wspomnieniach dyr. Pawła Nowaka*, „Petro-Echo” 1966, nr 129.
- Hildebrand M. - *Montaż przęsła nurtowego mostu przez Wisłę w Płocku*, „Bezpieczne Drogi” 2004, nr 10; też, *Most podwieszony w Płocku*, „Materiały budowlane”, 2006, nr 4.
- Hildebrand M. i in. - *Wybrane aspekty montażu przęsła mostu podwieszonoego przez Wisłę w Płocku*, „Inżynieria i Budownictwo”, 2005, nr 4.
- Horodyska-Gizińska E. - *Władysław Smoleński i jego testament w dziewięćdziesiątą rocznicę śmierci*, „Notatki Płockie” 2016, nr 3/248; też, *Halina z Horodyskich Rutska (1892-1940) zasłużona dla kultury Płocka*, „Notatki Płockie” 2018, nr 4/257.

- Hoszowski S. - *Polski eksport wiślany w 1784 r.*, „Kwartalnik Historyczny” 1956, t. 4-5.
- Huba W. - *Stan gospodarczo-społeczny miast rządowych województwa płockiego w czasach Królestwa Kongresowego (1815-1866)*, „Notatki Płockie” 1965, nr 3-4/33-34.
- Jakobche Z. - *Aktualne problemy uspołecznionego budownictwa mieszkaniowego*, „Notatki Płockie” 1970, nr 2/56.
- Jakubowski S. J. - *Propozycje nowych rozwiązań komunikacyjnych dla Płocka*, „Notatki Płockie” 1997, nr 1/170; tenże, *Proces przekształceń komunalnych podmiotów użyteczności publicznej gminy Płock*, „Notatki Płockie” 1997, nr 1/170.
- Jakubowski S. J., Markuszewski S. - *Faza przedinwestycyjna nowego mostu na Wiśle w Płocku*, „Notatki Płockie” 1996, nr 3/168.
- Jakubowski K. - *Niektóre problemy rozwoju życia kulturalnego w Płocku*, „Notatki Płockie” 1961, nr 19.
- Janowski A., Sand W. - *Zamierzenia, tempo realizacji i nakłady na środki wykonawcze „Petrobudowy”*, „Przegląd Budowlany” 1962, nr 4-5.
- Janowski P., Mieszanowski M. - *Odbiór budynku to nie koniec! Ale dopiero początek pracy inżyniera budowlanego*, „Inżynier Mazowsza” 2018, nr 4/74.
- Jaruszewski Z., Kulas T., Ząbkiewicz W. - *Technologia robót betonowych w PBP Petrobudowa*, „Przegląd Budowlany” 1984, nr 11.
- Jaskóła K., Puchowicz A. - *Stan przemysłu syntezy organicznej w Polsce – baza surowcowa i energetyczna*, „Przemysł Chemiczny” 1987, nr 5.
- Jaszczak E. - *Palace i dwory Płocka i powiatu płockiego – refleksje konserwatora zabytków*, „Notatki Płockie” 2003, nr 2/195.
- Jaworski K. M. - *III /Trzecia/ Płocka Konferencja - „Informatyczne systemy zarządzania w budownictwie”*, „Notatki Płockie” 1991, nr 3/148.
- Jelec A. - *Synowie Ziemi Płockiej, żołnierze Ludowego Wojska Polskiego polegli za wolność Ojczyzny*, „Notatki Płockie” 1975, nr 2/81.
- Jewsiewicki B., Koliński J. - *Przemysł miasta Płocka i powiatu płockiego w świetle rosyjskich statystyk urzędowych końca XIX wieku*, „Notatki Płockie” 1975, nr 1/80.
- Jędrzejewski B. - *Towarzystwo Naukowe Płockie w latach 1919-1947*, „Notatki Płockie” 1970, nr 3; tenże, *Wspomnienie pośmiertne. Juliusz Kawiecki (m.in. prezes Klubu Wioślarskiego „Budowlani”)*, „Notatki Płockie” 1973, nr 1/70; tenże, *Pracownia naukowa Biblioteki im. Zielińskich TNP i jej powstanie w roku 1932*, „Notatki Płockie” 1976, nr 2/85; tenże, *Dr Aleksander Maciesza. Prezes Towarzystwa naukowego Płockiego. Wspomnienia z lat 1919-1945*, „Notatki Płockie” 1977, nr 3; tenże, *Ks. profesor prałat Seweryn Wyczalkowski w szeregach Armii Krajowej (wspomnienie z lat okupacji hitlerowskiej w Płocku)*, „Notatki Płockie” 1986, nr 3/128.
- Jezusek W. - *Biogramy księży zamordowanych w latach II wojny światowej (z diecezji płockiej)*, „Miesięcznik Pastorski Płocki” 1946-1952.
- Kacperska J. - *Płock jako siedziba ksiąg mazowieckich*, „Notatki Płockie” 2012, nr 3/232; tenże, *Historia samorządu miasta Płocka w latach 1495-1975*, „Notatki Płockie” 2012, nr 4/233.
- Kacprzycki F. - *Założenie seminarium duchownego w Płocku*, „Studia Płockie” 1974, t. 2.
- Kaczanowska W. - *Najstarsze drukowane Biblie w zbiorach Biblioteki im. Zielińskich TNP (XV – XVIII w.)*, „Notatki Płockie” 1992, nr 3/152; tenże, *Biblioteka im. Zielińskich TNP posiada już 70 inkunabułów*, „Notatki Płockie” 1994, nr 4/161.
- Kallas M. - *Dzieje Płocka. Historia miasta do 1793 roku*, wyd. III, uaktualnione, rozszerzone i uzupełnione, Płock 2000.
- Kamińska M. - *Nauczyciele jako społeczność ucząca się na przykładzie badań w subregionie płockim*, „Gazeta Szkoły Wyższej im. Pawła Włodkowica” 2019, nr 50.
- Kamiński K. - *Informacja z dyskusji panelowej w TNP dotyczącej układu komunikacyjnego miasta Płocka w powiązaniu z nową przeprawą mostową*, „Notatki Płockie” 1995, nr 2/163.
- Kansy A. - *40 lat Seminarium Doktoranckiego TNP*, „Notatki Płockie” 2011, nr 1/226; tenże, *Towarzystwo Naukowe Płockie współorganizatorem I Kongresu Towarzystw Naukowych: „Towarzystwa naukowe w Polsce – dziedzictwo, kultura, nauka, trwanie. Warszawa 17-18 września 2013 r.”*, „Notatki Płockie” 2013, nr 4/237.

- Kapliński O., red., *Metody i modele badań w inżynierii przedsięwzięć budowlanych*, Monografia pierwsza, [w:] „Studia z zakresu inżynierii KILiW PAN”, Warszawa 2007.
- Kapliński O. - *Metody i modele badań w inżynierii przedsięwzięć budowlanych*, „Studia z zakresu inżynierii KILiW PAN” 2007.
- Kapliński O. - *Analiza problematyki organizacji i zarządzania w budownictwie w Komitecie Inżynierii Lądowej i Wodnej PAN*, „Przegląd Budowlany” 2002, nr 9.
- Kasprowicz T. - *Inżynieria przedsięwzięć budowlanych: rekomendowane metody i techniki*, „Studia z zakresu inżynierii KILiW PAN” 2015, z. 91.
- Kasprzycki A., Kłosowski Z. - *Organizacja robót na terenie budowy Kombinatu w Płocku*, „Przegląd Budowlany” 1962, nr 4-5.
- Kasprzyk D. - *Mazowsze Płockie – próby zdefiniowania regionu w okresie II Rzeczypospolitej*, „Notatki Płockie” 2007, nr 2/211; tenże, *Wielokulturowość a regionalizm, rozważania z Płockiem w tle*, „Notatki Płockie” 215, nr 4/245.
- Kassan N. - *Stan dróg bitych w guberni płockiej w oparciu o wiadomości z „Korespondenta Płockiego” w latach 1876-1888*, „Rocznik Mazowiecki” 2011, t. 23.
- Kawalczevska J. - *Stan środowiska przyrodniczego w woj. płockim w aspekcie wpływu Petrochemii na koniec 1989 r.*, „Notatki Płockie” 1990, nr 1-2/142-143; tejsze, *Zmiany stanu środowiska przyrodniczego w woj. płockim w latach 1986-1990*, „Notatki Płockie” 1991, nr 1/146; tejsze, *Kierunki polityki w zakresie ochrony środowiska atmosferycznego w województwie płockim*, „Notatki Płockie” 1996, nr 1/166.
- Kawczyńska M., Renczkowski J. - *25 lat Płockiego Przedsiębiorstwa Konstrukcji Stalowych i Urządzeń Przemysłowych „Mostostal” (1963-1988)*, „Notatki Płockie” 1988, nr 1/134.
- Kazimierz Kachlik. *Rozmowa z autorem koncepcji MZRiP oraz pierwszym Generalnym Projektantem naszego zakładu*, „Petro-Echo” 1985, nr 38.
- Kieffer S. - *O początkach elektryfikacji Płocka*, „Życie Mazowsza”, 1935, nr 2.
- Kieffer-Kostanecka M. - *Pierwsze drukarnie w Płocku*, „Notatki Płockie” 1963, nr 25; tejsze, *Nazwa Płocka – jego metryka*, „Notatki Płockie” 1966, nr 5/39; tejsze, *Następcy wojewodów płockich w okresie zaborów (1793-1815)*, „Notatki Płockie” 1976, nr 2/85.
- Kieffer-Kostanecka M., Kostanecki S. - *Józef Wybicki w Płocku i na Mazowszu Płockim*, „Notatki Płockie” 1972, nr 3/67.
- Kirschner B. - *Problemy ochrony środowiska. Uwagi na temat sesji naukowej zorganizowanej w MZRiP w dniach 25-26 maja 1975 r.*, „Notatki Płockie” 1975, nr 4/83, s. 34-36.
- Kisielewski J. - *Znaleziska zabytkowych monet w Muzeum Mazowieckim*, „Notatki Płockie” 1970, nr 1/55; tenże, *Odkrycie prahistorycznego żarna na peryferiach miasta Płocka*, „Notatki Płockie” 1971, nr 3/62.
- Klatt R. - *Najczęściej spotykane błędy podczas wykonywania pokrycia dachów*, „Materiały Budowlane” 1994, nr 9.
- Klęk K. - *Mazowieckie Zakłady Rafineryjne i Petrochemiczne w Płocku. Historia pewnego fenomenu*, „Przemysł Naftowy” 2009, nr 11.
- Kłoczek A. - *Gimnazjum Rządowe rosyjskie a Gimnazjum Polskie w Płocku*, „Notatki Płockie” 1986, nr 1; tejsze, *Dzieje szkoły odzieżowej w Płocku w latach 1945-1995*, „Notatki Płockie” 1994, nr 4/161; tejsze, *Chemik kulturalny. Dom Technika – uczy, bawi, wychowuje*, „Petro-Echo”, 1995, nr 33; tejsze, *Człowiek legenda polskiej nafty – Józef Pikulski*, „Petro-Echo”, 1998, nr 7; tejsze, *30-lecie „Budowlanki”*, „Tygodnik Płocki” 1998, nr 46; tejsze, *Edukacja dla przyszłości: Centrum Edukacji Przemysłu Naftowego*, „Tygodnik Płocki” 2000, nr 17; tejsze, *Niezwykły kompleks rafineryjno-petrochemiczny w Płocku*, „Notatki Płockie” 2006, nr 1/206; tejsze, *Krótką historią Parku na Zdunach*, „ORLEN Ekspres” 2009, nr 4.
- Kłosińska A., Nasfeter T., Trzaska R. - *Szpital*, „Architektura” 1974, nr 7-8.
- Koczurko A., Serafimowicz W. - *Wnioski z VIII Międzynarodowego sympozjum biznesu „Wschód-Zachód” w Brześciu w dniach 17-18 listopada 1994 r.*, „Notatki Płockie” 1994, nr 4/161.
- Kokoszczynski K., *Jak usprawnić sądownictwo gospodarcze? Powołajmy sąd polubowny*, „Inżynier Mazowsza” 2015, nr 1/53.
- Kokoszczynski K., Kołodziejski W., Karski L., *Korzystajmy z sądów arbitrażowych*, „Kurier Finansowy” marzec 2005.
- Kolipiński B. - *Planowanie przestrzenne w Polsce w minionym 25-leciu*, „Mazowsze. Studia Regionalne” 2014, nr 15.

Kołodziej D. - *Mazowieckie Sympozjum Naukowe w Siedlcach na temat stanu badań naukowych na Mazowszu i Podlasiu*, „Notatki Płockie” 1975, nr 1/80.

Konarska-Pabiniak B. - *Płock pod znakiem Melpomeny w czterdziestolecu PRL*, „Notatki Płockie” 1984, nr 3; teŝe, *Wybitna Płocczanka Mira Zimińska-Sygietyńska dziesiątym Honorowym Obywatelom Miasta Płocka*, „Notatki Płockie” 1986, nr 3/128; teŝe, *Blumbergowie – zasłuŝeni dla Płocka*, „Notatki Płockie” 1997, nr 2; teŝe, *Rajmund Rembéliński – wybitna postać epoki Księstwa Warszawskiego i Królestwa Kongresowego. Zasłuŝony dla ziemi płockiej i gostynińskiej*, „Notatki Płockie” 2013, nr 1/234; teŝe, *Od omnibusu do pociągu. Historia budowy kolei na trasie Kutno – Płock*, „Notatki Płockie” 2015, nr 3/244; teŝe, *150. rocznica urodzin Haliny Rutkiej, zasłuŝyła na dobrą pamięć*, „Notatki Płockie” 2018, nr 4/257.

Koński W. - *Rurociąg Przyjaźń pod dnem Wisły*, „Petro-Echo” 1983, nr 36; teŝe, *200 milionów ton ropy w płockiej Petrochemii*, „Notatki Płockie” 1987, nr 4; teŝe, „Petro-Echo” - *pismo załogi Kombinatu MZRIp i mieszkańców miasta w latach 1963-1972*, „Notatki Płockie” 1990, nr 1-2; teŝe, *Dzieje prasy płockiej*, „Notatki Płockie” 1991 nr 4; teŝe, *Przedsięwzięcia proekologiczne Petrochemii*, „Petro-Echo” 1993, nr 8; teŝe, *Ruch pieszy od 1 listopada; samochody – od 11 listopada. Wojewoda pilnuje mostu*, „Tygodnik Płocki” 1994, nr 44/1150, z 1 XI; teŝe, *Historia płockich mostów na Wiśle. Piłsudskiego czy Rokossowskiego*, „Sygnały Płockie” 2003, nr 5/84; teŝe, *Geneza budowy, lokalizacja i projektowanie VI rafinerii (MZRIp)*, „Notatki Płockie” 2009, nr 4.

Kopeć A. - *Udział społeczny w planowaniu przestrzennym – uwarunkowania prawne a praktyka planistyczna*, „Space-Society-Economy” 2009, nr 9.

Kordala T. - *Ziemia odsłania tajemnice. Wczesnośredniowieczne cmentarzysko w Podolszycach*, „Notatki Płockie” 1986, nr 3/128; teŝe, *Cmentarzysko z XI-XII wieku w Płocku – Podolszycach*, „Rocznik Muzeum Mazowieckiego w Płocku”, 1992, nr 15; teŝe, *Wczesnośredniowieczne groby w centrum Płocka*, „Biuletyn Muzealny” 2020, nr 54.

Korgul Cz. - *Niektóre problemy urbanistyczne Płocka*, „Architektura” 1974, nr 7-8.

Korsak E. - *Nowe wyzwanie. Rozwój części petrochemicznej Petrochemii Płock SA*, „Petro-Echo”, 1998, nr 26.

Korsak E., Kubiak J. - *Od Mazowieckich Zakładów Rafineryjnych i Petrochemicznych do Polskiego Koncernu Naftowego Orlen SA*, „Przemysł Chemiczny” 2004, nr 12.

Korszyński J. Z., Kościółkowski W. - *Ruchliwość zawodowa personelu inŝynieryjno-technicznego w budownictwie w świetle badań empirycznych*, Warszawa 1966.

Kostanecka H. - *Płocka góra zamkowa*, „Notatki Płockie” 1960, nr 5/17-18.

Kostanecki S. - *Nauczyciele i wychowankowie szkoły płockiej (XII-XX wiek)*, „Notatki Płockie” 1958, nr 8; teŝe, *Józef Narzymiski (w 120 rocznicę urodzin); Gustaw Zieliński” (w 150 rocznicę urodzin); Edward Jurgens*, „Kalendarz Ziemi Mazowieckiej” 1960; teŝe, *Powstańczy naczelnik województwa płockiego (w 100. rocznicę śmierci Zygmunta Padlewskiego)*, „Notatki Płockie” 1963, nr 25; teŝe, *Szkoła Płocka (1180-1964). Krótki opis najstarszej z istniejących szkół w Polsce – obecnie Liceum im. Stanisława Małachowskiego w Płocku*, „Notatki Płockie” 1964, nr 1/29; teŝe, *Walka o szkołę polską i szkoła im. Wł. Jagiełły w Płocku 1905/6 -1965/66*, „Notatki Płockie” 1966, nr 4/38; teŝe, *Józef Wybicki w Płocku i na Mazowszu Płockim*, „Notatki Płockie” 1972, nr 3; teŝe, *E. T. A. Hoffman i jego związki z Płockiem (Odczyt prof. Igora Belzy z Moskwy w TNP)*, „Notatki Płockie” 1973, nr 4/73; teŝe, *Dwaj panowie Zielińscy z województwa płockiego (Antoni i Jan Zieliński)*, „Notatki Płockie” 1981, nr 4/109.

Kotowski W. - *Dziesięciolecie Płockiej Petrochemii*, „Notatki Płockie” 1974, nr 4/78.

Kotowski W., Nowicki B. - *Działalność Mazowieckich Zakładów Rafineryjnych i Petrochemicznych na rzecz ochrony środowiska oraz utylizacji odpadów*, „Notatki Płockie” 1981, nr 3/108.

Kowalczyk E. - *Filia Politechniki Warszawskiej w Płocku – refleksje z okazji 10-lecia Uczelni*, „Notatki Płockie” 1977, nr 5/93.

Kowalczyk T. - *Perspektywiczny rozwój województwa płockiego w aspekcie ustaleń planu zagospodarowania przestrzennego do 1990 r.*, „Notatki Płockie” 1977, nr 3/91; teŝe, *Przekształcenia struktury funkcjonalno-przestrzennej województwa płockiego do 1990 r. i w okresie kierunkowym*, „Notatki Płockie” 1978, nr 2/95; teŝe, *Zagospodarowanie Wisły jako podstawowy element struktury przestrzenno-gospodarczej województwa płockiego*, „Notatki Płockie” 1980, nr 1/102; teŝe, *Kształtowanie struktury przestrzennej miasta Płocka w kontekście przemysłowych zanieczyszczeń atmosfery*, „Notatki Płockie” 1981, nr 2/107; teŝe, *Przeobrażenia struktury przestrzennej osadnictwa i zmiany hydrotechniczne w dolinie Wisły wywołane powodzią zimową 1982 roku w województwie płockim*, „Notatki Płockie” 1983, nr 1/114; teŝe, *Perspektywiczny rozwój województwa płockiego w aspekcie ustaleń planu zagospodarowania przestrzennego do roku 1990*, „Notatki Płockie” 1997, nr 3/91.

- Kowalewski J. - *Z życia szkolnictwa zawodowego*, „Notatki Płockie” 1966, nr 3/37; tenże, *Martyrologia płockich nauczycieli w latach 1939-1945*, „Notatki Płockie” 1966, nr 3/37.
- Kowalewski T. - *50 lat turystyki płockiej*, „Notatki Płockie” 1983, nr 1/114.
- Kowalik A. - *Konrad Jaskóła. Sylwetki biznesu (prezes Petrochemii Płock SA)*, „Rzeczpospolita” 1995, nr 43, Dod.: „Ekonomia i Rynek”.
- Kowalski W. J. - *Katedra płocka i jej polichromia* [album fotograficzny], „Notatki Płockie” 2001, nr 3/188.
- Kowalska J. - *Wanda Thun-Mazaraki (Przyczynek do historii szkolnictwa żeńskiego w Płocku)*, „Notatki Płockie” 1964, nr 1-2/27-28.
- Kozakiewicz M. - *Inwestycje oświatowo-kulturalne, ich rozwój, miejsce i rola w procesie uprzemysłowienia rejonu płockiego*, „Zeszyty BRU” 1971, nr 46.
- Kozanecki S. - *Dlaczego Schrottersburg?*, „Tygodnik Płocki” 1985, nr 42.
- Kozdrowicz H. - *Miasto i Petrochemia*, „Notatki Płockie” 1968, nr 4/48.
- Koziński A. - *Krajowa konferencja naukowo-techniczna w MZRiP. Automatyzacja w przemyśle chemicznym*, „Notatki Płockie” 1975, nr 4/83.
- Krawczyk J., Pawelski S., Biliszczuk J. - *Rozpoczęcie budowy największego w Polsce mostu podwieszonoego*, „Inżynieria i Budownictwo” 2003, nr 4.
- Krajewski M. - *Powstanie styczniowe na Mazowszu Płockim. Zarys problematyki*, „Płocki Rocznik Historyczno-Archiwalny” 1998, t. 4; *Rola i zadania Seminarium Doktoranckiego Towarzystwa Naukowego Płockiego w kształceniu kadr dla regionu*, „Notatki Płockie” 2002, nr 3/192.
- Król B., Krymowa A., Paprocki P., Sokołowska L. - *Płock, „Miasto '90”* (Numer specjalny miesięcznika TUP „Osiedle, Gmina, Region, Kraj” z okazji XXVI Międzynarodowego Kongresu Urbanistów pt. *Środowisko i miasto 25-30 VIII 1990 r. w Warszawie*).
- Królikowski M. - *Ośrodek Badawczo-Rozwojowy Maszyn Żniwnych – jako inspirator i organizator działalności naukowo-badawczej. Osiągnięcia i perspektywy*, „Notatki Płockie” 1979, nr 2/99; tenże, *Powołanie i rozwój Fabryki Maszyn Żniwnych w Płocku w latach 1969-1981*, „Notatki Płockie” 1984, nr 1-2/118-119.
- Kruszewski Z. - *Koncepcja Centralnego Okręgu Wiedzy na Mazowszu*, „Notatki Płockie” 2004, nr 3/199; tenże, *Potrzeba tworzenia ustaw w warunkach powstawania społeczeństwa informacyjnego*, „Notatki Płockie” 2005, nr 1/202; tenże, *O dorobku Towarzystwa Naukowego Płockiego po odnowieniu działalności (1907-2007)*, „Niepodległość i pamięć” 2007, nr 26; tenże, *Rola towarzystw naukowych w urzeczywistnianiu idei społeczeństwa obywatelskiego*, „Notatki Płockie” 2013, nr 3/326; tenże, *Początek i teraźniejszość Towarzystwa Naukowego płockiego. Refleksje na jubileusz*, „Notatki Płockie” 2015, nr 4/245; tenże, *O wartościach społecznego ruchu naukowego*, „Sprawozdanie z działalności TNP za rok 2018”, Płock 2019; tenże, *Jubileusz 200-lecia Towarzystwa Naukowego Płockiego. Wystąpienie prezesa Zbigniewa Kruszewskiego na Zwyczajnym Walnym Zebraniu Członków TNP w dniu 22 czerwca 2020 roku*, „Notatki Płockie” 2020, nr 2/263.
- Kwieciński J. - *Ośrodek sportowy w Płocku*, „Architektura” 1974.
- Kubissa J. - *O pewnej hipotezie wzmocnienia metali*, „Inżynieria i Budownictwo” 1989, nr 10-12; tenże, *Jubileusz Profesora Wojciecha Włodarczyka*, „Inżynieria i Budownictwo” 2000, nr 12.
- Kubissa J., Strzelczyk M., Kulas T., Michalski Z. - *O stanie żelbetowych dźwigarów kratowych po 10 latach eksploatacji*, „Przegląd Budowlany” 1981, nr 5.
- Kuczyński S. K. - *Wielki Herb Miasta Płocka (w tym Uchwała Rady Miasta z dnia 7 maja 1991 r. w sprawie uchwalenia Wielkiego Reprezentacyjnego Herbu Płocka)*, „Notatki Płockie” 1991, nr 3/148; tenże, *Z żałobnej karty. In memoria Stella Maria Szacherska (1911-1997)*, „Notatki Płockie” 1994, nr 1/174.
- Kuczyński W. - *Profesor Waclaw Żenczykowski (1897-1957). Wspomnienie po czterdziestu latach*, „Inżynieria i Budownictwo” 1997, nr 2.
- Kuffel R. - *Rurociąg Przyjaźń bezpieczny*, „Petro-Echo” 1983, nr 43; tenże, *Piłsudski do remontu*, „Sztandar Młodych” 1993, nr 129 z 6 VII; tenże, *Paliwo przyjazne środowisku. Ekodiezel z Płocka*, „Ekopartner” 1993, nr 9, s. 23; tenże, *Miasto zamknięte*, „Życie Płocka” 1994, nr 58-59; tenże, *Nie wypaść z gry (restrukturyzacja zakładu)*, „Przegląd Techniczny” 1996, nr 46; tenże, *Apetyt na tworzywa*, „Rzeczpospolita” 1997, nr 129, Dod.: „Chemia”; tenże, *Udany start płockiej Super Plus 98 (Benzyny bezołowiowej)*, „Ekopartner” 1998, nr 5; tenże, *Gotowi do konkurencji (modernizacja rafinerii)*, „Nowe Życie

Gospodarcze” 1998, nr 12; też, *Technologia trzeciego tysiąclecia (otwarcie nowoczesnej instalacji Hydroodsiarczania Gudronu)*, „Petro-Echo”, 1999, nr 28.

Kulas T. - *Z Żalobnej Karty. Mgr inż. arch. Antoni Rogucki (1909-1983)*, „Przegląd Budowlany” 1984, nr 4; tenże, *Problemy projektowania i wykonywania betonowych posadzek przemysłowych*, „Inżynieria i Budownictwo” 1997, nr 2; tenże, *Drewniane przykrycia kościołów*, „Architektura” 1998, nr 2; tenże, *Wartość użytkowa podłóg w magazynach*, „Materiały Budowlane” 2005, nr 3.

Kulas T., Majzner M. - *O historii i rozwoju PBP Petrobudowa*, „Przegląd Budowlany” 1981, nr 5.

Kulas T., Majzner M., Borkowski M., Kubissa J. - *Agresywne działania środowiska MZRIp na obiekty budowlane*, „Przegląd Budowlany” 1984, nr 11.

Kulas T., Kulas M. - *Przemysłowe posadzki betonowe Densit w Polsce*, „Inżynieria i Budownictwo” 1997, nr 2.

Kulas T., Zawadka P. - *Ochrona środowiska w procesie inwestycyjnym*, „Inżynier Budownictwa” 2007, nr 7-8.

Kunkel R. - *Jan Baptysta Wenecjanin, budowniczy i obywatel płocki*, „Biuletyn Historii Sztuki”, 1983, t. 45, nr 1; tenże, *Renesansowa katedra płocka i jej twórca Bernardinus de Giatonis*, „Biuletyn Historii Sztuki”, 1987, t. 49, nr 3-4; tenże, *Katedra płocka w średniowieczu*, „Biuletyn Historii Sztuki”, 1988, t. 50, nr 3; tenże, *Biskup Andrzej Krzycki i jego płocka katedra*, „Rocznik mazowieckiego konserwatora zabytków” 2006, nr 11, t. 1; tenże, *Typologia średniowiecznych zamków książęcych i możnowładczych na Mazowszu*, „Kronika Zamkowa” 2007, nr 1-2/53-54; tenże, *Kościół i klasztor Norbertanek w Płocku*, „Nasze Korzenie” 2016, nr 10; *Drzwi z brązu w Nowogrodzie Wielkim – płockie czy magdeburskie?* „Nasze Korzenie” 2016, nr 11.

Kurpiewski T. - *Obiekty zbudowane dla potrzeb nauki i oświaty w Płocku w latach 1945-1989*, „Nowy Tygodnik Płocki” 1991, nr 15; tenże, *Izba pamięci Oświaty ZNP w Płocku*. [otwarcie Izby w Domu Broniewskiego], „Notatki Płockie” 1992, nr 1/150; tenże, *Tajna szkoła publiczna Aliny Rebinder w okresie okupacji*, „Notatki Płockie” 1992, nr 2; tenże, *Z żalobnej karty. Doktor Bolesław Witkowski nie żyje*, „Notatki Płockie” 2003, nr 1/194.

Kuźniewska Z. H. - „*Pamiętać o przodkach powinniśmy...*”. *Wspomnienie o Adamie Bojanowskim*, „Notatki Płockie” 2007, nr 4/213; też, *Benedyktyni w Płocku*, „Studia Mazowieckie” 2008, nr 4; też, *Norbertanki Płockie*, „Rocznik Towarzystwa Naukowego Płockiego” 2018, nr 10; też, *Z dziejów szkół katolickich w Płocku i w Polsce*, „Notatki Płockie” 2019, nr 2/259.

Kwieciński J. - *Ośrodek sportowy w Płocku*, „Architektura” 1974, nr 7-8.

Labuda G. - *Bolesław Krzywousty i jego czasy (1085-1102-1138) - jakim był?, - jak go widzimy?, - jak go oceniamy?*, „Notatki Płockie” 1985, nr 3/124; tenże, *Kto był założycielem biskupstwa płockiego?*, „Notatki Płockie” 1989, nr 1/138.

Lamparski H. - *Biskup płocki Aleksander – budowniczy Katedry i fundator romańskich Drzwi Płockich*, „Nasz Płock” 2007, nr 5/27.

Lamparski H., Serafimowicz W., Markuszewski S. - *Wojewódzka Dyrekcja Dróg Miejskich – inwestor zastępczy fazy przedinwestycyjnej nowej przeprawy mostowej na Wiśle w Płocku*, „Notatki Płockie” 1996, nr 1/166.

Lamparski H. i in. - *Wymiana nawierzchni jezdni drogowej mostu przez Wisłę w pierwszej połowie 1998 r.*, „Notatki Płockie” 1998, nr 3.

Lamparski Z. - *Zarys badań i budowy Wysoczyzny Płockiej*, „Notatki Płockie” 1979, nr 1/98.

Lenart W. - *Gostyniński Park Krajobrazowy*, „Notatki Płockie” 1978, nr 1/94; tenże, *Sesja jubileuszowa poświęcona 20-leciu Mazowieckiego Obserwatorium Geograficznego UW w Murzynie k. Płocka*, „Notatki Płockie” 1994, nr 4/161.

Lenart W., Magnuszewski A. - *Symposium poświęcone wpływom wrocławskiego spiętrzenia Wisły na środowisko*, „Notatki Płockie” 1989, nr 2/139.

Lenart W., Nowicki W. - *Koncepcja ochrony krajobrazu województwa płockiego*, „Notatki Płockie” 1983, nr 3/116.

Lenart W., Skalny W. - *Problemy badawcze ochrony środowiska województwa płockiego*, „Notatki Płockie” 1984, nr 4/121.

Lenkiewicz W. - *Rurociąg Przyjaźni*, „Przegląd Budowlany” 1962, nr 4-5.

Lesz M. - *O optymalistycznych metodach matematycznych w gospodarce*, „Notatki Płockie” 1971, nr 3/62.

Leszek H. - *Wodociągi i kanalizacja Płocka w wieku XVI-tym*, „Korespondent Płocki” 1879, nr 87.

Lewandowski M., Śledziwski M. - *Przygotowanie technologii produkcji budowlanej na terenie budowy Kombinatu*, „Przegląd Budowlany” 1962, nr 4-5.

- Lorenc J. - *Założenia i realizacja drugiego etapu rozbudowy Fabryki Maszyn Żniwnych*, „Notatki Płockie” 1979, nr 2/99.
- Lorenowicz H. - *Automatyzacja Petrochemii*, „Petro-Echo” 1994, nr 15.
- Liczbińska A. - *Rogatki Płockie*, „Notatki Płockie” 1957, nr 6.
- Litwin B., Grabowski T., Perczyński W. - *Usprzętowanie budowy Kombinatoru w Płocku*, „Przegląd Budowlany” 1962, nr 4-5.
- Łabuz J. - *Prace nad planem urbanistycznym Płocka*, „Architektura” 1974, nr 7-8; tenże, *Płock roku dwutysięcznego. Podstawowe elementy rozwoju Płocka do 1985 r.*, „Notatki Płockie” 1975, nr 2/81.
- Łakoma A. - *Zdążyć przed zimą*, „Gazeta na Mazowszu” 1994, nr 188 z 13 VIII; tenże, *Seminarium o płockich mostach. W sferze marzeń?*, „Gazeta na Mazowszu” 1994, nr 303, z 30 XII; tenże, *Zrealizujemy strategię. Rozmowa z Dyrektorem Generalnym Petrochemii Płock SA Konradem Jaskółą*, „Gazeta na Mazowszu” 1995, nr 210.
- Łapko A. - *Międzynarodowa konferencja naukowa „Modele obliczeniowe i nowe koncepcje w mechanice konstrukcji z betonu”*, „Inżynieria i Budownictwo” 1993, nr 12.
- Łątkowski W. - *Przemysł i handel końca XIX wieku w guberni płockiej w świetle sprawozdań urzędowych*, „Notatki Płockie” 2002, nr 2/191; tenże, *Opis miast województwa płockiego w latach 1820-1822*, „Notatki Płockie” 2020, nr 2/263.
- Łęcki W. - *Brzeskie refleksje*, „Notatki Płockie” 1994, nr 2/159; tenże, *Brzeskie zbliżenia (VII Sympozjum Biznesu w Brześciu – 9-10 VI 1994 r.)*, „Tygodnik Płocki” 1994, nr 30, z 26 VII; tenże, *Zanieczyszczenia gazowe i pyłowe. Rozmowa z J. Pawłowskim Głównym Inżynierem Ochrony Środowiska*, „Petro-Echo”, 1994, nr 20; tenże, *Najwyższy poziom techniki. Reforming V na starcie*, „Petro-Echo”, 1994, nr 23; tenże, *Milion ton etylenu. Olefiny I*, „Petro-Echo”, 1994, nr 25.
- Łoskot S. - *Inwestycje ekologiczne w MZRiP (Seminarium nt. „Ocena wpływu zanieczyszczeń powietrza płockiego zespołu miejsko-przemysłowego na zdrowie ludności i środowiska”)*, „Petro-Echo” 1992, nr 25.
- Łozińska-Stępień H. - *Kompleksowa ocena warunków inżyniersko-geologicznych miasta Płocka*, „Notatki Płockie” 1979, nr 1/98.
- Łuczak I., Bładowski I. - *Gminy województwa płockiego w koncepcji zagospodarowania przestrzennego*, „Notatki Płockie” 1976, nr 3/86.
- Łukasiak A. - *Była taka fabryka: historia Zakładów „Rudzki i Spółka”*, „Rocznik Mińsko-Mazowiecki” 2009, nr 17.
- Maciesza A. - *Kierunki działania Towarzystwa Naukowego w ogóle, a bibliotek w szczególności*, „Głos Płocki” 1909, nr 22; tenże, *Zasady organizacji muzeów krajowych w ogóle, a muzeum Ziemi Płockiej w szczególności*, „Głos Płocki” 1912; tenże, *Ulica Sienkiewicza*, „Dziennik Płocki” 1924, nr 242; *Mazowsze Płockie jako odrębny region geograficzny*, „Przegląd Geograficzny” 1927, t. 7.
- Majzner M. - *Mgr inż. arch. Antoni Rogucki – Budowniczy Polski Ludowej i Płocka*, „Notatki Płockie” 1983, nr 4/17; tenże, *Geneza powstania Przedsiębiorstwa Budownictwa Przemysłowego Petrobudowa i pierwsze lata działalności*, „Przegląd Budowlany” 1984, nr 11.
- Majzner M., Kulas T. - *25 lat działalności Przedsiębiorstwa Budownictwa Przemysłowego Petrobudowa (cz. 1 i cz. 2)*, „Biuletyn Informacyjny o Budownictwie. BP – Budownictwo Przemysłowe” 1984, nr 9 i nr 10.
- Marciniak J. - *Ratunek dla Płocka*”, „Petro-Echo” 1992, nr 1; tenże, *Most ratunkiem dla Płocka*, „Petro-Echo” 1992, nr 28; tenże, *Most z poślizgiem*, „Tygodnik Płocki” 2006, nr 46.
- Marjańska A., Berger A. - *Podwieszenie mostu przez Wisłę w Płocku*, „Inżynieria i Budownictwo” 2004, nr 9.
- Markuszewski S., Rzewuski Z., Lamparski H. - *Wymiana nawierzchni jezdni drogowej płockiego mostu w pierwszej połowie 1998 r.* „Notatki Płockie” 1998, nr 3/176.
- Martinek W. - *Śp. prof. dr hab. inż. Władysław Lenkiewicz*, „Inżynieria i Budownictwo” 2005, nr 5.
- Mazanek Z., Bentlewski S., Szyszka K. - *Programowanie, planowanie i kontrola realizacji inwestycji budżetowych na przykładzie remontu mostu w Płocku*, „Notatki Płockie” 1995, nr 1/162.
- Miączyński A. - *Matematyczne metody planowania realizacji budowy*, „Przegląd Budowlany” 1965, nr 2.
- Michalska J. - *Gmury znane i nieznanne*, „Nasze Korzenie” VI 2019, nr 16.
- Michalski B. - *Zmiany w przepisach o przetargach na roboty budowlane*, „Budownictwo i Gospodarka Miejska” 1992, nr 5.

- Michalski Z., Serafimowicz E., Serafimowicz W. - *Doświadczenia z wdrażania i eksploatacji systemu SHOD w usprawnieniu programowania, planowania i zarządzania inwestycjami planu terytorialnego w województwie płockim*, „Przegląd Budowlany” 1984, nr 11.
- Michałowski R. - *Kajetan Morykoni*, „Notatki Płockie” 1967, nr 3-4/43-44.
- Mierzejewska K. - *PTTK a zabytki Płocka*, „Notatki Płockie” 1956, nr 2/66.
- Mierzwiński A. - *Płocki Kombinat – podstawa gospodarczego rozwoju Mazowsza*, „Przegląd Budowlany” 1962, nr 4-5.
- Miller J., Głowacki A., Nowak J., Wejman A. - *25 lat Zespołu Szkół Zawodowych MZRiP im. Ignacego Łukasiewicza w Płocku*, „Notatki Płockie” 1987, nr 3.
- Miller R. - *Jak most budowano – Płocki fenomen*, „Tygodnik Płocki” 2001, nr 33.
- Milewski S. - *Płock oczami Bolesława Prusa*, „Notatki Płockie” 1965, nr 3-4/33-34.
- Miodek A. - *Zabezpieczenie antykorozyjne oraz izolacja płyty ortotropowej mostu w Płocku*, „Ochrona przed Korozją” 1999, nr 4.
- Modrzejewski Andrzej. *Polski Koncern Naftowy Orlen SA: paliwa światowej jakości, grupa kapitałowa ORLEN, działania na rzecz środowiska. Rozmowa z prezesem Zarządu PKN Orlen SA*, „Rzeczpospolita” 2001, nr 208, „Dod. PKN Orlen SA”.
- Morawski J. - *30 lat działalności Rejonowego Przedsiębiorstwa Melioracyjnego w Płocku (1945-1975)*, „Notatki Płockie” 1976, nr 2/85, s. 50-52.
- Mrzygłód T. - *Tezy perspektywicznego rozwoju regionu Płocka*, „Zeszyty Badań Rejonów Uprzemysławianych” PAN 1962, nr 1.
- MTBS. *Firma inżynierska Mazowsza roku 2014. (Miejskie Przedsiębiorstwo Budownictwa Społecznego sp. z o.o. w Płocku)*, „Inżynier Mazowsza” 2015, nr 1/53.
- Mucha Cz. - *Rozwój myśli technicznej w Fabryce Maszyn Żniwnych*, „Notatki Płockie” 1971, Numer specjalny.
- Nawara W. - *Aktualne zadania gospodarki komunalnej i mieszkaniowej*, „Notatki Płockie” 1970, nr 2/56.
- Nawrot T. - *O kształtowaniu postaw inżynierów*, „Inżynieria i Budownictwo” 2008, nr 1-2.
- Niesłuchowski P., Kansy M., Sierandt M. - *Miejski Zeszyt Statystyczny. Rok 2020. Urząd Miasta Płocka nr 28*, Płock 2021.
- Niewinowski T., *30 - lecie Zakładu Elektrociepłowni*, „Petro-Echo” 1999, nr 3.
- Nowaczyk J. - *Nowe rozwiązania konstrukcyjne w kombajnach zbożowych Bizon-Super*, „Maszyny i Ciągniki Rolnicze” 1974, nr 7-8.
- Nowak I. - *Sprawy kultury a rozwój przemysłu w rejonie płockim*, „Notatki Płockie” 1966, nr 5; tenże, *Płock i powiat płocki. Przeszłość i lata ostatnie*, „Notatki Płockie” 1968, nr 4.
- Nowak M. A. - *Wpływ indywidualnego budownictwa mieszkaniowego na zmiany zabudowy w płockim rejonie uprzemysławianym*, „Miasto” 1970, nr 5.
- Nowakowa I. - *Badania w rejonach wielkich inwestycji zapoczątkowane w Płocku*, „Notatki Płockie” 1963, nr 24.
- Nowakowska W., Kurpiewski T. - *20-lecie działalności powojennej Związku Nauczycielstwa Polskiego w Płocku*, „Notatki Płockie” 1966, nr 3/37.
- Nowakowski A. - *Nowe generacje systemów informatycznych w zarządzaniu*, „Informatyka” 1991, nr 8.
- Nowicka-Bojanowska M. - *Józef Wybicki jako organizator departamentu płockiego*, „Notatki Płockie” 1968, nr 5/49.
- Nowosielski M. - *Tumska na nowo. Raport z badań. Najważniejsze wnioski i rekomendacje*, „Sprawozdanie z działalności TNP za rok 2019”, Płock 2020.
- Nowy plan przestrzenny miasta będzie wyłożony na widok publiczny, „Życie Mazowieckie” 1949, nr 169 z 22 VI.
- Nycek J. B. - *O potrzebie opracowania „Mazowieckiego Słownika Biograficznego”*, „Notatki Płockie” 1983, nr 3/116; tenże, *Prof. Antoni Rajkiewicz udekorowany Krzyżem Wielkim Orderu Odrodzenia Polski*, „Notatki Płockie” 1997, nr 2/171; tenże, *Szansa dla Płocka. Z Adamem Struzikiem, marszałkiem województwa mazowieckiego rozmawia Jan B. Nycek*, „Nasz Płock” 2005, nr 5/10; tenże, *Z inicjatywy i kosztem Urzędu Marszałkowskiego. Teatr Płocki w nowej szacie*, „Nasz Płock” 2006, nr 1/11.

- Nycek J. B., Piekarski T. - *Z żałobnej karty. Andrzej Jerzy Papierowski (1945-2018)*, „Notatki Płockie” 2018, nr 1/255.
- Nycz Z., Malesa H. - *Towarzystwo Wspierania Inicjatyw Gospodarczych (program działalności)*, „Notatki Płockie” 1990, nr 3/144.
- Obolewicz J., Barylka A. - *Etos współczesnego inżyniera budownictwa*, „Przegląd Budownictwa” 2022, nr 3-4.
- Obszyński J. - *Investycje nieprzemysłowe w Płocku i ich wykonanie w latach 1966-1970*, „Notatki Płockie” 1971, nr 5/64.
- Ogłoszenie o przystąpieniu do sporządzania miejscowego planu zagospodarowania miasta Płocka*, „Jedność Mazowiecka” 1947, nr 15 z 19 II.
- Okupny A., Furmańska K., Tłuchowska Z., Serafimowicz W. - *Udział regionu w realizacji „Strategii dla Polski”* [informacja o seminarium], „Notatki Płockie” 1995, nr 2/163.
- Óldziejewska A., Bergier A. - *Budowa mostu podwieszonoego przez Wisłę w Płocku*, „Geoinżynieria, drogi, mosty, tunele” 2006, nr 3.
- Oraczewski S. - *Ogólny projekt kanalizacji miasta Płocka*, „Dodatek do Korespondenta Płockiego” 1879, nr 7 z 12 I.
- Ostrowska B. - *Rok 1945 w Płocku w świetle prasy lokalnej*, „Rocznik Muzeum Mazowieckiego w Płocku”, 1977, t. IX; *też*, *Harcerska służba podczas obrony Płocka przed najazdem bolszewików w 1920 roku*; *też*, *Marcelina Rościszewska niezapomniana przełożona „Reginek”*, „Płocki Rocznik Historyczno-Archiwalny”, 1995, t. 1; *też*, *Edward Jurgens (1824-1863). „Zdrową myślą służył ojczyźnie”*, „Płocki Rocznik Historyczno-Archiwalny”, 1998, t. 4.
- P. F. (Fechtorowa P.), *Teatr w Płocku*, „Tygodnik Ilustrowany” 1879, nr 319.
- Pajewski J. - *Drugi most może powstać szybko*, „Tygodnik Płocki” 1991, nr 47; *tenże*, *Komunikat Prasowy Nr 1/191 – Informacja o powołaniu Społecznego Stowarzyszenia Remontu Mostu „Ratunek dla Płocka” (6. 12. 1991 r.)*, „Nowy Tygodnik Płocki” 1992, z 12 I.
- Panek A. - *Powstanie i początki rozwoju Filii Politechniki Warszawskiej w Płocku*, „Notatki Płockie” 1974, nr 1/75; *tenże*, *Historyczny zarys rozwoju Filii Politechniki Warszawskiej w latach 1967-1977*, „Notatki Płockie” 1977, nr 5/93; *tenże*, *Połączenie Radziwia z Płockiem [1923 r.]*, „Notatki Płockie” 1982, nr 2-3/111-112.
- Papierowski A. J. - *Sytuacja społeczno-polityczna w Płocku w czasie pierwszej wojny światowej*, „Notatki Płockie” 1982, nr 2-3; *tenże*, *Geneza i rozwój spółdzielczości w Płocku w latach 1869-1904*, „Rocznik Towarzystwa Naukowego Płockiego” 1983, t. 4; *tenże*, *Zarys dziejów spółdzielczości w Płocku w czasie pierwszej wojny światowej 1914-1818*, „Notatki Płockie” 2000, nr 2/183; *Spółdzielczość w Płocku w dobie Drugiej Rzeczypospolitej (1918-1939)*, „Notatki Płockie” 2001 - cz. 1-4, nr 1/186, nr 2/187, nr 3/188 i nr 4/189; *tenże*, *Organizacja i rozwój szkolnictwa i oświaty w Płocku w czasie I wojny światowej*, „Notatki Płockie” 2004, nr 4; *tenże*, *Zarys działalności Towarzystwa Rolniczego w Płocku w latach 1901-1914*, „Notatki Płockie” 2005, nr 1; *tenże*, *Powstanie i działalność w Płocku Polskiej Organizacji Wojskowej*, „Notatki Płockie” 2009, nr 2/219.
- Papierowski A. J., Papierowski K. J. - *Przyczynek do genezy Towarzystwa Kredytowego m. Płock i jego działalność w latach 1896-1904*, „Notatki Płockie” 2002, nr 1/190.
- Papliński A. - *Rozmowa z Jackiem Terebusem, wiceprezydentem Płocka ds. rozwoju i inwestycji*, „Inżynier Mazowsza” 2021, nr 3/91.
- Parczyński S. - *Zagospodarowanie przestrzenne miast*, „Notatki Płockie” 1968, nr 2/41; *tenże*, *Przebudowa i porządkowanie miast*, „Notatki Płockie” 1970, nr 2/56.
- Pawelski S., Lewiński J., Rudze J. - *Montaż wspornikowy nurtowego przęsła drogowego mostu podwieszonoego przez Wisłę w Płocku*, „Inżynieria i Budownictwo” 2005, nr 4.
- Pawlikowski D. - *Most i pieniądze*, „Tygodnik Płocki” 1994, nr 49/1154, z 6 XII.
- Pawłowski L. - *Pomnik Władysława Broniewskiego - dar Śląska dla Mazowsza*, „Notatki Płockie” 1972, nr 3/67.
- Pazyra S. - *Rola i znaczenie Mazowsza w dziejach Polski*, „Notatki Płockie” 1967, nr 1/41.
- Piekarski T. - *Rok 1945 w dokumentach z zasobu Centrali Archiwum Państwowego w Płocku*, „Płocki Rocznik Historyczno-Archiwalny” 2015, t. 7; *tenże*, *Miłośnik Wisły z Francji. Jan Marek Lajourdie (1797-1881)*, „Płocki Rocznik Historyczno-Archiwalny” 2017, t. 9; *tenże*, *Tysiąc lat Płocka, siedemset lat archiwów płockich, sto lat Archiwum Państwowego w Płocku*, „Sprawozdanie z działalności TNP za rok 2019”, Płock 2020.
- Piekut H. - *Z drugiej strony stołu. Rozmowa z mgr. inż. Konradem Jaskółą*, „Złotym Inżynierem 1995”, *prezesem Zarządu „Polimex-Mostostal” SA*, „Przegląd Techniczny” 2006, nr 4.

- Pietralik M. - *Źródła zaopatrzenia i kierunki sprzedaży produkcji płockiego przemysłu*, „Notatki Płockie” 1981, nr 2/107; tenże, *Spoleczny i gospodarczy rozwój Płocka w XL-leciu PRL*, „Notatki Płockie” 1984, nr 3.
- Pietryszyn J. - *O wynalazczości pracowniczej w PBP Petrobudowa w latach 1960-1980*, „Przegląd Budowlany” 1981, nr 5.
- Pietrzak J. - *Energetyka i łączność na placach budowy Kombinatoru*, „Przegląd Budowlany” 1962, nr 4-5.
- Pinkosz M., Borkowski A. S. - **Problematyka implementacji BIM na poziomie krajowym**. „Przegląd Budowlany” 2023, nr 7-8.
- Piskozub A. - *Płock – port śródlądowy przy Centralnej Obwodnicy Wodnej (COW)*, „Notatki Płockie” 1979, nr 3/100; tenże, *Dziedzictwo Konrada Mazowieckiego (w 800 rocznicę urodzin 1188-1988)*, „Notatki Płockie” 1988, nr 2/135.
- Pisz B. - *Benedyktyni na płockim grodzie*, „Notatki Płockie” 1977, nr 3/91.
- Poczet prezesów odrodzonego Towarzystwa Naukowego Płockiego 1907-2007*, Płock 2007.
- Podawca K. - *Płock – miasto czyste czy zanieczyszczone. Ocena jakości powietrza w latach 2004-2013*, „Notatki Płockie” 2014, nr 4/241; tenże, *Percepcja społeczno-urbanistyczna przestrzeni publicznej Płocka wśród seniorów*, „Notatki Płockie” 2015, nr 4/245.
- Podczaski A. - *60-lecie PZIB-PZITB. Członkowie honorowi PZITB*, „Informator. Polski Związek Inżynierów i Techników Budownictwa”, XI 1994 (Numer specjalny).
- Podel W. - *Powolywanie organów stanowiącej i wykonawczej władzy samorządowej w III RP na przykładzie Płocka*, „Notatki Płockie” 2015, nr 3/244.
- Polak Z. - *Lokacje płockie w świetle archeologii*, „Rocznik Mazowiecki” 2001, nr 13.
- Polkowski Z. - *80-lecie Katedry Kościoła Starokatolickiego Mariawitów (1914-1994)*, „Notatki Płockie” 1994, nr 4/161.
- Pomorski W. - *Konstrukcja nie wytrzymała. Jeśli runąłby most...*, „Tygodnik Płocki” 1990, nr 33, z 20 VIII; tenże, *Most może runąć w każdej chwili*, „Tygodnik Płocki” 1990, nr 42; tenże, *Przedsiębiorca powinien się bronić*, „Dziennik Gazeta Prawna” 2018, nr 72, z 12 IV; tenże, *Ryzyko podatkowe i prawne funkcjonowania przedsiębiorstwa*, „Przedsiębiorstwo i Prawo” 2018, nr 4.
- Popiołek E. - *Plany miasta Płocka w zbiorach Muzeum Mazowieckiego w Płocku*, „Rocznik Muzeum Mazowieckiego w Płocku” 1986, t. XII.
- Proniewski G. - *Pobrzeże Wisły w najbliższej okolicy Płocka pod względem archeologicznym*, „Przegląd Archeologiczny” 1921.
- Przeiętka M. - *Historia kolei w Płocku*, „Świat kolei” 2006, nr 5 i 6.
- Przedpełski J. - *Pionierzy mechanizacji rolnictwa na Mazowszu*, „Biuletyn Żydowskiego Instytutu Historycznego” 1973, nr 1; tenże, *Udział Żydów w rozwoju przemysłu rolniczego w Polsce*, „Dos Jidisze Wort” (Słowo Żydowskie) 1998, nr 13; tenże, *Żydzi płocki w okresie okupacji niemieckiej*, „Płocki Rocznik Historyczno-Archivalny” 1999, t. 5; tenże, *Ostatni rabini płocki*, „Dos Jidisze Wort” (Słowo Żydowskie) 2000, nr 4.
- Przez cały sierpień można się zapoznać z planem przestrzennym Płocka*, „Życie Mazowieckie” 1949, nr 212 z 4 VIII.
- Przybysz K. - *Odkrycia archeologiczne na Starym Mieście Płocka*, „Notatki Płockie” 1973, nr 3/72.
- Pszenicki A. - *O pewnym przypadku rozerwania się przy opuszczaniu kesonu filara mostu przez Wisłę w Płocku*, „Inżynieria i Budownictwo” 1939, nr 5.
- Puchowicz A. - *Rozwój Petrochemii Płock SA jako konieczny element budowy nowoczesnej gospodarki*, „Notatki Płockie” 1996 nr 3/168; tenże, *Przemysł petrochemiczny w Polsce – szanse i zagrożenia*, „Nafta i Gaz” 1998, nr 5; tenże, *Czterdzieści lat minęło. Historia MZRiP w latach 1959-1999*, „Petro-Echo” 1999, nr 50; tenże, *30 już lat działa Ośrodek Badawczo-Rozwojowy Przemysłu Rafineryjnego w Płocku*, „Nafta i Gaz” 2001, nr 9; tenże, *150 lat polskiego przemysłu naftowego: szkice dziejów od Łukasiewicza do rafinerii w Płocku*, Płock 2003; tenże, *Z naftą przez pokolenia*, Płock 2004.
- Putkiewicz A. - *Rola i znaczenie szkolnictwa przykładowego w procesie rozwoju Fabryki Maszyn Żniwnych*, „Notatki Płockie” 1979, nr 2/99.
- Putowski S., Winiarski B., Zieliński T. - *Ośrodek Kultury i Sztuki*, „Architektura” 1974, nr 7-8.
- Pyrak S. - *Najlepsza budowa roku 1991*, „Inżynieria i Budownictwo” 1992, nr 8.

- Pyszkowski A. - *Problemy i kierunki rozwoju województwa płockiego na tle Makroregionu Środkowego*, „Notatki Płockie” 1976, nr 3/86; tenże, *Metoda, zakres i treść Studium Planu Perspektywicznego Makroregionu Środkowego*, „Notatki Płockie” 1978, nr 4/97.
- Rajkiewicz A. - *Seminarium doktoranckie w Płocku*, „Notatki Płockie” 1970, nr 4/58.
- Rajner K. - *Organizacja zaplecza PBP Petrobudowa*, „Przegląd Budowlany” 1962, nr 4-5.
- Rączkowski J. - *50 lat Płockiej Spółdzielni Mieszkaniowej Lokatorsko-Własnościowej (1958-2008)*, „Głos PSML-W” 2008; tenże, *60 lat Płockiej Spółdzielni Mieszkaniowej Lokatorsko-Własnościowej (1958-2018)*, „Głos PSML-W” 2018.
- Robinovitch J., Leitman J. - *Planowanie przestrzenne miasta*, „Świat nauki” 1996, nr 5.
- Rogoziński A. - *Historia pewnej ulicy: pierwsza dzielnica urzędnicza w Płocku*, „Nasze Korzenie” 2011, nr 1, tenże, *Pamiętajmy o rogatkach*, „Nasze Korzenie” 2012, nr 2; tenże, *Jatki w Płocku*, „Nasze Korzenie” 2012, nr 3; tenże, *Historia miejsca zwanego Czarnym Dworem*, „Nasze Korzenie” 2013, nr 4.
- Rostowski B. - *Kombajn zbożowy Bizon-Gigant – nowym osiągnięciem polskich konstruktorów*, „Maszyny i Ciągniki Rolnicze” 1975, nr 7.
- Rościszewska M. (M. R.) - *Gimnazjum Żeńskie im. Reginy Żółkiewskiej w dniach najazdu bolszewickiego; Służba Narodowa Kobiet Polskich w Płocku*, „Mazowsze Płockie i Kujawy” 1930, nr 11.
- Rowiński L. - *Kilka spostrzeżeń o działalności inwestycyjno-budowlanej w Europie Zachodniej*, „Przegląd Budowlany” 1991, nr 2; tenże, *Początek polsko-białoruskiej współpracy naukowo-technicznej w budownictwie*, „Notatki Płockie” 1992, nr 3/152; tenże, *Towarzystwo Naukowe Inżynierii Procesów Budowlanych i jego współpraca z Płockiem*, „Notatki Płockie” 1993, nr 4/157.
- Rucz-Pruszyńska H. - *Płock i jego strefa podmiejska*, „Notatki Płockie” 1969, nr 4/54.
- Rudziński R. - *Zarys dziejów budownictwa sakralnego i kościelnego w diecezji płockiej w latach 1939-1945*, „Studia Płockie” 1979, t. 7.
- Russocki S. - *Etapy lokacji miejskich na Mazowszu w XIV-XV wieku*, „Przegląd Historyczny” 1964, nr 55/2.
- Rutkowska E. - *Przesłanki do strategii rozwoju Mazowsza Północnego*, „Notatki Płockie” 2000, nr 2/183.
- Rutkowska-Ryciak M. - *Jubileusz 50-lecia Politechniki Warszawskiej Filii w Płocku*, „Notatki Płockie” 2017, nr 2/251.
- Rutkowski A. - *Początki dominikanów płockich na tle polityki Konrada I Mazowieckiego*, „Notatki Płockie” 1970, nr 3/57.
- Rybak H. - *Rozwój społeczno-gospodarczy Płocka w 35-lecie PRL*, „Notatki Płockie” 1979, nr 3/100.
- Rybicka B. - *Trzeba to zobaczyć*, „Architektura” 1974, nr 7-8.
- Rychlewski G. - *Projektują od 30 lat: ORLEN Projekt SA*, „ORLEN Ekspres” 2002, nr 40; tenże, *25 lat i 1000000 ton: Wydział Tlenku Etylenu i Glikolu*, „ORLEN Ekspres” 2008, nr 15; tenże, *Najstarsi w naszej petrochemii: Wydział Fenolu i Ekstrakcji - 40 lecie działalności*, „ORLEN Ekspres” 2008, nr 16.
- Rychlińska K., Buraczyński Z. - *Bez niedomówień*, „Tygodnik Płocki” 1981, nr 6.
- Rzymkowski R. - *Majster Dziekoński*, „Sygnały Płockie” 2000, nr 10/56; tenże, *W cieniu zamkowych wież*, „Sygnały Płockie” 2002, nr 11/79; tenże, *Świątynia na górze*, „Sygnały Płockie” 2003, nr 2/81; tenże, *Z historii katedry w Płocku. Komandor*, „Sygnały Płockie” 2003, nr 5/84; tenże, *Benedyktyni*, „Sygnały Płockie” 2004, nr 14/110; tenże, *Reformaci*, „Sygnały Płockie” 2004, nr 21/117; tenże, *Tajemne treści dawnego teatru w Płocku*, „Notatki Płockie” 2003, nr 4/197.
- Sadecki S. - *XXX-lecie Zakładów Stolarki Budowlanej „Stolbud” w Płocku. Jubileusz dobrego Przedsiębiorstwa*, „Notatki Płockie” 1975, nr 2/81.
- Sadowski E. - *Problemy organizacji wykonawstwa płockiej inwestycji*, „Przegląd Budowlany” 1962, nr 4-5.
- Samsonowicz H. - *Wokół lokacji miejskiej Płocka*, „Notatki Płockie” 1987, nr 3/132; tenże, *Bolesław III Krzywousty w oczach historyków*, „Notatki Płockie” 1988, nr 4/137; tenże, *Granice społeczeństwa obywatelskiego granicami Europy*, „Notatki Płockie” 2005, nr 4.
- Sand W. - *Usprawnić kontrole wewnętrzną w przedsiębiorstwie budowlanym*, „Przegląd Budowlany” 1962, nr 4-5.
- Sarara J. - *Naprawa ocalałej kratownicy o ciężarze 2400 ton stalowego mostu drogowo-kolejowego*, „Drogownictwo” 1949 nr 7 i nr 8.
- Serafimowicz E. - *Zarys podziału terytorialno-funkcjonalnego Płocka do roku 1989*, „Notatki Płockie” 2018, nr 3/256.

Serafimowicz E., Serafimowicz W. - *Płockie środowisko budowlane w zakresie komputeryzacji i zarządzania*, „Notatki Płockie” 1991, nr 2; tychże, *III /Trzecia/ Międzynarodowa Konferencja w Płocku pt. „Informatyczne systemy zarządzania w budownictwie”*, „Notatki Płockie” 1993, nr 3; tychże, *Płocczanie na II Międzynarodowym Sympozjum Biznesu Budowlanego w Brześciu nad Bugiem (19-20 stycznia 1993 r.)*, „Notatki Płockie” 1993, nr 1; tychże, *Minęła dekada działalności Sekcji Systemowych Metod Zarządzania i Informatyki*, „Notatki Płockie” 2002, nr 2; tychże, *Zarys historii osiedli płockich*, „Notatki Płockie” 2021, nr 2/267; tychże, *Historia nowoczesnego zarządzania budownictwem w Płocku*, „Przegląd Budowlany” 2023, nr 1-2; tychże, *Nowoczesne zarządzanie płockim budownictwem wielkoprzemysłowym*, „Notatki Płockie” 2023, nr 1/274.

Serafimowicz E., Serafimowicz W., Chojnacki J – *Systemowe zarządzanie i informatyka w budownictwie*, „Notatki Płockie” 1992, nr 2/151.

Serafimowicz W. - *Płocka konferencja nt. integracji systemów informacyjnych i informatycznych w procesie inwestycyjnym (15-16.08.1980 r.)*, „Przegląd Budowlany” 1981, nr 5; tenże, *STEROD – informatyczny system planowania rzeczowo-finansowego i zarządzania produkcją budowlaną*, „Przegląd Budowlany” 1981, nr 5; tenże, *Niewiara i partykularyzm*, „Przegląd Techniczny” 1984, nr 51; tenże, *Informatyczne systemy planowania i zarządzania produkcją budowlano-montażową opracowane i stosowane w praktyce Petrobudowy*, „Przegląd Budowlany” 1985, nr 5; tenże, *Integracja kalkulacji i wyliczania nakładów środków produkcji oraz planowania i zarządzania produkcją budowlano-montażową według metody STEROD*, „Notatki Płockie” 1991, nr 2/147; tenże, *Metoda STEROD jako usprawnienie planowania i zarządzania*, „Tygodnik Budowlany” 1991, nr 22; tenże, *Wykorzystanie komputerów personalnych w projektowaniu i zarządzaniu w budownictwie (Konferencja w Brześciu 12-15 września 1992 r.)*, „Notatki Płockie” 1992, nr 3/152; tenże, *Integracja kosztorysowania z planowaniem i zarządzaniem za pomocą systemu komputerowego STEROD*, „Ceny, Normowanie i Kosztorysowanie Robót Budowlanych” 1991, nr 8/9; tenże, *Ogólnokrajowe konferencje w Płocku nt. gospodarki rynkowej w budownictwie*, „Notatki Płockie” 1992, nr 4/153; tenże, *Management w budownictwie i inżynieria procesów budowlanych*, „Notatki Płockie” 1993, nr 1/154; tenże, *III Płocko-Brzeskie Sympozjum Biznesu (18-19 maja 1993 r.)*, „Notatki Płockie” 1993, nr 2/155; tenże, *Międzynarodowy Tydzień Nauki, Kultury i Biznesu w Brześciu nad Bugiem (30.08-03.09.1993 r.)*, „Notatki Płockie” 1993, nr 3/156; tenże, *Działalność budowlana w warunkach gospodarki rynkowej*, „Notatki Płockie” 1994, nr 1/158; tenże, *Zarządzanie procesem inwestycyjnym na przykładzie remontu mostu przez Wisłę w Płocku*, „Notatki Płockie” 1996, nr 1/166; tenże, *Odpowiedzialność uczestników procesu inwestycyjnego w świetle doświadczeń wynikających z remontów płockiego mostu przez Wisłę w latach 1993-1995 i 1998 r.*, „Notatki Płockie” 1998, nr 3/176; tenże, *Polemika i sprostowanie do artykułu „Proces w rocznicę” zamieszczonego w Gazecie na Mazowszu w dniu 17.12.1998 r.*, „Nowy Tygodnik Płocki” 1999, nr 1/443, s. 11; tenże, *Obowiązki i prawa inwestora wynikające z prawa budowlanego*, „Notatki Płockie” 1999, nr 2/179; tenże, *Zarys planowania przestrzennego w Płocku*, „Notatki Płockie” 2018, nr 1; tenże, *Zarys podziału terytorialno-funkcjonalnego Płocka w III Rzeczpospolitej*, „Notatki Płockie” 2019, nr 3/258; tenże, *Propozycja zmian granic osiedli oraz obszarów przemysłowych w Płocku*, „Notatki Płockie” 2021, nr 1/175.

Serafimowicz W., Chojnacki J., Zmysłowski J., Dąbrowska A. - *System planowania, kontroli i sterowania procesem inwestycyjnym i produkcją budowlano-montażową SHOD-91 na mikrokomputery personalne typu IBM PC XT/AT*, „Notatki Płockie” 1991, nr 2/147.

Serafimowicz W., Bewz S. I., Tridow N. W., Cybka W. I. - *System STEROD (DOPU) – podstawowy element integracji w informatyce budownictwa*, „Ekonomika Stroitelstwa” 1991, nr 11/395.

Serafimowicz W., Korol I., *Metoda STEROD i system WESER – integracja planowania i zarządzania w budownictwie*, „Architektura i Stroitelstwo Białorusi” 1993, nr 4, Mińsk.

Serafimowicz W., Mazanek Z., Bentlewski S. - *Systemowe zarządzanie realizacją remontu mostu im. Legionów Marszałka J. Piłsudskiego na Wiśle w Płocku*, „Notatki Płockie” 1994, nr 4/161.

Serafimowicz W., Koczurko A., Korol I., Kroll E. - *Brześć nad Bugiem – wrota dla współpracy gospodarczej, naukowej i kulturalnej pomiędzy Mazowszem i Podlasiem a Polesiem*, „Notatki Płockie” 1994, nr 4/161.

Serafimowicz W., Rolle J. - *Płockie starania o nowy most drogowy na Wiśle*, „Notatki Płockie” 1995, nr 3/164.

Serafimowicz W., Markuszewski S., Lamparski H. - *Wojewódzka Dyrekcja Dróg Miejskich – inwestor zastępczy fazy przedinwestycyjnej nowej przeprawy mostowej na Wiśle w Płocku*, „Notatki Płockie” 1996, nr 1/166.

Serafimowicz W., Markuszewski S., Stolarski P. - *Błędy w procesie inwestycyjno-remontowym płockiego mostu przez Wisłę (1993-1995)*, „Notatki Płockie” 1998, nr 1/174.

Serafimowicz W., Markuszewski S. - *TNP i WDDM a płocki węzeł komunikacyjny*, „Notatki Płockie” 1999, nr 1.

Serafimowicz W., Wyrzykowski W. - *Systemowe zarządzanie w praktyce PBP Petrobudowa*, „Notatki Płockie” 2001, nr 2/187.

- Sęczykowski H., Sokołowski Z. - *Teraźniejszość i przyszłość Radziwia*, „Notatki Płockie” 1964, nr 1-2/27-28.
- Siemion R. - *Działania Petrochemii Płock S A na rzecz zmniejszenia energochłonności produkcji*, „Notatki Płockie” 1996, nr 1/166.
- Sikora W. - *Monografia osiedli niemieckich*, „Nasze Korzenie” 2011, nr 1.
- Siodłak J. - *Pomóżmy sobie sami*, „Tygodnik Płocki” 1994, nr 840, z 14 VI.
- Skoczeń M. - *Szkolnictwo elementarne męskie w mieście Płocku w latach 1807-1830*, „Notatki Płockie” 1983, nr 1/114; tenże, *Powstanie i rozwój pierwszej szkoły zawodowej w Płocku (1824-1830)*, „Notatki Płockie” 1983, nr 2/115; tenże, *Prapoczątki publicznego szkolnictwa zawodowego dla dziewcząt w mieście Płocku*, „Notatki Płockie” 1985, nr 1/122.
- Skwierczyński S. - *Przebudowa mostu na rzece Wiśle w Wyszogrodzie, a także mostów w Płocku i Włocławku*, „Wiadomości Stowarzyszenia Członków Polskich Kongresów Drogowych” 1930, nr 37.
- Skotnicki J. - *Teatr – domem kultury*, „Architektura” 1974, nr 7-8.
- Skrodzki E. - *Z historii Płockiego Przedsiębiorstwa Robót Mostowych*, „Inżynieria i Budownictwo” 1994, nr 3.
- Smaga J. - *Komputerowe wspomaganie sporządzania ofert na roboty budowlano-montażowe w eksporcie budownictwa*, „Notatki Płockie” 1992, nr 1/150; tenże, *Komputerowe rozliczanie plac pracowników zatrudnionych w systemie godzinowym w przedsiębiorstwach budowlanych*, „Notatki Płockie” 1992, nr 1/150; tenże, *Kosztorys w zarządzaniu produkcją budowlaną*, „Ceny, Normowanie i Kosztorysowanie Robót Budowlanych” 1992, z. 11.
- Sobczyk Z. - *Budowa i przebudowa Liceum Małachowskiego. (Kilka uwag do historii szkoły w latach 1959-1964)*, „Notatki Płockie” 1964, nr 3/29.
- Sobieraj L. - *Wczoraj, dziś i jutro Muzeum Mazowieckiego w Płocku*, „Notatki Płockie” 2007, nr 2/211.
- Sobotka A. - *Inżynieria przedsięwzięć budowlanych: problemy, modele, metody*, „Studia z zakresu inżynierii KILiW PAN” 2018, z. 99.
- Sokolnicki M. - *Żydzi płoccy w okresie średniowiecza*, „Notatki Płockie” 1998, nr 2/175, s. 3; tenże, *Schylek fortuny rodziny Górnickich z Płocka w latach 1918-1939 jako przykład dekonjunkury gospodarczej tego okresu (przyczynek historyczny)*, „Notatki Płockie” 2015, nr 2/243; tenże, *Przełom 1956 roku w Płocku (w sześćdziesiątą rocznicę Polskiego Października)*, „Rocznik TNP” 2016, t. 8.
- Sokołowski Z. - *Przemiany funkcjonalno-przestrzenne Płocka w pierwszym dziesięcioleciu intensywnego uprzemysławiania*, „Miasto” 1972, nr 1; tenże, *Ośrodek wypoczynkowy Sobótka*, „Architektura” 1974, nr 7-8.
- Sokołowski Z., Żmudziński J., *Mazowsze Płockie – przewodnik*, Warszawa 1967.
- Sołtysiak M. - *Dwadzieścia pięć lat działalności konserwatorskiej w Płocku*, „Notatki Płockie” 1970, nr 1/55; tenże, *Sto pięćdziesiąt lat Muzeum w Płocku*, „Rocznik Muzeum Mazowieckiego w Płocku” 1972, z. 1; tenże, *Klasykistyczna zabudowa miasta*, „Płocki Rocznik Historyczno-Archiwalny” 1997, t. 3; tenże, *Muzeum Publiczne i Szkolne Województwa Płockiego*, „Płocki Rocznik Historyczno-Archiwalny” 1997, t. 3.
- Stanowski J., - *Nowocześniejszy w branży. 30-lecie Zakładu Mechanicznego*, „Petro-Echo” 1992, nr 45; tenże, *Finisz w sierpniu. Stacja paliwowa na Podolszycach*, „Petro-Echo” 1993, nr 18; tenże, *Terminal elementem strategii rozwoju (terminal paliwowy)*, „Petro-Echo” 1994, nr 16.
- Stasiak A. - *Indywidualny ruch budownictwa mieszkaniowego w powiecie płockim i m. Płocku w latach 1961-1966*, „Sprawy mieszkaniowe” 1969.
- Staszewski K. - *W sprawie nowych ulic w Płocku*, „Głos Mazowiecki” 1935, nr 290; tenże, *Wspomnienia z lat minionych. Pierwszy most na Wiśle pod Płockiem (dla stałej komunikacji)*, „Życie Mazowsza” 1936, nr 3.
- Stefaniak P. - *Z dziejów Wspólnoty Tercjarek Dominikańskich w Płocku*, „Notatki Płockie” 2015, nr 1/142.
- Stefański J. - *Fabryka Maszyn Żniwnych w Płocku. (Zarys historyczny)*, „Notatki Płockie” 1969, nr 4/53; tenże, *Trud pierwszych dni... Uruchomienie Fabryki Maszyn Żniwnych w 1945 r.*, „Notatki Płockie” 1970, nr 1/55; tenże, *Z historii przemysłu maszyn rolniczych. Kombajn zbożowy Bizon, narodziny i rozwój*, „Notatki Płockie” 1972, nr 1/69;
- Stelmaszewski A. - *Powołanie spółdzielczości mieszkaniowej w Płocku*, „Notatki Płockie” 1980, nr 1/102.

- Stogowska A. M. - *Początki biskupstwa plockiego w świetle wykopalisk*, „Miesięcznik Pasternski Płocki” 1975, nr 1; teje, *Towarzystwo Naukowe Płockie jako czynnik kulturotwórczy w 40-leciu PRL*, „Notatki Płockie” 1984, nr 4; teje, *Pobyt Naczelnika Państwa Marszałka Józefa Piłsudskiego w Płocku – 10 kwietnia 1921 roku*, „Notatki Płockie” 1994, nr 1/158; teje, *Biblioteka Towarzystwa Naukowego Płockiego*, „Studia o Bibliotekach i Zbiorach Polskich” w Toruniu 1994, t. 6, s. 5; teje, *Wincenty Hipolit Gawarecki realizator programu Towarzystwa Naukowego Płockiego*, „Notatki Płockie” 1995, nr 1; teje, *Odnaczenia miasta Płocka Krzyżem Walecznych przez Naczelnika Państwa Marszałka Józefa Piłsudskiego za wojnę obronna w 1920 roku*, „Płocki Rocznik Historyczno-Archiwalny”, 1995, t. 1; teje, *Bohaterski chłopiec – Antolek Gradowski (1906-1920)*, „Płocki Rocznik Historyczno-Archiwalny”, 1995, t. 1; teje, *Maria Macieszyna jako regionalistka*, „Notatki Płockie” 1995, nr 2; teje, *Ksiądz Władysław Skierkowski – badacz*, „Notatki Płockie” 1995, nr 3; teje, *Maria Macieszyna (1869-1953)*, „Płocki Rocznik Historyczno-Archiwalny”, 1996, t. 2; teje, *Profesor Władysław Smoleński (1851-1926) – darczyńca Towarzystwa Naukowego Płockiego*, „Notatki Płockie” 1996, nr 1/166; teje, *Aleksander Maciesza (1875-1945) teoretyk regionalizmu polskiego*, „Płocki Rocznik Historyczno-Archiwalny”, 1996, t. 2; teje, *Opisy miasta Płocka w I połowie XIX wieku*, „Płocki Rocznik Historyczno-Archiwalny”, 1997, t. 3; teje, *Opis topograficzny i statystyczno-historyczny miasta gubernialnego Płocka z 1860 r.*, „Płocki Rocznik Historyczno-Archiwalny”, 1998, t. 4; teje, *Biblioteka Publiczna i Szkolna Województwa Płockiego*, „Płocki Rocznik Historyczno-Archiwalny”, 1999, t. 3; teje, *Marcelina Rościszewska (1875-1949) bohaterka obrony Płocka przed bolszewikami w 1920 r.*, „Płocki Rocznik Historyczno-Archiwalny”, 2020, t. 12.
- Stroński R. - *Zagadnienia administracyjno-socjalno-bytowe budowy Kombinat w Płocku*, „Przegląd Budowlany” 1962, nr 4-5.
- Struzik A., *Dylematy rozwoju województwa mazowieckiego*, „Notatki Płockie” 2007, nr 2/207.
- Strzelczyk J. - *Biskup Aleksander z Malonne na tle sytuacji Kościoła w Europie w pierwszej połowie XII wieku*, „Rocznik Muzeum Mazowieckiego w Płocku” - T. 20 (2016).
- Stygar Cz. - *Uroczystości z okazji 100-lecia przemysłu maszyn rolniczych*, „Notatki Płockie” 1971, nr 4/63.
- Szafrański W. - *Archeologiczne badania wykopaliskowe w Płocku w roku 1966*, „Notatki Płockie” 1966, nr 5/39; teje, *Odkrycie średniowiecznej parceli miejskiej w Płocku*, „Notatki Płockie” 1968, nr 1/45; teje, *Castrum i castellum Płockie w świetle wykopalisk*, „Rocznik Muzeum Mazowieckiego w Płocku” 1972, z. 2; teje, *Początki biskupstwa plockiego w świetle wykopalisk*, „Miesięcznik Pasternski Płocki” 1975, nr 1; teje, *Otwarcie grobu piastowskiego w katedrze plockiej w roku 1972*, „Studia Płockie” 1980, nr 6; teje, *Osiągnięcia archeologicznych badań wykopaliskowych w czterdziestolecu Polski Ludowej*, „Notatki Płockie” 1984, nr 3/120; teje, *Otwarcie grobu Piastów w katedrze plockiej w 1972 roku [w:]*, „Rocznik Mazowiecki”, z. 8, Warszawa 1984.
- Szaniawski J. - *Gospodarka drogowa w Powiecie Płockim w latach 1918-1935*, „Życie Mazowsza” 1935, nr 4.
- Szczepański J. - *Osady sukienicze na zachodnim Mazowszu w dobie Królestwa Kongresowego*, „Rocznik Towarzystwa Naukowego Płockiego” 1983, t. 4; teje, *Płock podczas wojny polsko-rosyjskiej 1920 roku*, „Notatki Płockie” 1993, nr 2/155.
- Szeliga H. - *25 lat Mazowieckich Zakładów Rafineryjnych i Petrochemicznych w Płocku*, „Notatki Płockie” 1984, nr 4/121.
- Szulkin M. - *Strajk szkolny 1905*, „Notatki Płockie” 1956, nr 2.
- Szumlicka-Rychlik G. - *Historia powstania cmentarza cholerycznego w Płocku*, „Notatki Płockie” 2013, nr 4/237; teje, *Cmentarze parafii w Radziwiu, Imielnicy, Trzepowie i Płocku-Podolszycach włączone w granice miasta Płocka w XX wieku*, „Notatki Płockie” 2015, nr 2/243.
- Szymański S. - *Muratorzy Płoccy XVI wieku*, „Notatki Płockie” 1958, nr 7; teje, *Złotnicy płoccy*, „Notatki Płockie” 1958, nr 10; teje, *Rzemieślnicy różni w Płocku w XVI stulecia*, „Notatki Płockie” 1989, nr 4/141.
- Szymański W. - *Inwentaryzacja grodzisk w powiecie plockim*, „Notatki Płockie” 1958, nr 7.
- Śliwiński P. T. - *Krótką historia żeglugi parowej na Wiśle*, „Notatki Płockie” 2011, nr 4/229.
- Tarka D. - *Pozycja prawnoustrojowa prezydenta miasta na prawach powiatu na przykładzie Prezydenta Miasta Płocka*, „Notatki Płockie” 2019, nr 1/258.
- Technikum Mechanizacji Rolnictwa w Płocku*, „Notatki Płockie” 1964, nr 4/30.
- Tobiasz J. - *Problemy struktury przestrzennej w rejonie plockim*, „Zeszyty BRU” 1968, nr 33.
- Tomaszewska B. - *Rola ZNP i jego wpływ na kształtowanie oświaty w Płocku w latach 1982-1990*, „Notatki Płockie” 2005, nr 3.
- Tomaszewski J. - *Wisła płynie przez Płock*, „Notatki Płockie” 1960, nr 2/16.

- Tomaszewski Z. - *Sprawozdanie z inwentaryzacji architektonicznej przeprowadzonej w Płocku w roku 1956*, „Notatki Płockie” 1957, nr 3-4.
- Trawkowski S. - *Taberny płockie na przełomie XI i XII wieku w sprawie zakresu obrotu towarowo-pieniężnego*, „Przegląd Historyczny” 1962, nr 53, z. 4.
- Trębała B. - *Od powodzi w 1982 r. do powodzi w 1997 r.*, „Notatki Płockie” 1997, nr 3/172 i nr 4/173; tenże, *Dom pod Trąbami a budowle podziemne wokół Wzgórza Zamkowego*, „Notatki Płockie” 2000, nr 1/182; tenże, *Płock leży nad Zalewem Włocławskim*, „Notatki Płockie” 2002, nr 4/193; tenże, *Zalew Włocławski ma 35 lat*, „Gościńiec PTTK” 2005, nr 1-2/18-19; tenże, *Ile lat istnieje Płock?*, „Sygnały Płockie” 2004, nr 17/113; tenże, *30 lat „Wiekowej sieci obserwacyjnej” na skarpie płockiej*, „Notatki Płockie” 2005, nr 2/203.
- Trębała B., Kowalczyk M. - *Komin z tworzywa*, „Przegląd Budowlany” 1993, nr 7.
- Trubas H., Trubas M. - *Ostatni kawaleryjski garnizon Wojska Polskiego (1946-1950)*, cz. 1 i cz. 2, „Notatki Płockie” 2004, nr 2/199 i nr 3/200.
- Trubas M. - *75-lecie lotniska w Płocku (1932-2007)*, „Notatki Płockie” 2007, nr 2/211; tenże, *Kazimierz Więckowski – żołnierz trzech armii, dowódca płockich kawalerzystów*, „Notatki Płockie” 2009, nr 2/219; tenże, *Administracja wojskowa w Płocku (1917-1999)*, „Notatki Płockie” 2015, nr 4/245; tenże, *Płocki batalion obrony terytorialnej (1966-1972)*, „Notatki Płockie” 2016, nr 1/246.
- Trzeciecki M. - *Początki Płocka; Gród na Wzgórzu Płockim*, [w:] *Płock wczesnośredniowieczny*, red. A. Gołębniak, Warszawa 2011.
- Trzeciecki M. - *Płock, Czersk i Radom – badania „millenijne” i prace weryfikacyjne*, „Przegląd Archeologiczny” 2017, nr 65.
- Tuszewicki W., *Wpływ Polskiego Koncernu Naftowego Orlen SA na środowisko*, „Powiat Płocki” 2000, nr 8.
- Turkowski K., *Zrównoważony rozwój Płocka*, „Rocznik Towarzystwa Naukowego Płockiego”, Płock 2020.
- Uchnast-Nowicka B. - *Wpływ urbanizacji na stosunki wodne na przykładzie zlewni Brzeźnicy*, „Notatki Płockie” 1981, nr 3/108.
- Ulrych Z., *Problematyka techniczno-ekonomiczna specjalistycznych robót Izokoru w aspekcie położenia i roli Płocka*, „Notatki Płockie” 1972, nr 1/65.
- Urbański Z. - *Koszty wypadków przy pracy na budowie kombinatu petrochemicznego w Płocku*, „Notatki Płockie” 1966, nr 4/38.
- Ursynowska A. - *Płockie przemiany*, „Architektura” 1974, nr 7-8.
- Vetulani A. - *Średniowieczny biskupi Płock jako ośrodek kultury umysłowej*, „Miesięcznik Pastorski Płocki” 1974, nr 11.
- Walczak Z. - *Szkolnictwo i oświata na Mazowszu Płockim w latach 1795-1867*, „Notatki Płockie” 1973 nr 5; tenże, *Przemysł i handel w Płocku w pierwszej połowie XIX wieku*, „Notatki Płockie” 1976, nr 5/88; tenże, *Struktura społeczno-zawodowa Płocka w pierwszej połowie XIX wieku*, „Notatki Płockie” 1978 nr 1/94.
- Wawszczak J. - *Możliwości rozwoju gospodarczego województwa płockiego w latach 1993-2000 (ważniejsze zadania inwestycyjne)*, „Notatki Płockie” 1992, nr 4/153; tenże, *Realizacja inwestycji proekologicznych szansą rozwoju gminy*, „Notatki Płockie” 1994 nr 4/161.
- Wąsicki J. - *Kolonizacja niemiecka w okresie Prus Południowych 1793-1806*, „Przegląd Zachodni” 1953, nr 9; tenże, *Opis departamentu Kamery warszawskiej z 1802-1803 roku*, „Przegląd Historyczny” 1958, t. 49.
- Wernicki T. - *Wywiad z Sekretarzem Woj. Komitetu ds. Ekonomiki, Zarządzania i Organizacji Pracy przy RW NOT w Płocku mgr. inż. W. Serafimowiczem nt. zarządzania w budownictwie*, „Fundamenty” czerwiec 1981.
- Wernicki T. - *Na zdrowy rozum. Rozmowa z Włodzimierzem Serafimowiczem, przewodniczącym Komisji Organizacji i Zarządzania przy Oddziale Wojewódzkim PZITB w Płocku*, „Fundamenty” XI 1980; tenże, *Reforma gospodarcza. Którędy do restrukturyzacji?* [informacja o III płockiej konferencji nt. gospodarki rynkowej w budownictwie], „Fundamenty” XII 1984.
- Zakrzewski B. - *Wielki rynek wschodni czeka na odważnych*, „Tygodnik Budowlany” 1991, nr 45.
- Wiatr T. - *Modelowanie przedsięwzięć budowlanych w ujęciu harmonogramów 4D BIM z retrospektywą*, „Przegląd budowlany” 2023, nr 7-8.

- Wiśniewska E. - *Szkolnictwo pedagogiczne w Płocku w latach 1917-1936 (na przykładzie Seminarium Nauczycielskiego Żeńskiego im. Zofii Bukowieckiej)*, „Notatki Płockie” 1997, nr 2/271; tejsze, *Seminarium Nauczycielskie Męskie im. Króla Bolesława Krzywoustego w Płocku (1916-1936)*, „Notatki Płockie” 1998 nr 1; tejsze, *Dzieje Liceum Pedagogicznego w Płocku (1945-1969)*, „Notatki Płockie” 1998 nr 3/176.
- Witkowski B. - *Piętnaście lat rozwoju Płockich Stoczn Rzecznych*, „Notatki Płockie” 1960 nr 2/16; tenże, *Mazowieckie Zakłady Rafineryjne i Petrochemiczne po pierwszym etapie*, „Notatki Płockie” 1967, nr 1/41; tenże, *Kierunki dalszego rozwoju miasta*, „Notatki Płockie” 1969, nr 4/53; tenże, *XIII Zjazd Małachowiaków w 810-lecie istnienia Szkoły Płockiej*, „Notatki Płockie” 1990 nr 3/144.
- Witkowski B., Serafimowicz W. - *Problemy reformy gospodarczej w budownictwie*, „Przegląd Budowlany” 1985, nr 2.
- Witkowski B., Wawrowski S. - *Udział młodzieży płockich szkół średnich w wojnie obronnej 1939 roku*, „Notatki Płockie” 1989, nr 3/140.
- Włodarczyk W. - *O projektowaniu konstrukcji stalowych narażonych na korozję atmosferyczną*, „Inżynieria i Budownictwo” 1996, nr 12; tenże, *Rozmowa z Profesorem Andrzejem Łapko*, „Inżynieria i Budownictwo” 2008, nr 1-2.
- Wodzyński R. - *Wspomnienia z działalności harcerstwa płockiego w latach 1945-1950*, „Notatki Płockie” 2018, nr 1/254.
- Wojciechowski W. - *Dziś i jutro Fabryki Maszyn Żniwnych*, „Notatki Płockie” 1979, nr 2/99.
- Wojtalcwicz A. - *Znajomość rzeźby i podłoża regionu płockiego*, „Notatki Płockie” 1971, nr 3/62; tenże, *Z geografii Płocka i regionu płockiego*, „Notatki Płockie” 1972, nr 4/68.
- Wołosz A. F. K. - *Kolegiata pw. św. Michała w Płocku – zapomniane dzieło romantyzmu na Mazowszu*, „Studia Mazowieckie” 1996-1997, nr 5-6; tenże, *Romańska architektura pw. św. Dominika w Płocku*, „Mazowsze” 1998, nr 11.
- Wójtowicz N. - *Negatywne skutki regulacji Dolnej Wisły*, „Notatki Płockie” 1996, nr 2; tenże, *Udział płockich harcerzy w wojnie 1920 roku*, „Notatki Płockie” 1999, nr 4.
- Wrońska A. - *Plan urbanistyczny Płocka*, „Przegląd Budowlany” 1962, nr 4-5.
- Wrońska J. - *Franciszek Tarczyński jako archeolog (1833-1900)*, „Notatki Płockie” 1989, nr 2/139, s. 27-31.
- Wróbel M. - *Konferencja naukowa „Towarzystwa naukowe regionalne u progu XXI wieku*, „Notatki Płockie” 2002, nr 3/192; tenże, *Międzynarodowa konferencja naukowa „Badania społeczne i ich rola w kształtowaniu postępu. Ciągłość i zmiana*, „Notatki Płockie” 2008, nr 2/215; tenże, *Konferencja naukowa „Perspektywy Regionalnych Towarzystw Naukowych w Polsce”*, „Notatki Płockie” 2015, nr 2/243.
- Wybult F. - *O dawnym przemyśle na Mazowszu Płockim*, „Notatki Płockie” 1957, nr 6.
- Wyrzykowski W., *Przedsiębiorstwo Budownictwa Przemysłowego Petrobudowa w Płocku – 40 lat działalności*, „Notatki Płockie” 2000, nr 2/183, s. 47-50.
- Wyrzykowski W., Smulewicz E., Serafimowicz W. - *O problemach budownictwa mieszkaniowego w Polsce*, „Inżynieria i Budownictwo” 2001, nr 10.
- Wysokiński L. - *Badania stateczności skarpy wiślanej w Płocku*, „Notatki Płockie” 1979, nr 1/98; tenże, *XX lat badań skarpy płockiej przez Wydział Geologiczny Uniwersytetu Warszawskiego*, „Notatki Płockie” 1982, nr 4/113.
- Z dziejów Technikum Ekonomicznego i Zasadniczej Szkoły Handlowej w Płocku*, „Notatki Płockie” 1966, nr 4.
- Zakrzewski B. - *Wielki rynek wschodni czeka na odważnych*, „Tygodnik Budowlany” 1991, nr 45.
- Zalewska K. - *Gwarancyjna naprawa. Termin naprawy nawierzchni mostu WDDM wyznaczył „Mostom” na koniec września br.*, „Sygnały Płockie” 1996, nr 8/10.
- Załęczny J. - *Stan sanitarny powiatu płockiego w latach trzydziestych XX wieku*, „Notatki Płockie” 1983, nr 3/116; tejsze, *Kilka uwag na temat płockiej gminy żydowskiej w dwudziestoleciu międzywojennym*, „Notatki Płockie” 1984, nr 1-2/118-119; tejsze, *Ludność Płocka w latach 1918-1939 na tle społeczeństwa Polski*, „Notatki Płockie” 1986, nr 3/128; tejsze, *Władze miejskie Płocka (1806-1867)*, „Notatki Płockie” 1992, nr 3/152.
- Zaniewicz-Liczbinińska A. - *Płock w okresie Księstwa Warszawskiego i Królestwa Kongresowego*, „Notatki Płockie” 1956, nr 1.
- Zaremba E. - *Montaż reaktorów o masie 150 ton*, „Przegląd Budowlany” 1981, nr 5.
- Zaremba E., Serafimowicz W. - *Metody organizacji zarządzania stosowane w przedsiębiorstwie PBP Petrobudowa*, „Przegląd Budowlany” 1978, nr 8.

- Zaremba T. - *175 lat Muzeum Mazowieckiego w Płocku*, „Mazowsze” 1995, nr 6.
- Ze złotej księgi bohaterów. Flotylla wiślana*, „Wiarus” 1920, nr 43.
- Zglenicki T. - *Płocczanin Witold Zglenicki* - „Polski Nobel”, „Notatki Płockie” 1974, nr 4/78.
- Zienkiewicz H. - *Czesław Idźkiewicz – artysta malarz i wychowawca młodzieży*, „Notatki Płockie” 1963, nr 24.
- Zięba K. - „Nafciarze” czekają. *Trwa budowa nowego stadionu Wisły Płock*, „Inżynier Mazowsza” 2021, nr 3/91.
- Ziołko J. - *Komputer w programowaniu i dokumentowaniu inwestycji*, „Inżynieria i Budownictwo” 1986, nr 9.
- Ziółek J. - *Diecezja Płocka w latach 1832-1863*, „Studia Płockie” 1975, t. 3.
- Ziółkowski K. (red.) - *Diecezja Płocka. Struktura personalno-administracyjna.*, „Rocznik 2014 r.”, Płock 2015.
- Zychowicz E. - *Współpraca budowlana Polski i Białorusi* (informacja o spotkaniach biznesowych w Brześciu w Białorusi organizowanych przez płockie środowisko budowlane), „Rzeczpospolita” 1993, z 10 II, nr 34/3378.
- Zygner L. - *Płock – miasto nad Wisłą (w 780. rocznicę lokacji)*, „Zeszyty Instytutu Problemów Współczesnej Cywilizacji” 2017, z. 68.
- Zyman B. - *Pierwsze 25 lat spółdzielni w Polsce Ludowej*, „Notatki Płockie” 1969, nr 3.
- Żak L. - *Zakłady Stolarki Budowlanej Stolbud w Płocku (1945-1975)*, „Notatki Płockie” 1975, nr 2/81.
- Żebrowski T. (ks.) - *W sprawie pochodzenia nazwy Płock*, „Notatki Płockie” 1961, nr 19; tenże, *Sesja naukowa w katedrze płockiej i ponowny pogrzeb szczątków władców Polski (Władysława I Hermana i Bolesława II Krzywoustego)*, „Notatki Płockie” 1975, nr 3/82; tenże, *Rola ośrodka kościelnego płockiego w dziejach Polski w średniowieczu*, „Notatki Płockie” 1987, nr 3/132; tenże, *Fundacja i fundatorzy Seminarium Duchownego i Domu Misjonarzy św. Wincentego w Płocku w 1710 r.*, „Studia Płockie” 2010, t. 38.
- Żmigrodzka E. - *Spór o systemy – jak płacić (dyskusja płockich budowlanców: M. Boryczewski, B. Cieślak, M. Grabowska, J. Jaskuła, Z. Michalski, J. Przystańska, B. Pydym, A. Rogucki, W. Serafimowicz)*, „Fundamenty” 1981, z 5 VI.
- Żółtański I. - *Przedmiar – zdeterminowane przekształcenie projektu w organizację środków i zasobów*, „Notatki Płockie” 1992, nr 3/152.
- Żuk D. - *Geneza powstania i rozwój NOT w Płocku i regionie płockim*, „Notatki Płockie” 1980, nr 4/105; tenże, *II Krajowe Sympozjum nt.: Problemy budowy oraz eksploatacji maszyn i urządzeń rolniczych*, „Notatki Płockie” 1982, nr 4/113; tenże, *40 lat Instytutu Inżynierii Mechanicznej Politechniki Warszawskiej w Płocku*, „Notatki Płockie” 2008, nr 2/215; tenże, *Autorzy, edytorzy i eksperci w siedzibie TNP*, „Notatki Płockie” 2016, nr 3/248.
- Żuk T. - *NOT i Stowarzyszenia Naukowo-Techniczne w Płocku*, „Notatki Płockie” 1970, nr 5/59; tenże, *Funkcje oświatowo-wychowawcze zakładu pracy [na przykładzie Fabryki Maszyn Żniwnych w Płocku]*, „Notatki Płockie” 1971, numer specjalny; tenże, *Badania naukowe i współpraca z przemysłem*, „Notatki Płockie” 1977, nr 5/93.
- Żuławnik M. - *Płockie targi i jarmarki z XVI-XVII wieku*, „Notatki Płockie” 2001, nr 3/188; tenże, *Żydzi płoccy w XVI i XVII wieku*, „Notatki Płockie” 2002, nr 2/191; tenże, *Strajk szkolny w gimnazjum żeńskim w Płocku*, „Notatki Płockie” 2009, nr 3/220.

Akty prawne

- Ustawa o rozbudowie miast z 29 IV 1925 r.* (Dz.U. z 1925 r., nr 51, poz. 346).
- Rozporządzenie Prezydenta z 22 IV 1927 r. o rozbudowie miast* (Dz.U. z 1927 r., nr 42, poz. 372).
- Rozporządzenie Prezydenta z 16 II 1928 r. o prawie budowlanym i zabudowaniu osiedli* (Dz.U. z 1928 r., nr 23, poz. 202).
- Rozporządzenie Ministra Skarbu z 7. VI 1934 r. o ulgach dla nowowznoszonych budowli* (Dz.U. z 1934 r., nr 55, poz. 494).
- Ustawa z 14 VII 1936 r. o prawie budowlanym i zabudowaniu osiedli* (Dz.U. z 1936 r., nr 56, poz. 405).
- Ustawa z 24 III 1933 r. o ulgach dla nowowznoszonych budowli* (Dz.U. z 1933 r., nr 22, poz. 173).
- Obwieszczenie Ministra Rolnictwa i Reform Rolnych z dnia 18 I 1945 r. w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu dekretu Polskiego Komitetu Wyzwolenia Narodowego z dnia 6 IX 1944 r. o przeprowadzeniu reformy rolnej* (Dz.U. 1945, nr 3, poz. 13).

Dekret z 2 IV 1946 r. o planowanym i zagospodarowaniu przestrzennym.

Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 20 III 1947 r. o współdziałaniu władz w akcji planowego zagospodarowania przestrzennego kraju (Dz.U. 1947, nr 34, poz. 152).

Ustawa z 10 II 1949 r. o zmianie organizacji władz gospodarki narodowej (Dz.U. 1943, nr 7, poz. 46).

Uchwała Rady Ministrów z dnia 18 V 1954 r. w sprawie organizacji terenowej służby architektoniczno-budowlanej, Monitor Polski (dalej M.P.) 1954, nr 59, poz. 790).

Uchwała nr 2/59 Komitetu Ekonomicznego Rady Ministrów z 5 I 1959 r. w sprawie lokalizacji w Płocku kombinatu rafineryjno-petrochemicznego (Dz.U. z 1959 r.).

Ustawa z dnia 31 I 1961 r. o planowaniu przestrzennym (Dz.U. 1961, nr 7, poz. 47).

Uchwała Prezydium Wojewódzkiej Rady Narodowej w Warszawie z 1 IV 1961 r. w sprawie zatwierdzenia ogólnego planu zagospodarowania przestrzennego Płocka wraz planem etapowym na lata 1961-1965 (Dz.U.W.R.N. 1961).

Uchwała Prezydium Wojewódzkiej Rady Narodowej w Warszawie z 4 I 1966 r. w sprawie organizacji i zadań służby inwestycyjnej w zakresie inwestycji o charakterze miejskim (Dz.U.W.R.N. 1966).

Uchwała Prezydium Wojewódzkiej Rady Narodowej w Warszawie z 21 I 1969 r. w sprawie trybu prac nad szczegółowymi planami podregionalnymi (Dz.U.W.R.N. 1969).

Ustawa z dnia 28 V 1975 r. o dwustopniowym podziale administracyjnym Państwa oraz o zmianie ustawy o radach narodowych (Dz.U. 1975, nr 16, poz. 91).

Zarządzenie Wojewody Płockiego z 1 VII 1975 r. (Dz.U.Woj.Płock. 1975).

Zarządzenie Wojewody Płockiego z 4 XII 1980 r. w sprawie podziału zadań w zakresie obsługi inwestycji komunalnych oraz zasad współpracy między Wojewódzką Dyrekcją Rozbudowy Miast i Osiedli Wiejskich w Płocku oraz Zjednoczeniem Gospodarki Komunalnej, Mieszaniowej i Budownictwa Komunalnego w Płocku, (Dz.U.Woj.Płockie 1980).

Zarządzenie Wojewody Płockiego z 28 IV 1982 r. (Dz.U.Woj.Płock. 1982).

Ustawa z dnia 20 VII 1983 r. o systemie rad narodowych i samorządu terytorialnego (Dz.U.1976, nr 31, poz. 135).

Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 12 IV 1984 r. w sprawie zasad organizacji i funkcjonowania urzędów terenowych organów administracji państwowej (Dz.U.1984, nr 25, poz. 124).

Zarządzenie Wojewody Płockiego z 8 VIII 1984 r. (Dz.U.Woj.Płock. 1984).

Uchwała RMP z 1984 r. w sprawie zatwierdzenia „Planu zagospodarowania przestrzennego jednostek osadniczych miasta Płocka” (Dz.U.Woj.Płockie 1984).

Zarządzenie Wojewody Płockiego z 17 VI 1986 r. (Dz.U.Woj.Płock. 1986).

Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej (Dz.U. 1997, nr 78, poz. 483 ze zm.).

Ustawa z 8 III 1990 r. o samorządzie gminnym (tekst jednolity: Dz.U. 2018, nr 91, poz. 994 ze zm.).

Ustawa z 1 I 1995 r., o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz.U. 1995 r.).

Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 23 XII 1996 r. w sprawie granic miasta Płocka (Dz.U. z 1996 nr 155, poz. 761).

Ustawa z 21 VIII 1997 r. o ograniczeniu prowadzenia działalności gospodarczej przez osoby pełniące funkcje publiczne (tekst jednolity: Dz.U. 2017, poz. 1393).

Ustawa z 5 VI 1998 r. o samorządzie powiatowym (tekst jednolity: Dz.U. 2018, nr 91, poz. 995 ze zm.).

Ustawa z 5 VI 1998 r. o samorządzie wojewódzkim (tekst jednolity: Dz.U. 2018, nr 91, poz. 913 ze zm.).

Ustawa z dnia z 24 VII 1998 r. o wprowadzeniu zasadniczego trójstopniowego podziału terytorialnego państwa (Dz.U. 1998, nr 96, poz. 603 z późn. zm.).

Ustawa z 31 XII 1999 r. o unieważnieniu planów miejscowych, sporządzonych przed 1 stycznia 1995 roku (Dz.U. z 1999 r.).

Ustawa z 15 IX 2000 r. o referendum lokalnym (tekst jednolity: Dz.U. 2016, poz. 400 ze zm.).

Ustawa z 18 IV 2002 r. o stanie kłęski żywiołowej (tekst jednolity: Dz.U. 2017, poz. 1897 ze zm.).

Ustawa z 27 III 2003 r., O planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, art. 4 ust. 1, (Dz.U. z 2003 r.).

Ustawa z 20 VI 2002 r. o bezpośrednim wyborze wójta, burmistrza i prezydenta miasta (tekst jednolity: Dz.U. 2010, nr 176, poz. 1191).

Uchwała Nr 411/XXIX/08 z 25 XI 2008 r. w sprawie Strategii Zrównoważonego Rozwoju Miasta Płocka do 2022 roku (Dz.U.Woj.Maz. 2008).

Ustawa z 5 stycznia 2011 r. Kodeks wyborczy (tekst jednolity: Dz.U. 2018, poz. 754, ze zm.).

Uchwała Rady Miasta z 26 III 2013 r. zatwierdzająca Studium uwarunkowań i kierunki zagospodarowania przestrzennego miasta Płocka (Dz.U.Woj.Maz. 2013).

Ustawa z 11 I 2018 r. o zmianie niektórych ustaw w celu zwiększenia udziału obywateli w procesie wybierania, funkcjonowania i kontrolowania niektórych organów publicznych (Dz.U. 2018, poz. 130 ze zm.).

Rozporządzenie Ministra Rozwoju Regionalnego i Budownictwa z dnia 29 marca 2001 r. w sprawie ewidencji gruntów i budynków (Dz.U. 2001).

Uchwały Rady Miasta Płocka w sprawie statutów i granic Osiedli Miasta Płocka z dnia: 29 V 1991 r., 1 X 1991 r., 7 VI 1997 r. (Dz.U.Woj.Płock. 1991-1997).

Uchwały Rady Miasta Płocka w sprawie statutów i granic Osiedli Miasta Płocka z dnia: 29 VI 1999 r., 28 II 2000 r., 24 IX 2002 r., 22 III 2016 r., 31 I 2017 r. (Dz.U.Woj.Maz. 1999-2017).

Uchwała Rady Miasta Płocka z 26 III 2013 r. zatwierdzająca „Studium uwarunkowań i kierunki zagospodarowania przestrzennego miasta Płocka” (Dz.U.Woj.Maz. 2013).

Zarządzenie Nr 3107/2013 Prezydenta Miasta Płocka z dnia 17 maja 2013 r. w sprawie: prowadzenia ewidencji zabytków, znajdujących się w granicach administracyjnych Gminy – Miasto Płock (Dz.U.Woj.Maz. 2013).

Uchwała Nr 810/XLIX/2018 z 28 VI 2018 r. w sprawie Strategii Zrównoważonego Rozwoju Miasta Płocka do 2030 roku (Dz.U.Woj.Maz. 2018).

Uchwała nr 864/LIII/2018 r. RMP z 25 X 2018 r. w sprawie uchwalenia Statutu Miasta Płocka (Dz.U.Woj.Maz. 2018, poz. 10566).

Zarządzenie nr 150/2018 Prezydenta Miasta Płocka z dnia 31 XII 2018 r. w sprawie Regulaminu Organizacyjnego Urzędu Miasta Płocka (Dz.U.Woj.Maz. 2018).

Zarządzenie nr 278/2019 Prezydenta Miasta Płocka z dnia 5 II 2019 r. w sprawie nowelizacji Regulaminu Organizacyjnego Urzędu Miasta Płocka (Dz.U.Woj.Maz. 2019).

Uchwała nr 527/XXXI/2021 r. RMP z 27 V 2021 r. w sprawie zatwierdzenia Statutu Miasta Płocka (Dz.U.W.M. 2021).

Strony internetowe

<http://pl.budownictwo.portalbranzybudowlanej.org>

<http://pl.wikipedia.org>

WIKIPEDIA - *Osiedla Płocka: Borowiczki, Ciechomice, Dobrzyńska, Dworcowa, Góry, Imielnica, Kochanowskiego, Łukasiewiczza, Międzytorze, Podolszyce, Radziwie, Skarpa, Stare Miasto, Tysiąclecia, Winiary, Zielony Jar (18.01.2018)*

WIKIPEDIA - *Ulice Płocka: Grodzka, Tumaska, Kolwęgialna, Bielska, Wyszogrodzka*

WIKIPEDIA - *PKN Orlen [18.04.2018]*

WIKIPEDIA - *Centrala Produktów Naftowych [20.03.2018]*

WIKIPEDIA – *Prezydenci Płocka [1.03.2018]*

WIKIPEDIA – *Kasztelanowie płoccy (16.03.2018)*

WIKIPEDIA – *Województwo płockie (I Rzeczypospolita) [17.01.2018]*

<http://rozwojmiasta.plock.eu> {Płock. Mapa według obrębów geodezyjnych (UMP 2010)}

http://rozwojmiasta.plock.eu/wp-content/uploads/2016/10/mapa-osiedli_2017.pdf: {PŁOCK – MAPY OSIEDLI}

Płock. Mapa osiedla Borowiczki (UMP 2017)
Płock. Mapa osiedla Ciechomice (UMP 2017)
Płock. Mapa osiedla Dworcowa (UMP 2017)
Płock. Mapa osiedla Góry Imielnica (UMP 2017)
Płock. Mapa osiedla Kochanowskiego (UMP 2017)
Płock. Mapa osiedla Kolegialna (UMP 2017)
Płock. Mapa osiedla Łukasiewicza (UMP 2017)
Płock. Mapa osiedla Międzytorze (UMP 2017)
Płock. Mapa osiedla Miodowa (UMP 2017)
Płock. Mapa osiedla Podolszyce Południe (UMP 2017)
Płock. Mapa osiedla Podolszyce Północ (UMP 2017)
Płock. Mapa osiedla Pradolina Wisły (UMP 2017)
Płock. Mapa osiedla Radziwie (UMP 2017)
Płock. Mapa osiedla Skarpa (UMP 2017)
Płock. Mapa osiedla Stare Miasto (UMP 2017)
Płock. Mapa osiedla Trzepowo (UMP 2017)
Płock. Mapa osiedla Tysiąclecia (UMP 2017)
Płock. Mapa osiedla Winiary (UMP 2017)
Płock. Mapa osiedla Wyszogrodzkie (UMP 2017)
Płock. Mapa osiedla Zielony Jar (UMP 2017)
Płock. Plan komunikacyjny miasta (UMP 2017)
https://pl.wikipedia.org/wiki/Historia_P%C5%82ocka {*Historia Płocka*}
[https://sp6plock.pl>images.100-lecie-ksiazka\[PDF\]](https://sp6plock.pl>images.100-lecie-ksiazka[PDF]) {*100-lat rozwoju Płocka w niepodległej Polsce*, Oprac. zbiorowe, Płock 2018}.
http://www.tmr.plo.pl/tmr_pliki/historia/tmr_h.html, {Piekarski T., *Historia Radziwia*, Płock 2017}
<http://kwis.nplock.pl> {Wiśniewski K. (blog) - *Historia płockiego osiedla Borowiczki*, Płock 2018}
<https://slideplaer.pl>slide...> {Cz. Bugaj, “60_lat_historii_Orlenu_na_Mazowszu”, Płock 2019}.
<https://gruzikpoznań.pl/budownictwo>. *Portal branży budowlanej <Czym jest budownictwo i jaki jest jego podział*, [11 V 2020]
https://pl.wikipedia.org/wiki/Technologia_wielkopłytkowa.
[https:// builderpolska.pl>platforma-cde](https://builderpolska.pl>platforma-cde)
<http://www.tnp.org.pl/publikacjetnp.html> {Serafimowicz W., Trębała B., *Z dziejów budownictwa w Płocku. Inwestorzy, projektanci, wykonawcy* (Płock 2017)}
<https://www.tnp.org.pl/publikacjetnp.html> {Serafimowicz E., Serafimowicz W. - *Zarys dziejów płockiej Wisły* (Płock 2021)}.
<https://www.tnp.org.pl/publikacjetnp.html> {Serafimowicz E., Serafimowicz W. - *Zarys historii płockiego obszaru wielkoprzemysłowego* (Płock 2021)}.
<https://www.tnp.org.pl/publikacjetnp.html> {Serafimowicz W. - *Katalog płockiego drogownictwa*, Płock 2022}.
<https://www.tnp.org.pl/publikacjetnp.html> {Serafimowicz W. - *Płockie i brzeskie sympozja i konferencje nt. zarządzania budownictwem (1979-1995)*, (Płock 2022)}.

<http://drogidlaplocka.ubf.pl/news.php> {Fiet S. - *Drogi dla Płocka i regionu. (Dokumentacja fotograficzna i filmowa)*}, [Płock 2016].

<https://jerzywojcik.com> {Wójcik J. - *Moja przygoda z informatyką 1969-1982. Systemy PROKOR, WEKTOR, AWIZO-MOC i SOIK*, [w:] *Polska Informatyka: systemy i zastosowania (70-lecie polskiej informatyki (1948-2018))*, red. J. S. Nowak, B. Ostrowska, Warszawa}.

AUTOR

WŁODZIMIERZ SERAFIMOWICZ – mgr inż., absolwent Wydziału Inżynierii Budowlanej Politechniki Warszawskiej i podyplomowych studiów informatycznych na PW. Były wieloletni pracownik kadry kierowniczej: PBP Petrobudowa w Płocku, Warszawskiego Biura Projektowo-Badawczego Budownictwa Przemysłowego System w Warszawie, Generalnej Dyrekcji Energopol w Warszawie i Wojewódzkiej Dyrekcji Dróg Miejskich w Płocku. Autor informatycznych metod planowania i zarządzania w budownictwie i organizator ich wdrożenia w budownictwie przemysłowym w Płocku (MZRiP i FMŻ) oraz w budownictwie eksportowym na Ukrainie.

Organizator w Płocku i w Brześciu w Białorusi kilkunastu krajowych i zagranicznych konferencji naukowo-technicznych dotyczących zarządzania w budownictwie i procesie inwestycyjnym. Autor ok. 100 artykułów i referatów opublikowanych oraz współautor książki pt. *Z dziejów budownictwa w Płocku. Inwestorzy, projektanci, wykonawcy. Tom 1* (Płock 2008). Główna tematyka publikacji: historia budownictwa oraz metody zarządzania realizacją dużych inwestycji.

Członek: PZITB, NOT, TNP i TNIPB (Towarzystwo Naukowe Inżynierii Procesów Budowlanych). Pełnione funkcje w stowarzyszeniach: przewodniczący Komisji i Organizacji przy OW PZITB w Płocku; członek Komitetu Ekonomiki i Organizacji Budownictwa przy Zarządzie Głównym PZITB w Warszawie; przewodniczący Komitetu NT NOT ds. Ekonomiki, Zarządzania i Organizacji Pracy przy RW NOT w Płocku; członek Komitetu N-T NOT ds. Polityki Naukowo-Technicznej przy Radzie Naczelnej NOT w Warszawie; członek Komisji Rewizyjnej Towarzystwa Naukowego Inżynierii Procesów Budowlanych; przewodniczący Sekcji Systemowych Metod Zarządzania i Informatyki przy TNP.